

Region Skånes årsredovisning 2020

Innehåll

VERKSAMHET

- 3 Förord
- 5 Ögonblick från året 2020
- 6 Styrsystem och principer för god ekonomisk hushållning

11 Hälso- och sjukvård

- 11 Samlad bedömning av de regiongemensamma målens uppfyllelse
- 11 En serviceinriktad verksamhet med hög kvalitet
- 18 Särskilt prioriterade områden
- 24 En drivande utvecklingsaktör
- 25 Utbildningsuppdraget
- 25 Ekonomiskt resultat och utveckling

27 Kollektivtrafik

- 27 En serviceinriktad verksamhet med hög kvalitet
- 29 En drivande utvecklingsaktör
- 29 Ekonomiskt resultat och utveckling

30 Kulturverksamhet

- 30 En serviceinriktad verksamhet med hög kvalitet
- 32 En drivande utvecklingsaktör
- 33 Ekonomiskt resultat och utveckling

34 Allmän regional utveckling

- 35 En serviceinriktad verksamhet med hög kvalitet
- 36 En drivande utvecklingsaktör
- 40 Ekonomiskt resultat och utveckling

42 Verksamhetsstöd

- 43 Service och IT-stöd till vårdprocessen
- 43 Ansvarsfull fastighetsförvaltning och effektiv användning av lokaler
- 44 Upphandlingar
- 45 Krisberedskap, civilt försvar och säkerhet
- 46 Arbetet utifrån Region Skånes miljöprogram
- 48 Arbeta med lika rättigheter och möjligheter
- 49 Patientnämnden stödjer patienterna och verksamheten

50 Medarbetare

- 51 Region Skånes attraktivitet som arbetsgivare
- 53 En god och hälsofrämjande arbetsmiljö
- 56 Den framtida kompetensförsörjningen ska säkras
- 61 Region Skånes medarbetare i siffror

63 Region Skånes samlade ekonomi

- 63 Finansiella mål
- 64 Resultatbegrepp
- 64 Omvärldsanalys
- 65 Investeringar
- 69 Finansiell analys
- 72 Riskhantering
- 74 Koncernen – Sammanställd redovisning
- 75 Resultaträkning
- 76 Kassaflödesanalys
- 77 Balansräkning

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

- 78 Översikt av verksamhetens utveckling
- 78 Den regionala koncernen
- 78 Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning
- 78 Händelser av väsentlig betydelse
- 79 Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten
- 79 God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning
- 80 Balanskravsresultatet
- 80 Väsentliga personalförhållanden
- 80 Förväntad utveckling

FINANSIELLA TABELLER

- 81 Redovisnings- och värderingsprinciper
- 83 Noter
- 88 Investeringar
- 89 Strategiska investeringar
- 90 Leasingredovisning
- 90 Jämförelser med andra
- 91 Driftsredovisning
- 92 Fem år i sammandrag/Koncerninterna mellanhavande
- 92 Koncerninterna mellanhavanden
- 93 Vårdproduktion och vårdkonsumtion
- 94 Befolkningsförändringar
- 96 Utdrag ur revisionsberättelsen
- 97 Ekonomisk ordlista

REGION SKÅNES BOLAG

- 98 Koncernen
- 98 Bolagens redovisning

102 BILAGA Intern kontroll

STRUKTUR

Målgrupper

Region Skånes årsredovisning avlämnas av regionstyrelsen till regionfullmäktige. Rapporten är avsedd för medborgare, kunder, patienter, medarbetare, revisorer, kreditgivare, leverantörer, samarbetspartners och övriga intressenter. Årsredovisningen produceras av Koncernkontoret i Region Skåne.

Förvaltningsberättelse

I förvaltningsberättelsen redovisas året som gått, i enlighet med kapitel 4 i lagen om kommunal redovisning. I den inledande delen sammanfattas och

kommenteras det viktigaste från året. I förvaltningsberättelsen finns uppföljning av de uppdrag som gavs i verksamhetsplan och budget 2020 kopplat till mål och prioriterade områden. Den ekonomiska redogörelsen kommer sist.

Verksamhetsberättelser

Regionstyrelsen och övriga nämnder har tagit fram motsvarande uppföljningsrapport för helåret, i form av en verksamhetsberättelse. Dessa kan läsas i sin helhet via hemsidan skane.se under "Ekonomi och uppföljning".

Digital version

Årsredovisningen finns främst i digital version och endast ett fåtal tryckta versioner görs. Den är anpassad till surfplattor och andra digitala plattformar, och det finns möjlighet att följa länkar för dem som vill fördjupa sig.

Region Skånes årsredovisning 2020

RF 2021-04-13

Grafisk form: Lena Granell

Foto omslag: Överst: ©Apelöga, underst: Niklas Laurin

Övriga foto: Region Skåne, där inget annat anges.

Regionstyrelsens ordförande har ordet

■ **2020 präglades av pandemin** och detta gäller inte minst Region Skåne. Regionens sjukvård har prövats av mängden patienter med covid-19, varav många krävt långvarig behandling på vårdavdelning eller inom intensivvård. Den skånska hälso- och sjukvården har klarat denna prövning. Medicinskt har hög standard upprätthållits och kapaciteten har inte slagit i taket. Personalen har utfört stordåd varje dag. Utan deras hängivenhet, engagemang och arbetsvilja hade det inte gått. Alla är värda ett stort tack.

Utmaningen tog inte slut vid årsskiftet. Pandemin pågår fortfarande och som framgår av årsredovisningen har annan vård fått stå tillbaka för pandemibekämpningen. Kollektivtrafiken har efter decennier av uppgång i resandet sett en stor minskning under året. Inom regional utveckling och kultur har fokus behövt flyttas till att akut ge stöd och råd till pandemidrabbade verksamheter.

Region Skåne är en stor och omfattande organisation. 2020 har visat att även denna är kapabel att snabbt anpassa sig efter stora utmaningar och agera flexibelt när det behövs. Snabba beslut har kunnat tas. Vi har tillämpat stor öppenhet med tidvis daglig information till medborgarna. Inom politiken har brett sam-

förstånd eftersträfvats. Nu gäller det alltså att visa att Region Skåne också är en lärande organisation som drar nytta av de framsteg som pandemin tvingat fram och låter dessa leva kvar när verksamheten normaliseras.

Ekonomiskt är resultatet starkt. Det bokförda överskottet överträffar budgeten med 58 miljoner och når 958 miljoner, vilket innebär att vi även detta år uppfyller målet om en god ekonomisk hushållning. Regionen uppfyller också de finansiella målen. De ökade kostnaden för pandemin har i stort kunnat hållas inom den kompensation som staten betalat ut. Det är en god insats av alla verksamma inom regionen som möjliggjort det. De ekonomiska ramarna är inte det som satt gränsen för regionens pandemiarbete utan tillgången på personal och materiel. Trots årets överskott är fortfarande de kommande åren en utmaning, precis de var som förra året. Region Skåne står inför stora investeringar, inte minst i moderna vårdlokaler. Till detta kommer då arbetet med den uppskjutna vården.

Än en gång: Ett stort tack till alla verksamma inom den skånska hälso- och sjukvården. Samt även till alla skåningar som underlättat sjukvårdens arbete genom att hålla avstånd, agera klokt och undvika smittorisker. 2020 har varit ett svårt år, förhoppningsvis lade vi under det grunden till en ännu bättre skånsk sjukvård.

Carl Johan Sonesson (M)
Regionstyrelsens ordförande

Regiondirektören har ordet

■ Året 2020 blev ett ovanligt och extraordinärt år på många sätt. Coronapandemin har drabbat oss alla som individer. Den har drabbat alla delar av samhället i Skåne, precis som resten av världen. Ingen kunde i början av 2020 förutse hur långvarig den skulle bli eller vilka konsekvenser den skulle få. Ett drygt år efter pandemins initiala skede ser vi ännu inte slutet.

Vi har sett hur en stor del av befolkningen har drabbats på olika sätt. Många smittades, vissa blev svårt sjuka och ett alltför stort antal har avlidit till följd av covid-19. Och med dem alla de anhöriga som har drabbats, kämpat och lidit. Alla som har tvingats till isolering. Region Skånes medarbetare och andra anställda inom hälso- och sjukvården som lojalt har slitit hårt med ett otroligt stort och hängivet engagemang.

Kollektivtrafiken har drabbats mycket hårt av stort intäktsbortfall. För att minska smittspridningen har vi tvingats avråda trogna resenärer från att resa kollektivt till förmån för dem som måste.

Pandemin och den vikande världsekonomin har också påverkat Skånes utveckling negativt med starkt ökad arbetslöshet. Däremot har tillväxten inte sjunkit lika mycket som befarat, mycket tack vare statliga stöd.

Samtidigt är jag stolt över den robusthet Region Skåne som organisation har visat. Vi har sett en extremt god förmåga, kreativitet och lojalitet hos våra medarbetare i att hantera såväl kortsiktiga som långsiktiga anpassningar i hälso- och sjukvården. För att skydda de äldre och sköra och för att göra nödvändiga prioriteringar för att ytterligare förhindra smittspridningen.

Genom en aktiv kommunikation har vi fokuserat på öppen och transparent information som också involverat invånarna, det är bara tillsammans med dem som vi kan minska smittspridningen. Förtroendet för oss och vår förmåga har ökat, vi ska fortsätta arbeta aktivt för att förtjäna fortsatt högt förtroende hos invånarna. Vi har också sett hur den digitala utvecklingen har fått skjuts under pandemin, skapat bättre arbetsförutsättningar och breddat vägen för att ge invånarna större delaktighet i sin egen hälsa.

Hälso- och sjukvården är mycket hårt belastad och har tvingats skjuta upp delar av den planerade vården. Samtidigt lägger vi nu grunden för en bättre stabilisering i vårdens alla delar.

Ekonomi har blivit starkt påverkad och belastad av pandemin. All verksamhet har tvingats ställa om och i vissa delar ställa in planerad verksamhet vilket gett ökade kostnader och minskade intäkter. Pandemin har även haft stor inverkan på de investeringar som planerats att genomföras under året. Både bygg- och utrustningsinvesteringar har senarelagts.

Region Skåne ska ha det överskott som behövs för att klara sig över tid. Den negativa soliditeten ska betalas av. Det ska finnas ekonomiska reserver både för framtidens pensionsåtaganden och för de mycket stora investeringar som behövs framöver.

Vi ska ge hög samhällsservice till skåningarna och vara en god arbetsgivare för de anställda. Vi ska skapa förutsättningar för en dynamisk utveckling med en hållbar tillväxt. Den ekonomiska grunden för allt detta ska vara långsiktigt sund och stabil.

Region Skåne står inför stora utmaningar men också möjligheter.

De ekonomiska konsekvenserna av pandemin i samhället kommer att bli mycket långvariga. Arbetet med kostnadseffektiviseringar parallellt med ständiga verksamhetsförbättringar och förändrade arbetssätt måste därför fortsätta.

Vi har dragit stora lärdomar av hur vi har hanterat pandemin och vi har aldrig varit bättre rustade för att hantera en samhällskris med den erfarenhet och den medvetenhet som vi har byggt upp tillsammans. Det är bara tillsammans vi kommer kunna klara att möta framtidens utmaningar.

Alf Jönsson
Regiondirektör

Ögonblick från året 2020

JANUARI

» Region Skåne avbryter med omedelbar verkan samarbetet med en leverantör av ett IT-system. Detta beror på att det framkommit misstankar om oegentligheter i upphandlingen av systemet. Pilotavtalet blir inte förlängt, och Region Skåne initierar en oberoende granskning av upphandlingsprocessen och förarbetena till den.

MARS

» Det första fallet av covid-19 i Skåne konstateras. Samtidigt beslutar Region Skåne att skicka ut dagliga pressbulletiner om läget i Skåne avseende

pandemin. Besöksförbud införs på alla vårdenheter i Region Skåne. Alla patientbesök på mottagningar ska vara tidsbokade, och all drop in-verksamhet tas bort för att minska risken för spridningen av smitta i Skåne.

» Garnisonsgatans läkargrupp i Helsingborg får utmärkelsen Skånes bästa vårdcentral 2020. Priset motiveras med att vårdcentralen står för kontinuitet, fast läkarkontakt samt goda resultat när det gäller patientens upplevelse av involvering och delaktighet.

JUNI

» Genom tjänsten Primärvården Skåne online får patienter möjlighet att göra digitala vårdbesök i den skånska primärvården. Patienten loggar in och får besvara frågor kring sitt besvär och sin hälsa.

» Revisionsföretaget PwC:s utredning av den upphandling av ett IT-system som Region Skåne avbröt i januari visar att ett fåtal personer agerat olämpligt och att det finns misstanke om brott. Detta leder till att Region Skåne anmäler ärendet till polisen.

» Det finns förbättringspotential utifrån hur Region Skåne lever upp till vårdgarantin och tillgängligheten i stort. Det visar 2020 års Öppna jämförelser från Sveriges Regioner och Landsting. Region Skåne får bättre eller lika resultat med jämförbara landsting i 16 av 54 indikatorer för medicinsk kvalitet.

FEBRUARI

» Åtta av tio skåningar är efter ett besök nöjda med helhetsintrycket av sin vårdcentral, visar den årligen återkommande Nationella patientenkäten. Nästan lika många tycker att de fick besöka sin vårdcentral inom rimlig tid. I årets undersökning förbättrar sig Region Skåne på alla områden jämfört med förra årets mätning.

APRIL

» Skånetrafiken inför en ny 7-dagarsbiljett, som har tagits fram i syfte att underlätta för resenärerna i en tid då många inte kan utnyttja den 30-dagarsbiljett de vanligtvis köper.

FOTO: © SKÅNETRAFIKEN

MAJ

» Malmö stad och Region Skåne tecknar ett nytt långsiktigt avtal angående finansiering av kulturinstitutioner av regional karaktär i Malmö. Region Skåne blir nu ensamägare av Malmö Opera och Musikteater samt Skånes Dansteater.

FOTO: © WERNER NYSTRAND

JULI

» Verksamheten på Simrishamns sjukhus kommer enligt ett nytt avtal att drivas av Capio Geriatrik AB under sex år, med möjlighet till förlängning i ytterligare fyra år. Företaget ska även driva ungdomsmottagning i Tomelilla och Simrishamn.

AUGUSTI

» Skåningarna får möjlighet att göra antikroppstest, som kan visa tecken på genomgången covid-19-sjukdom. Fullt utbyggd bedöms kapaciteten vara tillräcklig för att alla som vill och som uppfyller kriterierna ska kunna testa sig.

SEPTEMBER

» Från och med den 1 september erbjuder Region Skåne skånska män regelbunden testning för prostatacancer genom ett så kallat PSA-test. Under de kommande åren kommer alla skånska män mellan 50 och 74 år stegvis att få ett informationsutskick med ett erbjudande om att gå och testa sig för prostatacancer.

» Drygt 450 av landets ledande evenemangs- och mötesaktörer samlades när Region Skånes bolag Event in Skåne arrangerar en livesänd hearing för den krisande branschen. I panelen medverkar bland andra kultur- och demokratiminister Amanda Lind och Riksidrottsförbundets ordförande Björn Eriksson.

» Region Skånes kortfilmspris för bästa barn- och ungdomsfilm på barn- och ungdomsfilmfestivalen Buff i Malmö tilldelas den kanadensiska regissören Emelie Mannering. Hon får priset på 100 000 kronor för sin film "Jarvik".

NOVEMBER

» Skattesatsen i Region Skåne 2021 blir oförändrad med 11,18 kronor. Det beslutade regionfullmäktige när man fastställde verksamhetsplan och budget för Region Skåne 2021.

» Gisela Lilja blir den första arbets-terapeuten att få Region Skånes pris för yngre framgångsrika forskare. Hon har en ledande roll i forskningen om hjärtstoppsoverlevare och mer nyligen även covid-19.

FOTO: SUS

DECEMBER

» Det första steget tas mot en ny regionplan för Skåne i form av samråd mellan Region Skåne, de skånska kommunerna och andra intressenter. Planen, som ska gälla mellan 2022 och 2040, ska underlätta den regionala fysiska planeringen och peka ut den riktning som aktörerna vill att Skåne ska ta.

» Karin Johannesson, 89 år, på Fullriggarens äldreboende i Helsingborg blir den första i Skåne att vaccineras mot covid. "Det känns skitbra" säger Karin Johannesson efteråt, något häpen kring all uppståndelse.

OKTOBER

» Region Skånes utmärkelse Diabasen går till Neonatal samvård vid Helsingborgs lasarett, för väl genomfört förbättringsarbete med målet att uppnå en minimal separationstid mellan barn och förälder.

» Regionfullmäktige antar Skånes kulturplan för 2021–2024. I den beskrivs det regionala utvecklingsarbetet på kulturområdet, utifrån nationella och regionala kulturpolitiska mål. Kulturplanen är en förutsättning för att Region Skåne ska få fördela statliga medel till regional kulturverksamhet.

FOTO: © MARTE VEIAN ANDREASSON

» De flesta skåningar mår bra och är positiva till framtiden, men det finns också flera negativa trender. Fetman ökar liksom den psykiska ohälsan, som är särskilt hög bland unga kvinnor. Dessutom är hälsoskillnaderna stora mellan olika grupper i samhället. Det visar resultatet av den största skånska folkhälsoenkäten någonsin, som hösten 2019 skickades ut till 107 000 skåningar med frågor om allt från levnadsvanor till psykisk hälsa.

Styrsystem och principer för god ekonomisk hushållning

Regionfullmäktiges och verksamhetsplanens/budgetens övergripande mål skapar ramverket

Nöjda medborgare är det primära målet för Region Skåne. Hög legitimitet och stort förtroende kräver god kvalitet och kundnytta i de tjänster som Region Skåne erbjuder. Våra resurser är verksamheten, medarbetarna och ekonomin. Utifrån detta är våra gemensamma övergripande mål:

- Serviceinriktad verksamhet med hög kvalitet
- En drivande utvecklingsaktör
- Attraktiv arbetsgivare
- En långsiktigt stark ekonomi

Regionfullmäktiges verksamhetsplan och budgets övergripande mål är styrande och omfattar all verksamhet. Dessa övergripande mål utgör ramverket för prioriteringar och skapar en röd tråd genom hela budget- och uppföljningsprocessen. I verksamhetsplan och budget anges, utifrån dessa mål, inriktning och mer specifika mål och uppdrag inom de olika områdenas respektive avsnitt.

De övergripande målen bryts ned i delmål och mätbara måltal för verksamheten. Med mål avses det som särskilt sätts i fokus under budgetåret och planperioden. Måltal anger ambitionsnivån för det som ska mätas och följas upp. Det kan handla om en ökning från ett nuläge eller uppfyllelse av en procentuell nivå.

Regionstyrelsens uppsiktsplikt och intern kontroll

Regionstyrelsen ska leda och samordna förvaltningen av Region Skånes angelägenheter och övervaka övriga nämnders verksamhet. Styrelsen ska också ha uppsikt över verksamhet som bedrivs i Region Skånes bolag och därvid uppmärksamt följa de frågor som kan inverka på Region Skånes utveckling och ekonomiska ställning. Uppsiktsplikten fullgörs bland annat genom att begära in

uppföljningar och prognoser från olika nämnder, styrelser och bolag. I uppsiktsplikten ingår också att säkerställa att Region Skåne har en väl fungerande intern kontroll.

Intern kontroll

En bra intern kontroll ska bidra till att bygga och stödja trygghet, ordning och reda samt utveckling. Intern kontroll är en del i system för styrning och ledning och består av olika delar däribland en robust organisation, riskanalyser som riktar arbetet, planerade åtgärder, kontroller och förbättringar samt uppföljning och utvärdering. Uppföljningen är också en viktig del i arbetet med att förebygga, upptäcka och åtgärda fel och brister som kan utgöra hinder för att Region Skåne ska kunna nå sina mål på ett säkert och effektivt sätt. Intern kontroll ingår som en del i regionstyrelsens uppsiktsplikt och ska bland annat säkerställa

- ändamålsenlig och effektiv verksamhet
- tillförlitlig rapportering
- efterlevnad av gällande lagar och förordningar

Möjligheterna att genomföra planerade kontroller har påverkats av pandemin, och covid-19 har också påverkat möjligheten att uppnå de mål som regionen har arbetat mot under året. Processen för intern kontroll har, till de delar det har varit möjligt med hänvisning till situationen med covid-19 under året, genomförts i enlighet med Region Skånes reglemente, anvisning och instruktion för intern kontroll.

Nämnderna har lämnat rapporter utifrån det genomförda arbetet. Dessa rapporter, inkluderande gjorda riskbedömningar, visar att det krävs fortsatta åtgärder inom de aktuella kontrollområdena för att förbättra måluppfyllelsen för såväl verksamhet som ekonomi. För vidare information om rapporteringen, se bilaga Intern kontroll. Med utgångspunkt från nämndernas rapportering av planer och uppföljning utvärderar regionstyrelsen Region Skånes samlade system för intern kontroll. Se vidare bilaga Intern kontroll.

Systematiskt risk- och sårbarhetsarbete

Det systematiska risk- och sårbarhetsarbetet (SRSA) har under året vidareutvecklats och fortsatt integrerats med övriga styr- och ledningsfrågor. Omvärldsläget till följd av covid-19 har ytterligare aktualiserat området. Se vidare under avsnittet Verksamhetsstöd.

Samlad bedömning av god ekonomisk hushållning

Region Skåne verksamheter har alla ställts inför stora prövningar till följd av covid-19, och mycket av den planerade verksamheten har ställts om eller in på obestämd tid. Det är därför viktigt att nedanstående bedömning av både god

Löpande uppföljning

Nämnder och styrelser har ansvar för att löpande följa upp verksamhet, resultat och ekonomi samt att vidta åtgärder för att korrigera befarade avvikelser.

Månads- och delårsrapporter

Nämndernas uppföljningar sammanfattas i månads- och delårsrapporter som delges regionstyrelsen. Prestationer, resultat och effekter av verksamheten samt prognoser, analyser och kommentarer ska framgå. Vid behov ska åtgärdsplaner för att rätta till eventuella avvikelser redovisas. Delårsrapporten för januari–augusti är en fördjupad uppföljning av årsredovisningskaraktär.

Bokslut och årsredovisning

Efter årets slut upprättas ett bokslut med resultat- och balansräkning med bilagor och specifikationer. I årsredovisningen görs en sammanfattande uppföljning av årets verksamhet som redovisas till regionfullmäktige.

ekonomisk hushållning och samlad måluppfyllelse ses mot denna bakgrund.

Enligt kommunallagen ska mål och riktlinjer av betydelse för god ekonomisk hushållning anges. Region Skåne har i verksamhetsplan och budget 2020 med plan för 2021–2022 beslutat om fyra övergripande mål, som ska leda till god ekonomisk hushållning. Målen, som kan bestå av olika delmål, följs upp genom måltal (se tabell nedan).

Det bör noteras att de finansiella målen har uppnåtts det enskilda året 2020, vilket är positivt och lägger en grund för den uthålliga förbättring som krävs för att långsiktigt stark ekonomi ska uppnås. Däremot uppnås inte det långsiktiga resultatmålet. Sammantaget blir bedömningen att det behövs fortsatt vidareutveckling och förbättring för att Region Skåne ska anses ha en god ekonomisk hushållning, varför en samlad bedömning blir "delvis uppfyllt". Läs mer om god ekonomisk hushållning i avsnittet Ekonomi.

Samlad bedömning av de regiongemensamma målens uppfyllelse

För att uppnå god ekonomisk hushållning och nöjda medborgare måste de fyra övergripande mål som Region Skåne har beslutat om i verksamhetsplan och budget 2020 med plan för 2021–2022 uppnås. Utifrån rådande omvärldsläge med pågående pandemi och den verksamhet som bedrivits under 2020 blir den samlade bedömningen att såväl pågående som planerade åtgärder måste fortsätta och i vissa fall ytterligare förstärkas om målen rörande både ekonomi och verksamhet ska kunna uppnås. Bland annat genom ett proaktivt förhållningssätt och god samverkan på olika nivåer är bedömningen att den övergripande patientsäkerheten har upprätthållits trots covid-19 och dess utmaningar. Region Skåne har kunnat ge högkvalitativ vård till de som drabbats av covid-19 och samtidigt klarat av att ge akut vård och annan vård som inte kunnat anstå. Inte heller uppstod någon brist på intensivvård och infektionsvårdplatser uppstod året. Emellertid har det skett en undanträngning av vård som kunnat anstå, vilket har medfört en försämrad tillgänglighet. Produktion och produktivitet har minskat

FOTO: © ISTOCK

bland annat eftersom patienter frivilligt avstått/avbokar besök och personal har varit frånvarande med anledning av sjukdom eller vård av barn. Tillgängligheten har försämrats även inom tandvården. Arbetet med att minska smittspridning och undvika undanträngningseffekter har lett till att det har gjorts betydande framsteg med digitalisering. Framförallt gäller detta distanskontakter och digitala möten, men också distansmonitorering och förnyade arbets sätt inom olika områden har vidareutvecklats.

Antalet resor med Skånetrafiken har minskat markant som en konsekvens av covid-19, och den positiva resandeutvecklingen som pågått i 20 år är nu bruten. Skånetrafikens ekonomiska resultat för 2020 uppgår till minus 88,2 miljoner kronor, och i denna summa finns stöd från stat och region på 728 miljoner kronor kopplat till covid-19. Dock har punktligheten ökat jämfört med 2019, och nöjd-kund-index för 2020 är nu 56 procent jämfört med 55 procent för 2019.

Den pågående pandemin har drabbat kultursektorn mycket hårt, även om vissa verksamheter har haft möjlighet

att planera om delar av sin publika verksamhet till digitala kanaler. Detta har inneburit en ökad spridning av kulturen, men digital distribution genererar inte samma intäkter. De av Region Skåne majoritetsägda kulturbolagen stängde under våren ner sina verksamheter. Med omställningar till digitala sändningar, utomhusföreställningar och viss fortsatt verksamhet riktad till barn och unga, har man arbetat för att upprätthålla sin publikkontakt.

Den reviderade regionala utvecklingsstrategin "Det öppna Skåne 2030" fastställdes av regionfullmäktige i juni. Ett nittiototal aktörer har lämnat synpunkter och en bred parlamentarisk grupp har arbetat fram slutversionen. Regionala utvecklingsnämnden har beslutat om stora stödpaket med fokus på att stötta näringslivet, där insatserna ska bidra till att stärka produktiviteten i skånska företag, förbättra kompetensförsörjningen och stötta omställning. Under pandemins mest intensiva skede gjordes ett stort antal insatser i form av en företagsakut, stöd till Almi med mera för att säkerställa att regeringens stödpaket skulle nå ut till så många som möjligt.

Måluppfyllelse

Mål

Serviceinriktad verksamhet med hög kvalitet	● delvis uppfyllt
En drivande utvecklingsaktör	● uppfyllt
Attraktiv arbetsgivare	● delvis uppfyllt
Långsiktigt stark ekonomi	● ej uppfyllt
Samlad bedömning	● delvis uppfyllt

Hälso- och sjukvård

Samlad bedömning av de regiongemensamma målens uppfyllelse

Skåne drabbades under våren 2020 inte lika hårt av pandemin som övriga storstadsregioner och lyckades bra med att ställa om vården för att möta de nya kraven, samtidigt som övrig akut vård och vård som inte kunde anstå genomfördes. Planen för hösten var därför att sjukhus med stor andel elektiv vård (i förväg planerad vård) skulle prioritera den vården och hållas covidfria. Smittspridningen blev dock omfattande i slutet av året vilket begränsade möjligheten att bedriva elektiv vård. Specialistvården minskade besöksmottagningarna till ett minimum och den elektiva operationskapaciteten reducerades. Antalet besök på sjukhusens akutmottagningar minskade med 34 500 jämfört med 2019, en minskning med drygt 12 procent. Pandemin har inneburit en ökad hantering av skyddsutrustning och sanering av ambulansfordon, vilket har påverkat insatstiderna inom ambulanssjukvården negativt.

IVA-enheter utökades med särskilda covid-IVA-platser och nya vårdavdelningar för covid-19-patienter öppnades. Resurser anpassades löpande efter uppkomna behov och genom att skifta arbetsuppgifter och/eller arbetsplats har Region Skånes medarbetare visat prov på stor flexibilitet och uthållighet.

Stora ansträngningar har gjorts för att klara medicinskt prioriterad vård genom ökat samarbete över organisationsgränser och mellan regioner. Kraftigt ökad internationell efterfrågan på många läkemedel och vätskor orsakade omfattande bristsituationer på läkemedelsmarknaden, varav flera kritiska. Nationell brist på läkemedel för sövning (propofol) samt sterilt vatten ledde till nationell allokering och fördelning mellan regionerna samt en regional ransoner. Operationer fick ställas in eller

göras med andra sövningsläkemedel, vilket skapade en brist på även dessa läkemedel.

En serviceinriktad verksamhet med hög kvalitet

Hälso- och sjukvården i Region Skåne ska vara tillgänglig, personcentrerad, hälsoinriktad, jämlik, säker, kunskapsbaserad och effektiv. Alla verksamheter ska sträva efter en sammanhållen vård anpassad efter patientens behov.

Ett antal kvalitetsområden följs upp med utvalda indikatorer. Målsättning 2020 var att samtliga kvalitetsområden inom hälso- och sjukvård skulle ha en positiv utveckling i måluppfyllelse, och minst hälften av indikatorerna inom respektive område skulle nå högsta målnivå. På lång sikt ska måluppfyllelse nås i samtliga områden. Kvalitetsapplikationens samlingsmått redovisade marginell förändring fram till halvårsskiftet då det skedde en märkbar försämring som stabiliserats under hösten. Pandemin har präglat i stort sett hela 2020, vilket inneburit att fokus har flyttats till covid-19-sjukvård inom alla verksamheter. Det gör det svårt att jämföra resultaten med tidigare år.

Tillgänglig hälso- och sjukvård

Under året startade planeringsarbetet för återhämtning av den uppskjutna vården, den så kallade normaliseringsprocessen, med utgångspunkt i förbättrad tillgänglighet, god arbetsmiljö och god kvalitet med rimlig resursåtgång.

Följsamhet till vårdgarantin

– positiv utveckling inom primärvården

Enligt den förstärkta vårdgarantin inom primärvården ska alla besök som kräver en medicinsk bedömning av läkare eller annan legitimerad hälso- och sjukvårdspersonal äga rum inom tre dagar. Skåne har under 2020 haft en positiv utveckling med både förbättrad rapportering och resultat. Vårdgarantiuppfyllelsen var 87 procent i december (82 procent för riket). 106 vårdcentraler nådde nationellt mål (85 procent) medan 39 låg under nationellt genomsnittsvärde (82 procent). Vid höstens nationella mätning av telefontillgängligheten i primärvården, telefonkontakt med vårdcentralen för rådgivning eller tidsbokning samma dag, var Skånes resultat 83 procent (87 procent för riket).

Köerna växer till den planerade specialiserade vården

I början av året fanns en tendens till förbättrad tillgänglighet som dock vände från april månad, framför allt gällande operation eller åtgärd. Det gjordes stora omställningar inom vissa verksamhetsområden. Personal flyttade till andra verksamheter för att bemanna iva-enheter som utökades med särskilda covid-iva-platser och nya vårdavdelningar för covid-19-patienter upprättades. Region Skåne var under våren och sommaren förhållandevis förskonad från snabb och omfattande smittspridning jämfört med andra regioner. Planen för hösten var därför att sjukhus med stor andel elektiv vård skulle prioritera den elek-

tiva vården och vara covidfria. Smittspridningen blev dock omfattande i slutet av året vilket begränsade möjligheten att bedriva elektiv vård.

Andel patienter som väntat högst 90 dagar på besök uppgick i december till 78 procent jämfört med 84 procent i december 2019. Antal väntande längre än 90 dagar har ökat från 9 100 i december 2019 till 11 744 december 2020. Totalt antal väntande till besök har minskat något jämfört med 2019. I december väntande totalt 53 987 patienter på ett första besök jämfört med 55 339 i december 2019. Flest antal väntande längre än 90 dagar fanns i december inom vårdutbud ögonsjukvård, ortopedi och allmän kirurgi.

Andel väntande inom 90 dagar till operation eller åtgärd uppgick i december till 54 procent jämfört med 68 procent december 2019. Antalet väntande längre än 90 dagar har ökat från 6 000 december 2019 till 9 600 december 2020. Totalt antal väntande har ökat och i december väntade 20 935 patienter på operation eller åtgärd jämfört med 18 955 i december 2019. Inom ortopedi, öron-näs-halssjukvård och kirurgi finns flest antal patienter som väntat längre än 90 dagar, samma vårdområden som 2019.

Andel patienter väntande i högst 30 dagar till bild- och funktionsmedicin är högre än 2019 och har förbättrats för

MR-undersökning (magnetrontgen) och klinisk fysiologi. MR når 45 procent jämfört med 38 procent december 2019. Totalt antal väntande patienter till MR har minskat, 6 725 december 2020 mot 8 616 december 2019. Klinisk fysiologi når 59 procent (alla typer av undersökningar inom utbudet) jämfört med 50,5 procent december 2019. Antal väntande totalt är lägre, 3 332 jämfört med 4 816 december 2019. Tillgängligheten till neurofysiologiska undersökningar har försämrats, 37 procent jämfört med 60 procent 2019. Antalet väntande inom vårdutbudet har nästan fördubblats, 1 670 mot 884 december 2019.

Det genomfördes 30 583 återbesök december 2020 jämfört med 42 504 december 2019. Andelen återbesök inom medicinskt måldatum var 69 procent i december 2020, vilket är en förbättring jämfört med december 2019 (67 procent). Det regionala målet är att minst 70 procent genomförda återbesök sker inom medicinskt måldatum. Fortsatt arbete med kvalitetssäkring av registreringar samt indikationer och vårdnivå för återbesök. Att i ökad utsträckning boka mottagningstider i samråd med patienten istället för via kallelse är fortsatt nödvändigt. Antalet inkomna remisser och egen vårdbegäran till den specialiserade vården har minskat jämfört med 2019. Under året har cirka 514 000

remisser och egen vårdbegäran registrerats vilket är en minskning med 6,3 procent jämfört med 2019 (cirka 545 000).

Antalet av- och ombokningar samt uteblivna besök ökade jämfört med 2019 från 210 544 till 228 825. De vårdutbud som har högst andel av- och ombokningar samt uteblivna finns inom allmän internmedicin (37 procent), barnkirurgi (26 procent) och logopedi (22 procent). Antalet av- och ombokningar med avvikelseorsak kopplat till covid-19 var cirka 31 700. Antalet uteblivna besök var 18 000 vilket är en minskning jämfört med föregående år då antalet var 22 500.

Samordning av väntande patienter inom ramen för vårdgarantin fortsätter att öka. Antalet patienter som samordnats för besök och operation eller åtgärd har ökat, både inom och utanför Skåne. Cirka 37 000 skånska patienter samordnades för besök eller operation/åtgärd under 2020, en ökning med cirka 3 300 skånska patienter jämfört med 2019. Öron-näs-halssjukvården, urologi, ögon- och hudsjukvård är de vårdområden som hade flest samordningar av besök. Inom operation eller åtgärd samordnades flest patienter till koloskopi, neuropsykiatri och gastroskopi. Majoriteten av patienterna samordnades till vårdgivare med avtal med Region Skåne. Samordning via vårdgarantiavtalen har ökat, cirka 22 000 jämfört med cirka 16 500 under 2019.

Pandemin har inneburit viss inskränkning av samordningsmöjligheterna kopplat till regionala och nationella rekommendationer för smittspridning. En del patienter har valt att vänta kvar på enheten och några vårdgivare utanför regionen stoppade stundtals möjligheten till samordning på grund av aktuell pandemisituation. Samordning av patienter, där tidigare erfarenheter visat en ökad risk för IVA-vård och/eller komplikationer efter operation har inte kunnat genomföras under året. Ökningen med cirka 3 300 patienter kunde således varit betydligt större om det varit ett normalår.

Personcentrerad vård

Patientens förtroende för hälso- och sjukvården har ökat

Region Skåne har i ett historiskt perspektiv, tillsammans med de övriga stora regionerna, haft svårt att hävda sig i mätningarna i *Hälso- och sjukvårdsbarometern*. I 2020 års undersökning syns en mer positiv hållning från medborgarna inom områden som rör förtroendet och tillgänglighet, trots att exempelvis tillgängligheten till vård har minskat under pandemin. Ökningen av förtroendet och nöjdheten med tillgängligheten är generell och återfinns hos samtliga regioner, varför den ska tolkas med varsamhet. Samma tendens finns i Region

Skånes undersökning *Skåneenkäten*, med ett ökat förtroende för vårdens medarbetare, men även för de förtroendevalda. I nationell mätning på tema samhälle, opinion och medier rapporterar SOM-institutet ett tydligt ökat förtroende för olika samhällsinstitutioner, där vården står för den största ökningen.

Under det gångna året har Region Skåne även gjort specialstudier av skåningarnas hållning till jämlik vård, coronasmittan samt amning mätt i Skånepanelen respektive Hälso- och sjukvårdsbarometern. Resultaten ger ett unikt medborgarperspektiv på frågorna och är ett värdefullt tillskott i utvecklingen inom respektive område.

Den patientupplevda kvaliteten har följts upp med *Nationell Patientenkät* (NPE) i primärvården (vårdcentralerna) och akutmottagningarna. Resultaten från cirka 12 600 primärvårdspatienter i Skåne redovisas inom sju områden, eller så kallade dimensioner, och anger andelen positiva svaranden i procent. Resultatet för Region Skåne är bättre i samtliga områden jämfört med de två senaste åren. Jämfört med andra regioner ligger resultatet för primärvården något över snittet. Som i tidigare mätningar inom de flesta vårdområden är kvinnor mindre positiva än män, och äldre (65 +) mer positiva än yngre. Akutmottagningarnas resultat baserar sig på nästan

1 500 svarande patienter. Resultatet är en förbättring i fyra dimensioner och sämre i två, varav tillgänglighet är den ena.

Ökad användning av digitala lösningar

En ökning ses på alla indikatorer som mäts avseende användning av e-tjänster på 1177.se. Bland annat har beställning och bokning av covid-19-tester i stor utsträckning gjorts via 1177.se vilket inneburit att andelen invånare med konto i e-tjänsterna ökat mer än förväntat. Vid årsskiftet hade 79 procent av Skånes invånare ett konto i e-tjänsterna på 1177.se.

Pandemin har ökat användningen av olika digitala lösningar både för patienter och i verksamheter. Till exempel har cirka 4 000 videobesök inom cirka 300 mottagningar genomförts, det görs mellan 70 och 100 videobesök per dag. Andra exempel är digital CPAP-utprovning (andningsmasker), vård i hemmet och hemmonitorering som är i bruk för cirka 300 patienter och snabbspår för återstart av Primärvården Skåne online med omkring 1 000 besök per månad, med uppåtgående trend. Även bland de projekt som fått utvecklings- och innovationsmedel från hälso- och sjukvårdsnämndens tillgänglighetssatsning finns exempel på utveckling av digitala tjänster som både handlar om tillgänglighet och en mer personcentrerad vård.

Sömlös vårdkedja för patienten utifrån behov förbättras

Samverkan och koordinering med andra aktörer är central vid alla vårdinsatser för att patienten ska uppleva vården som sömlös. Återinskrivning av äldre har förbättrats jämfört med 2019, men når fortfarande inte satt målnivå. Från och med februari 2020 ska regionerna enligt lag erbjuda koordineringsinsatser till patienter som har ett särskilt behov av individuellt stöd för att kunna återgå till arbetslivet. I Region Skåne arbetar bland annat de cirka 200 rehabkoordinatorer, som finns inom olika verksamheter med detta uppdrag.

Patientkontrakt är en del av den personcentrerade vården. Region Skåne har fortsatt vara aktivt i det nationella forum som Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) driver. Pandemin har inneburit att alla möten varit digitala vilket gett möjlighet för fler deltagare från olika verksamheter att delta. Målgruppen för patientkontrakt är i första hand patienter med omfattande och komplexa vårdbehov. Fokus i Region Skånes arbete är att stärka den utveckling som redan pågår med att på olika sätt säkerställa att patienten genom en överenskommelse har en tydlig plan där "nästa steg" framgår samt vem patienten vid behov ska ta kontakt med. Framtagande av en kommunikationsplan pågår, liksom arbetet med att göra patientkontrakt till en del i de sammanhållna och personcentrerade vårdförlopp som är på gång. Andra insatser görs inom ramen för Skånes digitala vårdssystem (SDV), framtidens hälsosystem, Samordnad individuell plan (SIP) och Min vårdplan cancer. Region Skåne deltar även i en pilot med Inera om hur patientkontrakt kan presenteras på 1177.se.

Fler våldsutsatta personer identifieras och stötts

Våld i nära relationer är ett problem med stora negativa konsekvenser för så väl individ som samhälle och under pandemin har situationen för drabbade ytterligare försvårats till följd av mer tid i hemmet med förövare och en försämrad möjlighet att söka hjälp. Region Skåne har under året utfört ett antal initiativ för att minska våld i nära relationer. Informationskampanjer har ägt rum rik-

tade både mot personal och allmänhet. Uppföljningen av området har utvecklats, och den visar att vården har en svag förmåga att identifiera och korrekt journalföra våldsutsatta patienter, med undantag för några framgångsrika enheter.

Forskningsprojekt för att stärka arbetet med *Regionalt vårdprogram mot våld i nära relationer* har under året startats i samverkan med universiteten i Lund och Malmö. En överenskommelse har slutits internt i Region Skåne för 2021–2022 för att stärka arbetet mot våld i nära relationer med finansiering via statsbidrag. Barnskyddsteamet, kunskapscentrum med flera arbetar med frågorna, men det finns ändå mycket kvar att göra för att stärka vårdens förmåga att stötta våldsutsatta.

Jämlig hälso- och sjukvård

Arbetet med att utveckla metoder för att identifiera omotiverade skillnader går framåt

Jämlikhet i vården behöver utvärderas för att säkerställa att omotiverade skillnader inte förekommer, något som forskning och rapporter vittnar om. Regionala kvalitetsindikatorer där kön och geografi specifikt utvärderas har utvecklats för att säkerställa kontinuitet i vården för kroniskt sjuka. I ett utvecklingsarbete med syfte att identifiera omotiverade skillnader inom primärvården har återbesöksgraden för kroniskt sjuka studerats. Det visar sig att återbesöksgraden signifikant skiljer sig mellan olika delar av Skåne. Även könsskillnader och skillnader i ålder har uppmärksammats. Socioekonomi har inte kunnat studeras. Åldersskillnaderna bedöms vara motiverade medan könsskillnaderna och de geografiska skillnaderna sannolikt inte är motiverade.

Ett samarbete mellan Region Skåne och Lunds universitets enhet för social-epidemiologi har inrättats under året för att utveckla analysen av omotiverade skillnader. Diskussionen om prioriteringar i vården till följd av covid-19 belyser vikten av jämlikhet och etisk analys. Etiska rådet i Region Skåne har under året arbetat på flera fronter för att stärka etisk analys och prioriteringar i vården.

Omotiverade skillnader i vård, behandling och bemötande ska minska

Ett antal kvalitetsindikatorer har valts ut för att utvärdera omotiverade skillnader. Utan en djuplodande analys går det inte att konstatera om skillnader mellan grupper är ett problem. Detta beror på att behoven kan skilja sig mellan olika grupper, eller att gruppnivån som studeras har svag förklaringskraft. Med detta sagt går det att observera att andelen patienter som deltar i fysiskt träningsprogram efter hjärtinfarkt skiljer sig stort mellan olika sjukhus i Skåne. Direktintag på strokeavdelning är en indikator där det inte finns några större könsskillnader eller skillnader mellan förvaltningarna. För den som har välbehandlad diabetes finns målsättningen att HbA1c – fasteblodsockernivå – inte ska vara för högt. Uppföljningen 2020 visar att målet inte uppnås och små skillnader ses mellan sjukhus och vårdcentraler.

Jämlig vård är en av grunderna för kunskapsstyrningen i hälso- och sjukvård. Omotiverade skillnader i vården, till exempel till följd av socioekonomi eller kön, utgör vård som varken är kunskapsbaserad eller jämlik. Därför bör de stora satsningar som gjorts på kunskapsstyrning under 2020, med den nya kunskapsstyrningsorganisationen samt nya riktlinjer och vårdprogram, ses som satsningar för en ökad jämlikhet i vården.

Hälsoinriktad hälso- och sjukvård

Riktade hälsosamtal på vårdcentral införs

En pilot för riktade hälsosamtal för 40-åringar har genomförts under 2020. Insatserna inleddes med informationsträffar för primärvårdens ledningsgrupper och förvaltningsledning samt medarbetare inom hälsovalet. Därefter valdes 11 pilotvårdcentraler ut av de 50 som anmält intresse att delta. Vårdcentralerna valdes för att representera olika delar av Skåne beträffande *Care Need Index* (CNI), stad/landsbygd, antal invånare med mera. Samtalsledare på pilotvårdcentralerna utbildades i metoden och i metodstödet. Inför pilotfasen hade ett digitalt webbstöd utvecklats, *Hälsosamtal i primärvårdens preventionsarbete*

(Hipp), för att underlätta datainmatning för deltagare och hantering av enkätsvar och labbprover för medarbetare.

Pilotfasen startade under hösten och avslutades 31 januari 2021. Drygt 40 procent av de inbjudna 40-åringarna tackade ja till att delta och genomförde ett riktat hälsosamtal. Andelen deltagare motsvarade förväntad nivå vilken rapporterats från de regioner som bedriver riktade hälsosamtal sedan tidigare. De försvårande omständigheter som covid-19 inneburit har påverkat processen men inte hindrat genomförandet.

Utbildningar erbjuds fortlöpande för diplomerade tobaksavvänjare, *Motivational Enhancement Therapy (MET)* för alkoholavvänjning, fysisk aktivitet på recept, rådgivande samtal om hälsosamma matvanor samt även inspirationsdagar för att öka kompetensen bland medarbetarna i Region Skåne inom området levnadsvanor. De som utbildats ingår sedan i ett nätverk som erbjuds fortbildning och handledning. Region Skånes vårdprogram för levnadsvanor har fastställts under 2020 och som komplement till detta har även kortversioner, flödesschema och checklistor tagits fram för att underlätta implementering av vårdprogrammet.

Regional riktlinje för rök- och alko-

holfri operation har också fastställts och arbetet med att implementera denna har påbörjats med informationssammanställning, webbutbildning och inbjudan till digitala utbildningar. Ett flertal e-verktyg har implementerats via *Stöd- och behandlingsplattformen* för att göra åtgärder för ohälsosamma levnadsvanor mer lättillgängliga för patienterna och spara tid för vårdgivarna.

Under året har en ny webbutbildning för levnadsvanor med målgrupp all hälso- och sjukvårdspersonal samt kommunanställda tagits fram. Fokus i utbildningen är att kunna lyfta levnadsvanorna i patientmötet på ett personcentrerat sätt och att få kunskap om vilka åtgärder som är aktuella. Det kommer att finnas möjlighet att erbjuda patienter riktade hälsosamtal även som sekundärprevention, exempelvis vid diabetes eller efter hjärtinfarkt och stroke.

Allt fler rapporter beskriver samband mellan ohälsosamma levnadsvanor och covid-19-sjukdomens svårighetsgrad. Framför allt uppmärksammas risken att rökning förstärker sjukdomens lungmanifestationer och att BMI över 40, separat eller som del i ett metabolt syndrom, innebär ett ökat behov av intensivvård. Vikten av preventivt arbete har tydliggjorts samtidigt som pandemin har be-

gränsat möjligheterna att träffa patienter i detta hänseende.

Säker hälso- och sjukvård

All hälso- och sjukvårdspersonal måste ha kunskap om rutiner för att identifiera, analysera, bedöma och åtgärda orsaker som kan leda till vårdskada. Vidtagna åtgärder ska följas upp för att se om de haft avsedd effekt. Arbetet ska vara långsiktigt och kontinuerligt.

Trycksår minskar

Trycksår är en vårdskada som orsakar stort lidande för patienten och är ofta undvikbar. Region Skåne deltar i de nationella så kallade punktprevalensmätningarna (PPM) som samordnas av SKR under våren och utöver det genomförs en mätning av trycksår i egen regi under hösten. Region Skåne har under flera år uppvisat en god utveckling i att förhindra att allvarliga trycksår uppstår under patientens vårdtid. Även om Region Skåne inte fullt ut når målet på högst 4 procent avseende trycksår av kategori 2–4 som uppstår i slutenvård när enskilda förvaltningar eller sjukhus målet. Region Skåne uppvisar i jämförelse med riket ett bättre resultat för sjukhusförvärvade trycksår när det gäller samtliga kategorier.

Riskbedömning avseende fall uppfyller målet

Det fallpreventiva arbetet är viktigt men också svårt. Fallhändelser kan leda till att patienten skadar sig, ibland allvarligt, och kan leda till obehag och smärta samt förlängd vårdtid. Indikatorerna som speglar detta arbete uppvisar utfall som uppnår mål eller delmål och vad gäller riskbedömningar avseende fall uppnår regionen målet som är över 79,5 procent. Andel genomförda riskbedömningar har legat stabilt och nått mål i flera år. Mer intensiva åtgärder för att förhindra fall planerades för 2020 men fick utgå på grund av pandemin.

Mätning av andel vårdrelaterade infektioner har inte genomförts 2020

Vårdrelaterad infektion (VRI) är en vanligt förekommande vårdskada och Region Skåne följer utvecklingen med PPM av VRI varje vår. Mätningen 2019 visade att 11 procent av patienterna i Region Skåne hade en vårdrelaterad infektion. Våren 2020 avstod SKR från att bjuda in regionerna till PPM med anledning av den ökade belastningen på hälso- och sjukvården på grund av covid-19, därför saknas även uppföljning i Region Skåne. Alla sjukhus har tillgång till det nationella IT-stödet, *Infektionsverktyget*, som bland annat ska

återkoppla information om VRI. På grund av brister i verktygets funktionalitet används det dock endast begränsat. Det är mycket som talar för att det behövs en kraftsamling för att ytterligare förhindra att VRI uppstår.

Andel personer med risk för undernäring är hög i slutenvård

Mat och näring är en viktig patientsäkerhetsfråga. Ett gott näringstillstånd ger förutsättningar för att förebygga sjukdom och genom att så tidigt som möjligt identifiera patienter med ökad risk för undernäring. Genom att sätta in förebyggande och behandlande åtgärder kan de negativa effekterna minska. Andelen patienter med ökad risk för undernäring är hög i slutenvård och oförändrad jämfört med 2019. Region Skåne når inte upp till delmålet för riskbedömning avseende undernäring hos vuxna patienter inom slutenvård, däremot uppnås delmålet för upprättad vårdplan hos patienter med ökad risk. Region Skåne har som första region i Sverige fastställt en regional riktlinje gällande riskbedömning av undernäring hos barn och ungdomar inom slutenvård. Ett fortsatt aktivt tvärprofessionellt arbete krävs för att identifiera, förebygga och behandla undernäring.

Överbeläggningar minskar men överflyttningar och utlokaliseringar är fortsatt höga

Patientsäkerhetsrisker associerade med överbeläggning, utlokalisering och överflyttningar av patienter har uppmärksamats de senaste åren. Under pandemins första våg i våras 2020 sågs en minskad generell belastning på slutenvården. Årets andra våg på senhösten medförde kraftig belastning inom alla vårdnivåer och såväl avseende covidvård som icke-covidvård inklusive omställning av vårdavdelningar. Detta kan förklara att andelen överbeläggningar minskade (4,3/100 disponibla vårdplatser) och börjar närma sig rikets nivåer medan andelen utlokaliserade patienter ökade något (1,5/100 disponibla vårdplatser) jämfört med 2019 men fortsatt väl under rikets nivåer. Andelen överflyttningar av intensivvårdspatienter på grund av resursbrist ökade relativt mycket, framför allt under hösten, till 5,7 procent. Det är ett uttryck för den kraftiga belastningen på intensivvården och den helt nödvändiga eskaleringen för att klara utmaningen. Jämförelser med tidigare år eller med riket är inte meningsfulla. Ingen av indikatorerna uppnår målen och utvecklingen av pandemin kommer att präglade möjligheterna att vända utvecklingen för utlokalisering och överflyttningar.

Ökad säkerhet i läkemedelsanvändning

Brist på överblick av patientens alla läkemedel är en patientsäkerhetsrisk och kan leda till försämrad livskvalitet, onödiga sjukhusinläggningar och samhälls-ekonomiska kostnader.

Totalt har det genomförts cirka 9 000 läkemedelsgenomgångar i slutenvården. Ett mål är att läkemedelsgenomgångar ska genomföras för minst 50 procent av de multistuka äldre. Andelen patienter som under 2020 har fått läkemedelsgenomgång enligt *Skånemodellen i slutenvård* är 27 procent (4 174 läkemedelsgenomgångar), vilket är en ökning jämfört med 2019. Utöver dessa har det genomförts läkemedelsgenomgångar på remisspatienter fördelat på drygt 4 600 patienter inom somatiken och cirka 230 inom psykiatri, och antalet har ökat jämfört med 2019.

I primärvården har det genomförts 5 441 läkemedelsgenomgångar, varav 3 429 (63 procent) i offentlig primärvård. Detta motsvarar uppskattningsvis 22 procent av målpopulationen på årsbasis. Antalet genomförda läkemedelsgenomgångar är i jämförbar nivå med 2018 men lägre än 2019. Antalet läkemedelsgenomgångar, både i slutenvård och öppenvård, har påverkats av att annat arbete har fått prioriteras under pandemin.

Användningen av potentiellt olämpliga läkemedel hos äldre i Skåne har minskat jämfört med 2019. Behandlingstrycket med olämpliga läkemedel till äldre ska enligt uppsatt mål inte överstiga 24 000 definierade dygnsdoser per 1000 invånare som är 75 år eller äldre, resultatet blev 22 100 i Skåne.

Risken för felaktigheter i läkemedelsanvändningen är särskilt stor i vårdens övergångar och med utskrivningsinformation halveras den risken. Målet för 2020 var att andelen patienter, med ett eller fler läkemedel som erhöll utskrivningsinformation från slutenvård, skulle uppgå till minst 70 procent. Andelen uppgick till 71 procent och målet uppnåddes därmed.

Ändamålsenlig antibiotikaanvändning – minska antibiotikaförskrivningen

Samverkan mot antibiotikaresistens (Strama) arbetar för att minska risken med överförskrivning av antibiotika såsom resistensutveckling. Pandemin har haft stor påverkan med kraftiga minskningar på antalet uthämtade antibiotikarecept i alla regioner under året.

I Skåne ses stora minskningar framförallt under april och maj och på årsbasis ses en minskning med 20 procent. Trots detta ligger Skåne på jämförelsevis höga nivåer, 261 antibiotikarecept per 1 000 invånare. Arbetet, enligt handlingsplan av Strama, med en ökad följsamhet till behandlingsrekommendationerna samt att skapa förutsättningar för ansvarsfull användning av antibiotika har fortsatt. En viktig del i arbetet har varit informationssatsningar och utbildningar till såväl vårdpersonal som befolkningen, dock i mindre omfattning på grund av pandemin.

Antal antibiotikarecept totalt från alla förskrivare per 1 000 listade patienter

och senaste tolv månadersperiod är också en kvalitetsindikator för skånska vårdcentraler och under 2020 var gränsen satt till högst 310 recept per 1 000 listade. Under 2020 klarade 90 procent av vårdcentralerna målet. Under året observerades även goda resultat för indikatorer avseende ändamålsenlig antibiotikaförskrivning vid urinvägsinfektion hos kvinnor och luftvägsinfektion hos barn. Särskilt goda resultat observerades i primärvården.

Kunskapsbaserad vård

Arbetet med att utveckla och stärka kunskapsstyrning har fortsatt

Arbetet med att anpassa Region Skånes kunskapsstyrningsorganisation till det nya nationella kunskapsstyrningssystemet har fortskridit under 2020 i den takt som den rådande situationen med pandemin tillåtit. Idag finns 26 nationella programområden (NPO) med uppdrag att bidra till ökad jämlikhet, effektivitet och kvalitet inom respektive medicinska område. De lokala programområden (LPO) som nu tas fram arbetar mot samma mål på regional nivå. I dagsläget har 21 LPO bildats och arbetet med att utse medlemmar är nära färdigt. Resterande LPO beräknas vara på plats kvartal 2 2021.

Parallellt med uppbyggnaden av den nya kunskapsstyrningsstrukturen bedrivs arbete med att ta fram och införa personcentrerade och sammanhållna vårdförlopp. Vårdförloppen omfattar en hel vårdkedja, inklusive utredning, uppföljning och rehabilitering och kommer bland annat att bidra till bättre tillgänglighet och minskade inomregionala skillnader i vård och behandling, det vill säga jämlik vård. Gapanalys har genomförts i syfte att identifiera skillnader mellan dagens sätt att arbeta och intentionerna i vårdförloppen för de första sex beslutade vårdförloppen (stroke/TIA, reumatoid artrit, KOL, kritisk benischemi, höftledsartros samt schizofreni). Arbetet med införandet av vårdförloppen kommer att fortsätta under 2021. LPO har fått i uppdrag att stötta införandet av dessa i Region Skåne.

Arbetet med att öka användningen av kvalitetsregisterdata fortsätter. I samband med genomförda gapanalysen för införande av personcentrerade och sam-

manhållna vårdförlopp för reumatoid artrit, schizofreni och höftledsartros har behovet av att öka täckningsgrad inom några kvalitetsregister identifierats. Nybildade LPO får i uppdrag att vidareutveckla uppföljning samt öka användningen av kvalitetsregisterdata inom sitt respektive område.

Rationell läkemedelsanvändning

Arbetet för en rationell läkemedelsanvändning med fokus på hög kvalitet och effektivitet har fortsatt i enlighet med *Region Skånes läkemedelsstrategi 2017–2020* och en ny regional läkemedelsstrategi för 2021–2024 har tagits fram under året. Införande av nya läkemedel sker på ett strukturerat sätt i enlighet med nationella rekommendationer. Arbetet med att införa nya avancerade medicinska terapier (ATMP) har inletts och de första behandlingarna har utförts.

Globala problem gällande bristsituationer av läkemedel har ökat och satts på sin spets under pågående pandemi, det har krävts ett omfattande regionalt och nationellt samarbete för att hantera situationen med bibehållen patientsäkerhet i vården. Ett nationellt läkemedelsförråd med läkemedel som är kritiska för behandling av covid-19 har byggts upp av regionerna Skåne, Västra Götaland, Stockholm och Östergötland. Det strukturerade regionala arbetssättet för hantering av bristsituationer, sortimentsfrågor och informationsspridning vid kritiska bristsituationer har intensifierats. Arbetet har inletts i samarbete med Region Skånes läkemedelsleverantör gällande uppbyggnad av ett regionalt säkerhetslager av särskilt kritiska läkemedel.

Effektiv hälso- och sjukvård

Effektiv vård handlar om att med tillgängliga resurser skapa bästa möjliga resultat utifrån invånarnas behov. Bästa möjliga resultat baseras på att hälso- och sjukvård drivs utifrån bästa tänkbara kunskap och modern teknologi. På samhällsekonomisk nivå kan Region Skåne beskrivas som effektiv i termer av självskattad hälsa i relation till använda resurser.

Pandemin har bland annat inneburit att stora ansträngningar lagts på att klara

FOTO: © FOLKTANDVÅRDEN SKÅNE

medicinskt prioriterad vård genom ökat samarbete över organisationsgränser och mellan regioner. Resurser har löpande anpassats efter uppkomna behov, där medarbetarna visat prov på stor flexibilitet och uthållighet. Inom normaliseringsprocessen, det vill säga arbetet med att planera den vård som har trängts undan, har också understrukits betydelsen av nära samarbete. Normaliseringsprocessen har också bidragit till att en regiongemensam modell för produktion och kapacitetsplanering har färdigställts. Mognaden att arbeta systematiskt med produktions- och kapacitetsplanering bedöms ha ökat under året.

Region Skånes kvalitetsapplikation beskriver ett antal indikatorer för prestationer som rör dels helhetsansvar för patienter, dels samlingsmått på kvalitet. När det gäller helhetsansvaret är fokus på gruppen 65 år och äldre, där oplanerad återinskrivning till sjukhus är ett internationellt validerat kvalitetsmått på hur sammanhållet vård- och omsorgssystemet är. Även *Vården i siffror* redovisar data på indikatorn oplanerad återinskrivning, där Region Skånes resultat dels är bättre än riksgenomsnittet, dels förbättrat jämfört med 2019 (från 17 till 15 procent).

Tandvård

Ökad samverkan med tandvårdens aktörer under covid-19

Under året har det varit stort fokus på samverkan i frågor som rör covid-19. Kontinuerliga möten och uppföljningar har genomförts med tandvårdens olika aktörer i Skåne för att möta utmaningarna.

Övergripande dokument och riktlinjer för tandvården har tagits fram med ambition att tydliggöra och implementera de riktlinjer som Smittskydd Skåne förordat. Tillgången på akut tandvård har säkerställts genom införande av en fast och en mobil tandvårdsenhet. Dialog har förts med 1177 för informations-spridning och hänvisning av akut tandvård.

Tandvården är en del i projektet *Växa tryggt* som samverkar över professionsgränserna. Växa tryggt är ett utökat hembesöksprogram för förstagångsföräldrar inom projektets ramar. Familjerna erbjuds sex hembesök av barnhälsovårds-sjuksköterska från barnhälsovården tillsammans med barnmorska från mödrhälsovården, tandsköterska eller tandhygienist från tandvården samt föräldrastödare från socialtjänsten. Syftet är att i samverkan förbättra förutsättningarna för barnets hälsa genom att tidigt er-

bjuda stödjande insatser och tidigt uppmärksamma tecken på ohälsa.

Region Skåne har fortsatt fokus på att tydliggöra kraven i förfrågningsunderlagen för tandvården för barn och unga vuxna för såväl allmän som specialiserad tandvård. I detta arbete har ingått att skapa ett temporärt vårdprogram som ger möjligheter för en tandvård på rätt vårdnivå och med rätt innehåll för att bibehålla den orala hälsan och möjliggöra tandvård efter de förutsättningar som föreligger under pandemin. Regelverket för ortodonti har förändrats och en ny modell för urval till kostnadsfri tandreglering har implementerats.

Digital omställning har gjorts för att möjliggöra återkommande dialogmöten med kommuner, psykiatri och tandvårdens aktörer i Skåne med fokus på en god och jämlik tandvård utifrån förfrågningsunderlag, vårdavtal, vårdprogram och regelverk. Odontologisk forskning i Region Skåne (OFRS) har fortsatt sitt arbete för att i ett långsiktigt perspektiv stärka den orala hälsan i Skåne. Som en del av kunskapsstyrningen har ett tandvårdsråd bildats med representer från tandvårdens aktörer.

Särskilt prioriterade områden

Primärvård

Antalet patienter med fast vårdkontakt på vårdcentral har ökat

Verksamhetschefen ska enligt lag utse fast vårdkontakt om patienten begär det eller om det är nödvändigt för att tillgodose patientens behov av trygghet, kontinuitet, samordning och säkerhet. För patienter som behöver insatser över tid, ska vården upplevas som sammanhållen. Långsiktigt mål är att alla listade personer ska ha fast vårdkontakt, i första hand läkare, med prioritering av äldre (över 75 år), multistjuka eller andra med kontinuerligt vårdbehov. Målet för 2020 var att andelen listade personer med fast vårdkontakt, i första hand läkare, skulle öka och vid slutet av året uppgå till 60 procent. Kvartalsvis uppföljning, övergripande och på enhetsnivå, har genomförts och vid slutet av året hade 65 procent (drygt 900 000) av skåningarna namngiven fast läkarkontakt. Vårdcentralerna ska fortsätta arbetet med att ta ansvar för patientens hela vårdprocess och har ett särskilt ansvar

för att koordinera vården av patienter med den kommunala hälso- och sjukvården och specialistkliniker på sjukhus.

Patienternas förtroende för primärvården har ökat

Primärvårdens roll som första linjens nav för koordinering av hälso- och sjukvård ska stärkas samtidigt som patienternas förtroende för primärvården fortsätter att öka. Fler specialister inom allmänmedicin behövs och utbildningsinsatser ska prioriteras. Tillgängligheten, såväl vid akuta åkommor som för patienter med kronisk sjukdom, ska vara hög och kontinuerligt följas upp. Hög tillgänglighet och kontinuitet skapar trygghet och förtroende och ska prioriteras. Skånes resultat i Nationell patientenkät (NPE) var en förbättring jämfört med 2019 och något bättre än snittet för riket inom samtliga dimensioner. I årets mätning deltog bara sju regioner men Skånes resultat står sig väl och är i de flesta fall bättre än de större regionernas.

Samverkan mellan kommuner och region har stärkts

Det kan konstateras att den etablerade samverkansstrukturen *Vårdsamverkan Skåne* har varit till stor nytta under året då det tillkommit många nya gemensamma uppgifter som krävt samarbete. I samtliga delregionala områden uppfattas samverkan ha stärkts, inte minst mellan kommunal vård och vårdcentraler. Samverkan och det ömsesidiga stödet mellan verksamheterna har stärkts genom gemensamt ansvar för provtagningar, bedömningar, ökad tillgänglighet, fördelning av utrustning, planering och genomförande av vaccinationer.

Flera rapporter har beskrivit att det går trögt med implementeringen av de mobila vårdteam som, i enlighet med tecknat hälso- och sjukvårdsavtal mellan Region Skåne och Skånes kommuner, skulle vara etablerade vid 2020 års utgång. För att hantera de rekommendationer som lyfts fram i rapporterna har en handlingsplan tagits fram i samverkan med Skånes kommuner. En delredovisning av arbetet kunde, trots förse- ning till följd av pandemin, göras under senhösten. I redovisningen lyfts olika typer av förslag fram för att främja det

övergripande utvecklingsmålet om att personer i Skånes samtliga kommuner med behov av en särskilt organiserad teambaserad vårdform ska ha tillgång till detta. Syftet är att etablera en vårdform där den enskilde, anhörig eller närstående och vårdpersonal känner trygghet och det gemensamma arbetet med detta fortsätter.

Samverkan inom primärvården och andra delar av hälso- och sjukvården har utvecklats

Primärvården ska präglas av valfrihet för patienten och ett utbud av flera olika vårdgivare. Den skånska primärvården består av vårdcentraler, barnvårdscen- traler, barnmorskemottagningar, familjecentraler, ungdomsmottagningar samt psykoterapimottagningar. Vårdcentra- len ska fungera som första instans vid behov av hälso- och sjukvård på primär- vårdsnivå, och utgöra grunden för en god och nära vård. Uppdraget består av planerad och oplanerad vård i form av rådgivning, utredning, diagnostik, be- handling, rehabilitering och uppföljning.

Vården ska organiseras så att behov av hälso- och sjukvård hos äldre, personer med sammansatta vårdbehov, kroniskt sjuka samt personer med funktionsned- sättning särskilt tillgodoses. För patien- ter som behöver insatser över tid ska

vården upplevas som sammanhållen. Vårdcentralen är samordnare av patien- ternas vårdbehov och ska medverka till en väl sammanhållen vårdkedja när pa- tienten har behov av annan kompetens än den som vårdcentralen kan erbjuda. För en del patienter kan en eller flera de- lar av det medicinska behandlingsan- svaret finnas i specialistvården.

Pandemin har påverkat primärvård- ens alla delar. Omställningen har ställt höga krav på olika delar av vården och kontinuerlig anpassning har krävts. Samverkan mellan olika verksamheter inom primärvården såväl som andra de- lar av hälso- och sjukvården och kom- munerna har utvecklats. Digitala vård- tjänster har implementerats och använts i ökad omfattning. Nya uppgifter har tillkommit och vårdcentralerna har varit involverade i såväl provtagning, smitt- spårning, vaccinering samt vård och be- handling i samband med covid-19.

En riktad satsning på att vårdcentra- lerna ska kunna erbjuda internetbaserad KBT (iKBT) har genomförts under 2020. Resultatet är en fördubbling av antalet genomförda behandlingar, troligen på grund av covid-19, totalt över 600. 45 vårdcentraler i Skåne erbjuder iKBT varav 32 har startat upp under 2020. Det finns 81 behandlare i Skåne varav 55 nya under året.

Det har genomförts fem utbildnings-tillfälle vardera för utförare och administratörer samt fem nätverksträffar. Det finns tolv program inom iKBT varav åtta lanserats under året. Satsningen fortsätter och målet är att alla vårdcentraler 2022 ska kunna erbjuda iKBT.

Psykisk hälsa

Region Skånes insatser för personer med psykisk ohälsa görs i linje med *Region Skånes strategiska plan för psykisk hälsa 2017–2023*. Ramöverenskommelser om samverkan gällande fyra målgrupper har reviderats under året och förväntas ingå våren 2021. I takt med att Region Skåne anpassar kunskapsstyrningsorganisationen i enlighet med den nationella kunskapsstyrningen är ett lokalt programområde (LPO) för psykisk hälsa under formerande.

Nationell samverkan för psykisk hälsa (NSPH Skåne) har i samarbete med bland annat Region Skåne och Skånes kommuner tagit fram en tredje återhämtningsguide, denna version riktar sig till anhöriga och närstående. Återhämtningsguiden är ett skriftligt material som kan fungera som ett verktyg för den som mår psykiskt dåligt och är i behov av återhämtning. Materialet kan även användas av den som i sin yrkesroll möter målgruppen.

Varje barn och ung person 0–20 år som vårdas utanför det egna hemmet har, inför en placering, rätt till en hälsoundersökning enligt lag 2017:209. Region Skåne samarbetar med Skånes kommuner för att öka antalet hälsoundersökningar på begäran av socialtjänst, tidigare benämnda *Barnens behov i centrum (BBIC)*, samt säkra att undersökningarna håller en god kvalitet. Bland annat har informationsfilmer riktade till barn och unga tagits fram.

God tillgänglighet till vård vid psykisk ohälsa

Tillgängligheten till utredning och behandling inom barn- och ungdomspsykiatri (Bup) har förbättrats. Andelen genomförda utredningar och behandlingar inom 30 dagar och det totala antalet utredningar och behandlingar har ökat kraftigt. Däremot har tillgängligheten till förstabesök försämrats, trots att antalet genomförda förstabesök har

ökat har andelen genomförda förstabesök inom 30 dagar minskat. Bup har under året bedrivit ett intensivt procesorienterat utvecklingsarbete med digitalisering, stegvisa behandlingsinsatser, och processer för effektivare flöde för att öka tillgängligheten till vård.

Tillgängligheten till förstabesök inom vuxenpsykiatri har försämrats något. Antal akutsökanden på vuxenpsykiatriska akutmottagningar har minskat. Risk finns att personer varit rädda att söka vård på grund av covid-19 och därför stannat hemma. Detta kan leda till försämring av den psykiska hälsan, vilket kan få allvarliga konsekvenser. Hälso- och sjukvårdsnämnden har utnyttjat optionsmöjligheter i upphandlade avtal för att öka tillgängligheten, effekt av detta förväntas under 2021.

Under 2019–2020 har fem vårdcentraler, fyra i egen regi och en privat, arbetat aktivt med att utveckla olika arbetssätt för att fånga upp levnadsvanor som negativt påverkar personer med psykisk ohälsa. Arbetet har delvis finansierats med medel från Socialstyrelsen och resulterat i att vårdcentralerna i större utsträckning arbetar förebyggande med målgruppen. Under året har också en heldagskonferens på temat levnadsvanor anordnats för att sprida exempel och arbetssätt som möjliggör mer fokus på förebyggande hälso- och sjukvård.

Under året har arbetet fortsatt med att stärka beroendevårdens aktiviteter till en väl fungerande helhet ur individens perspektiv. Följande utvecklingsarbete pågår: implementering av viljeinriktning för Mariamottagningarna i Skåne, samverkan med Skånes kommuner om implementering av handlingsplan mot missbruk och beroende för åldersgruppen 13–29 år. En arbetsgrupp har bildats för en Skånegemensam satsning på vård, stöd och omhändertagande för barn med missbruks- och beroendeproblematik. Naloxon-projektet (som syftar till att utbilda och tillgängliggöra läkemedlet naloxon nässpray för personer som riskerar att drabbas av opioidöverdos) fortgår och ett arbete har påbörjats att utveckla en förvaltningsmodell för fortsatt utbildning och distribution av Naloxon även efter projektets avslutande.

Överdödligheten hos personer med psykisk ohälsa ska minska

Ett stort antal rapporter under senare år visar att personer med psykisk eller intellektuell funktionsnedsättning eller svår psykisk sjukdom har en sämre fysisk hälsa, kortare medellivslängd, sämre ekonomi, lägre sysselsättningsgrad och sämre upplevd livskvalitet jämfört med befolkningen som helhet, och även jämfört med grupper med kroppslig sjukdom eller funktionsnedsättning. Vårdcentralerna har i uppdrag att genomföra hälsoundersökningar på personer med psykosjukdom, bipolär sjukdom eller flerfunktionshinder eller utvecklingsstörning för att förebygga, tidigt identifiera och behandla somatisk ohälsa.

Antalet registrerade hälsoundersökningar har ökat för varje år och uppgår 2020 till knappt 3 000, trots pandemin (cirka 2 800 under 2019, knappt 2 200 under 2018).

Nollvision för suicid

Arbetet med att förebygga suicid (avsiktligt självdestruktiv handling samt skadehändelser med oklar avsikt) i enlighet med Region Skånes nollvision och handlingsplan för suicidprevention 2018–2023 fortsätter. Utbildningen *Psyk-E bas suicid* har lanserats på utbildningsportalen för Region Skåne. En film om samverkan mellan olika aktörer med syfte att stärka vårdkedjan och minska risk för organisatoriska mellanrum har lanserats på Vårdgivare Skåne. Digitalt seminarium med kunskap om hur chefer och ledare i näringslivet kan bidra till suicidprevention. Seminariet var ett samverkansprojekt med bland annat organisationerna Suicide Zero, MIND och SPES.

Samverkan med Skånes kommuner har utökats med fokus på utbildningsinsatser om suicidprevention i kommuner samt införandet av skolbaserat program årskurs 8. I samverkan har även ingått kunskapsstöd för upprättande av suicidpreventiva handlingsplaner i kommuner. 2019 ses en ökning av antalet suicid, en stor del av ökningen finns inom åldersgruppen 65 år och äldre. 2019 var det 64 personer i denna åldersgrupp som avled i suicid i Skåne (55 personer 2016, 46 personer 2017, 46 personer 2018). Resultat av suicidinci-

dens redovisas med ett års eftersläpning och därför saknas jämförelse med 2019.

En positiv förändring är att den vårdnära suiciden har minskat med 40 procent sedan 2019.

För den som kämpar med beroende och missbruk kan covid-19-krisens ökade hemmasittande vara ett problem. Region Skåne har tagit fram en film om psykisk hälsa, med tips och råd om hur du kan ta hand om dig själv under covid-19-pandemin, samt filmer om spelberoende och alkoholberoende.

Förlossningsvård och neonatalvård och kvinnors hälsa

Tre av fem sjukhus uppfyller målet att minst 95 procent föder på självvald förlossningsavdelning

Kvinnor i förlossning ska omhändertas på vald förlossningsavdelning, och hänvisning ska endast ske då kvinnans medicinska tillstånd kräver vård på annat ställe. 96 procent av kvinnorna i Region Skåne föder på vald förlossningsavdelning, vilket är en förbättring med 1 procentenhet jämfört med 2019. Den största orsaken till att kvinnor hänvisas till annan förlossningsavdelning är att antalet förlossningsrum inte räcker till. Ständiga förbättringsarbeten pågår med att optimera vårdprocesserna så att fler förlossningsrum frigörs snabbare.

Tre av fem sjukhus uppfyller målet med att minska bristningar vid förlossning

Det pågår ett omfattande förbättringsarbete på samtliga förlossningskliniker i Skåne med målet att minska antalet bristningar under förlossning. Bristningar förekommer i olika grader med olika besvär och de bristningar som i nuläget mäts tillhör grad 3 och 4, det vill säga bristningar där sfinktermuskulaturen har skadats. Förbättringsarbetet har resulterat i att antalet kvinnor som drabbas av svårare bristningar minskat kraftigt i hela Sverige under senare år.

Fler besök i graviditetsvårdkedjan ställer krav på kompetensförsörjning

Nya regionala vårdprogram har införts. Fler riskgrupper har identifierats där tidigare igångsättning av förlossning och fler kontroller rekommenderas. Detta har signifikant påverkat antalet besök inom specialistmödravården. Kompetensförsörjning inom hela graviditetsvårdkedjan är ett angeläget område då vårdtyngden under senare år har ökat vilket delvis kan förklaras av att den grupp som föder barn idag i allt högre grad bär på riskfaktorer.

Minskat tobaksbruk i vecka 32 jämfört med inskrivning

Andel kvinnor som röker under graviditet ska minska. Under graviditetsvecka 32 har andelen rökande gravida minskat från 4 procent 2019 till 3,6 procent.

Fler får tillgång till BB hemma

Införandet av den för Skåne nya vårdformen *BB hemma* i Malmö har lett till att kvinnor i Malmö kan erbjudas ett nytt alternativ till eftervård efter förlossning.

BB hemma innebär att nyblivna mammor får besök i hemmet av barnmorska under veckan efter förlossning, ett välkommet inslag i förlossningsvården. Detta innebär att färre kvinnor behöver ta sig fysiskt till kvinnokliniken för efterföljande kontroller under nyföddhetsperioden. Motsvarande verksamhet startades under senare delen av 2019 i Helsingborg. Som alternativ till att vårdas på BB-avdelning men också som förstärkt uppföljning efter vårdtiden, har BB hemma fortsatt utvecklats och visat på goda erfarenheter och en hög patientnöjdhet

Andel dödfödda barn i Region Skåne har minskat

I slutet av 2018 uppmärksammades att ett ökat antal barn dog i livmodern före förlossning. Ett förstärkt kunskapsläge gällande riskfaktorer för dödföddhet har lett till att expertgruppen för förlossningsvård har tagit fram en handlingsplan med prioriterade åtgärder för bättre omhändertagande av dessa patienter. Handlingsplanen implementerades delvis under 2020 och kommer kontinuerligt att följas upp. En föreslagen åtgärd är att utreda hur man bättre kan identifiera graviditeter med sviktande

moderkaksfunktion genom riktad screening, vilket har lyfts till Socialstyrelsen för utredning.

Andel dödfödda barn i Region Skåne har minskat från 4,5 per 1 000 under 2018, till 3,6 per 1000 under 2019 och 3,2 per 1 000 under 2020, vilket är nära nationella genomsnittet på 3,1 per 1 000. Det kan nämnas att inget barn dog i livmodern efter 41 veckor i Skåne under 2020, jämfört med 5-8 barn per år under åren dessförinnan. En minskning var en förväntad effekt av ny regional policy för igångsättning. De regionala riktlinjerna gällande riskgraviditeter inklusive graviditeter vecka 41 har lett till en påtaglig ökning av andel inducerade förlossningar i Skåne från 21 procent 2018, 25 procent 2019 till 29 procent 2020. Nationella riktlinjer för vecka 41 som börjar gälla under våren 2021 kommer ytterligare att öka andelen inducerade förlossningar något.

Tillgänglig och effektiv akutsjukvård

Tillgänglighet till ambulanssjukvård har försämrats

Andel patienter som nås av ambulans inom 20 minuter vid prio 1-larm ska uppgå till minst 90 procent. Resultatet har minskat från 81 procent till 77 under 2020. Ambulanssjukvården har varit hårt belastad under året med fler uppdrag, ökad uppdragslängd på grund av hantering av skyddsutrustning och sanering av ambulansfordonen på grund av covid-19. Detta har påverkat insatstiderna negativt och den goda effekt som förväntades under året till följd av ökade resurser uteblev.

Vistisetiden på akutmottagningarna minskar något

Antalet besök på sjukhusens akutmottagningar var 34 500 färre än under 2019, en minskning med drygt 12 procent. Andelen patienter som vistades mindre än fyra timmar på akutmottagning ökade något, från 60 till 61 procent. Resultaten har under flera år pendlat mellan 60 och 70 procent med lägst målpåfyllelse på de största akutmottagningarna. Faktorer som förlänger vistisetiden är främst väntan på labbsvar, röntgen eller vårdplats samt väntan på transport till vårdavdelning eller till hemmet.

Andelen patienter med höftfraktur som opereras inom 24 timmar minskar

Orsakerna till att färre operationer genomförts i tid under året är bland annat resursbrist och prioritering i operationsverksamheterna, väntan på svar på covid-19-test eller antikoagulationsbehandling. En del av patienterna var svårt sjuka och behövde optimeras medicinskt. Flera patienter med höftfrakturer kom in samma dygn vilket krävde prioriteringar.

Tiden från ankomst till sjukhus till trombolysstart vid stroke har försämrats

Andel patienter med stroke som behandlas med trombolys (en metod att med läkemedel lösa upp en blodpropp som täpper till ett blodkärl) ligger stabilt i Region Skåne men mediantiden har försämrats något jämfört med föregående år.

Cancervård

Långsiktigt arbete och fortsatta satsningar för att utveckla och förbättra cancervården

Nationella väntetidssatsningar inom område cancer har genomförts sedan 2010. Regeringen beslutade 2018 att anta en långsiktig inriktning för det nationella arbetet med cancervården som syftar till att skapa vägledning samt ligga till grund för fortsatta insatser för att rusta cancervården inför framtidens utmaningar. Den strategiska utvecklingsplanen, *Regional cancerplan 2019–2022*, har utarbetats av Regionalt cancercentrum syd (RCC syd) i samråd med regionerna. Huvudmålsättningen är att minska antalet cancerfall, öka överlevnaden och förbättra livskvaliteten hos patienter med cancer. I Region Skåne har en handlingsplan tagits fram och fastställts.

Regeringen har gjort årliga satsningar på cancerområdet och den senaste överenskommelsen *Jämlik och effektiv cancervård med kortare väntetider 2021* kom i december 2020 och är en överenskommelse mellan staten och Sveriges Kommuner och Regioner (SKR). I Region Skåne pågår ett långsiktigt arbete för att utveckla vården för personer med cancer. Skåne har fortsatt ett framgångsrikt samarbete mellan specialistvården och primärvården i arbetet med

standardiserade vårdförlopp (SVF). Inom arbetet i det strategiska cancerrådet har det bland annat fokuserats på cancerrehabilitering som är ett av de prioriterade områdena.

För cancervården observeras under året inte någon tydlig generell negativ effekt av covid-19-pandemin vad gäller målpåfyllelse och ledtider. Efter sommaren ses en återgång till ordinarie verksamhet när det gäller inflödet av SVF-remisser och genomförda operationer och behandlingar. Under senare delen av året kom en andra våg av pandemin med betydligt allvarigare karaktär än den första, men påverkan på cancervården ses inte förrän närmare årsskiftet. Andra vågens effekter på cancervården går ännu inte att överblicka. Det nationella målet är att 70 procent av cancerpatienterna ska få diagnos via ett SVF, vilket Skåne fortsatt når upp till under 2020 (78 procent). Ett minskat inflöde av patienter ses generellt i de flesta processer men har speciellt noterats inom specifika cancerprocesser såsom prostata-, urotelial- och lungcancer.

Under 2020 startade 140 (1 procent) färre SVF-utredningar jämfört med föregående år. Det finns en skillnad mellan kvinnor och män där kvinnor står för en ökning av antalet SVF-remisser, medan männen står för en minskning. Bedömningen är att minskningarna representerar ett fördröjt våldsökande på grund av rädsla att smittas av covid-19, reviderade riktlinjer inom prostatacancer rörande kriterier för välgrundad misstanke samt ställvis ofullständig SVF-registrering, framförallt i början av pandemiutbrottet. Inom några processer har antalet startade utredningar ökat, bröstcancerprocessen är den process där förändringen är mest påtaglig. Det noteras en kraftig ökning av antalet startade SVF-utredningar i privat vård, i första hand utredning av prostata- och urotelialcancer. Antalet SVF-remisser från Blekinge, Halland och Kronoberg har minskat med 16 procent från 369 remisser 2019 till 309 under 2020.

Inom SVF-utredningarna startade 6 627 första behandlingar jämfört med 7 014 under 2019, vilket är 387 (6 procent) färre behandlingsstarter. Nedgången startade under pandemins första

våg och återhämtade sig aldrig, snarare förstärktes nedgången under hösten. Den största minskningen ses inom strålbehandling och en förklaring kan vara att antalet behandlingstillfällen glesats ut under pandemin. Det kan även finnas en eftersläpning i registreringen av behandlingsstarter generellt. Det nationella målet är att 80 procent av patienterna ska få sin utredning inom stipulerad tid, vilket Region Skåne inte lyckats uppnå mer än i två förlopp (Akut leukemi, AML/ALL, (90 procent) och Neuroendokrina buktumörer (80 procent).

Ett stort förbättringsarbete för att förkorta väntetiderna har genomförts och genomförs dagligen i hela Skåne både i privat och offentligt driven vård.

Trots den pandemi som drabbat Skåne under året har ledtiderna förbättrats och måluppfyllelsen har ökat till 41 procent jämfört med 37 procent 2019. 20 SVF visar en förbättring jämfört 2019, av dessa når sex delmål (50 procent) eller mål (80 procent). Åtta SVF har försämrats, men av dessa når fyra delmål eller mål.

Under året genomfördes 6060 canceroperationer jämfört med 6 429 under 2019, en minskning med 6 procent vilket speglar pandemin med ett minskat inflöde av patienter, framför allt under våren. Under hösten ses en återhämtning och skillnaden mellan åren är marginell, resultatet av den andra vägen går ännu inte att bedöma.

Kontaktsjuksköterska och tidig rehabiliteringsbedömning

Alla som får en cancerdiagnos ska få stöd av en kontaktsjuksköterska, bedömningen är att detta fungerar i hela Skåne. Funktionen med kontaktsjuksköterska är en av de mest betydelsefulla delarna inom SVF och lyfts fram av patienterna som särskilt viktig. Målet är att minst 80 procent av patienterna ska ha en kontaktsjuksköterska och det mål uppnås nästan (79 procent).

Alla patienter med nydiagnostiserad cancer ska erbjudas en rehabiliteringsbedömning

Under året har arbetet med cancerrehabilitering och tidig rehabiliteringsbedömning i alla processer fortsatt varit i fokus. Utfallet, 50 procent, har förbättrats marginellt jämfört med 2019. Inom bröstcancer, analcancer och huvud-halscancer nås målnivåerna, medan fortsatt arbete krävs inom andra cancerprocesser. Implementeringen av Min vårdplan på 1177.se pågår med hjälp av extern projektledare och i samarbete med RCC Syd. Ett flertal vårdplaner, bland annat bröstcancer, är klara för användning och arbete pågår i verksamheterna för att få det nya arbetssättet på plats.

Fortsatta utmaningar med tillgänglighet återstår för vissa utredningar och operation eller åtgärd

Tillgången till magnetresonanstomografi (MRT) och koloskopi är exempel

på områden med fortsatta utmaningar, detta gäller även väntetider för olika typer av behandlingar, till exempel strålning och operation. Det senare beror framför allt på bristen på operationsutrymme och vårdplatser. Insatser för att förbättra tillgängligheten pågår i samtliga verksamheter.

Många patienter är nöjda med bemötandet

Patienters upplevelser och tillfredsställelse i vården följs kontinuerligt. Nationell patientenkät (NPE) genomförs löpande inom standardiserade vårdförlopp och resultatet presenteras kvartalsvis. Under 2020 skickades 5 202 enkäter ut i Region Skåne, antalet svar uppgick till 2 892. Svarsfrekvensen var 55,6 procent, fördelat på 64,5 procent patienter med cancerdiagnos och 49,8 procent utan cancerdiagnos. Svarsfrekvensen är god jämfört med andra typer av mätningar, men har minskat med några procent. Patienterna är generellt mycket nöjda med helhetsintrycket, respekt och bemötande samt kontinuitet och koordinering och relativt nöjda med tillgänglighet och information.

Färre screeningundersökningar har utförts

Uppskattad undanträngning i form av inte utskickade kallelser för cervixcancerscreening (Cellprov/HPV) till barnmorskemottagning, beräknas till cirka 54 000 (cirka 165 000 kallelser skickas

ut årligen). I juni månad skickades 20 000 självtest ut på grund av pandemin, och i slutet av september skickades ytterligare 10 000 självtest ut inom ramen för ett kliniskt utvecklingsprojekt. Detta har följaktligen minskat undanträngningen. Kvar finns cirka 24 000 kallelser som skulle ha skickats ut under våren. Det ses även en minskad hörsamhet på grund av pandemin, framförallt kallelser till barnmorskemottagning. En fortlöpande dialog har genomförts med alla barnmorskemottagningar för att hitta möjligheter att boka fler tider än normalt för att förbättra tillgängligheten. För att åtgärda undanträngningen kommer fler självtest att skickas ut.

I Region Skåne har bröstcancer-screening (mammografiverksamheten) varit öppen under året, med en paus under en tid för kvinnor över 70 år enligt Folkhälsomyndighetens rekommendationer. Det genomfördes cirka 5 000 färre screeningundersökningar under 2020. Sedan i somras kallas återigen alla mellan 40 och 74 år till mammografiscreening. Kvinnor som var 74 år och som egentligen fick sin sista kallelse till screening i våras, men som inte velat gå på undersökningen på grund av pandemin, fick möjlighet att skjuta på sin tid året ut. I mitten av hösten var mammografienheterna åter i fas med alla över 70 år. Åtgärder som har genomförts under året har varit att erbjuda kvinnor tid på annan ort samt att verksamheter under

hösten och vintern haft öppet vissa lördagar för att minska köerna och för att kvinnorna skulle få en tid snabbare. De som inte velat komma på grund av covid-19 (samt de som fortfarande inte vill komma), erbjuds att sättas på bevakningslista med önskemål om när de vill bli bokade. Beroende på utvecklingen av pandemin kommer det att ta olika lång tid att återhämta undanträngningen men preliminärt beräknas verksamheterna vara i fas framåt sommaren 2021.

Det praktiska arbetet samt samarbetsöverenskommelser gällande screening för tjock- och ändtarmscancer har försenats på grund av pandemi och möjligt startdatum har skjutits fram till våren 2021. Prostatacancer-testningen skulle ha startat i slutet av mars men kom istället igång den 1 september.

En drivande utvecklingsaktör

Den kliniska forskningen ska öka

Under 2020 påverkades även den kliniska forskningen av covid-19. Pandemin har visat vikten av medicinsk forskning, innovation och snabb omställning inom den kliniska verksamheten. En avgörande faktor för bästa genomförande av forskningsprojekten är den tid som läggs ner på forskningen. Kontinuerligt mäts uttag av forskningstid som en uppföljningsparameter ute på förvaltningarna. Under lång tid har uttag av forskningstid legat på en hög nivå, med uttag på cirka 95 procent årligen

även med hänsyn tagen till sjuk- och föräldraledighetsfrånvaro. Trots pandemin är uttag av forskningstid fortsatt högt och ligger på cirka 90 procent. Förvaltningarna har prioriterat forskningstid även när hälso- och sjukvården står inför vår tids största utmaning. Det gör att resultaten vid uppföljningen legat relativt nära 2019 års resultat. Dock väntas antalet artiklar minska nästkommande år på grund av att en del av de kliniska studierna har fått pausas under året.

Pandemin har påverkat förvaltningarna på olika sätt. Inom medicinsk service har ytterligare NGS-analyser (Next generation sequencing och bioinformatik) för nya sjukdomstillstånd tillförts verksamheten under året till exempel ny panel för covid-19-analys (verksamhetsområde genetik och patologi). Därtill har man implementerat analyser för påvisande av pågående covid-19-infektion samt analys av antikroppar (verksamhetsområde klinisk mikrobiologi).

Inom psykiatri, habilitering och hjälpmedel har coronaviruset slagit hårt mot Kompetenscentrum för Åtstörningar Syd. Det planerades för att starta två projekt. Det stora *Raketstartsprojektet* handlar om att implementera evidensbaserad behandling under den första månaden av behandling för de som är nyinsjuknade i anorexia nervosa. Detta projekt omfattar tolv olika barnpsykiatriska mottagningar; samordningen har varit omöjlig och projektet kommer att ha en omstart när pandemin är över.

Centrum för primärvårdsforskning (CPF) har å andra sidan publicerat fler vetenskapliga artiklar än någonsin, 149 artiklar i referentgranskade internationella tidskrifter. Exempel på resultat från CPF som trots pandemin implementerats i primärvården är mindfulness-grupper som nu används vid en del vårdcentraler efter att det i kliniska studier påvisats vara lika effektivt som individuell KBT vid depression och ångest. Ytterligare ett exempel är förmaksflimmerstudien *First* som syftade till att öka patienter med adekvat behandling. I projektet ingick en utbildning av samtliga läkare vid deltagande 25 vårdcentraler som då ökade sin kunskap om diagnostik och behandling av förmaksflimmer.

De har även hållits en extra kurs i forskningsmetodik för ST-läkare, vilket underlättades av online-formatet. På så sätt kunde 125 ST-läkare istället för det vanliga antalet 100, ges möjlighet att fullfölja det obligatoriska momentet och ta sig ett steg närmare specialistkompetens.

Analysenheten HTA Skåne (Health Technology Assessment) har bland annat fått omstrukturera sina frågor genom ett ökat inflöde av covid-19-relaterade frågor. Under nio månader har HTA-enheten lagt ca två heltidstjänster på att besvara och bygga upp en informations-service inklusive webbplats med länkar till vetenskapliga artiklar, kunskapsöversikter, riktlinjer och kliniska kunskapsstöd kring covid-19.

Under pågående pandemi har en rutin tagits fram för tillstånd att starta eller återstarta kliniska studier på Sus. Instruktionen innefattar råd till forskare om säkerhet för patienter och personal med mera. Utöver detta finns en separat prioriteringsprocess för studier som gäller sjukdomen covid-19 och dess konsekvenser. Påverkan på datainsamlingen i flera studier har varit betydande, men åtgärder planeras för att återhämta detta. Inga eller få fysiska uppföljningar har kunnat genomföras i vissa doktorand- och postdoktorsprojekt, men doktorandstudier har kunnat fortgå i anpassad form. Inmatning till kvalitetsregister har fördröjts under pandemin relaterat till personalförsörjning. Inom verksamhetsområde infektion har det varit positivt med flera nya forskningsprojekt avseende nya behandlingar av covid-19 som snabbt startade upp. Samarbetet med Forum Söder (en regional nod för kliniska studier i Södra sjukvårdsregionen) har fungerat bra. Det har också genomförts forskningsprojekt i nära samarbete med Lunds tekniska högskola kring aerosoler och spridning av covid-19. Forskningsprojekten har dock inneburit en balansgång gällande resurser.

Arbetet med att utveckla universitetssjukvårdsenheterna (USV), som i Region Skåne är 50 stycken, har fortsatt under året. Då samtliga USV-enheter i Sverige erhöll kritik av Socialstyrelsen för bristande handledarutbildning är detta något förvaltningarna arbetat

mycket med. Som exempel kan nämnas att Sus samtliga AT-läkare genomgår en handledarutbildning. Under 2021 planeras för att alla Region Skånes AT-läkare ska erhålla en handledarutbildning.

Förutom samarbete med universitet och högskolor inom Sverige men också internationellt har Region Skåne samarbete med andra forskningsaktörer. Som exempel kan nämnas samarbetsorganet Genomic Medicine Sweden (GSM), som dessutom koordineras av Region Skåne, och Biobank Sverige. Syftet är att utveckla Sverige till en ledande nation inom precisionsmedicin. Samarbete finns också med innovationsprogrammet Swelife som arbetar brett med att öka samverkan för mer utveckling och innovation inom life science i Sverige. Ett exempel, där både medicinsk service och Sus deltar, är projektet *SwelifeATMP*, som ska skapa konkurrenskraftig cell- och genterapi, utveckla nya affärsmodeller samt regulatoriska stödsystem för innovativa läkemedel tillsammans med Centre for Advanced Medical products (Camp).

Rikssjukvård och högspecialiserad vård ska fortsatt utvecklas

Arbetet med nationell högspecialiserad vård (NHV) har bromsats på grund av pandemin och Socialstyrelsen har flyttat fram flertalet beslut om införande av nya uppdrag till hösten 2021. Arbetet med samordning av vård i Södra sjukvårdsregionen är identifierat som ett strategiskt viktigt stöd för att möjliggöra NHV-uppdrag i den specialiserade vården. Mer information finns att läsa i verksamhetsberättelse för Skånes universitetssjukhus.

Utbildningsuppdraget

En del i att säkra den framtida kompetensförsörjningen är att ha en god genomströmning av studenter på lärosätenas sjuksköterskeprogram. Som ett led i detta genomfördes täta dialoger med Skånes tre lärosäten, Malmö universitet, Högskolan Kristianstad och Lunds universitet. Dialogerna mynnade ut i tre överenskommelser, en med respektive lärosäte, där lärosätena från hösten 2019 har antagning till specifika orter där studenterna kommer att göra den största delen av sin verksamhetsförlagda utbildning (VFU):

- Malmö universitet – antagningsorter Malmö, Ystad och Trelleborg.
- Högskolan Kristianstad – antagningsorter Kristianstad–Hässleholm och Helsingborg–Ängelholm.
- Lunds universitet – antagningsort Lund–Landskrona

Målsättningen är att den lokala anknytningen till sjukhusorterna ska ge studenterna en ökad trygghetskänsla under VFU-perioderna, att sjukhusen känner ett större ansvar för studenterna under den verksamhetsförlagda utbildningen och att lärosätena får en större genomströmning av studenter som kommer att kunna anställas i Region Skåne.

För att den praktiska delen av utbildningarna ska bli kvalitativt bra för både studenter och arbetsgivare är det av största vikt att det finns handledare i verksamheterna. Handledarna finns bland Region Skånes medarbetare, och de ska ha rätt kompetens och rätt förutsättningar för att klara uppdraget.

Diskussioner förs om att öka det interprofessionella lärandet genom att låta olika professionsutbildningar mötas under praktiken. Utvecklingen går från handledning av enskilda studenter i enskilda moment till att integrera lärandet

på arbetsplatserna där studerande på olika nivåer, olika professioner och i olika program kan mötas i aktiviteter för att lära genom kliniskt arbete. I samband med covid-19 pandemin innebär det även en digitalutveckling med simulatorbaserad moment. Momenten kan göras under praktik på kliniska utbildningsavdelningar och -salar och med patientfall som ska lösas tillsammans. Arbetssättet för studenterna gynnar framtida teamarbete i vården.

Ekonomiskt resultat och utveckling

Hälso- och sjukvårdssektorn redovisar ett sammanlagt resultat för 2020 på -292,85 miljoner kronor vilket är 546,2 miljoner kronor bättre än föregående år, men 335 miljoner kronor sämre än budget. I resultatet ingår all verksamhet som är finansierad med skattemedel, det vill säga såväl resultat för verksamhet som bedrivs i offentlig och egen regi som regionens kostnader för vård som bedrivs i privat regi.

Med anledning av pandemin har sektorn haft högre kostnader kopplat till omställning för att öka kapaciteten att kunna ta hand om ett större antal svårt sjuka patienter bland annat så har nya lokaler anpassats och i vissa fall har nya upprättats. Dessutom har skyddsmaterial, medicinteknisk utrustning och läkemedel köpts in för att kunna hantera den förväntade patienttillströmningen. De totala intäkterna har ökat jämfört med budget tack vare erhållna statsbidrag för sjuklöner och kompensation för covid-19-tester. Däremot så har både patientavgifter och försäljningen av utomlänsvård till andra regioner från främst Sus minskat med anledning av pandemin.

Regionfullmäktige har vid två tillfällen under 2020 beslutat om tilläggsbudget för hälso- och sjukvårdssektorn. I april månad tillfördes 30 miljoner kronor kopplat till det statsbidrag som staten beslutade om för att kompensera privata vårdleverantörer för ändrade momsregler gällande bemanningstjänster. I november månad 2020 tog regionfullmäktige beslut om ett större tillgänglighetspaket för att möjliggöra åtgärder av den uppskjutna vården som uppstått till följd av covid-19. Sektorn

Resultatsammanställning

Miljoner kronor	Utfall 2019	Utfall 2020	Budget 2020	Avvikelse utfall - budget
Regionbidrag	36 151,5	37 933,5	37 933,5	0,0
Patientavgifter	462,5	417,8	472,0	-54,2
Försäljning verksamhet, varor och tjänster	2 297,8	2 332,0	2 468,9	-136,9
Övriga intäkter och bidrag inkl statsbidrag	1 226,7	2 359,6	1 174,4	1 185,2
Verksamhetens intäkter	40 138,5	43 042,9	42 048,8	994,1
Personalkostnader	-20 132,0	-20 933,2	-20 490,0	-443,2
Kostnader för inhyrd personal	-502,6	-507,1	-282,9	-224,1
Köp av verksamhet, material och tjänster	-9 394,2	-10 402,1	-9 880,0	-522,2
Läkemedel	-4 867,5	-5 408,8	-5 251,0	-157,7
Övriga kostnader och bidrag	-5 608,5	-5 605,3	-5 591,4	-13,9
Verksamhetens kostnader	-40 504,8	-42 856,4	-41 495,3	-1 361,1
Kapitalkostnad	-434,7	-441,6	-464,7	23,1
Finansnetto	-38,0	-37,7	-46,4	8,6
RESULTAT	-839,0	-292,8	42,4	-335,2

tillfördes därför 534 miljoner kronor för sådana åtgärder 2021 och 2022.

Den totala kostnadsmassan överskrider budget med 1 361 miljoner kronor vilket motsvarar 3,2 procent. Brutto-kostnadsutvecklingen är 5,8 procent i jämförelse med samma period föregående år.

Personalkostnader avser enbart egen regi och utgör ca 50 procent av den totala kostnadsmassan och de överskrider både budget (2,2 procent) och föregående år (3,9 procent). Kostnaderna för inhyrd personal har överskridit budget med 224 miljoner kronor men är på samma nivå som föregående år. En del av kostnadsökningen är relaterad till resursförstärkning med anledning av kapacitetsökningen kopplat till covid-19.

Köp av verksamhet och tjänster har ökat med nästan 11 procent jämfört med föregående år och överskrider budget med 522 miljoner kronor. Den främsta orsaken är köpta vårdtjänster från privata vårdutförare framförallt upphandlade avtal kopplat till samordning av vårdgarantipatienter då egen regi inte har kunnat genomföra planerade besök och åtgärder till stor del på grund av pandemin men också då köp från andra regioner har ökat avsevärt.

Utfallet för läkemedelskostnader är marginellt över budget men har ökat med 11 procent jämfört med föregående år. Det är viktigt att känna till att nationellt framförhandlade sidoöverenskom-

melser mellan regioner och läkemedelsindustri innebär sekretessbelagda och i efterhand inkommande läkemedelsrabatter. Försäljningsdata i bruttopriser ger därför en felaktigt för hög bild av läkemedelskostnaderna, till exempel för många cancerläkemedel, hepatitläkemedel och vissa biologiska läkemedel inom främst reumatologi. För läkemedelsförmånen (läkemedel på recept) understiger den skånska kostnaden det specialdestinerade statsbidrag som betalas ut till Region Skåne. Skåne ligger nu bland de fem regioner som har lägst för-månskostnad för läkemedel per invånare.

Läs mer i följande verksamhetsberättelser:

- Hälso- och sjukvårdsnämnden
- Primärvårdsnämnden
- Psykiatri-, habilitering- och hjälpmedelsnämnden
- Sjukhusstyrelse Sus
- Sjukhusstyrelse Trelleborg
- Sjukhusstyrelse Ystad
- Sjukhusstyrelse Helsingborg
- Sjukhusstyrelse Ängelholm
- Sjukhusstyrelse Kristianstad
- Sjukhusstyrelse Hässleholm
- Sjukhusstyrelse Landskrona

FOTO: SKÅNETRAFIKEN © JAKOB PIHL

Kollektivtrafik

En serviceinriktad verksamhet med hög kvalitet

Tillgänglighet och kvalitet

I den nationella kundundersökningen Kollektivtrafikbarometern ställs löpande frågor till skåningarna om resvanor och attityder till kollektivtrafiken. Via Kollektivtrafikbarometern följs övergripande mål om ökad kundnöjdhet och förbättrad marknadsandel upp. Årets resultat för NKI (Nöjd kund-index) var 56 procent, att jämföra med 2019 års resultat på 55 procent. De frågor som är viktigast för resenärerna är, punktlighet, enkelhet och trygghet. Skånetrafikens mål är att åtta av tio kunder ska vara nöjda år 2025.

Från och med den 23 mars 2020 har Skånetrafiken ställt extra frågor till skåningarna om hur de förändrat sina resvanor i och med covid-19. 74 procent uppger att de har ändrat sina resvanor med kollektivtrafiken. En majoritet av dem har tagit bilen för att lösa sitt resebehov. Många väljer också att gå eller cykla. 64 procent av skåningarna känner någon eller mycket oro för att bli smittade av covid-19 vid resor med kollektivtrafik.

Under 2020 var ett av fokustalen för serviceresor att öka kundnöjdheten. Utifrån detta har utbildning av personal, uppföljning och dialog med bolagen genomförts. Minskade telefonköer och trevligt bemötande har gett en positiv effekt eftersom kunden ser hela resan från bokning till utförande. Under året har NKI Serviceresor, vid senaste resan, ökat med 4 procent. Resultat för 2020 är 92 procent (2019: 88 procent) och över uppsatt mål om 90 procents kundnöjdhet.

Under 2020 har punktligheten för kollektivtrafiken ökat jämfört med 2019 och samtliga punktlighetsmål uppnås. Ett minskat resande på grund av pandemin, samt minskat antal tåg har påverkat resultatet för punktlighet positivt. Detta är dock inte hela orsaken till resultatet. Skånetrafiken har i flera år aktivt arbetat med bland annat Trafikverket för att förbättra underhållet och bygga ut infrastrukturen i Skåne. Skånetrafiken har också jobbat inom Pågatågssystemet med aktiv fordonsförvaltning, vilket reducerat antal fordonsfel. Punktlighet (RT+3) innebär att ett tåg räknas som punktligt om det är i rätt tid med

en felmarginal på 3 minuter. Pågatåg redovisar 93 procents punktlighet (målet 92 procent) 2020 jämfört med 91 procent 2019. Öresundstågs punktlighet var 90 procent (mål 86 procent) 2020 jämfört 86 procent 2019.

Redan under slutet av 2019 och början av 2020 sågs en trend med ökad punktlighet för buss. Detta tack vare arbeten med tidtabeller och samarbete med trafikföretagen och de skånska kommunerna. Punktligheten ökade ytterligare i samband med pandemin, då antalet bilar och kollektivresande minskade. Den goda punktligheten har hållit i sig under hela 2020. Punktligheten (realtidsmätning +2.59 minuter) stadsbuss har ökat till 91 procent (mål 87 procent) 2020 jämfört med 84 procent 2019 och för regionbuss har punktligheten ökat till 90 procent (mål 86 procent) 2020 jämfört med 83 procent för 2019.

Punktligheten för serviceresor (realtidsmätning +/-10 minuter) 2020 var 94 procent (mål 94 procent) jämfört med 2019, 93 procent. Även den av kunden upplevda punktligheten för serviceresor har förstärkts under året och

FOTO: © SKÅNETRAFIKEN

ökat med 3 procent. Resultat för 2020 är 95 procent (92 procent 2019) och när uppsatt mål om 95 procent.

Digitalisering och innovationer i hela trafikutbudet

Covid-19 har i stor utsträckning påverkat såväl verksamhet som kunder och olika typer av digitalt stöd har visat sig vara mycket värdefullt för att hantera pandemins effekter. I ett initialt skede låg stort fokus på att säkra förmågan att upprätthålla verksamheten. Här kan nämnas lösningar för att affärsområdet Serviceresors verksamhet ska fungera även om en större del av personalstyrkan måste arbeta från hemmet eller annan plats.

För kollektivtrafikens resenärer har Skånetrafikens app varit en stor fördel, i det att man genom denna kan hantera biljettköp, söka resa och få störningsinformation utan att behöva ta sig till viss plats eller röra vid utrustning som andra hanterat. Under året har andelen försäljning i appen ökat med 8 procent till hela 78 procent. För att våra möta den osäkerhet pendlarna upplevde i början på pandemin har en sjudagarsbiljett tagits fram som mottogs mycket väl. Under året beslutades att denna biljett kommer att ersättas med en flexibel biljett för pendlare – *Flex 10/30* (10 enkelresor som kan nyttjas inom 30 dagar). Denna biljett kommer på bästa sätt att möta de nya resmönster som uppkommit i pandemins fotspår, bland annat på grund av ökat hemarbete. Arbete pågår tillsam-

mans med dansk kollektivtrafik (DSB) i syfte att kunna erbjuda motsvarande flexibla biljett även för de kunder som pendlar över Öresund.

Trängsel – och framför allt upplevd sådan – blev snabbt en viktig faktor för resenären. För att ge resenären större trygghet kunde Skånetrafiken efter en kort tids utveckling indikera belägningsgraden på de fordon som har automatisk passagerarräkning via en webbtjänst. I samband med detta arbete kunde det också konstateras att den stora mängd data som finns tillgänglig tack vare att så många använder Skånetrafikens app ger goda möjligheter att utan speciell utrustning förutspå belägningsgrad i större andel av trafiken.

Arbetet med att hantera pandemins effekter har visat på stora möjligheter att dra nytta av digitala lösningar. En annan insikt är hur värdefullt det är att sätta ett tydligt fokus för arbetet. Flera åtgärder har gått att genomföra snabbt för att det varit tydligt vad som är viktigast.

En trygg kollektivtrafik

Enligt Kollektivtrafikbarometern har kundernas upplevelse av trygghet haft en nedåtgående trend under året och landar på ett årsresultat på 66 procent, en försämring jämfört med 2019 (68 procent). Skånetrafiken öppnade den 2 november en trygghetslinje efter beslut om pilot i kollektivtrafiknämnden. Trygghetslinjen är ett speciellt telefonnummer dit de som känner sig otrygga i trafiken kan vända sig och har öppet dygnet runt.

Serviceresors kunders trygghet är något som verksamheten jobbar ständigt med. Att en kund känner sig trygg är viktigt och kundernas upplevda trygghet har stigit med 3 procent. Resultat för 2020 är 79 procent (76 procent 2019) och över uppsatt mål om 77 procent. Resenärer i serviceresor reser ensamma i fordon för att minska risken för smittspridning. Smittade eller av vården misstänkt smittade reser med serviceresefordon som bara används för den här typen av resor. Förarna har fått relevant specialutbildning av vården. Kollektivtrafiknämnden har gett Skånetrafikens serviceresor i uppdrag att ytterligare öka kvaliteten och tryggheten för resenärernas resa. Vårdighetsgarantin innebär att resenären ska få en förväntad upplevelse och känna sig trygg, säker och delaktig genom hela resan.

Utökad dialog och samarbete med kommunerna

I serviceresors avtal med kommunerna har man krav att det ska finnas kund-, tjänstemanna- och politikerråd två gånger per år. Covid-19 har inneburit att mötena skett via teams och under året har mötena präglats mycket av covid-19, ekonomi och det nya regelverket. Handläggarna som handlägger färdtjänstintygen har som mål att ansökningarna ska hanteras inom 30 dagar som en god service gentemot kommun och deras invånare. Under 2020 arbetade man mycket aktivt med handläggningen och man når ett resultat på att 94 procent av

ansökningarna handlagda inom 30 dagar. En ökning sedan 2019 med 32 procent och över uppsatt mål om 90 procent handlagda ansökningar inom 30 dagar.

Skånes kommuner får 2020 pengar tillbaka av Skånetrafiken för de avgifter de betalt för färdtjänsten. De lägre kostnaderna beror på att färdtjänstresorna har minskat med 20 procent, men även resultat av en rad effektiviseringar av verksamheten.

En drivande utvecklingsaktör Hållbar tillväxt och utveckling i hela Skåne

Skånetrafiken har som långsiktigt mål att 2030 öka marknadsandelen av motorburna resor till 40 procent. För 2020 uppgick marknadsandelen till 22 procent av alla motorburna resor, att jämföra med 2019 års resultat på 32 procent. På grund av covid-19 och de riktlinjer och rekommendationer som har utfärdats av Folkhälsomyndigheten har en stor del av Skånes kollektivtrafikresenärer ändrat sina resvanor och väljer bilen istället för tåget eller bussen, vilket är förklaringen till den låga marknadsandelen.

På grund av covid-19 har antalet resor med Skånetrafiken minskat markant och den positiva resandeutvecklingen som pågått i 20 år är nu bruten. Fram till mitten av mars 2020 låg resandet på mer normala nivåer, resandet minskade sedan drastiskt under april och maj, under sommaren och hösten sågs en successiv ökning men i november minskade åter resandet och för december månad har Skånetrafiken det lägsta antalet resor för året. Antalet resor för 2020 är totalt 105,5 miljoner, antalet resor för 2019 var 170 miljoner, en resandeminskning på 37,9 procent.

Antalet resor med Skånetrafikens tåg har minskat markant under 2020. Antalet resor för 2020 är 30,2 miljoner, antalet resor för 2019 var 50,3 miljoner, en resandeminskning på 40 procent.

Antalet resor med Skånetrafikens bussar har också minskat. Antalet resor för 2020 är 69,4 miljoner, antalet resor för 2019 var 109,3 miljoner, en resandeminskning på 36,5 procent.

Skånetrafiken bedriver ett engagerat hållbarhetsarbete och miljöfrågorna är

FOTO: © SKÅNETRAFIKEN

en viktig del i detta arbete. Även under 2020 var den allmänna kollektivtrafiken märkt med Naturskyddsföreningens märkning *Bra miljöval*. Märkningen har hög trovärdighet och Skånetrafikens efterlevnad av licenskraven kontrolleras årligen av en extern auktoriserad revisor. Märkningen hjälper Skånetrafiken att kommunicera resornas miljönytta till kund och allmänheten och bidrar även till uppfyllande av Region Skånes miljömål *Stark miljöprofil*. Skånetrafikens hållbarhetsarbete omfattas av Region Skånes miljöledningssystem. Den externa miljörevisionen under 2020 visade på bra resultat och ett mycket miljöarbete inom förvaltningen.

Ekonomiskt resultat och utveckling

Skånetrafikens resultat för 2020 uppgår till -88,2 miljoner kronor. Pandemin har slagit hårt under 2020 vilket har medfört konsekvenser både på intäktsoch kostnadssidan. De totala intäkterna uppgår till 6 096,3 miljoner kronor (inklusive vidarefakturerings) och i denna summa finns stöd från stat och region

på 728 miljoner kronor kopplat till covid-19. Budget för intäkterna 2020 var 6 575,2 miljoner kronor. Det största tappet på intäktsidan är biljettintäkter som under året var 42 procent lägre än budgeterat. Stora intäktsbortfall finns för både sällanresor och periodbiljetter.

På kostnadssidan uppgick kostnaderna för 2020 till 6 184 miljoner kronor (inklusive vidarefakturerings) och budget för året var 6 575 miljoner kronor. Den stora resandeminskningen på grund av covid-19 har medfört lägre kostnader för trafik, försäljningsrelaterade kostnader samt kostnader för marknadsföring. Affärsområde Tåg, Buss och Serviceresor har sammanlagt 358 miljoner kronor lägre kostnader 2020 jämfört med budget. Även personalkostnader har lägre utfall än budget och det beror på senarelagd rekrytering, externt anställningsstopp från och med maj samt lägre behov av personal på kundcenter och kundtjänst kopplat till det lägre resandet totalt. Utfallet blev 284 miljoner kronor och budget för personalkostnader var 309 miljoner kronor. De finansiella kostnaderna uppgår till 542 miljoner kronor och är 29 miljoner kronor lägre än budget på 571 miljoner kronor. 18 miljoner kronor av dessa är kopplat till lägre avskrivnings- och räntekostnader för investeringar.

Läs mer i:

- Kollektivtrafiknämndens verksamhetsberättelse

Resultatsammanställning

Miljoner kronor	Utfall 2019	Utfall 2020	Budget 2020	Avvikelse utfall-budget
Regionbidrag	2 869,3	3 089,0	3 089,0	0,0
Biljettintäkter	3 269,0	2 099,0	3 397,7	-1 298,7
Övriga intäkter	184,5	407,4	88,4	319,0
Specialdestinerade statsbidrag	0,0	500,9	0,0	500,9
Verksamhetens intäkter	6 322,8	6 096,3	6 575,2	-478,8
Personalkostnader	-268,9	-284,2	-309,5	25,3
Trafikkostnader	-4 722,6	-4 716,9	-5 119,8	402,9
Fastighetskostnader	-52,0	-51,7	-38,0	-13,7
Lämnade bidrag	-41,6	-11,3	-22,0	10,7
Övriga verksamhetskostnader	-580,1	-578,8	-514,9	-63,9
Verksamhetens kostnader	-5 665,1	-5 643,0	-6 004,3	361,3
Kapitalkostnader	-547,8	-541,5	-570,9	29,4
RESULTAT	110,0	-88,2	0,0	-88,2

Kulturverksamhet

En serviceinriktad verksamhet med hög kvalitet

Tillgång och tillgänglighet till kulturlivet

Kulturnämnden ska verka för att alla invånare i Skåne ska få jämlika förutsättningar att ta del av ett rikt konst- och kulturliv av hög kvalitet. Kulturvaneundersökningar visar dock på stora ojämlikheter när det gäller vilka befolkningsgrupper som tar del av den offentligt finansierade kulturen. Det råder också stora skillnader mellan vilka skånska kommuner som är mottagare av och engageras i regionala utvecklingsinsatser.

Kulturnämndens verksamhetsbidrag har 2020 omfattat 79 verksamheter och bidrag för pågående utvecklingsprojekt beviljades till 13 verksamheter. Verksamhetsbidragen har, tillsammans med basfinansieringen till Malmö stad utgjort cirka 90 procent av nämndens budget. I villkoren för verksamhetsbidrag betonas allas lika möjligheter att ta del av och delta i kulturlivet och att kulturen ska vara livskraftig i hela Skåne.

Kulturnämnden förstärkte under året anslaget för utvecklingsbidrag genom omfördelning inom ramen för budgeten. Utvecklingsbidragen riktar sig till professionella aktörer inom kultursek-

torn som vill testa nya konstnärliga idéer eller metoder, engagera nya målgrupper eller samarbeta med nya parter så att kan få tillgång till Skånes kulturliv.

Konsekvenser av covid-19

Verksamheterna inom de olika konst- och kulturområdena har på flera sätt påverkats av pandemin men också haft olika förutsättningar att kunna anpassa eller ställa om sin verksamhet. Utbud och tillgänglighet har i första hand kunnat följas för de organisationer som haft verksamhetsbidrag eller bidrag för pågående utvecklingsprojekt. Två enkäter om konsekvenserna av pandemin skick-

ades ut, en i april och en i september. I ett inledande skede informerades också organisationerna om att utbetalning av stöd från Region Skåne skulle göras enligt plan och att återbetalning för inställda arrangemang och aktiviteter på grund av pandemin inte skulle krävas.

Genom en omdisponering inom ramen för kulturnämndens budget kunde utrymme skapas för utlysning av två tillfälliga stöd, det ena särskilt riktat till centrumbildningar, det andra ett så kallat expresstöd. Beslut om tillfällig anpassning av studieförbundens fördelningsmodell för stöd togs också av nämnden.

Kontakterna med kommunernas kulturchefer och bibliotekschefer har upprätthållits under året. Kulturcheferna ombads också inkomma med lägesrapport och information om vilka åtgärder som vidtagits inom kultursektorn i kommunerna. Tjänstepersoner, kulturpolitiker och kulturaktörer möttes i två digitala dialogmöten under hösten kring de utmaningar och möjligheter som kulturlivet ställts in för på grund av pandemin.

Bidragshanteringens villkor och former

Beslut har tagits om ny struktur för kulturstöd. Strukturen ska säkra såväl långsiktigheten som dynamiken i kulturnämndens strategiska bidragsgivning och skapa balans mellan långsiktighet och flexibilitet, målstyrning och konstnärlig frihet, profilering och samverkan. Stödstrukturen omfattar formerna verksamhetsstöd, projektstöd och särskilda stöd. En kartläggning har också gjorts av hur olika system för subventionerade erbjudande av konst- och kulturupplevelser för barn och unga fungerar i Skåne. En konsekvensanalys av rapportens rekommendationer kommer att tas fram.

Barn och unga

Barn och unga ska ha likvärdig tillgång till kultur och möjlighet till eget skapande oavsett uppväxtvillkor, funktionsvariationer och andra individuella förutsättningar. Barnkonventionen blev lag 2020 och en grundutbildning om Barnkonventionen och barnrättsarbete arrangerades under året för nämnd och förvaltning. På grund av omständighe-

terna med covid-19 filmades också utbildningen och kunde därmed även göras tillgänglig externt via Region Skånes hemsida.

För att främja konst och kultur under skoltid har dialogen med lärarutbildningen fortsatt under året. Genom samverkan med universiteten finansieras också följeforskning kopplat till fortbildningskurs för lärare.

Kultur och hälsa

Kultur och hälsa är ett tvärsankteriet område och avser kultursektorns samverkan med hälso- och sjukvården, äldreomsorgen och folkhälsoområdet. Samarbetet mellan kulturnämnden och hälso- och sjukvårdsnämnden fördjupades 2019 genom inrättandet av en gemensam tjänst. Inom ramen för samarbetet genomfördes i början av året ett kunskapshöjande seminarium med medverkan av WHO Regional Office for Europe. De båda nämnderna har också bildat en strategisk grupp för kultur och hälsa.

Regional biblioteksverksamhet

I Region Skånes uppdrag ingår att bedriva regional biblioteksverksamhet. Målgruppen är främst chefer och personal i kommunernas biblioteksverksamhet, folkbiblioteken. Uppdraget innebär även att initiera och stimulera samverkan mellan bibliotek och andra aktörer inom offentlig sektor, universitet, idé-

buren sektor samt övriga konst- och kulturlivet. Arbetet utgår från den regionala biblioteksplanen med fokus på de fyra områdena demokrati och fri åsiktsbildning, folkbibliotek för alla, digitalisering samt litteratur- och läsfrämjande. Utvecklingen inom områdena stöds genom fortbildning av bibliotekspersonal och bidrag till utvecklingsprojekt.

Satsningen på framtidsdialoger med koppling till bibliotekens strategiska utveckling och utarbetande av biblioteksplaner genomfördes med fem kommuner. Till framtidsdialogerna har också följeforskning knutits.

Det läsfrämjande arbetet har fortsatt genom det nationella projektet *Bokstart*, med syfte att främja små barns språkutveckling och läsning. Projektet *Digitalt först*, finansierat med nationella resurser, fick under året särskild aktualitet då det ytterst syftar till att öka befolkningens digitala kompetens.

Region Skånes konstsamling

Region Skånes konstsamling består av drygt 33 000 verk, varav merparten är utplacerade i lokaler där Region Skåne bedriver verksamheter. Som ett led i arbetet med att utveckla förmedlingen och tillgängliggörandet av konstsamlingen tecknades ett avtal med Lunds universitet om en forskningsstudie gällande förmedling och konstpedagogiska metoder. Riktlinjer för konstnärlig gestaltning i Region Skåne har under året

FOTO: © KULTURFÖRVALTNINGEN

FOTO © MALMÖ OPERA/FALSTAFF/JONAS PERSSON

FOTO: © KULTURFÖRVALTNINGEN

också utarbetats av kulturförvaltningen och regionfastigheter för fastställande av regionstyrelsen. Riktlinjerna har ett tvärsektorielt perspektiv med utgångspunkt i Region Skånes strategi för gestaltad livsmiljö.

En drivande utvecklingsaktör Kultursamverkansmodellen

Region Skåne deltar sedan 2011 i den nationella kultursamverkansmodellen. Målet med samverkan är att öka samspillet mellan den statliga, regionala och kommunala kulturpolitiken och samordna resurserna på de områden där det är möjligt och önskvärt. Den rådande situationen med pandemi visade på vikten av att värna om den kulturella infrastrukturen och förutsättningarna för kultursektorn.

Arbetet med framtagande av ny regional kulturplan fortsatte också under året. En remissversion beslutades av kulturnämnden i februari och överläggningar med kommunerna kunde hållas i början av året. De sammanlagt 78 yttrandena från kommuner, kulturverksamheter, universitet, länsstyrelse samt nämnder och bolag inom Region Skåne, visade på ett stort engagemang och intresse för det regionala utvecklingsarbetet. Kulturnämnden beslutade i juni om en ny kulturplan för vidare beslut i regionfullmäktige den 6 oktober 2020. *Regional kulturplan för Skåne 2021–2024* utgår från tre vägledande princi-

per: Kulturens egenvärde, Kulturens demokratiska grund och Kulturens kraft i samhällsbygget. Med avstamp i de vägledande principerna fokuserar kulturplanen på tvärgående utvecklingsområden som är gemensamma för hela sektorn. De fem utvecklingsområdena är delaktighet och medskapande, konstnärligt skapande, kulturens rum och platser, barns och ungas rätt till kultur samt digital utveckling.

Regionsamverkan Sydsverige

Regionsamverkan Sydsverige är ett arbetsorgan för de sex sydligaste regionerna. Med utgångspunkt i ett gemensamt positionsdokument har kulturutskottet antagit en handlingsplan. Film och rörlig bild är ett av de prioriterade områdena och utredningen med fokus på att öka produktionen av film och rörlig behandlades i kulturnämnden inför kommande beslut i Regionsamverkan Sydsveriges styrelse. Regionsamverkan Sydsverige gör också gemensamma insatser för att nationellt och internationellt synliggöra den professionella bild- och formkonsten i södra Sverige. En kartläggning av möjligheter och behov av en gemensam residentsplattform i Sydsverige har genomförts och en rapport tagits fram som behandlar konstkritik. För *Bästa Biennalen* har planering gjorts för utökad satsning 2021 som berör samtliga regioner i Regionsamverkan Sydsverige.

Digital utveckling

Kulturnämnden har under flera år arbetat aktivt för att stödja kultursektorns utveckling inom det digitala området och för att utforska de möjligheter och utmaningar som den digitala utvecklingen innebär. Sedan 2017 pågår också ett samarbete inom det digitala området med Malmö universitet och inom ramen för samarbetet arrangerades samtalsserien *Framtidens berättande*. Under året har också en kompetensutvecklingsinsats i publik- och berättelseutveckling för kulturarvssektorn genomförts i samarbete med BoostHbg. En spelkunnighetsdag genomfördes digitalt i oktober tillsammans med Game Habitat och Sverok. Temat var vilken roll spelkultur har idag och vad spel egentligen är. Under dagen gavs introduktion till spel utifrån flera olika perspektiv.

Villkor för konstnärligt skapande

Med utgångspunkt i den statliga utredningen *Konstnär – utan villkor?* (SOU 2018:3) har kulturnämnden påbörjat ett tvärkonstnärligt utvecklingsarbete med särskilt fokus på villkor för konstnärligt skapande. Konstnärligt skapande är även ett tvärgående utvecklingsområde i den nya regionala kulturplanen. Region Skånes roll och insatser inom utvecklingsområdet under planperioden kommer att konkretiseras i en intern handlingsplan och presenterades för nämnden under hösten. Handlingspla-

nen kommer att tas fram i dialog med såväl interna som externa samverkansparter och aktörer.

Kulturella och kreativa näringar

Företag och entreprenörer som bygger sin verksamhet på kultur och kreativitet representerar viktiga näringar för Skåne. Med kulturella och kreativa näringar (KKN) avser Region Skåne branscherna arkitektur, form och design, film, fotografi, konst, mode, litteratur, musik, scenkonst, måltid, spel och media, turism och besöksnäring samt upplevelse-baserat lärande. En uppdatering av handlingsplanen gjordes under året i bred dialog med företrädare för regional utveckling, kommunernas kulturchefer och Regionsamverkan Sydsverige. En rådgivande referensgrupp, *Skåne Creative Board*, vidare knuten till arbetet med kulturella och kreativa näringar.

Riksbankens jubileumsfond finansierar med 75 procent en treårig forskartjänst 2019–2021 och kulturnämnden och regionala utvecklingsnämnden finansierar tillsammans den överskjutande delen. Forskningen handlar om utvecklingsarbete kring kulturella och kreativa näringar med inriktning på drivkrafter, processer och samspel. Tillsammans med Lunds universitet arrangerades i november ett webinarium med fokus på vilka erfarenheter som hittills gjorts när det gäller stöd till utveckling av de kulturella och kreativa näringarna i kommuner och regioner och vad som planeras i framtiden.

Kulturarv och kulturmiljöer

Skåne har en utvecklad struktur inom kulturarvssektorn med statliga, regionala och kommunala museer, arkiv-, hembygds- och hemsöjdsverksamhet. Genom kunskapsutvecklande insatser och genom att initiera och stärka samverkan lokalt, regionalt och nationellt arbetar Region Skåne för att stärka och utveckla kulturarvsområdet. Museilagen, som trädde i kraft 2018, lyfter också fram kulturarvsaktörernas samhällsbyggande och folkbildande funktion. Genom museilagen stärktes också kulturmiljöns betydelse i samhällsplaneringen.

Kommunerna har en central roll i det samlade kulturarvsarbetet för att bevara, förmedla och utveckla det lokala

FOTO: © SKÅNES DANSTEATER/FINE LINES/
JENNY BAUMGARTNER

kulturarvet, kulturmiljön, lokal historia och berättelser. I september bjöds därför tjänstepersoner från kommunerna in till ett digitalt rundabordsamtal om utvecklingen av det samlade kulturarvet i Skåne.

Riksantikvarieämbetet redovisade i höstas regeringsuppdraget att kartlägga kulturarvsarbetets betydelse för skolan och främja samverkan mellan skola och kulturarvsinstitutionerna. I de anslutande webinarier fick kulturförvaltningen som enda region möjlighet att presentera exempel på Region Skånes strategiska arbete inom området.

Ekonomiskt resultat och utveckling

Kulturnämndens budget för 2020 omslöt 516,5 miljoner kronor, varav regionbidraget uppgick till 313,3 miljoner kronor. Den statliga finansieringen inom ramen för kultursamverkansmodellen uppgick enligt beslut av Statens kulturråd i januari till 201,9 miljoner kronor

och i utökad statsbidrag till 22,1 miljoner kronor att fördela inom samverkansmodellen i syfte att kompensera för pandemins effekter.

Statens kulturråd beviljade i Region Skåne 10,8 miljoner kronor för förstärkning av den musikaliska scenkonsten 2020. I februari fördelade kulturnämnden medlen till fyra musikinstitutioner.

Resultatet för 2020 uppgick till minus 0,2 miljoner kronor. Under året har omdisponering inom ramen för kulturnämndens budget gjorts kopplat till situationen med covid-19. Bland annat har personalrelaterade kostnader för resor, konferenser, med mera, prioriterats om till annat.

Läs mer i:

- Kulturnämndens verksamhetsberättelse

Resultatsammanställning

Miljoner kronor	Utfall 2019	Utfall 2020	Budget 2020	Avvikelse utfall-budget
Regionbidrag	302,7	313,3	313,3	0,0
Försäljning av varor och tjänster	0,9	0,7	0,5	-0,2
Specialdestinerade statsbidrag	198,7	202,2	201,9	-0,3
Bidrag och övriga intäkter	4,4	12,2	0,8	-11,4
Verksamhetens intäkter	506,8	528,5	516,5	-11,9
Personalkostnader	-23,9	-22,7	-23,0	0,4
Lämnade bidrag	-461,1	-486,7	-476,4	10,3
Övriga omkostnader	-20,2	-19,3	-17,1	2,2
Verksamhetens kostnader	-505,2	-528,6	-516,5	12,1
Kapitalkostnader	0,0	0,0	0,0	0,0
RESULTAT	1,5	-0,2	0,0	-0,2

Regional utveckling

En serviceinriktad verksamhet med hög kvalitet

Ett ännu bättre Skåne

Under coronakrisen har det varit extra stort fokus på kunskap och fakta varför löpande analyser av det ekonomiska läget samt situationen för näringslivet tagits fram och presenterats under dialogforum med näringslivsansvariga i Skånes kommuner och på de varselmöten som regionala utvecklingsnämnden anordnat. I en ny studio för webinarier, live-sändningar och poddinspelningar har regionala utvecklingsnämnden under våren regelbundet redovisat och kommenterat ny statistik över ekonomin och näringslivet.

Under krisen ökade först arbetslösheten i Skåne, för att sedan minska, men ligger fortfarande på en hög nivå. Arbetslösheten för invånare mellan 16–64 år i Skåne uppgick under november 2020 till 10,9 procent, vilket var den näst högsta arbetslösheten i riket. Arbetslösheten i riket låg på 8,7 procent. Jämfört föregående år har arbetslösheten ökat med 1,4 procentenheter.

Arbetslösheten pressas dock ned genom att nästan 52 000 personer i Skåne beviljats stöd till korttidsarbete. Antalet är kumulativt sedan insatsen startade under våren och uppgår inte hur många som befinner sig i korttidsarbete just nu. Andelen unga arbetslösa i åldern 18–24 år uppgick under november till 14,3 procent, vilket var den femte högsta arbetslösheten i riket. Jämfört samma månad föregående år har ungdomsarbetslösheten ökat med 2,5 procentenheter.

Sedan vecka 13, då pandemin påtagligt började påverka arbetslösheten, har antalet arbetslösa med Sverige som födelseland ökat med 5 077 personer (20 procent) medan antalet födda i övriga Europa ökat med 1 569 (16 procent) och antalet födda utanför Europa ökat med 2 295 (8 procent). Att den stigande

arbetslösheten drabbat inrikes födda hårdast, både vad avser procentuell och absolut tillväxt av arbetslösheten, är förvånande eftersom kriser brukar tendera att drabba de med svagast position på arbetsmarknaden hårdast. Sammantaget har strax över 8 procent av den skånska arbetsstyrkan korttidspermitterats sedan april. 23 procent av samtliga permitteringar i Skåne under krisen har ägt rum i industrin och lika stor andel har permittierats inom handel. Det stora antalet personer som är permittierade är sannolikt en förklaring till att antalet konkurser och antalet varslade om uppsägning har kunnat hållas ner på låga nivåer.

Internationellt arbete

Regionala utvecklingsnämnden ledde under 2020 framtagandet av tre nya EU-program för perioden 2021–2027: Regionala strukturfondsprogrammet Skåne Blekinge, den regionala handlingsplanen för socialfonden, samt förslag till nytt program för Interreg Öresund-Kattehatt-

Skagerrak (ÖKS) tillsammans med övriga aktörer i programgeografin.

Trots utmaningar i digital samverkan har samarbetet i *Greater Copenhagen Committee* enats om ta fram ett grönt så kallat "charter" – Greater Copenhagen Green, ett politiskt ambitionspapper för hur grön och hållbar tillväxt ska skapas i den gemensamma metropolregionen. För att minimera de negativa effekterna av den danska gränsstängningen har Region Skåne och Region Hovedstaden varit aktiva i påverkansarbetet mot nationell nivå i både Danmark och Sverige. Informations-tjänsten Öresunddirekt, som regionala utvecklingsnämnden medfinansierar, har under krisen arbetat mycket aktivt med att hjälpa de som påverkats av gränsstängningen.

Under perioden har fokus i String-samarbetet (samarbete Sverige, Norge, Tyskland) legat på kartläggningar och analysunderlag kopplat till de prioriterade insatsområdena infrastruktur och profileringen av megaregionen som en *green hub*.

En drivande utvecklingsaktör Fler skåningar i arbete

Regionala utvecklingsnämndens kompetensförsörjningsarbete i Skåne utgår från *Regional strategi för långsiktigt hållbar kompetensförsörjning 2016–2025*. Strategin har tagits fram av Kompetenssamverkan Skåne (Koss) och de två övergripande målen i strategin är att förbättra matchningen på arbetsmarknaden och bygga en stark utbildningsregion. Arbetet har tre prioriterade områden: främja lärande och kompetensutveckling i arbetslivet, förbättra samverkan mellan utbildning och arbetsliv samt breddad rekrytering för att tillvarata människors olika kompetenser. I och med covid-19-pandemin testades många av de uppbyggda strukturerna och flera och mer frekventa samordnande möten fick genomföras. Under 2020 har en översyn av hur aktörerna i Skåne bedriver sitt kompetensförsörjningsarbete initierats. På projektnivå följs resultaten upp kopplat till strategins uppsatta mål och prioriteringar.

I nära samarbete med Arbetsförmedlingen startade regionala utvecklingsnämnden en särskild varselgrupp som brett samlade aktörer som på olika sätt påverkades av rådande kris. Genom denna tillfälliga mötesstruktur kunde information om olika insatser snabbt spridas och även nya satsningar diskuteras och snabbt förankras.

Regionala utvecklingsnämnden startade också "utbildningsakuten", en webbsida för att göra det lättare att hitta utbildningar och kurser tillgängliga att läsa på distans, gratis onlineutbildningar, basala kurser inom vården och onlinekurser för besöksnäringen. Sidan har hittills haft 13 600 besök. En speciell sida är under uppbyggnad för yrkesvux, med grundinformation om utbildningsformen samt länkar till utbudet i Skånes kommuner.

Regionala utvecklingsnämnden har mobiliserat samverkansparter för ESF-projektet *CoSkill*, som nu beviljats 32 miljoner kronor, som med kompetensutveckling riktar sig till varslad och permitterad personal. Riktade utlysningar har genomförts för ökat utbildningsutbud inom yrkesvux, yrkeshögskola, folkhögskola, högskola och universitet. Exempelvis har sex av Skånes arton folk-

högskolor startat yrkesutbildningar inom bristyrken som undersköterska, plåtslagare och fastighetsskötare.

Utbildnings- och arbetsmarknadsprogram i Skåne (Uaps) ligger till grund för mycket av det regionala arbetet med kompetensförsörjning. Utöver denna övergripande analys görs löpande olika slags branschanalyser och kunskapsöversikter.

Pilotprojektet *Gemensam digital plattform för utbudet inom yrkesvux* i berörda kommuner har utvecklats av Familjen Helsingborg. Flera kommuner har fattat beslut om att ingå i utbyggnaden av plattformen. Sidan vänder sig främst till sökande samt studie- och yrkesvägledare som får en samlad bild av hela det skånska utbudet av vuxenutbildning och inspireras till studier, speciellt inom bristyrken.

Regionala utvecklingsnämnden arbetar för att bygga upp en hållbar regional struktur för validering i Skåne. En regional plattform för kompetensinventering har skapats för att säkerställa ett strukturerat och effektivt arbetssätt. Genom *Teknikcollege* får fler anställda inom små och medelstora företag (SME) en validering inom framförallt industri-teknik bas.

Endast Lunds kommun, av nio sökande skånska kommuner, fick sin ansökan om statsbidrag för lärcentrum beviljad 2020. Detta skiljer sig markant från de föregående åren där de skånska kommunerna har fått nästan alla ansökningar beviljade. Regionala utvecklingsnämnden har haft samråd med kommuner och kommunkonstellationer inför utlysningen av statsbidrag för 2021.

Ökad produktivitet och näringslivsutveckling i Skåne

Under 2020 har en stor del av innovationsarbetet handlat om att stimulera samlad agerande i Skåne baserat på *Skånes innovationsstrategi för hållbar tillväxt*, inom strategins sex specialiseringsområden tech, livsmedel, life science och hälsa, avancerade material och tillverkning, smarta hållbara städer samt ESS, Max IV och innovationssystemet Science Village. Det gemensamma målet med strategin är att öka produktiviteten i näringslivet och stärka

konkurrenskraften. Arbetet sker inom ramen för *Forsknings- och innovationsrådet i Skåne (FIRS)*, som har stärkts genom huvudsakligen näringslivsledda grupper inom varje område som ska leda framtagandet av prioriterade satsningar och stimulera gemensamt agerande hos Skånes utvecklingsaktörer.

Under 2020 har regionala utvecklingsnämnden även projektlett framtagandet av ett nytt *regionalt strukturfondsprogram för Skåne–Blekinge*. Programmet väntas bidra till målet med ökad produktivitet och hållbar tillväxt, genom att programmet knyts till innovationsstrategins sex specialiseringsområden. Programmet inriktar sig på innovation, digitalisering, att stärka små och medelstora företag samt grön omställning av näringslivet. Programskrivningen har skett i nära samverkan mellan regionerna och förslaget har presenterats till olika utvecklingsaktörer i Skåne och Blekinge. Det har varit en utmaning att ta fram ett starkt strategiskt program under väldigt osäkra omständigheter och kort tid.

Utöver innovationsstrategins utpekade specialiseringsområden har arbetet med breda näringslivsfrämjande insatser genomförts. För att öka produktiviteten har fokus lagts på finansiering, export, grön omställning, digitalisering och hållbarhet. Detta genomsyrar till exempel arbetet med affärsutvecklingscheckar. Olika former av projekt kring digitalisering har genomförts tillsammans med Almi. Därutöver leder nämnden arbetet med Exportcentrum Skåne.

Regionala utvecklingsnämnden leder ett samarbetsnätverk med Skånes 33 kommuners näringslivschefer. Under året har en speciell satsning inletts för att samordna och skapa utvecklingsprojekt med syfte att skapa bättre förutsättningar för de skånska företagen och öka deras konkurrenskraft.

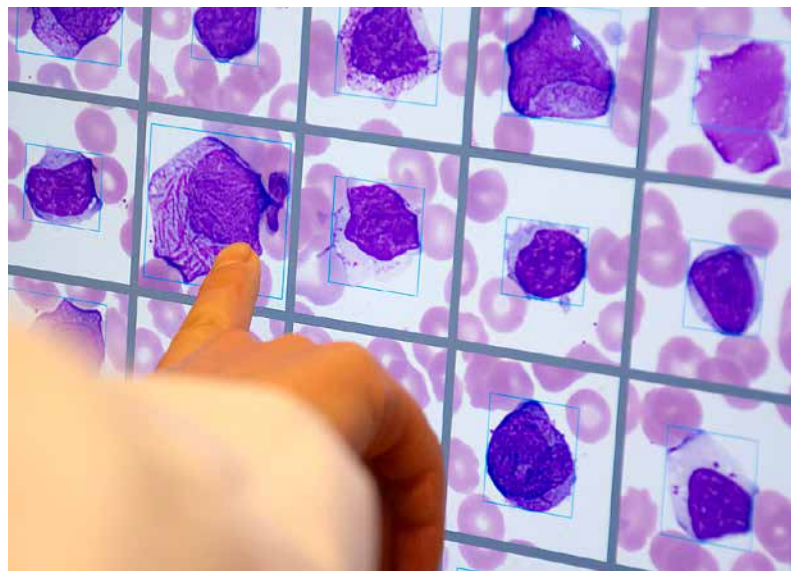
Flera nya satsningar har startats för att öka antalet bolag och stötta bolag under krisen:

- Regionala utvecklingsnämnden har delat ut 14 miljoner kronor i omställningscheckar till 78 skånska företag, i 29 kommuner, som drabbats av coronapandemin. Stödet ska gå till att genomföra omställningsinsatser som

FOTO: © COLOURBOX

FOTO: © LISELOTT SÖDERLIND/REGION SKÅNE

krävs för att möta krisen och ökar företagets konkurrenskraft och långsiktiga fortlevnad. Digitaliseringscheckar har fördelats till tre företag omfattande 500 000 kronor.

- Exportcentrum Skåne har beslutat och fördelat 3,6 miljoner kronor i internationaliseringscheckar till 18 företag. Cirka 300 företag har deltagit i genomförda exportrelaterade aktiviteter och 95 gemensamma företagsmöten har hållits, vilket överstiger målsättningen för perioden.
- Regionala utvecklingsnämnden har startat *Företagsakuten* som är krisrådgivning till företag, med över 11 700 besök på webbsidan och drygt 400 telefonsamtal, där samtliga varit mycket positiva till hjälpen.
- Regionala utvecklingsnämnden har stärkt företagets kapitalbehov genom att ge Almi förutsättningar att låna ut 250 miljoner kronor januari till juni, vilket är mer än hela 2019 års utlåning.
- Satsningen *Spira Skåne* för omställning i tillväxtföretag har fått ytterligare åtta miljoner kronor i finansiering från EU:s regionalfond och parter i Skåne. Under sommaren har fler parter involverats, genom bland annat dialog med kommuner samt att flera företag och entreprenörer hört av sig för att vara med i satsningen.
- 2,5 miljoner kronor har avsatts till kommunerna för delregionala insatser med syfte att ge små och medel-

stora företag möjlighet att gå stärkta ur krisen. Satsningen har fått stor geografisk spridning och är översökt med cirka 20 procent.

- Satsningar kopplat till ett hållbart energiförsörjningssystem har genomförts, där regionala utvecklingsnämnden tillsammans med bland annat Länsstyrelsen kartlagt situationen i Skåne.

Regionala utvecklingsnämndens arbete med klimatväxling har i en projektförklaring tillförts ytterligare medel från regionala strukturfondsprogrammet, där vi tillsammans med Sydsvenska industri- och handelskammaren ska etablera kontakt med och sprida modellen till skånska företag.

Regionala utvecklingsnämnden finansierar åtta klusterorganisationer som under året ställt om på grund av pandemin och samtidigt driver på flera långsiktiga utvecklingsprojekt. Några exempel:

- IUC Syd har under våren bedrivit samverkan för industrins kompetensförsörjning och hur industrin med innovation kan ställa om till resiliens och nydaning.
- Sustainable business hub har fått klartecken från EU-kommissionen att starta projektet Techbridge med syftet att underlätta för små och medelstora företag inom energi och vatten

att hitta och träffa potentiella partners i USA och Kanada. Projektet pågår under två år.

- Livsmedelsakademien har avslutat IN-CluSilver, det hittills största projektet i Europa för bättre måltidslösningar för äldre och som bland annat finansierat sju svenska entreprenörer. Även projekt om konkurrenskraftig fiskerier och cirkulär livsmedelskedja har avrundats.

Exempel på övriga insatser kopplat till ökad produktivitet:

- Region Skåne har genom regionala utvecklingsnämnden gått med som partner i regeringens nationella satsning *AI Sweden*, vars syfte är att accelerera tillämpning av artificiell intelligens och bygga starkare kompetens på området i Skåne och Blekinge. Med Mobile Heights som värddorganisation har flera parter anslutit i en sydsvensk nod av samarbetet, till exempel Sony, Lunds universitet och Helsingborg stad. Ett nära samarbete sker med Region Blekinge och Blue Science Park som har en koordinerande roll för verksamheten i Blekinge. AI Sweden har tillsammans med de tre största städerna i Skåne utsetts som en av 15 aktörer i världen till att bli pilot i Unicefs arbete för att testa och implementera Unicefs *Policy Guidance on AI for Children*.

- Som ett resultat av arbetet att ta fram en plan för och koordinering av regionala utvecklingsnämndens arbete med digitalisering, och regeringsuppdraget att vara regional digitaliseringskoordinator, har en inriktning med nio områden tagits fram, inom vilka nämnden bör fokusera sina satsningar. Dessa är bland annat ökad tillgång till digital spetskompetens, höjd kompetens kring informationssäkerhet och cyber security för offentliga aktörer och näringsliv och utbyggnad av minst 100 Mbit bredband till alla hushåll i hela Skåne.
- Regionala utvecklingsnämnden arbetar för att etablera en *Europeisk digital innovationshubb (EDIH)* i Skåne och Blekinge tillsammans med Mobile Heights, IUC Syd och Media Evolution genom satsningen *DigITHub*. Drygt 25 aktörer i Skåne, Blekinge och Kronoberg deltar i DigITHubs verksamhet. DigITHub är nu en av 15 utvalda digitala innovationshubbar som Vinnova rekommenderade regeringen att föreslå till EU-kommissionen. Via samarbete med olika aktörer kan DigITHub erbjuda stöd i breda digitaliseringsfrågor såväl som spetskompetens inom AI, cyber security och high performance computing.
- Under 2020 har life science-inkubatorn *Smile*, som regionala utvecklingsnämnden medfinansierar, blivit utsedd av Vinnova som en excellent

inkubator och får därmed bidrag på 11,8 miljoner kronor över två år. Smile ger företag tillgång till avancerad utrustning, bedömer uppemot 100 idéer per år och tar in uppemot tio nya företag varje år i ett program som varar i två till fyra år.

- Open Lab är ett samverkansprojekt mellan Malmö universitet, Lunds universitet och Smile Life science inkubator med fokus på livsmedelsteknik, materialvetenskap, kemi och life science. Syftet är att öka tillgången till laboratorier där både forskarkompetens och avancerad teknologi finns att tillgå för företagens produktutveckling.
- Testbädd Balsgård är fullbelagd med dryckesföretag med syftet att stärka dessas innovationskraft och bidra till fler och mer innovativa företag. Projektet ger en tydlig företagsnytta och påvisar vilken betydelse innovationsstöd och -faciliteter kan ha, inte minst i kristider.
- Sveriges bästa sjukhusmat för ett friskare Skåne. Ett nytt måltidskoncept med stor betydelse för framtidens sjukhusmat har inletts. I anslutning genomförs en samverkanssatsning, med syfte att dra nytta av den innovationskraft som finns hos små och stora företag inom livsmedel, förpackning, digitala lösningar, med mera, hos akademien samt hos kommuner, innovationsstödaktörer och ideella organisationer.

- Syftet med projektet *Ett hållbart Skåne genom socialt företagande*, som har avslutats under året, har varit att stärka socialt företagande med utgångspunkt i en företagsfrämjande exkubator, stöd- och samverkansinsatser till offentlig sektor samt insatser för att integrera sociala företag i lokal hållbar platsutveckling. I ett delprojekt har tio utvalda företag i Skåne fått tillgång till ett skräddarsytt stöd för att utveckla sina affärsmodeller. I ett delprojekt har en metod tagits fram för lokal platsutveckling som kan användas för andra orter runt om i Skåne.
- *Sommarlovsentreprenörerna* är ett projekt i skånska kommuner medfinansierat av regionala utvecklingsnämnden. Medel har delats ut till 25 kommuner för att stötta totalt 525 ungdomar som får prova på att starta företag och utveckla affärsidéer under sommaren.

Förbättrad infrastruktur

Under året har arbetet med att genomföra den regionala transportinfrastrukturplanen pågått genom samverkan mellan kommunerna, regionen och Trafikverket. Framdriften av denna länsplan har dock inte varit som önskvärd och flera åtgärder har även fått ökade kostnader. Regionala utvecklingsnämnden har varit en aktiv part i åtgärdsvalsstudier samt deltagit i framdriften av planen.

Regionala utvecklingsnämnden har fört dialog med de skånska kommunerna kring *Skånebild* som förberedelse inför Region Skånes inspel till Trafikverkets regeringsuppdrag att ta fram ett inriktningsunderlag för den långsiktiga infrastrukturplaneringen. Systemanalyser och andra dokument som beskriver våra regionala förutsättningar och prioriteringar har skickats till Trafikverket.

I dialogen om den nationella planen för transportinfrastruktur vill regionala utvecklingsnämnden lyfta fram att nästa Öresundsförbindelse ska beslutas och finansieras på motsvarande sätt som Öresundsbron. Det kan innehålla ett dansk-svenskt statsfördrag, statlig lånefinansiering, samt brukarfinansierad finansiering av amortering och ränta.

Under 2020 har regionala utvecklingsnämnden deltagit i Trafikverkets lokaliseringstudie för ny stambana Hålsjöholm–Lund. Som stöd har nämnden tagit fram kunskapsunderlag för att vara en dialogpartner med Trafikverket och stötta kommunerna med kunskap och kompetens med särskilt fokus på regionala nyttor och attraktiva stationslägen.

Under 2020 har regionala utvecklingsnämnden arbetat vidare med strategin för den hållbara gods- och logistikregionen. Fokus har varit på utveckling av järnvägsgodstransporter och utveckling av hamnar och sjöfart.

Regionala utvecklingsnämnden deltar i några EU-projekt som *Elbilslandet Syd* (ERUF-projekt) som ska stödja näringslivet i arbetet med att ställa om till fossiloberoende lätta transporter, samt projektet *Sladdel* (Interreg) för att påbörja omställningen till en ökad andel elektriska lastbilar både i städer och för regionala godstransporter.

Pandemin har haft stor inverkan på transportsektorn i Skåne:

- Nedgången i vägtrafiken kulminerade runt påskhelgen, då trafiken var cirka 30 procent lägre än påskhelgen 2019. Från och med maj månad har trafiken ökat igen.
- Trafiken med tunga fordon vid mät-punkterna i Skåne har minskat något mindre än för Sverige totalt.
- Sedan Danmark stängde gränsen den 14 mars har trafiken på Öresunds-

bron minskat betydligt jämfört med föregående år för såväl bussar som personbilar och resande med Skånetrafikens tåg. Lastbilstransporterna har däremot haft en betydligt mildare nedgång. För tågresandet märks en än kraftigare nedgång. När gränsen stängdes minskade resandet med omkring 90 procent jämfört med resandet under en normalvecka 2019.

- Under pandemin har resandet med kollektivtrafiken minskat kraftigt och det är svårt att bedöma hur snabbt resenärerna kan komma tillbaka. För att minska belastningen på infrastrukturen som följd av ökad bilpendling har flera insatser gjorts för att öka pendling med cykel. Bland annat har de stora cykelstråken rustats upp och kommunicerats för att fler ska välja cykeln även för arbetspendling.
- Vikten av digital infrastruktur har blivit än tydligare under pandemin. Användningen av till exempel digitala möten har ökat i hela samhället och regionala utvecklingsnämnden arbetar med andra regioner inom samarbetsorganet Regionsamverkan Syd-sverige, samt med kommuner, nätägare och operatörer för att den fullständiga utbyggnaden av fibernätet ska snabbas på.

Under 2020 har ett samrådsförslag för regionplan för Skåne 2022–2040 arbe-

tats fram. Digitala och fysiska dialogtillfällen för förankring och diskussion om sakinnehåll har genomförts tillsammans med kommuner, myndigheter och andra berörda aktörer. Samrådsförslaget godkändes av regionala utvecklingsnämnden i november och remitteras under perioden december 2020–april 2021. Regionplanen förväntas antas av regionfullmäktige år 2022.

Under året har Region Skåne genom regionala utvecklingsnämnden även fortsatt samarbetat med Region Stockholm, Västra Götalandsregionen och Göteborgsregionens kommunalförbund med fokus på de regionala bostadsfrågorna. Utöver arbetet med regionplanen har nämnden arbetat med kunskapsutveckling inom regionala planerings- och bostadsfrågor:

- genomfört en pilotstudie tillsammans med Sydsvenska Industri- och handelskammaren om framtidens bostäder inom projektet *Game of homes*. Projektet ska bidra till en välfungerande bostadsmarknad genom att ta fram innovativa lösningar i samverkan med näringslivet för framtidens boendelösningar. I fokus just nu är energilösningar för bostäder tillsammans med Sony och Kraftringen.
- samarbetat med Bjuvs kommun och Samordningen för bostadsbyggande för att stödja arbetet med utvecklingen av den nya stadsdelen Selleberga i Bjuv, där handboken *Hållbar småstad* har tagits fram.
- i samarbete med Byggföretagen och Evidens släppt rapporten *Bostadsglappet i Skåne – Analys av hushållens möjligheter att hyra eller köpa bostäder i Skåne* som bidragit till att sätta fokus på en av de mest aktuella frågorna för den skånska bostadsmarknaden just nu, bland annat genom att bidra med ny kunskap om rörlighet, flyttfrekvens och trångboddhet.
- publicerat en rapport om ortsutveckling längs Ystad- och Österlenbanan som tagits fram i samverkan med berörda kommuner och Trafikverket. Arbetet har lett till att det nu finns konkreta utvecklingsförslag framtagna för stationsnära lägen i fem orter längs Ystad- och Österlenbanan som inspiration för fortsatt planering.

FOTO: © APELÖGA/REGION SKÅNE

FOTO: © APELÖGA/REGION SKÅNE

FOTO: © FRITS MEYST/REGION SKÅNE

Förbättrad folkhälsa

Inom folkhälsoarbetet och utifrån inriktningen psykisk hälsa för unga har följande utförts:

- Riktade medel om 1 492 000 kronor har tilldelats 13 ideella föreningar för att motverka psykisk ohälsa orsakad av den rådande pandemin.
- Intervjuer med 14 kommuner och 5 olika samverkansorgan samt en större litteraturstudie har genomförts och sammanfattats i en rapport som pekar på kommunernas behov kring samverkan i folkhälsoarbetet och på att arbetet ska inriktas på att påverka levnadsvanor.
- Nya riktlinjer och kriterier har tagits fram för hur nämnden kommande år ska dela ut bidrag till barn- och ungdomsorganisationer och organisationer som arbetar med ungas psykiska hälsa.
- Regionala utvecklingsnämndens handlingsplan för kemikalier avslutades 2020. Under detta sista år har arbetet fokuserat på följande:
 - En arbetsgrupp med Malmö, Ystad, Kristianstad och Eslöv kommuner samt SKL Kommentus har fokuserat på kemikalier i en cirkulär ekonomi.
 - Utfasning av kemikalier genom inn-

ovationsupphandling. Geografiskt beställarnätverk för innovationsupphandling i Skåne (GBIS) lyftes in under handlingsplanen för kemikalier och ett webinarium med cirka 80 deltagare arrangerades där olika aspekter belystes från kommuner, Upphandlingsmyndigheten och Naturskyddsföreningen.

– En projektansökan utvecklas inom EU-programmet Cosme som innebär att involvera skånska aktörer inom cirkulär ekonomi i upphandling med tonvikt på miljö- och hälsofarliga kemikalier.

- Coronasituationen har gjort att intresset för att vandra och besöka strövmråden har ökat. Region Skåne är genom regionala utvecklingsnämnden huvudman för den 130 mil långa vandringsleden Skåneleden, samt för de två nationella cykellederna Sydostleden och Sydkustleden som tillsammans utgör cirka 53 mil cykelled för rekreation och turism. Bland årets särskilda insatser kan nämnas information för minskad nedskräpning, nybörjarguidningar, riktade hälso-samtal på utvalda vårdcentraler och stöd till företag som riktar sig mot outdoor-besökaren.

Ekonomiskt resultat och utveckling

Regionala utvecklingsnämnden redovisar ett resultat på +0,9 miljoner kronor för 2020.

Den enskilt största kostnadsposten är lämnade bidrag som uppgick till 210 miljoner kronor och utgör 71 procent av de totala kostnaderna (2019: 70 procent). Personalkostnaderna i nämnden uppgick till 15 procent av de totala kostnaderna, totalt 45,1 miljoner kronor (2019: 14 procent). Under året har ingen inhyrd personal förekommit. Verksamhetens kostnader står totalt sett för en positiv avvikelse mot budget om +9,1 miljoner kronor. Den största avvikelsen finns för övriga kostnader (+9,9 miljoner kronor). Avvikelsen utgörs huvudsakligen av lägre kostnader än budgeterat inom kostnadsslagen resekostnader, utställningar och mässor, övriga kostnader inom information och PR samt hyreskostnader.

Totala intäkter 2020 är 296,7 miljoner kronor. Årets regionbidrag, det vill säga den intäkt som nämnden erhållit från fullmäktige 2020, stod för 67 procent av de samlade intäkterna (2019: 68 procent). Resterande del avser bidrag och övriga intäkter, det vill säga balanserade intäkter från tidigare år, eventuella överskott från avslutade projekt samt övriga både interna och externa

intäkter. På intäktssidan avviker utfallet mot budget med -8,3 miljoner kronor. Budgetavvikelsen på intäktssidan hänförs huvudsakligen till lägre intäkter i projekt jämfört med budget. Totalt har 19 redovisningsmässiga projekt avslutats under året och den totala resultateffekten av dessa är 12,2 miljoner kronor i överskott.

Covid-19 påverkade regionala utvecklingsnämndens ekonomi på många sätt under året. Vissa budgeterade insatser för 2020 kunde inte fullt ut genomföras som planerat, exempelvis till följd av rese- och samlingsförbud, och delar av personalen arbetade under våren och sommaren med covidrelaterade frågor istället för i budgeterade aktiviteter och projekt. Tolv personer allokerades tidigt i processen till att stödja hälso- och sjukvårdens arbete, huvudsakligen med materialförsörjning. Detta gjorde att denna personal inte kunde arbeta med ordinarie uppgifter. Personalkostnaden för dessa personers arbetsinsats till och med juli har uppskattats till cirka 1,5 miljoner kronor. Under hösten har dessa kostnader inte uppgått till väsentliga belopp. Regionala utvecklingsnämndens andel av det bidrag som Socialstyrelsen betalade ut för merkostnader till följd av covid-19 motsvarade detta belopp. Regionala utvecklingsnämnden erhöll även ytterligare 5 miljoner kronor från regionstyrelsen för merkostnader.

Riktade satsningar genomfördes för att stötta näringslivet i Skåne till följd av pandemin, exempelvis; *Samverkans och informationsinsatser för stöd till skånskt näringsliv* (2 miljoner kronor), *Förstärkt utlåning till små och medelstora företag i Skåne* (2 miljoner kronor), *Psykisk hälsa i ljust av covid-19* (1,5 miljoner kronor) och *Krisstöd till de regionala flygplatserna* (5 miljoner kronor). I juni beslutades om ett insatspaket för att mildra krisens effekter i Skåne. Paketet innefattade insatser för näringslivet inom nämndens mål *Ökad produktivitet och Stärkt sysselsättning och sammanbunden arbetsmarknad* och uppgick till 23,9 miljoner kronor, varav 22,7 miljoner

kronor bedömdes påverka nämndens resultat 2020. Finansiering av paketet skedde via omdisponering av nämndens internbudget. Drygt hälften av paketet finansierades via projekt som avslutades. Bland övriga kostnader relaterade till covid-19 finns kostnader för material och inventarier kopplat till kriskommunikation, exempelvis studioutrustning, samt kostnader för utredningar och kartläggningar till följd av krisen.

Läs mer i:

- Regionala utvecklingsnämndens verksamhetsberättelse

Resultatsammanställning

Miljoner kronor	Utfall 2019	Utfall 2020	Budget 2020	Avvikelse Utfall - budget
Regionbidrag	211,3	200,0	200,0	0,0
Försäljning av verksamhet, varor och tjänster	3,6	4,9	3,6	1,3
Statsbidrag	0,1	1,9	0,0	1,9
Övriga intäkter och bidrag	97,7	89,9	101,4	-11,5
Verksamhetens intäkter	312,6	296,7	305,0	-8,3
Personalkostnader	-43,6	-45,1	-47,5	2,4
Konsultkostnader	-22,8	-24,1	-20,0	-4,1
Lämnade bidrag	-214,4	-210,0	-210,8	0,8
Köp av verksamhet, material och tjänster	-3,2	-1,5	-1,6	0,1
Övriga kostnader	-23,0	-15,3	-25,2	9,9
Verksamhetens kostnader	-307,0	-295,9	-305,0	9,1
Kapitalkostnad	0,0	0,0	0,0	0,0
RESULTAT	5,7	0,9	0,0	0,9

Tack
för att
du håller
avstånd!

Verksamhetsstöd

Service och IT-stöd till vårdprocessen

Regionservice, en del av servicenämnden, har under hela 2020 mobiliserat för att stötta vården med behov som uppstått i och med covid-19. Tjänsteuppgifterna har ökat i takt med en ökad belastning inom sjukvården. Totalt rör det sig om närmare 1 400 nya uppdrag, främst kopplat till lokalvård.

I och med pandemin har flera pågående utvecklingsprojekt pausats samtidigt som nya initiativ identifierades. Dessa kunde snabbt verkställas, tack vare att CAFM-plattformen (Computer aided facility management) var på plats. CAFM-programmet i sig är avslutat och har övergått i förvaltning, där vidare utveckling och ytterligare driftsättningar kommer att ske. På grund av covid-19 genomfördes färre verksamhetsdriftsättningar än planerat och de insatser som genomfördes skedde på annorlunda sätt jämfört med tidigare, bland annat var alla träningsinsatser digitala.

Med hjälp av robotteknik (RPA, Robotics process automation) har regionservice under 2020 automatiserat ytterligare administrativa processer, bland annat EU-kort och returer. Andelen manuella faktureringsunderlag som går via RPA uppgår nu till 25 procent. Totalt sett är RPA driftsatt för ett tjugotal processer inom områdena HR, ekonomi och kundcenter som, omvandlat till tid, årligen frigör cirka 6 000 timmar för medarbetarna att använda till andra arbetsuppgifter.

Efter beslut om att införa en återbruksprocess samt inköpsprocess för möbler i Region Skåne lanserades ett pilotprojekt för cirkulär möbelhantering i Helsingborg, detta inför en regionövergripande implementering.

Ansvarsfull fastighetsförvaltning och effektiv användning av lokaler

Regionfastigheter, en del av servicenämnden, ansvarar för ägande, underhåll och

FOTO: © KRISTINA STRAND-LARSSON, LUNDS KOMMUN

utveckling av Region Skånes fastighetsbestånd, samt för de externa förhyrningar där Region Skåne är hyresgäst. Regionfastigheter har ett tydligt verksamhetsfokus. Uppdraget innebär att ansvara för fastighetsförvaltning, fastighetsdrift, fastighetsunderhåll och lokalförskörning (inklusive externa hyresavtal). Vidare ingår ansvar för ekonomisk, teknisk och juridisk förvaltning av Region Skånes fastighetsbestånd samt att företräda Region Skåne som hyresvärd gentemot externa hyresgäster och som hyresgäst i förhållande till externa hyresvärdar.

De så kallade basprojekten och även de strategiska projekten påverkades under hela 2020 av åtgärder som genomfördes med anledning av covid-19. Under december intensifierades arbetet både med att iordningsställa nya vårdplatser och att ta fram lokaler lämpliga att genomföra vaccinationer i. En framgångsfaktor i detta arbete har varit att regionfastigheter har jobbat nära och tillsammans med sjukvårdsförvaltningarna på respektive ort. En mycket viktig del vid behandlingen av covid-19-patienter är tillgång till oxygen (syrgas) och and-

ningsluft. På mycket kort tid ökade regionfastigheter anläggningarnas kapacitet genom att installera fler oxygentankar, byta kapacitetsregulatorer, förstärka rörnätet, installera tryckvakter, trycklarm på avdelningar, utföra kapacitetsmätningar på alla covid-19-avdelningar för att säkerställa en trygg och säker vård.

Under hösten 2019 genomfördes extern revision av regionfastigheters planerade underhåll. Under 2020 har arbetet med att åtgärda brister och arbeta med förbättringar pågått. I syfte att stärka styrningen av byggnadsunderhållet samt att arbeta långsiktigt med planering av underhållsåtgärder påbörjade regionfastigheter ett arbete i enlighet med den metod som beskrivs i *Statusbedömning av fastigheter* (Offentliga fastigheter, 2018). Metoden baseras på kontinuerliga statusbedömningar av fastigheterna och de tekniska installationerna. För varje byggnadsdel eller teknisk installation görs en bedömning baserat på aktuellt tillstånd där man tittar på konsekvenser, analysnivåer (bedömningsmetod) samt tidsintervaller för varje åtgärd.

Efter beslut i servicenämnden påbörjades planering och rekrytering för övertagande av fastighetsdriften på sjukhusområdena i Landskrona och Hässleholm. Övertagandet från extern entreprenör skedde den 1 september 2020.

Den 29 maj 2020 invigdes tågdepån i Hässleholm, *Hässleholmsdepån*. Spår-vagnsdepån i Lund blev klar under juni och invigdes därefter.

Tåg- och spår-vagnsdepåer är en ny typ av anläggningar vilket innebär nya utmaningar för regionfastigheter, eftersom förvaltningen traditionellt förvaltar och utför fastighetsdrift på sjukhusfastigheter.

Regionfastigheter arbetar för att förbättra tillgängligheten både genom tydlig skyltning och genom att skapa förutsättningar för en bra fysisk tillgänglig-

het. För att ytterligare sätta fokus på dessa frågor beslutades under hösten 2020 att en skylt- och utemiljöförvaltare skulle rekryteras. Regionfastigheter har medverkat till att den fysiska tillgängligheten ökat genom att hålla Tillgänglighetsdatabasen uppdaterad och aktuell. Alla vårdcentraler som drivs i Region Skånes regi samt sjukhusområdena i Trelleborg, Ystad och Landskrona är inventerade och publicerade i Tillgänglighetsdatabasen.

Under året tecknade regionfastigheter avtal med elleverantören E-ON avseende utökat samarbete inom energiområdet samt köp av förnybar fjärrvärme och fjärrkyla till sjukhusområdet i Malmö. Avtal kring utökat samarbete på energiområdet tecknades även med Öresundskraft och Krafttringen.

På Sus sjukhusområde i Lund startade regionfastigheter i samarbete med Krafttringen, flertalet företag och Lunds universitet ett projekt rörande digital plattform för handel med och styrning av energi. Projektet som löper fram till och med 2024 blev under hösten beviljat finansiellt stöd av Energimyndigheten och inkluderar även finansiering av en doktorandtjänst på Lunds tekniska högskola. Detta projekt, liksom ett pilotprojekt i Helsingborg, adresserar elleffektproblematiken i Skåne genom att

bland annat prissätta den volym- och effektflexibilitet Region Skåne kan erbjuda marknaden.

Som ett led i den under 2019 och 2020 uppmärksammade elleffektproblematiken, kapacitetsbristen i elnätet, utfördes även en effektkartläggning av regionfastigheter under våren 2020. Denna kartläggning inklusive prognos för de kommande fem åren utgjorde underlag för kartläggningen av den skånska elförsörjningen. Under året beviljades investeringsmedel till två solcellsinstallationer på totalt 75 kilowatt peak (kWp) samtidigt som tidigare uppstartade projekt motsvarande 329 kWp i installerad effekt färdigställdes. Vidare pågår ytterligare en installation i Hässleholm på 124 kWp. Installerad effekt i Region Skånes egenägda fastighetsbestånd ligger nu på cirka 1,3 MWp, vilket är cirka 1 300 kWp.

Upphandlingar

Krisberedskapen aktiverades i februari med anledning av covid-19 och det beslutades att inköp skulle ingå i regional medicinsk katastrofledning (RMKL) tillsammans med övriga berörda verksamheter. I detta ingick att ansvara för anskaffning av kritiska produkter och kvalitetssäkring av dessa. Med kritiska produkter avses i detta sammanhang så-

väl skyddsprodukter till personalen såsom andningsskydd, visir, handskar, skyddsförkläde, men även andra produkter där det uppstår brist på grund av ökad global efterfrågan, såsom höglödesapparater och provtagningsmaterial.

På grund av den ökade globala efterfrågan av sjukvårdsprodukter kunde flertalet av ordinarie leverantörer inte svara upp mot behovet av produkter. Detta innebar att inköpsfunktionen fick ställa om sitt arbete från strategiska upphandlingar till operativt inköpsarbete för att finna nya leverantörer för att införskaffa och kvalitetssäkra kritiska produkter, samt säkra leveranserna från framförallt Kina med nya transportörer.

Under våren har en kvalitetssäkringsprocess etablerats för bedömning av egentillverkade produkter, kvalitetssäkring av produkter från nya leverantörer och kvalitetstest av mun- och andningsskydd där avtal slutits med det statliga forskningsinstitutet Rise (Research institutes of Sweden).

Positiva lärdomar av inköpsarbetet i samband med pandemin har varit att det trots störningarna var ett stort inflöde med erbjudande från nya leverantörer och kontakter avseende skyddsmaterial, samt inhemska företag som ställde om sin produktion för att tillverka skyddsprodukter, handsprit och

ytdesinfektion. Dessa faktorer innebar bättre förutsättningar att hantera vissa bristsituationer när Region Skånes ordinarie logistikpartner och avtalade leverantörer inte kunde leverera produkter i enlighet med behovet och tillräckliga säkerhetsmarginaler saknades i lagerhållningen.

Region Skåne har bidragit till utvecklande av svensktillverkade ersättningsprodukter för kritiska områden, vilket är en positiv effekt då pandemin har visat att situationen snabbt kan bli kritisk då oväntade globala händelser inträffar. Baserat på lärdomar och erfarenheter finns det flera delar som behöver fortsätta att utvecklas och förbättras. Nationellt blev upphandlande myndigheter konkurrenter och sökte intensivt samma produkter och motsvarande situation uppkom även globalt där Sverige konkurrerade med andra länder.

Hög belastning och störningar i transportkedjan har lett till såväl svårigheter som högre kostnader samt långa leveranstider. Den globala efterfrågan och bristen på skyddsprodukter har drivit upp priserna i aktuella produktområde och det finns risk för högre priser även framöver, vilket i sin tur kommer att få ekonomiska konsekvenser i kommande upphandlingar. Genom upphandling av IT-system för digital vård och

distansmonitorering minskar behovet av fysiska besök i vården. Det möjliggör säker vård för patienter i riskgrupper och stärker den regionala utvecklingen inom e-hälsa. Det har även upprättats samverkansformer inom materialförsörjningsområdet med övriga regioner i Sverige och med kommunerna i Skåne.

Med anledning av omprioritering av arbetet inom såväl inköpsfunktionen som inom vården har upphandlingar, avtalsuppföljning och utvecklingsarbete stannat upp och försenats under första halvåret. Under hösten kunde många försenade upphandlingar komma igång liksom avtalsuppföljning och utvecklingsarbete. Och när året är slut konstateras att fler upphandlingar har gjorts än vad som var planerat.

Krisberedskap, civilt försvar och säkerhet **Krisberedskap**

Regionfullmäktige har i mandatperiodens regionala krishanteringsplan beslutat att Region Skånes verksamheter systematiskt ska arbeta med risk- och sårbarhetsarbete (SRSA). Av beslutet framgår även att upphandlande enheter utifrån beställarens krav ska framställa kontinuitetskrav på leverantörer för att åstadkomma leveranssäkerhet. Detta för att skydda och kontinuerligt kunna be-

driva verksamhet, med särskilt fokus på samhällsviktig och skyddsvärd verksamhet (kontinuitetsplanering). Det systematiska SRSA-arbetet ska innefatta riskhantering, kontinuitetshantering, planarbete och erfarenhetsåterföring efter händelser.

Arbetet har under verksamhetsåret präglats av hanteringen av den pågående pandemin. Den 3 februari 2020 aktiverade chef för området för strategisk krisberedskap, säkerhet och miljö, KSM, regional medicinsk katastroffledning, RMKL. Samverkan och samarbete har varit centralt i arbetet. Smittskydd, regional chefsläkare, koncerninköp, region-service, förvaltningscheferna för de vårdande förvaltningarna med flera engagerades i regionens övergripande krisledningsarbete.

Hanteringen av covid-19 har lett till mer kunskap om kritiska aktiviteter och kritiska beroende, både inom regionstyrelsens ansvarsområde och Region Skånes verksamhet som helhet. Händelsen har även visat på bredden av kompetenser inom styrelsens ansvar och den betydande roll de kan ha i hanteringen av en skarp händelse. Exempelvis har nyckelfunktioner och personal inom koncerninköp och regional utveckling haft och har en central roll i den operativa och strategiska hanteringen av pandemin.

Pandemin till trots har vissa planerade aktiviteter fortlöpt under året, dock ibland med lägre intensitet eller annat fokus. Möten har genomförts med förvaltningsarnas kontaktpersoner för systematiskt risk- och sårbarhetsarbete bland annat i syfte att ge stöd i kontinuitets- hanteringsarbetet. Här har bland annat lärdomar tagits från det operativa arbetet med covid-19-hantering i de olika förvaltningarna. En kartläggning av sterilverksamheterna har genomförts tillsammans med representanter från verksamheterna i syfte att ta fram ett kunskapsunderlag som grund för fortsatt arbete med kontinuitetshantering.

I enlighet med lagen (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap (LEH) har Region Skåne under mandatperioden sammanställt en risk- och sårbarhetsanalys vilken rapporterats till Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB), Socialstyrelsen samt Länsstyrelsen i Skåne. Under 2020 har en uppföljning gjorts i enlighet med MSB:s föreskrifter och allmänna råd om landstings risk- och sårbarhetsanalyser. Under 2020 har MSB uppdaterat definitionen av samhällsviktig verksamhet, vilket medför ett behov av en översyn av redan in- venterad verksamhet.

En uppföljning av tillämpningen av riktlinjer för att säkerställa externa leverantörers medverkan i Region Skånes krisberedskap har genomförts. Syftet med riktlinjen är att säkerställa robusta upphandlingar. Fokus i uppföljningen har varit upphandlande verksamheter inom regionen, gällande efterlevnad samt tillämpning av rutiner och riktlinjer vid upphandling. Fortsatt arbete kommer att innebära bland annat en revidering av riktlinjer samt rutiner och även en uppföljning av hur leverantörer lever upp till ställda krav.

Allmän säkerhet

En ny brandskyddsutbildning har tagits fram. Den webbaserade utbildningen ger medarbetare grundläggande kunskaper i brand och brandskydd och lär ut hur man ska agera om brand skulle uppstå. Detta är viktigt då den som upptäcker en brand i ett tidigt skede tvingas agera snabbt. Det kan göra

skillnad mellan liv och död. Utbildningen ger också kunskaper om att se brandrisker på arbetsplatsen och hur man i det dagliga arbetet kan förebygga bränder. Utbildningen kompletteras vart femte år med praktiska släckövningar där medarbetare får lära sig att använda brandsläckare och brandfilt.

Enligt Region Skånes riktlinje för hot och våld ska samtliga verksamheter utarbeta lokala tillämpbara rutiner för att ha beredskap att hantera hot- och våldssituationer. Rutinerna ska omfatta: förebyggande av hot- och våldssituationer, åtgärder vid hot- och våldssituationer samt uppföljande åtgärder. Under året har arbetet följts upp och resultatet ger vid handen att arbete med åtgärder mot hot och våld mot anställda och att det förebyggande arbetet bedrivs på ett i huvudsak ändamålsenligt sätt. En arbetsrutin är utarbetad för att tillsammans med polisen följa upp anmälningar som gäller Region Skåne.

Informationssäkerhet

Informationssäkerhet är en strategiskt viktig fråga för Region Skåne. Medborgarna ska vara förvissade om att den information de får från Region Skåne är tillgänglig och trovärdig samt att information som de delar med sig av om sig själva är i trygga händer. De legala kraven på systematiskt och riskbaserat informationssäkerhetsarbete ökar i samband med nya lagstiftningar. Den mest kända är dataskyddsdirektivet (GDPR) men även NIS-direktivet (lag om informationssäkerhet för samhällsviktiga och digitala tjänster) som ställer höga krav. Region Skånes ledningssystem för informationssäkerhet samt strategin för digitalisering och e-hälsa ställer också krav på ett gott informationssäkerhetsarbete för att tillgodose verksamhetens behov av robusta och säkra IT-stöd.

Informationssäkerhetsarbetet har under året varit inriktat på att uppdatera och komplettera befintliga processer för att informationssäkerhetskrav, inkludera krav på dataskydd och säkerhets- skydd, så tidigt som möjligt ska bli synliga och ingå i den totala kravmassan vid exempelvis inköp av varor och tjänster eller utveckling av nya stöd till verksamheten. Arbetet har bedrivits med

fokus på delaktighet där förvaltningarna varit involverade. En ny e-utbildning med namnet "Säker informationshantering" introducerades under 2020. Den ersätter tills vidare den tidigare e-utbildningen i informationssäkerhet som funnits några år. Den nya utbildningen ger en grundläggande förståelse för vad det innebär att arbeta i offentlig verksamhet. Den berör lagstiftning, regelverk kring hantering av allmänna handlingar och olika skyddsåtgärder för personuppgifter och annan information som hanteras i vår vardag.

Arbetet utifrån Region Skånes miljöprogram

Fossilbränslefri, klimatneutral, och klimatanpassad verksamhet Energianvändning

Den totala energianvändningen i Region Skånes egenägda fastigheter uppgick under 2020 till 211 kilowattimmar per kvadratmeter (kWh/m²), vilket i princip är oförändrat sedan föregående år (210 kWh/m²). Andelen fossilbränsle- fritt i den fjärrvärme, fjärrkyla och el som levererats till Region Skånes egen- ägda fastigheter uppgick under året till 100 procent, vilket innebär att Region Skåne nu uppfyllt målet om att all värme- energi, fjärrkyla och el till de fastigheter som Region Skåne äger ska komma från fossilbränslefria energikällor.

Under 2020 producerade Region Skånes vindkraftverk 68 gigawattimmar (GWh) el, vilket var 4 GWh mer än föregående år, och översteg därmed den förväntade årliga produktionen på 55 GWh med marginal.

Tjänsteresor

Kostnaden för tjänsteresor med egen bil uppgick till 10 miljoner kronor under 2020, vilket är en minskning med cirka 4 miljoner kronor sedan föregående år. Det totala antalet tåg- och flygresor till och från Stockholm har, till följd av pandemin, minskat med 75 procent sedan föregående år. Under samma tids- period har andelen tågresor ökat från 71 procent till 76 procent. Att 2020 inte kan anses vara ett normalår på grund av pandemin gör det svårt att avgöra huru- vida denna positiva trend kommer att bibehållas, men oavsett är målet att

75 procent av Stockholmsresorna ska ske med tåg år 2020 uppnått.

Hälsosam miljö

Utfasning av miljö- och hälsofarliga ämnen

Region Skånes förvaltningar har under året fortsatt att aktivt arbeta utifrån riktlinjerna för utfasning av miljö- och hälsofarliga ämnen. Arbetet har bland annat innefattat ersättningsutredningar av kemiska produkter vilka innehåller miljö- och hälsofarliga ämnen och utfasning av de produkter där utredningen visat att ersättning finns. För de produkter som måste finnas kvar trots att de innehåller miljö- och hälsofarliga ämnen pågår ett arbete med att riskbedöma användningen för att den ska bli så säker som möjligt ur såväl ett arbetsmiljö- som ett miljöperspektiv. Ett arbete som inom vissa verksamheter behövt pausas på grund av pandemin.

Förvaltningsövergripande förbättringsarbete med att kartlägga processen för hantering av formalin (giftigt medel som har starkt desinficerande egenskaper och används som konserverings- och desinficeringsmedel) har också utförts under året. Utifrån den kartlagda processen skapades rutiner för en ur miljö- och arbetsmiljöhänseende säker hantering av formalin.

Fortsatt arbete pågår även med att

fasa ut miljö- och hälsofarliga ämnen i varor genom att aktivt ställa krav vid prioriterade upphandlingar på att avtalande produkter inte ska innehålla sådana ämnen. Resultatet för förvaltningarnas arbete med utfasning av miljö- och hälsofarliga ämnen redovisas separat i Region Skånes miljöredovisning 2020.

Antibiotikaförskrivning

Antalet uthämtade antibiotikarecept fortsätter minska i Skåne och resultatet för 2020 blev 261 recept per 1000 invånare, vilket är en minskning på 17 procent jämfört med 2019. Aktiv uppföljning och genomgång med den lokala Strama-gruppen har varit åtgärder för att minska förskrivningen samt information och rådgivning både till förskrivande läkare och patienter. Under 2020 togs informationsaffischen *När hjälper antibiotika* fram och gjorts tillgänglig via websidan Vårdgivare Skåne.

Livsmedel

Andelen ekologiska livsmedel uppgick till drygt 46 procent av Region Skånes totala livsmedelsbudget under 2020, vilket är en ökning med cirka 1 procentenhet jämfört med 2019. Den bidragande faktorn till denna ökning är de externa leverantörernas ökade andel ekologiska livsmedel, som stigit från cirka 39 procent 2019 till cirka 48 procent

2020. För de interna produktionsköken har andelen istället minskat från cirka 51 procent 2019 till cirka 45 procent 2020. Avsaknaden av beslutad definition på vad som är närproducerat gör att det inte är möjligt att föra statistik och följa upp andelen närproducerade livsmedel i dagsläget. Målsättningen i miljöprogrammet, det vill säga att nå upp till 70 procent ekologiska eller närproducerade livsmedel år 2020, ligger därmed långt ifrån måluppfyllnad.

Hållbar resursanvändning

Återvinning av material

Den totala mängden avfall (exklusive industriavfall) uppgick under 2020 till cirka 8 700 ton, vilket är cirka 1 500 ton mer än föregående år. Mängden materialåtervunnet avfall har under samma period ökat med cirka 1 000 ton. I det materialåtervunna avfallet ingår bland annat papper, plast och glas och under året påbörjade regionservice även arbetet med att kunna återvinna textilier.

Brännbart avfall

Mängden brännbart avfall uppgick under 2020 till cirka 4 700 ton, vilket är en minskning med cirka 150 ton sedan föregående år. Under samma period ökade mängden smittförande avfall från 650 till 770 ton. Analys av dessa föränd-

ringar bör göras med försiktighet då det under året skett en ökad materialanvändning i samband med hanteringen av covid-19 men samtidigt nedskärningar i såväl planerad vård som forskning som bedrivs på universitetssjukhusen.

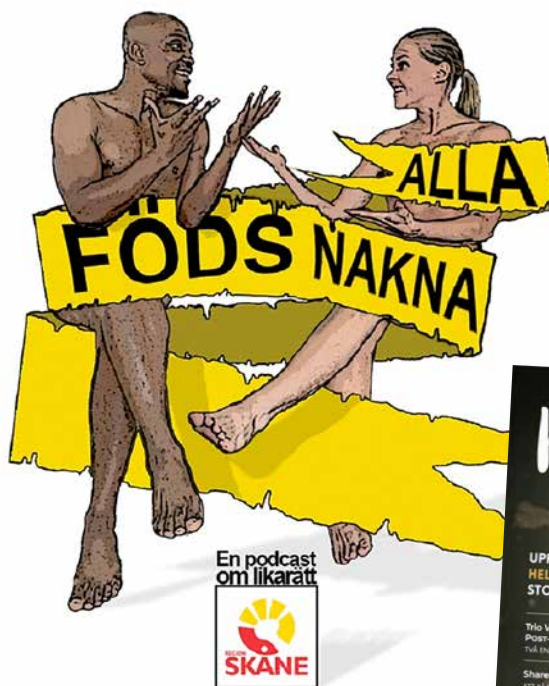
Stark miljöprofil

Miljöutbildning

Enligt Region Skånes miljöprogram ska minst 75 procent av alla medarbetare få information om hållbar utveckling och Region Skånes miljömål via webben senast 2018. Under oktober 2018 lanserades en uppdaterad version av miljöutbildningen, med namn *Hållbara val 2.0*. Hittills har 23 procent av Region Skånes medarbetare genomfört den nya versionen av utbildningen med godkänt resultat, vilket är en ökning med 9 procentenheter jämfört med 2019. Det bör tilläggas att statistiken kommer ifrån utbildningsportalen, som visar antal godkända individer, och eftersom det förekommer att utbildningen ibland genomförs i grupp så kan antalet som gått utbildningen vara högre än rapporterat. Eftersom miljöutbildningen används som verktyg för att nå ovanstående mål om att medarbetare ska få information om hållbar utveckling och Region Skånes miljömål, och då slutdatum för målgång var december 2018, har målet inte uppnåtts.

Gemensamt miljöledningssystem Region Skåne (MLS)

2020 års externa miljörevision, som var en förnyelserevision med stort fokus på de senaste tre årens måluppfyllelse, gav ett positivt resultat med rekommendation om förnyelse av certifikat. Detta har skett genom att de 47 mindre avvikelserna samt en stor avvikelse hanterats på ett tillfredställande sätt där revisionsorganets godkänt korrigeringar åtgärder. Utöver avvikelserna angavs också 47 observationer vid revisionstillfället. Driften av det övergripande certifierade miljöledningssystemet har trots covid-19 och hårt ansträngda verksamheter kunnat genomföras i linje med standardens krav, vilket krävt extraordinära insatser från både miljöstöd och chefer samt medarbetare i linjeorganisationen. Det rapporteras om att det finns ett stort miljöengagemang och driv i miljöförbättringsarbetet.

Miljöredovisning 2020

En fördjupad uppföljning av *Miljöprogram för Region Skåne 2017–2020* samt *Miljöstrategiskt program för Region Skåne 2017–2020* kommer att redovisas separat i Region Skånes miljöredovisning 2020.

Arbete med lika rättigheter och möjligheter

Region Skåne har under året fortlopande arbetat med aktiva åtgärder för att motverka diskriminering och främja lika rättigheter och möjligheter. Insatser har genomförts på flera nivåer i organisationen i ett processbaserat arbetssätt integrerat i lönebildning, arbetsmiljö och kompetensförsörjning. Att Region Skåne agerar och tar ansvar i dessa frågor är en förutsättning för att vara en attraktiv arbetsgivare. Likarättsarbetet är en angelägenhet för alla och starkt kopplat till Region Skåne som en attraktiv arbetsgivare i framtidens hälso- och sjukvård med ett personcentrerat förhållningssätt. Ett aktivt arbete för lika rättigheter och möjligheter gynnar medarbetare, patienter, resenärer och samarbetspartners. Likarättsarbetet ska bedrivas fortlopande för att säkerställa ett bemötande med omtanke och respekt där alla är välkomna.

2020 års likarättsaktiviteter bestod av tolv specifika aktiviteter (36 punkter) med ett definierat syfte, delmål, mål och datum för genomförande samt med en tydlig mätbarhet. Pandemisituationen medförde att några moment fick flyttas fram till 2021. Under året har dessutom ett antal likarättsarbeten utförts inom områdena lönebildning, arbetsmiljö och kompetensförsörjning.

En regionövergripande tvärprofessionell likarättsakademi har arbetat med förberedelser inför Stora likarättsdagarna och Stora likarättsgalan. Ett omfattande moment i detta var att tidigt under våren flytta hela arrangemanget från maj månad till den 23–24 november på grund av rådande pandemi, samt finalt dessutom arrangera det som en helt digital utbildning eller fortbildning. Stora likarättsdagen och Stora likarättsgalan fick över två tusen digitala visningar, vilket var över det uppsatta målet för tidigare planerad fysiskt möte. Ett 80-tal ST-läkare i Region Skåne fick dessutom utbildning i etik, mångfald och jämlikhet genom deltagande i digitala Stora Likarättsdagen.

Operasångaren Rickard Söderberg blev första hedersmedlem i Region Skånes likarättsakademi för sina goda in-

satser vid våra utbildningsaktiviteter med fokus på likarätt.

En tidning om likarätt, inför Stora likarättsdagarna och Stora likarättsgalan, producerades i slutet av 2019 och har under 2020 aktivt delats ut i över 50 000 exemplar. Därtill har fyra helsidor om likarätt producerats i Musik i Syd Magasin med spridning över hela Skåne under höstterminen.

En likarättsutbildning för olika yrkeskategorier initierades under förra året för att på bred front öka kunskapen bland medarbetarna. Den omfattar minst fem dagars utbildning, varav två är en grundutbildning och deltagande under två dagar i kongressen Stora likarättsdagarna, samt ytterligare en valfri fortbildningsdag inom ämnesområdet. Deltagarna blir därefter certifierade som likarättsambassadörer och kan då föra ut kunskapen i den egna organisationen. 2020 års grundutbildning samt fortbildningsdagar flyttades till 2021 på grund av den aktuella covid-19-situationen. De första 25 likarättsambassadörerna fick under Stora likarättsgalan 2020 sina diplom som certifierade medarbetare.

Några medarbetare i likarättsakademien har utbildats i poddcasting och därefter kunnat initiera utsändningar under året. Region Skånes likarättspodd, *Alla föds nakna*, har producerat sju digitala utbildningsavsnitt med ambitionen att efterhand nå ut till allt fler medarbetare och medborgare. Över 1 000 lyssningar har registrerats. Målet var att producera minst tre förinspelade program och sända ut två avsnitt under 2020 och detta har med god marginal infriats.

På hemsidan www.likaratt.nu har fortlöpande information lagts ut varje kvartal, till exempel om Stora likarättspriset 2020.

Region Skånes Stora likarättspris 2020 tilldelades Team R I Barn (Barn- och ungdomshabiliteringen i Malmö). Priset ska användas för studier inom likarättsområdet.

Patientnämnden stödjer patienterna och verksamheten

Patientnämndens uppdrag regleras av lag om stöd vid klagomål mot hälso- och sjukvården (2017:372) samt av regionfullmäktiges reglemente. I uppdraget ingår även att utse stödpersoner för tvångsvårdade enligt lag om psykiatrisk tvångsvård (1991:1128), lag om rättspsykiatrisk tvångsvård (1991:1129) och smittskyddslag (2004:168).

Med pandemin har ärendemängden hos patientnämnden minskat. Under 2020 har 4 690 patientärenden registrerats, vilket ska jämföras med 5 368 året före. Förändringen motsvarar en minskning på 12,6 procent. Även informationsärendena har minskat. Drygt 1 000 skåningar har vänt sig till patientnämnden Skåne för att få svar på frågor om regler och rättigheter eller för att få annan information för att kunna tillvarata sina intressen i hälso- och sjukvården eller tandvården, vilket är 19 procent färre än under förra året. I början av året redogjorde patientnämnden Skåne, tillsammans med övriga patientnämnder i riket, för 2019 års inkomna synpunkter avseende patienters synpunkter på tillgängligheten till vård till Inspektionen för vård och omsorg (IVO).

Antalet informationstillfällen har varit starkt begränsat jämfört med 2019. Drygt 20 informationsinsatser hanns med före pandemins utbrott. Under våren deltog patientnämnden Skåne digitalt i fyra utbildningstillfällen för ST-läkare, vilket fungerade väl.

Totalt har 104 stödpersonsuppdrag, under längre eller kortare tid, varit pågående under 2020, vilket kan jämföras med 144 under 2019. Av uppdragen är 38 uppdrag nya (95 förra året). Verksamheten har totalt tillgång till 58 (57) stödpersoner, varav 1 (16) är nyrekryterad under året. Den genomsnittliga tiden från det att en ansökan om stödperson har inkommit, till dess att en patient har tilldelats en stödperson, har i genomsnitt varit 9 dagar. Handläggningstiden har fördubblats i jämförelse med

tidigare år på grund av att enstaka uppdrag har varit svåra att förordna stödperson till.

I enlighet med önskemål från verksamheterna har patientnämnden Skåne under 2020 övergått till att återrapportera sammanfattningar och visualiserad statistik av samtliga avslutade patientärenden efter varje tertiäl i stället för efter varje månad. Från och med 2020 sker återrapportering inte enbart till verksamhetschefer, utan också till andra chefer på ledande befattningar.

Samma dag som covid-19 klassades som pandemi (2021-03-11) togs beslut om särskild uppföljning av de klagomål och synpunkter som på något sätt kunde kopplas till denna. Regelbunden kommunikation med och återföring av synpunkter till den regionala medicinska krisledningen (RMKL) gjordes så länge denna var i funktion. Beslut togs också att ärenden kopplade till pandemin ska återrapporteras till berörd verksamhetschef med kopia till chefläkare så snart de har avslutats, detta för att vården så snabbt som möjligt ska kunna använda sig av synpunkterna för att anpassa vården efter patienternas behov. Patientnämnden Skåne har också bidragit i hanteringen av pandemin genom att ställa personalresurser till vårdens förfogande.

Läs mer i följande verksamhetsberättelser:

- Regionstyrelsen
- Servicenämnden
- Patientnämnden

Medarbetare

Region Skånes attraktivitet som arbetsgivare

Region Skånes attraktivitet som arbetsgivare har avgörande betydelse för att möta behovet av kompetens idag och framöver. Region Skåne ska vara en attraktiv arbetsgivare och erbjuda hälsofrämjande arbetsplatser, bra möjligheter till utveckling för medarbetarna och ett ledarskap som upprätthåller ett lyssnande, närvarande ledarskap och aktivt arbetar för jämställda arbetsplatser. Region Skåne ska erbjuda trygga anställningar, heltidstjänst ska vara norm och deltid ska ses som en möjlighet om medarbetaren så önskar. Likarättsarbetet ska bedrivas fortlöpande för att säkerställa ett bemötande med omtanke och respekt där alla är välkomna.

Arbete med medarbetarundersökning

Region Skånes har under 2020 tagit fram en nytt förenklat arbetssätt för att genomföra medarbetarenkäter som ersätter den tidigare mer omfattande medarbetarundersökning som genomfördes vartannat år. Under december genomfördes den nya enkätundersökningen för första gången. Totalt uppnåddes en svarsfrekvens på 72 procent vilket mot bakgrund av situationen med covid-19 får ses som en god svarsfrekvens. Enkäten består av regiongemensamma frågor, frågor riktade särskilt till hälso- och sjukvården samt några förvaltnings specifika frågor.

HME står för hållbart medarbetarengagemang och består av frågeställningar uttryckta som påståenden. Medarbetarengagemang kan beskrivas som medarbetarnas motivation och förutsättningar för att göra sitt bästa för organisationen. Frågeställningarna är framtagna av Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) och syftar till att mäta arbetsplatsens medarbetarengagemang men även till att skapa ett analysunderlag att

jämföra mot andra regioner och kommuner. Resultatet presenteras, förutom fråga för fråga, även som index (0-100). Resultatet utformas som totalindex för hållbart medarbetarengagemang (HME) samt tre delindex motivation, ledarskap och styrning. Region Skånes HME-index landade på 78, ett högt värde. Även för respektive delindex blev resultatet högt. Resultaten ligger i paritet med såväl senaste undersökning i Region Skåne 2018 som genomsnitt för SKR. Det delområde som fick lägst indexvärde är HME-Styrning.

Regiongemensam avgångsenkät

Den regiongemensamma avgångsenkätens resultat ger värdefull information om hur Region Skåne kan bli bättre på att behålla medarbetare, förbättra arbetsmiljön och att bli en attraktiv arbetsgivare. Avgångsenkäten skickas till alla tillsvidareanställda som på egen begäran väljer att avsluta sin anställning eller byter anställning inom Region Skåne. I enkäten får respondenterna rangordna de viktigaste orsakerna som haft störst betydelse för beslutet att avsluta sin nuvarande anställning. De orsaker som i år haft störst betydelse för beslutet är ledarskap, lön och arbetsorganisation. I avgångsenkäten ges även möjlighet att lämna fritextsvar om förbättringar. Av de som besvarat enkäten kan 65 procent rekommendera Region Skåne som arbetsgivare (2019: 61 procent).

Trygga anställningar

Region Skåne ska erbjuda trygga anställningar och en bra arbetsmiljö. I Region Skåne ska heltidstjänst vara norm och deltid ska ses som en möjlighet om medarbetaren så önskar. Visstidsanställningar ska begränsas. Den genomsnittligt överenskomna sysselsättningsgraden är hög i Region Skåne, och andelen har fortsatt ökat. Bland kvinnor är 90,9 pro-

Andel heltidsanställda

– andel av samtliga månadsavlönade som har en anställning på heltid
(avser Region Skånes förvaltningsdrivna verksamhet)

Per den 31 december	2020	2019
Kvinnor	90,9 %	90,3 %
Män	96,3 %	96,2 %
Totalt	92,1 %	91,5 %

cent heltidsanställda, motsvarande andel för män är 96,3 procent. Andelen heltidsanställda fortsätter att öka bland såväl kvinnor som män. Ökningstakten är högst bland kvinnorna.

Handlingsplanen för heltid fortlöper i enlighet med SKR och Kommunals huvudöverenskommelse om lön och allmänna anställningsvillkor.

En stor majoritet av medarbetarna i Region Skåne är tillsvidareanställda. Per december 2020 är 93,4 procent av kvinnorna respektive 88,5 procent av männen tillsvidareanställda.

Andel tillsvidareanställda

– andel av samtliga månadsavlönade som har en tillsvidareanställning
(avser Region Skånes förvaltningsdrivna verksamhet)

Per den 31 december	2020	2019
Kvinnor	93,4 %	93,6 %
Män	88,5 %	89,0 %
Totalt	92,3 %	92,6 %

Jämställda löner, löneöversyn och avtal

Lönebildningen ska vara en positiv kraft i Region Skånes verksamheter för att skapa förutsättningar så att individer stimuleras till goda arbetsinsatser. Detta bidrar till att utveckla verksamheten så att den ligger i linje med medborgarnas behov samt till att kunna rekrytera, utveckla och behålla den kompetens som behövs. Osakliga löneskillnader ska und-

vikas genom att samma principer för lönesättning tillämpas för alla medarbetare. Varje år genomförs en lönekartläggning för att synliggöra löneskillnader mellan kvinnor och män i syfte att identifiera utvecklingsområden. Arbetet med lönekartläggningen 2020 har genomförts regiongemensamt.

Avtalsrörelsen 2020 försenades kraftigt till följd av den pågående pandemin och nya huvudöverenskommelser mellan SKR och OFR Läkare, OFR Allmän kommunal verksamhet samt Svenska Kommunalarbetareförbundet var klara först i början av november. Löneöversynen 2020 för dessa avtalsområden pågår därför alltjämt. I samband med 2020 års avtalsrörelse har även förändringar genomförts i Allmänna bestämmelser (AB 20). För avtalsområde OFR Hälso- och sjukvård (Vårdförbundet), Akademikeralliansen samt Lärarförbundet och Lärarnas riksförbunds samverkansråd betalades ny lön för 2020 ut i samband med novemberlönen.

Det goda ledarskapet

Med ett lyssnande, närvarande ledarskap skapas delaktighet och mod att påverka verksamhetens utveckling och resultat. Chefer med tydliga uppdrag och realistiska villkor i sitt chefsuppdrag är en förutsättning för välfungerande verksamheter som når sina mål och har nöjda medarbetare.

En rad chefs- och ledarutvecklingsaktiviteter med utgångspunkt i Chefs- och ledarkriterierna genomförs. På grund av covid-19-situationen har några av chefs- och ledaraktiviteterna ställts in eller genomförts digitalt under året. Stödande insatser till chefer har erbjudits i form av bland annat handledning och coaching.

Programmet för verksamhetschefer som startade i oktober 2019 kunde inte avslutas som planerat i maj 2020 utan avslutas först under våren 2021. Under mellanperioden har digitala insatser och coaching erbjudits deltagarna. Tidigare planerad uppstart av nytt program hösten 2020 har flyttats fram till 2021. Förberedelser för ny omgång av Ruff-programmet (Regionernas utvecklingsprogram för framtida förvaltningsledning) med uppstart 2021 har in-

letts. Programmet är ett samprojekt mellan Region Skåne, Västra Götalandsregionen samt Region Stockholm. En femte omgång av Region Skånes mentorprogram startades i september och avslutas i mars 2021. Mentorprogrammet genomförs digitalt.

Region Skånes ledarskapspris som inrättades år 2017 i syfte att uppmärksamma det goda ledarskapet delades ut för fjärde året 2020. Priset hade i år fokus på förändringsledning utifrån situationen med covid-19. Priset ska bidra till att lyfta fram goda exempel som kan tjäna som inspiration för andra chefer.

Region Skåne har cirka 1 500 chefer vilket innebär en ständig omsättning och ett kontinuerligt behov av att rekrytera nya chefer. Detta ställer krav på en välfungerande chefsförsörjningsprocess med målsättning att det ska upplevas som attraktivt att vara chef och ledare i Region Skåne. För att trygga den framtida chefsförsörjningen har det under året arbetats fram en process för urval samt en utvecklingsinsats för medarbetare med motivation och potential att bli chef. En första omgång av utvecklingsinsatsen startade under hösten.

Chefers ledarskap och förmåga att leda i förändring är av avgörande betydelse för hur väl Region Skåne lyckas med omställningsarbetet mot framtidens hälso- och sjukvårdssystem. För att kunna möta digitaliseringen, nya arbetssätt och förändrade förväntningar från patienter och medarbetare behöver chefer aktivt arbeta med att utveckla verksamheten och kunna leda i förändring. Hösten 2018 gav koncernledningen i uppdrag att utveckla och ta fram regiongemensamma arbetssätt och struktur för förändringsledning och systematiskt förbättringsarbete som stödjer linjens ansvar i omställningsarbetet. I januari 2020 fattade koncernledningen beslut om en stödjande struktur i form av en gemensam modell och förändringsprocess som stöd till verksamhetens chefer. Under året har fortsatt utveckling i form av digital utbildning tagits fram – en introduktion till förändringsledning och en utbildning som beskriver processen och de moment som ingår för att ta fram en egen förändringsplan. Ett medarbetarmaterial som stöd till cheferna i

att stärka medarbetarskapet och öka delaktigheten i förändringsarbeten finns också framtaget. Stödmaterial bland annat i form av praktikfall som beskriver gemensamma förändringsarbeten som kan vara till nytta har också tagits fram. Pandemin har dock inneburit att implementering inte har kunnat ske i den takt som planerats. Fortsatt satsning på befintlig utbildning i förändringsledning sker genom medel från Omställningsfonden (TLO-KL). Från och med 2020 kompletterades denna utbildning med en separat utbildningsdag i förändringsplanering, som påbyggnad eller enskilt moment. Efterhand som Region Skåne utbildar egna förändringshändledare kommer denna utbildning kunna genomföras i egen regi.

Stärkt medarbetarskap, ökad delaktighet och levande av värderingar

Ledarskap och medarbetarskap är områden som är intimt förknippade med varandra. Stärkt medarbetarskap handlar om att få möjlighet till inflytande och delaktighet men också att känna tillit och ta ansvar för arbetsklimat, verksamhetens utveckling och ständiga förbättringar. Som en första insats omarbetas nuvarande personalidé (från 2005 och reviderad 2013) till en medarbetaridé. Medarbetaridén ska i sin utformning förmedla framtidstro och vikten av att vara medarbetare i Region Skånes verksamheter och att ge och ta ansvar för verksamhetens utveckling i det dagliga arbetet. Vidare ska den ange förväntningar kring vårt sätt att vara som medarbetare och hur vi tillsammans skapar en hälsofrämjande arbetsplats.

Ett förslag på en ny medarbetareidé har arbetats fram under 2020. Nästa steg är att inhämta synpunkter från olika grupperingar och skapa delaktighet i syfte att förädla och få en bred förankring innan beslut fattas. För att medarbetaridén ska bli ett användbart verktyg i vardagen kommer stödjande material till det slutliga förslaget att tas fram för att på så vis säkra praktisk användning.

En god och hälsofrämjande arbetsmiljö

Region Skåne erbjuder en hälsofrämjande, utvecklande arbetsmiljö med goda förutsättningar att göra skillnad varje dag. En god och hälsofrämjande arbetsmiljö är en förutsättning för Region Skånes attraktivitet som arbetsgivare, och för en väl fungerande kompetensförsörjning. Region Skåne måste kunna konkurrera med andra arbetsgivare om medarbetare. En viktig del i detta är att erbjuda ett hållbart arbetsliv.

Det hälsofrämjande arbetsmiljöarbetet är återkommande i de åtgärder som genomförs i förvaltningarna och i de regionala åtagandena för att förenkla för chefer att arbeta med arbetsmiljön. Under våren arbetade en tillsatt arbetsgrupp med att producera arbetsmiljöavsnitt för chefer på intranätet. Arbetsgruppens arbete har utmynnat i ett antal nya arbetsmiljöavsnitt med riktat stöd till chefer i arbetsmiljöarbete inom bland annat arbetsmiljöronder, medicinska kontroller, arbetsskador och tillbud och alkohol och droger. Arbetsmiljöavsnitten kommer under 2021 att granskas och utvecklas.

Det hälsofrämjande arbetsmiljöarbetet, med en regionövergripande målsättning om att det hälsofrämjande och systematiska arbetsmiljöarbetet ska bidra med god hälsa och förebyggande av ohälsa, bör ställas i förhållande till re-

sultatet av 2020 års uppföljning av det systematiska arbetsmiljöarbetet. Uppföljningen påvisar att en hög andel arbetsplatser anger att det finns konkreta mål för vad arbetsmiljöarbetet ska leda till, vilket är viktigt för att upprätthålla ett aktivt och systematiskt arbetsmiljöarbete och på ett hållbart sätt bidra till god hälsa. Utöver det uppvisar den årliga uppföljningen vissa förbättringsområden för att åstadkomma en utveckling av arbetsmiljöarbetet. Behov finns av att öka kunskapen hos de som har tilldelade arbetsmiljöuppgifter, uppmärksamma vägledning för hälsofrämjande schemaläggning, samt av att förbättra det systematiska arbetet med upprättade handlingsplaner.

Arbetet med arbetsmiljö under covid-19

Arbetsmiljöarbetet har under covid-19 intensifierats utifrån att en rad olika förändringar skett inom organisationen. Detta har bidragit till att en mängd olika arbetsmiljöfrågor diskuterats, dels partsgemensamt men också i det operativa arbetsmiljöarbetet på arbetsplatsnivå. Stöd och information till chefer har varit en prioriterat under pandemin i syfte att säkerställa organisatoriska förutsättningar för chefer. Aktiv och snabb kommunikation kring beslut, ställningstaganden, tolkningar och fakta avseende arbetsmiljö har varit en grund-

förutsättning för samverkan, skyddskommittéer, arbetsplatsträffar och andra forum i verksamheterna. Under året har en rad informationssidor med riktat stöd till chefer publicerats på intranätet med information om bland annat provtagning, smittspårning, allvarliga olycksfall och tillbud, distansarbete och krisstöd. Region Skåne har även tecknat ett tilläggsavtal med företagshälsovården som innefattar krisstöd till medarbetare där rådgivning ges i krissituationer och oro i samband med covid-19. Region Skåne har i samarbete med företagshälsovården undersökt möjligheter till olika typer av stöd under covid-19 utifrån befintligt avtal med företagshälsovården. Detta i syfte att optimera stödet från företagshälsovården under pandemin. Ett fortsatt utvecklingsarbete i samarbete med företagshälsovården kommer bedrivas under 2021.

Region Skånes arbetsmiljögrupp (representativ grupp med experter på arbetsmiljöområdet) har under pandemin haft digitala avstämningar i syfte att skapa en lägesbild på förvaltningarna med fokus på aktuella arbetsmiljöfrågor att hantera. Dels utifrån avstämningar som ledningsgrupper och skyddskommittéer och samverkansgrupper i de olika förvaltningarna har genomfört, dels i syfte att agera transparent och i led med den arbetsmiljölagstiftning som finns och utifrån vilka förändringar

som skett i Sverige och som påverkar arbetsmiljöområdet. Arbetsmiljögruppen och Region Skånes förhandlargrupp har utöver enskilda digitala avstämningar haft gemensamma avstämningar. De gemensamma träffarna har bidragit till ökat samarbete kring frågeställningar, uppkomna ur den situation som covid-19 medfört, som infattar såväl arbetsgivarfrågor som arbetsmiljöfrågor.

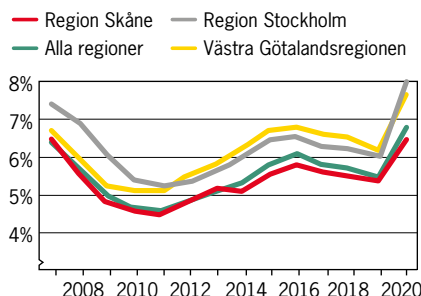
Sjukfrånvaron ska minska

Efter flera år av sjunkande sjukfrånvaro ökade Region Skånes sjukfrånvaro för 2020 i förhållande till 2019. Ökningen är, såvitt kan bedömas, helt beroende på covid-19 och Folkhälsomyndighetens (FHM) rekommendation att stanna hemma vid minsta förkylningssymtom. Liknande utveckling ses även inom andra regioner.

Under året blev mars den månad så sjukfrånvaron började öka markant. Det sammanföll med FHM:s rekommendation och sjukfrånvaron för mars månad isolerat ökade därmed med nästan 3 procentenheter från föregående månad, både på totalen och oavsett köns- eller åldersgrupp. Den höga sjukfrånvaron kunde ses även i april (7,96 procent) även om den blev lägre än mars. I juni månad började nivåerna gå ner till mer "normala" siffror (3-6 procent beroende på köns- och åldersgrupp). Totalt för 2020 ökade sjukfrånvaron med 1,1 procentenhet. Ökningen är en relativt genomgående ökning för varje kategori (kvinnor, män och ålder).

Långtidssjukfrånvarons (över 60 dagar) andel av den totala sjukfrånvaron minskar vilket är en effekt av att det är

Sjukfrånvaro i procent – jämförelse mellan storstadsregioner och riket*

* I Region Skånes siffror ingår även Folkandvården AB. För alla regioner gäller ett ovägt medeltal.

kortare sjukfrånvaro som ökat markant under pandemin och på så sätt ger en ökad total sjukfrånvaro. Den längre sjukfrånvarons volym är konstant och har inte förändrats nämnvärt under perioden.

Utifrån perspektivet *frisknärvaro* framgår att totalt 51 procent av medarbetarna har haft sammanlagt 5 eller färre sjukdagar under året. Detta innebär en kraftig minskning med 11 procentenheter jämfört med 2019 vilket med all sannolikhet kan kopplas till covid-19.

Frisknärvaro

– andel medarbetare som har sammanlagt 5 eller färre sjukdagar under året (avser Region Skånes förvaltningsdrivna verksamhet)

	2020	2019	2018
Kvinnor	48 %	59 %	58 %
Män	61 %	73 %	71 %
Totalt	51 %	62 %	61 %

Sjukfrånvaro – andel av ordinarie arbetstid samt långtidssjukfrånvaro (avser Region Skånes förvaltningsdrivna verksamhet)

	2020	2019	2018	Förändring 2020-2019
Sjukfrånvaro i procent av ordinarie arbetstid	6,5%	5,4%	5,5%	1,1%
Kvinnor	7,1%	5,9%	6,1%	1,1%
Män	4,3%	3,3%	3,4 %	1,0%
Åldersgruppen 29 år eller yngre	5,7%	4,3%	4,5%	1,4%
Åldersgruppen 30–49 år	6,2%	5,0%	5,0%	1,2%
Åldersgruppen 50 år eller äldre	7,0%	6,1%	6,3%	0,9%
Långtidssjukfrånvaro (60+ dagar) som andel av samtlig sjukfrånvaro	38,4%	44,9%	45,6%	–6,4%

Utvecklad infrastruktur för kompetensutveckling

För att fortsatt utveckla Region Skånes gemensamma infrastruktur för kompetensutveckling och lärande behövs en tydligare koppling till övergripande mål för HR-arbetet i Region Skåne, därför finns nu området belyst i både i Region Skånes kompetensförsörjningsplan och i Region Skånes HR-plan.

För ökad samordning och effektivare användning av resurser vid planering och genomförande av kompetensutvecklingsinsatser pågår dialog i olika forum och ett framtagna rollstöd finns på intranätet för kompetensutvecklare och utbildningsadministratörer. Ett IT-projekt har startat för att upphandla en ny regiongemensam lärplattform som ska ersätta dagens Utbildningsportal. Under covid-19 har trycket ökat väsentligt bland verksamheterna att kunna erbjuda digitala lärmeter i olika former. Den regionala lärredaktionen, som är expertstödsfunktion för Utbildningsportalen och resurs för användning och utveckling av digitalt lärandestöd, har på flera olika sätt hjälpt verksamheter att ställa om fysiska lärtillfällen till att använda digitala lärmeter vid introduktion och andra kompetensutvecklande insatser.

Ökad rekrytering av personer med funktionsnedsättning

Region Skåne ska ha ett hållbart, utvecklande och inkluderande arbetsliv. Detta innebär bland annat att tillvarata olikheter och i varje anställningssituation se till kompetenser och förmågor. Under året startade arbetet med satsningen för ökad rekrytering av personer som har en funktionsnedsättning, vilken medför nedsatt arbetsförmåga, genom att samarbetet med Arbetsförmedlingens nya organisation kom på plats. Ansökningar från personer som ville delta i satsningen kom in men på grund av covid-19 fick arbetet sättas på paus. Bedömningen var att det var svårt för chefer att ta emot nya medarbetare med behov av specifika anpassningar under de förutsättningar och den ovisshet som uppkom. De egna initiativ som kom från förvaltning psykiatri, habilitering och hjälpmedel togs om hand och regionservice påbörjade sitt aktiva arbete

med satsningen efter sommaren. Endast 15 personer har därför blivit anställda inom ramen för satsningen under året, varav nio inom regionsservice. Koncernkontoret och Skånes universitetssjukvård och psykiatri, habilitering och hjälpmedel har anställt övriga sex. Det är främst servicevärdar som blivit anställda, men även mentorer inom psykiatri, en administratör och en undersköterska. Under året har åtta personer av dem som anställdes under 2019 fått sin anställning förlängd efter första året.

Rekryteringsfrämjande insatser och behovs- och målgruppsanpassad rekrytering

Region Skåne har fortsatt arbetet med att marknadsföra jobben och Region Skåne som arbetsgivare. Syftet är att ge en mer differentierad och tydligt bild av vad Region Skåne erbjuder som arbetsgivare. Omvärldsbevakning och orientering inom employer branding, eller arbetsgivarvarumärke, har ingått i arbetet med syfte att skapa insikter, vidareutveckla och tydliggöra arbetsgivarvarumärket. För detta arbete har prioriterade målgrupper tagits fram i fyra kluster: unga, chefer, specialister och vård. Syftet är att nå ut till respektive målgrupp,

i rätt kanal med rätt budskap. Ett huvudbudskap har tagits fram för Region Skåne med anpassade budskap för respektive målgrupp.

En ny regiongemensam struktur och arbetssätt, kopplat till mässor och event, har tagits fram och en regional mässkoordinator har utsetts som samordnar arbetet. Vidare har ett helt nytt och flexibelt utställningsmaterial för rekryteringsfrämjande åtgärder tagit fram. Materialet används vid mässor och event av samtliga förvaltningar och kan anpassas till olika behov.

Ett genomgripande arbete har inletts med att utveckla Region Skånes arbetsgivarvarumärke. Detta görs tillsammans med kommunikationsenheten och med stöd av extern leverantör. Sociala medier, som är en allt viktigare kommunikationsplattform, används i större utsträckning och ett kontinuerligt arbete pågår med att utveckla budskap och val av kanal.

Praktisk arbetslivsorientering (prao) erbjuds på vissa av Region Skånes förvaltningar och det planeras, i samarbete med intresserade kommuner, för ett införande i hela regionen. Rutiner kring hur Region Skånes verksamheter på ett likartat sätt erbjuder praoplatser har utarbetats under året.

Förenkla och utveckla HR-stödet

En viktig del i Region Skånes attraktivitet som arbetsgivare är att tillhandahålla ändamålsenliga IT-stöd, detta gäller inte minst för IT-stöd inom HR-området. För att förenkla för chefer och medarbetare är utveckling av regiongemensamma arbetssätt och IT-stöd inom HR prioriterat. Förbättrings- och utvecklingsarbetet bedrivs i samverkan med samtliga verksamheter i Region Skåne.

Under större delen av året har pandemin inneburit att verksamhetsrepresentanter i flera projekt, som syftar till att utveckla det verksamhetsnära HR-stödet, behövt ägna största delen av sin arbetstid åt sina huvudsakliga arbetsuppgifter och uppdrag inom hälso- och sjukvården. Tidplan, aktiviteter och införande i flera projekt har påverkats med försenade leveranser som följd. Som exempel kan nämnas projekt Personal och bemanningsplanering (PoB-plan) som syftar till implementation av ett regiongemensamt IT-stöd och arbetssätt för verksamhetsanpassad schemaläggning och bemanning. Ett annat exempel är projektet *Säker informationshantering i HR-processer och införande av digital personalakt* där projektleveranser har blivit försenade.

Bland de utvecklingsaktiviteter som trots covid-19 har kunnat genomföras under 2020 kan nämnas uppgradering av systemplattform och implementering av ett flertal behovsanpassade funktioner i HR-fönster. I ljuset av pandemin framstår än tydligare vikten av välfungerande stöd, processer och IT-verktyg som underlättar för Region Skånes chefer och medarbetare vilket gör att detta utvecklingsområde fortsatt behöver prioriteras.

Personaldrivna vårdenheter

Utvecklingen av personaldrivna vårdenheter syftar till att erbjuda medarbetarna ett större inflytande över verksamheten för att därigenom främja och stödja den utvecklingskraft som finns på verksamhetsnivå. Under året har regelverk och styrformer tillskapats för att möjliggöra ett införande.

Den framtida kompetensförsörjningen ska säkras

En genomtänkt strategisk kompetensförsörjning är en förutsättning för att klara framtidens uppdrag. Region Skånes kompetensförsörjningsplan uppdateras årligen. Den regionala planen är tillsammans med förvaltningarnas övergripande kompetensförsörjningsplaner underlag för att planera och genomföra strategiska kompetensförsörjningsinsatser. Utgångspunkt för arbetet är de tio

strategierna som är framtagna i den regionala planen. Kompetensförsörjningsgruppen, som består av representanter från samtliga förvaltningar och koncernstab HR, har i uppdrag att gemensamt ta fram planer och aktiviteter inom kompetensförsörjningsområdet, detta arbete pågår kontinuerligt. Under våren påbörjades arbetet med att förtydliga kompetensförsörjningsprocessen och dess olika delar samt ett arbete med att gå igenom samtliga strategier och planera för gemensamma insatser.

Bemanning av verksamheten under covid-19

Pandemin har i Skåne inneburit en ökad belastning för hälso- och sjukvården främst inom de kritiska verksamheterna intensivvård, infektion, akutsjukvård, neonatal, förlossningsvård och 1177. För att förstärka de kritiska verksamheterna omfördelades interna resurser genom minskad elektiv vård där operationer flyttades fram i tiden. Anestesijuksköterskor från operationsenheter omdisponerades till intensivvårdsenheter. Personal från resursteamet och mottagningsenheter förflyttades till vårdavdelningar, nya temporära covid-19 intensivvårdsavdelningar och till nyöppnade covid-19 vårdavdelningar. Det var av yttersta vikt för patientsäkerhet och arbetsmiljö att Region Skåne tog till vara på den intensivvårdskompetens

och -struktur som redan fanns. Exempelvis omdisponerades inom primärvården sjuksköterskor med specialistutbildning inom intensivvård till intensivvårdsenheter, sjuksköterskor som arbetade administrativt till exempel inom koncernkontoret omdisponerades till en telefonrådgivningslinje gällande covid-19 på 1177.

En regional grupp för extern personalförstärkning bildades snabbt för att samordna alla som hörde av sig att erbjuda hjälp till i Region Skåne. En samordning etablerades mellan koncernkontoret, förvaltningarna, de skånska kommunerna, Röda korset och med kontaktpersoner inom respektive område och förvaltning. På skane.se, *Vill du hjälpa till?*, kunde intresserade anmäla sig och snabbt fick sidan tiotusentals besök. Över hundratalet personer har kontrakterats och för att underlätta och spara tid för förvaltningarna hanterade gemensam servicefunktion (GSF) kontrollen av legitimation för yrken på hälso- och sjukvårdens område och kontroll via Inspektionen för vård och omsorg (IVO) att det inte fanns en anmärkning på person. Därefter förmedlades intresseanmälningarna till geografiskt ort inom förvaltningarna.

Som ett led i att använda kompetens rätt rekryterade regionservice personer som kunde avlasta sjukvårdspersonal genom att tillhandahålla servicemedarbetare till exempel som lokalvårdare, vaktmästare och transportörer.

Region Skåne inledde i ett tidigt skede ett samarbete med Lunds universitet i syfte att utbilda erfarna sjuksköterskor för att kunna vara ett bemanningsstöd till intensivvårdssjuksköterskorna på covid-19-avdelningarna. 51 sjuksköterskor genomgick utbildningen *Omvårdnad vid akut andningssvikt*. Utbildningsinsatsen varvades med teori och praktiska moment på Practicum samt fyra dagars verksamhetsförlagd utbildning (VFU) på en intensivvårdsavdelning. När covid-19 eskalerade under hösten 2020 togs även hjälp av initiativet Beredskapslyftet och Sydsvenska Handelskammaren. Flertalet skånska företag kontaktades och initialt har ett tjugotal vårdutbildad personal erbjudits anställning i Region Skåne.

Rätt använd kompetens

Planering och genomförande av kompetensutvecklingsaktiviteter för olika yrkeskategorier fortsätter. Medel från Omställningsfonden används för att möjliggöra satsningarna. Från maj 2020 finns ett nytt kompetens- och anställningsavtal för bland annat regioner. En särskild handlingsplan för 2020–2021 har tagits fram och identifierar tre insatsområden: Digitalisering och IT, Yrkesutveckling och Medarbetare – Hållbart arbetsliv. Under året hade Region Skåne drygt 9 miljoner kronor disponibla att söka, vilket uppnåddes, som möjliggjorde insatser inom exempelvis:

- anställning av utbildningssjuksköterskor, utbildningsarbetsterapeut och utbildningsundersköterska
- utbildning i svenska språket
- utbildning i engelska för personal inom 1177
- utbildning i projektledning
- kompetensutveckling för medarbetare inom förvaltning Digitalisering, IT och MT för att möta nya lagkrav.

Servicevårdar

Under året gjordes en utvärdering av införandet av servicevårdar i Region Skåne. Utvärderingen visade att utvecklingen av servicevårdskonceptet skapar en potential till effektivisering av viktiga servicetjänster till vården. Den avlastning som vårdpersonalen har fått genom införandet av servicevårdar har dock inte lett till motsvarande anpassning av bemanningen av vårdpersonal eller ökat antal vårdplatser. Utvärderingen har lett till ett uppdrag att inkludera utveckling av yrkeskategorin servicevårdar i pågående arbete med bemanningsmåttal och rätt använd kompetens.

Utveckling av regioninterna resursteam

Resursteam ska attrahera erfarna medarbetare med hög kompetens till ett mer flexibelt arbetssätt, ge fler medarbetare tillsvidareanställning, stärka Region Skåne i rollen som attraktiv arbetsgivare. Utveckling och etablering av resursteam sker på förvaltningsnivå och följs upp i den regiongemensamma arbetsgruppen för oberoende av inhyrd personal. Det finns etablerade resursteam i

psykiatri, vid Skånes universitetssjukvård, Helsingborgs lasarett och Ängelholms sjukhus. Resursteam bedöms minska behovet av inhyrd personal och bidra till en stabil och varaktig bemanning med egna medarbetare för den löpande verksamheten för att värna patientsäkerhet, arbetsmiljö och ett kvalitetsäkrat utbildningsuppdrag.

Kompetensstegar

Medarbetare i Region Skåne ska erbjudas möjlighet till kompetensutveckling utifrån verksamheternas behov. Kompetensstegar är ett sätt att tydliggöra utveckling i yrkesrollen genom att visa på vilka utvecklingsmöjligheter som finns, vilken kompetens som krävs och koppla detta till arbetsuppgift och uppdrag. Genom kompetensstegar synliggörs även medarbetarnas kompetens. Kompetensstegar är klara och beslutade för ett flertal yrken såsom sjuksköterskor, undersköterskor, medicinska sekreterare, dietister, biomedicinska analytiker, arbetsterapeuter, fysioterapeuter och kuratorer. En särskild arbetsgrupp bildades under året med uppdrag att arbeta med implementering av stegarna. Arbetet har dock fått stå tillbaka under pandemin men avses ta ny fart under 2021.

Kompetensutvecklingsinsatser för sjuksköterskor

Brist råder framförallt på grundutbildade sjuksköterskor och specialistsjuksköterskor inom områdena medicin, kirurgi, onkologi, akutsjukvård, barn, operation, anestesi, intensivvård, psykiatri och barnmorskor. Ett flertal insatser krävs för att långsiktigt hantera bristsituationen. Region Skåne gör insatser inom flera områden såsom utbildningsanställningar och utbildningslön vid specialistutbildning, kliniskt basår, handledarutbildning, klinisk funktionsutbildning och konferensverksamhet i form av *Framtidens specialistsjuksköterska*.

Utbildningsanställning och -förmån vid utbildning till specialistsjuksköterska

Under året har arbetet intensifierats för att öka antalet sjuksköterskor som genomgår specialistutbildning och som får möjlighet till utbildningsanställning eller utbildningslön. En stor inventering genomfördes i syfte att få till ett bättre flöde och understödja en fortsatt ökning av specialistutbildade sjuksköterskor. Inventeringen har visat på förbättringsområden och att det fanns en del åtgärder att vidta. Arbetet har inneburit att antalet som kan erbjudas utbildningsanställning eller utbildningslön kan utökas.

Under våren 2020 har 61 medarbetare haft utbildningsanställning och 148 medarbetare haft utbildningslön. Under hösten 2020 har 55 medarbetare haft utbildningsanställning och 190 medarbetare haft utbildningslön. Det totala budgeterade antalet utbildningsanställningar var 75 per termin respektive för utbildningslön 165 per termin. För att ytterligare skapa flexibilitet mellan dessa insatser samlas de två formerna från och med 2021 i en gemensam budget, vilket ger bättre möjligheter för att använda utrymmet maximalt och flexibelt utifrån verksamheternas behov.

Kliniskt basår

Syftet med Kliniskt basår är att stötta övergången från studerande till yrkesverksam sjuksköterska genom att kliniskt fördjupa och förankra sina teoretiska och kliniska färdigheter, samverkan och utbyte med andra nyfärdiga samt vara en arena för reflektion. Antalet som startar i Kliniskt basår har en direkt överensstämmelse med hur många som examineras från lärosätena i Skåne. Siffrorna på hur många som startar basåret är således höga. Däremot är det ett fåtal som gör alla de tio utbildningsdagarna som ingår i programmet. Kliniskt basår får fortsatt höga betyg i genomförda utvärderingar, 85 procent skattar Kliniskt basår med 4 alternativt 5 på en 5-gradig skala.

Mer än 800 utbildningsplatser blev inställda på grund av covid-19 under våren. Under höstens första månader 2020 kunde Kliniskt basår genomföras enligt plan och från och med november har programmet helt omvandlats till digitala föreläsningar. Den kliniska färdighetsträningen inte kunnat genomföras på grund av covid-19. Kliniskt basår är en viktig del av de nya sjuksköterskornas introduktion och en prioriterad insats. För att undvika oönskade produktionsstopp kommer programmet att även framöver genomföras digitalt så länge samhällssituationen kräver det. De fysiska träffarna kommer återinföras när situationen förändras då dessa i utvärdering skattas högt av deltagarna.

Klinisk fördjupningsutbildning

En klinisk fördjupningsutbildning ges för röntgensjuksköterskor och biomedici-

nska analytiker. Utbildningen ger dubbelkompetens inom området PET/CT. Under de senaste åren har cirka tio personer utbildats per år.

Framtidens sjuksköterska

Framtidens sjuksköterska har varit en årligt återkommande konferens med syfte att belysa utvecklingsmöjligheter för sjuksköterskor genom föreläsningar i aktuella och inspirerande ämnesområden. Konferensen ger också en arena för att sprida goda exempel på förbättringsarbeten inom hälso- och sjukvård. Under 2020 blev konferensen inställd på grund av pandemin.

Kompetensutvecklingsinsatser för undersköterskor, skötare och barnsköterskor

För att säkerställa tillräcklig volym av utbildade undersköterskor med rätt kompetens, gemensam marknadsföring och olika utbildningsinsatser som stärker undersköterskans roll finansierar Region Skåne årligen ett verksamhetsbidrag till *Vård- och omsorgscollege Skåne*. Vård- och omsorgscollege är en samverkan mellan utbildningsanordnare och arbetsliv inom vård och omsorg, främst det gymnasiala vård- och omsorgsprogrammet men även vuxenutbildningar och yrkeshögskolor. Region Skåne är en aktiv part och deltar tillsammans med kommuner, utbildningsanordnare, Arbetsförmedlingen och Malmö universitet i både lokala college och i den regionala styrgruppen.

Konferensen *Framtidens undersköterska* har årligen anordnats för cirka 350 medarbetare. Syftet med konferensdagen är att visa på utvecklingsmöjligheter för undersköterskor, skötare och barnsköterskor genom föreläsningar i aktuella och inspirerande ämnesområden. Pandemin omöjliggjorde årets, och i nuläget även 2021 års, konferens.

Handledarutbildning steg 1, 2 och 3 samt språkbudsutbildning riktad till undersköterskor, skötare och barnsköterskor planerades att genomföras år 2020 med finansiering från Omställningsfonden KOM-KL. Handledarutbildningarna har flyttats fram till hösten 2021 på grund av rådande pandemi. En språkbudsutbildning planeras att genomföras under våren 2021.

År 2019 och 2020 har särskild satsning gjorts mot verksamhetsområdet ambulans och ambulanssjukvårdare. Region Skåne står bakom en yrkeshögskoleutbildning (YH) till ambulanssjukvårdare för att yrkesgruppen ska ha rätt kompetens för yrket och även rätt kunskap att framföra fordonet. Under 2021 blir nya dialoger med YH-utbildare viktiga för att arbeta fram koncept kring kortare utbildningar för medarbetare med behov av eftergymnasial kompetensutveckling.

Utbildningsanställningar för undersköterskor, skötare och barnsköterskor

Utbildningsanställningar är en möjlighet för undersköterskor, skötare och barnsköterskor att få en finansierad specialistutbildning via arbetsgivaren. Det är yrkeshögskolan som anordnar utbildningar till specialistundersköterska. För att en utbildning ska beviljas av Mynligheten för yrkeshögskolan behöver utbildningsanordnarna göra en ansökan som påvisar arbetsgivarnas kompetensbehov och samarbete pågår med utbildningsanordnare i Skåne för att öka antalet utbildningar. I Skåne finns idag bland annat utbildning till ambulanssjukvårdare, specialistundersköterska inom anestesi, intensivvård och operation och psykisk ohälsa. Med utbildningsanställning menas en specifik tjänst som utanförskapas och som innebär studier på deltid på lärosätet i kombination med klinisk utbildning i verksamheten på deltid. Det fanns möjlighet till 20 utbildningsanställningar för undersköterskor, skötare och barnsköterskor. Under våren hade 5 undersköterskor påbörjat en utbildningsanställning med inriktning operation och intensivvård, under hösten var totalt 17 undersköterskor i utbildning med utbildningsanställning.

Kompetensutvecklingsinsatser medicinska sekreterare

För att möta den förändrade yrkesroll som medicinska sekreterare står inför och för att möta verksamheternas behov har medicinsk sekreterare under 2019 och våren 2020 erbjudits kompetensutvecklingsinsats. Insatserna har bedrivits som ett projekt och innehållit en utbildningsdag per månad på tre orter i Skåne. Totalt har nästan 1 500 medicinska

sekreterare deltagit i någon av dagarna. Medel från Omställningsfonden (TLO-KL) har finansierat utbildningsinsatserna som är nu avslutad.

På grund av pandemin fick den årliga konferensen *Framtidens medicinska sekreterare* ställas in. Planering har inletts för att finna former för konferensens genomförande under år 2022.

Kompetensutvecklingsinsatser handledare

Cirka 8 000 studenter handleds årligen av Region Skånes medarbetare. Dessa medarbetare handleder även nyanställd personal. För att främja möjligheten till att alla som handleds får en handledare med rätt kompetens för uppdraget, erbjuds handledarutbildningar på olika nivåer.

En digital basutbildning för handledare finns tillgänglig för alla medarbetare. Intern handledarutbildning om fyra dagar samt temadagar erbjuds med syfte att ge fördjupad kunskap kring specifika områden. Medel från Omställningsfonden (TLO-KL) fanns för att under året kunna erbjuda fler handledarutbildningar om fyra dagar samt ett antal temadagar. På grund av covid-19 fick handledarutbildningarna genomföras helt digitalt efter sommaren. Tema-

dagarna kunde dock inte genomföras under hösten, vare sig fysiskt eller digitalt. Planering har gjorts för att under 2021 erbjudas de interna handledarutbildningarna digitalt. Utvärderingarna från deltagarna som genomgått handledarutbildningarna ger högt betyg, oavsett om de har genomförts fysiskt eller digitalt.

Kompetensförsörjning läkare

Fortsatt brist råder vad gäller specialistläkare inom ett antal specialiteter, exempelvis inom allmänmedicin, radiologi, psykiatri, onkologi och obstetrik och gynekologi.

Under våren genomfördes den årliga Läkarbemannings- och ST-undersökningen. Undersökningen ger en bild av läkarbemanningen samt en prognos för tillgången till läkare 5 respektive 10 år fram i tiden. Prognoserna används till kompetensförsörjningsplaner på olika nivåer samt som underlag för prioritering av specialiseringstjänstgöring mellan olika specialiteter.

Den särskilda beredningsgruppen för ST inom allmänmedicin, som inrättats på personalnämndens initiativ, har under året fortsatt sitt arbete för att säkerställa nulägesbilden vad gäller tillgång till allmänmedicinsk kompetens,

bedöma tillgång och behov av allmänmedicinsk kompetens i ett tioårsperspektiv samt ge förslag till åtgärder för att säkra tillgången till allmänmedicinsk kompetens på såväl kort som på lång sikt.

Praktisk tjänstgöring för psykologer

Den praktiska tjänstgöringen för psykologer (PTP) pågår under ett år efter psykologexamen. Tjänstgöringen är en förutsättning för legitimation som psykolog. Regionalstudierektor för PTP ansvarar för ett årlångt PTP-program som bland annat innefattar föreläsningar och studiebesök. Kontinuerliga handledarträffar och handledarutbildningar anordnas.

Rekrytering av personer med utbildning i annat land/Internationellt kompetenscentrum för utlandsutbildade

Det finns en stor potential i att ta till vara kompetensen hos redan utbildade personer som kommer till Sverige från andra länder. Personalnämnden beslutade 2015 om ett introduktionsprogram för utomeuropeiskt utbildade personer med legitimationsyrken, för att stödja och korta vägen till den skånska arbetsmarknaden, ett så kallat snabbspår.

År 2017 tog personalnämnden beslut om att etablera ett internationellt kompetenscentrum för utlandsutbildade. Syftet är att ytterligare tydliggöra erbjudandet för utlandsutbildade som vill arbeta inom Region Skåne och samordna den introduktion och den komplettering som krävs för att erhålla svensk legitimation. Under 2016–2020 har cirka 150 utlandsutbildade personer med legitimationsyrken gjort auskultation inom Region Skånes verksamheter. 55 läkare och 25 sjuksköterskor har erhållit svensk legitimation och arbetar nu i skånsk sjukvård. Insatser för att stödja och introducera dem i svensk sjukvård görs tillsammans med Lunds universitet och med Arbetsförmedlingen.

För att ytterligare kraftsamla i frågan har HR-avdelningen inom Skånes universitetssjukvård (Sus) fått i uppdrag om ett samlat regionalt ansvar avseende internationell rekrytering. Inventering av arbetsgivarens behov och enhetens uppdrag gjordes i projektform våren 2020 med plan att etablera ett *International Office* hösten 2020. Rådande pandemi har försenat etableringen som därför kommer att ske successivt under våren 2021.

International Office ska utgöra ett nav inom Region Skåne och verka som operativ och strategisk partner för verksamheterna, medarbetare, eller externa besökare gällande internationella frågor. Genom att vara en brygga mellan Region Skånes verksamheter inom hälso- och sjukvård och den internationella arbetsmarknaden så ökar arbetsgivarens möjligheter att rekrytera internationellt och vara en aktör på den globala arbetsmarknaden.

Arbetsmarknads- och utbildningsinsatser

Arbetsmarknadsinsatser – extratjänster
Syftet med att anställa personer på så kallade extratjänster är att locka till sig nya grupper och attrahera framtida medarbetare för att klara den nuvarande och framtida kompetensförsörjningen. Det ekonomiska stödet extratjänst har inrättats av regeringen för att minska arbetslösheten bland nyanlända och personer som varit inskrivna i jobb- och utvecklingsgarantin mer än 450 dagar och ska stimulera till anställning av per-

soner som har svårt att få ett arbete utan stöd. Personer med extratjänst kan utgöra en resurs i vårdnära service genom att avlasta ordinarie personal med arbetsuppgifter som inte kräver specifik utbildning.

Region Skåne påbörjade arbetet att rekrytera medarbetare till extratjänst tillsammans med Arbetsförmedlingen under våren. En inventering av intresse gjordes på förvaltningarna och en plan för att anställa cirka 130 medarbetare inom hälso- och sjukvårdsförvaltningarna färdigställdes. Samtidigt som covid-19-pandemin tog fart i Skåne skulle rekryteringsarbetet med extratjänster starta. Bedömning var dock att det inte var möjligt för chefer att handleda och ta emot dessa nya medarbetare på ett bra sätt under rådande situation. Arbetet pausades därför under våren och med nystart planerad till tidig höst. En ny inventering av intresse gjordes och cirka 110 intresseanmälningar kom in från förvaltningarna. Rekryteringsträffar fick genomföras digitalt och för få sökanden fanns för att tillsätta alla platser. Efter hand som processen pågick förvärrades pandemiläget åter och några verksamheter valde att avstå utifrån rådande situation. Totalt resulterade insatserna i att cirka 70 personer under året anställdes med extratjänst inom hälso- och sjukvårdsförvaltningarna.

Studentmedarbetare

Syftet med att rekrytera studentmedarbetare är främst att underlätta övergången från studier till arbete, men det är också ett viktigt led i Region Skånes arbete för att vara en attraktiv arbetsgivare. Studenterna arbetar 10–15 timmar i veckan under maximalt ett år. Arbetsuppgifterna består av ett avgränsat, och för studentens studier, kvalificerat projekt. Förvaltningarna bär studentmedarbetarnas lönekostnader, men personalnämnden finansierar sammanhållen hantering av rekrytering och andra kringkostnader. Under 2020 har 11 studentmedarbetare blivit anställda i Region Skånes verksamheter. Det är främst digitalisering IT och MT som anställt studentmedarbetare under året, men även Skånes universitetssjukvård och bolaget Business Region Skåne har anställt vardera en studentmedarbetare.

Exempel på uppdrag under året har varit utvärderingar, uppföljningar, utredningar och kartläggningar inom olika områden.

Tekniksprånget

Tekniksprånget är en satsning som initierats av Kungliga ingenjörsvetenskap-akademin och ett flertal företag, kommuner och regioner i Sverige har anslutit sig till satsningen. Syftet med Tekniksprånget är att ge ungdomar med slutförd gymnasieutbildning inom naturvetenskap eller teknik en inblick i ingenjörsvetenskapen och därmed locka till högskolestudier inom dessa områden. Ungdomarna praktiserar i fyra månader och Region Skåne ges möjlighet att visa bredden av tekniska yrken inom verksamheten samt synliggöra sig som en attraktiv arbetsgivare. För 2020 fanns möjlighet till sex Tekniksprängplatser, varav fem anställningar har genomförts.

Oberoende av inhyrning från bemanningsföretag

De senaste fyra åren har regionerna samarbetat nationellt med att minska beroendet av inhyrd personal. Målet är en stabil och varaktig bemanning med egna medarbetare för den löpande verksamheten för att värna patientsäkerhet, arbetsmiljö och ett kvalitetssäkrat utbildningsuppdrag.

Region Skåne har i förhållande till övriga regioner historiskt legat på en gynnsam nivå men sedan 2018 har det skett ett stadigt ökande behov av inhyrning, framför allt av sjuksköterskor, såväl inom primärvård som somatisk och psykiatrisk vård. En fördjupad analys av orsakerna till ökad sjuksköterskeinhyrning gjordes under 2019. Analysen visade på behov av inhyrning på grund av brist på sjuksköterskor med rätt kompetens, möjligheten att hålla vårdplatser öppna och att upprätthålla önskad operationskapacitet.

Den totala kostnaden för inhyrning minskade med 0,7 miljoner kronor (0,2 procent), jämfört med helåret 2019.

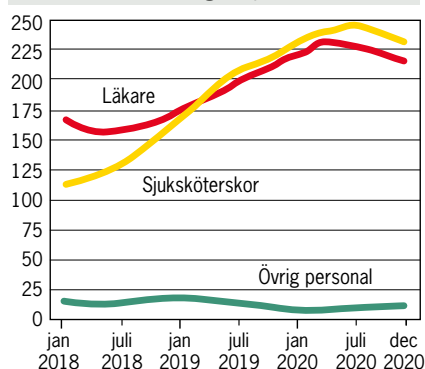
Under året ses en något minskad läkarinhyrning, främst till primärvården, då man haft ett minskat vårdsökande på grund av covid-19. Inhyrningen av sjuksköterskor har under våren 2020

Kostnader för inhyrd personal från bemanningsföretag

(avser Region Skånes förvaltningsdrivna verksamhet)

	2020	2019	Förändring mnr	Förändring %
Läkare	216,1	221,5	-5,4	-2,4%
Sjuksköterskor	230,2	228,3	1,9	0,9%
Övriga	11,6	9,0	2,7	30,0%
Totalt	458,0	458,7	-0,7	-0,2%

Kostnadsutveckling (miljoner kronor)

fortsatt att öka inom primärvård och somatisk vård, medan en något minskad inhyrning ses under hösten. Psykiatri har fortsatt ingen inhyrning av läkare och över året ses ett minskat behov av att hyra in sjuksköterskor.

För att motivera inhyrning av sjukvårdspersonal i Region Skåne krävs dispens, tillstyrkt av förvaltningschef och beslutat av HR-direktören. Detta dispensförfarande har under våren och sommaren pausats för att underlätta bemanningen under covid-19. Ordinarie dispensrutin infördes åter efter sommaren.

Det sker ett kontinuerligt arbete med att minska beroendet av inhyrning från bemanningsföretag och sedan mars 2019 arbetar en regiongemensam arbetsgrupp, med representation från samtliga sjukvårdsförvaltningar, med att skapa gemensamma insatser. Under året har gruppen främst arbetat med uppföljning, förvaltningarnas förutsättningar att bilda fler resursteam i Region Skåne samt inrättande av förvaltningsövergripande avrops- och beställningsenheter med regiongemensamma riktlinjer och arbetssätt.

Region Skåne har sedan februari 2020 ett nytt ramavtal med 58 leveran-

törer som hyr ut läkare, sjuksköterskor och röntgensjuksköterskor. Vid avrop av tjänst krävs god kännedom om bemanningsbranschen och ramavtalets innehåll och prissättning, vilken kan underlättas av att ett fåtal personer i en förvaltningsgemensam enhet hanterar alla beställningar av hyrpersonal, som en service till chefer och verksamheter. Den centrala beställningsenheten får också en helhetssyn över förvaltningens totala inhyrningsbehov. Erfarenheter från Skånes universitetssjukvård (Sus) som haft denna funktion i ett flertal år, visar att kostnaden för inhyrd personal är lägre i förhållande till den totala personalkostnaden än i övriga sjukvårdsförvaltningar där avrop hanteras av chefer nära verksamheten. Västra Götalandsregionen har också visat ett gott resultat av gemensam beställningsfunktion då kostnaderna för inhyrning har minskat i samband med ökad följsamheten till avtalet. För att stödja arbetet med centraliserade avrop från ramavtalet har det under våren upphandlats ett IT-stöd som ska underlätta och effektivisera den administrativa hanteringen.

Beställnings- och avropsenheter har under året successivt byggts upp vid Region Skånes sjukvårdsförvaltningar och

effekterna av dessa kommer att utvärderas under 2021.

Under året togs beslut om att Region Skåne ska medverka i gemensam, nationell upphandling av inhyrning från bemanningsföretag genom SKR. Ett gemensamt ramavtal för hyrpersonal kommer bland annat att leda till att regionerna tillsammans blir en stark och tydlig kravställare med fokus på pris och kvalitet.

Det finns också ett behov av att fortsatt utveckla befintliga interna resursteam och inrätta fler inom de förvaltningar där de saknas. Resursteamet består av medarbetare med god kännedom av verksamheten, som täcker upp för kortare och längre vakanser och därmed kan minska behovet av externt inhyrd personal.

Region Skånes medarbetare i siffror

Per den sista augusti 2020 hade Region Skåne 35 622 månadsavlönade medarbetare inom förvaltningsdriven verksamhet, en ökning med 969 medarbetare jämfört med samma datum föregående år. Reducerat för externa verksamhetsförändringar är ökningen 972 medarbetare.

Antal månadsavlönade i Region Skåne¹

(avser Region Skånes förvaltningsdrivna verksamhet samt särredovisat Folkandvården AB)

Avser förhållandet den 31 dec respektive år	2020	2019	Förändring antal	Förändring %
Förvaltningsdriven verksamhet totalt	35 622	34 653	969	2,8%
Digitalisering IT och MT	319	160	159	99,4%
Kulturförvaltningen	31	32	-1	-3,1%
Medicinsk service	1 975	2 004	-29	-1,4%
NO Skånes sjukhus	2 933	2 732	201	7,4%
NV Skånes sjukhus	3 756	3 704	52	1,4%
Patientnämnden Skåne	18	18	0	0,0%
Primärvården Skåne	4 334	4 261	73	1,7%
Psykiatri, rehabilitering och hjälpmedel	4 217	4 185	32	0,8%
Regionfastigheter	384	209	175	83,7%
Regionservice	2 018	2 048	-30	-1,5%
Regionstyrelsen	747	786	-39	-5,0%
Revisionskontor	9	9	0	0,0%
Skånes universitetssjukvård	14 427	14 077	350	2,5%
Skånetrafiken	437	429	8	1,9%
Södra regionvårdsnämnden	10	6	4	66,7%
Folkandvården	1473	1489	-16	-1,1%

1. Observera att viss differens kan råda mellan totalsumman och summan av raderna, då ett fåtal har anställningar på mer än en (1) förvaltning.

De personalgrupper som ökat mest i faktiska tal är:

- undersköterskor, skötare med flera
- handläggare
- sjuksköterskor
- läkare, icke specialistkompetenta

Totalt har volymen använda timmar ökat jämfört med helåret 2019. Ökningen beror främst på en ökad anställningsvolym, men markanta skillnader finns vad gäller orsaksposter som genererar timmar. Exempelvis har antalet timmar vid sjukledighet ökat kraftigt, vilket minskar det totala antalet använda timmar, beroende på ökad sjukfrånvaro hänförligt till covid-19. Å andra sidan har tjänstledighet med lön minskat, liksom timmar vid semesterledighet. Semesteruttaget 2020 har minskat med nästan 5 procent jämfört med 2019.

Personalrörlighet

Den externa personalrörligheten, alltså andelen tillsvidareanställda som lämnar sin tillsvidareanställning i Region Skåne, uppgick för Region Skånes förvaltningsdrivna verksamhet till 7,6 procent under januari–november 2020. Detta är en minskning med 1,4 procentenheter jämfört med samma period 2019. En orsaksfaktor bakom minskningen kan vara det generella mönstret för minskad rörlighet på arbetsmarknaden under kriser såväl som under lågkonjunktur. Utöver de som lämnat Region Skåne som arbetsgivare bytte 10,9 procent av de tillsvidareanställda arbetsplats inom Region Skåne under januari–november 2020, detta är en minskning av den interna personalrörligheten med 0,8 procentenheter jämfört med samma period 2019.

Bisysslor

I tabellen redovisas antalet medgivna och avslagna bisysslor som har anmälts och prövats år 2020. Tabellen återspeglar inte det totala antalet bisysslor i Region Skåne då en anmälan kan avse längre period än ett år. Under året har ett IT-stöd för hantering av bisysslor tillgängliggjorts inom befintliga HR-system. Den nya funktionaliteten, som införs under 2021, ska vara stöd för att kvalitets-säkra processen, skapa bättre överblick och förenkla statistik och jämförelser.

Antal månadsavlönade medarbetare per personalgrupp¹ (AID)

(avser Region Skånes förvaltningsdrivna verksamhet, grupper med minst 300 anställda redovisas)

Avser förhållandet den 31 dec respektive år	2020	2019	Förändring antal	Förändring %
Förvaltningsdriven verksamhet totalt	35 622	34 653	969	2,8%
Vaktmästeri, trädgård, anläggning, m m	384	416	-32	-7,7%
Köks- och måltidsarbete	173	183	-10	-5,5%
Städ-, tvätt- och renhållningsarbete	587	617	-30	-4,9%
Tandsköterskor	32	33	-1	-3,0%
Övrigt rehabiliteringsarbete	165	169	-4	-2,4%
Biomedicinska analytiker	934	953	-19	-2,0%
Psykiaterapeuter	13	13	0	0,0%
Administratörer, vård	2 085	2 073	12	0,6%
Logoped	153	152	1	0,7%
Barnmorskor	597	592	5	0,8%
Sjuksköterskor	8 934	8 822	112	1,3%
Kurativt och socialt	682	672	10	1,5%
Läkare, specialistkompetenta	2 904	2 853	51	1,8%
Ledningsarbete	1 498	1 469	29	2,0%
Fysioterapeut	814	794	20	2,5%
Dietister	139	134	5	3,7%
Administratörer	1 564	1 506	58	3,9%
Tandläkare	26	25	1	4,0%
Psykologer	630	604	26	4,3%
Arbetssterapeuter	414	396	18	4,5%
Läkare, icke specialistkompetenta	2 055	1 959	96	4,9%
Ingenjörer	277	264	13	4,9%
Undersköterskor, skötare m fl	7 497	7 104	393	5,5%
Övr specialiteter inom hälso- och sjukvård	560	520	40	7,7%
Skola	124	115	9	7,8%
Handläggare	2 145	1 986	159	8,0%
Tekniker	225	208	17	8,2%
Kultur, turism och friluftsliv	35	31	4	12,9%

1. Observera att viss differens kan råda mellan totalsumman och summan av raderna, då ett fåtal har anställningar på mer än en (1) förvaltning

Antal bisysslor

	Antal medgivna bisysslor		Antal avslagna bisysslor	
	Med koppling till Region Skåne	Utan koppling till Region Skåne	Med koppling till Region Skåne	Utan koppling till Region Skåne
Läkare	44	124	6	–
Övriga	50	272	8	–
Totalt	94	396	14	0

Läs mer i:

- Personalnämndens verksamhetsberättelse

FOTO: © SKÅNETRAFIKEN

Region Skånes samlade ekonomi

Finansiella mål

Enligt kommunallagen ska kommuner och regioner ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet. Regionfullmäktige ska besluta om riktlinjer för god ekonomisk hushållning. Region Skånes riktlinjer för god ekonomisk hushållning, som fastställts av fullmäktige, utgår från att Region Skånes finansiella ställning ska stärkas och att skattemedlen ska användas effektivt. En långsiktigt stark ekonomi är en förutsättning för att trygga verksamheten och därmed ge Skånes invånare en god service i form av säker och lättillgänglig hälso- och sjukvård samt kollektivtrafik. För att nå god ekonomisk hushållning krävs strikt acceptans och respekt för de finansiella målsättningarna. De finansiella målen för år 2020 som regionfullmäktige fattat beslut om är:

Resultatmål

Region Skånes resultat ska över en rullande femårsperiod uppgå till minst 2 procent av de samlade intäkterna från skatt, kommunalekonomisk utjämning och generella statliga bidrag. Resultatet ska också årligen uppfylla det lagstadgade balanskravet.

Region Skånes budgeterade resultat 2020 uppgick till 900 miljoner kronor och utfallet blev 958 miljoner kronor, vilket motsvarar 2,2 procent av de samlade intäkterna från skatt, kommunalekonomisk utjämning och generella statliga bidrag. På kort sikt uppnås därmed 2-procentsmålet och budgeterat resultat uppnås. Under den senaste femårsperioden 2016–2020 har resultatet uppgått till 2 266 miljoner kronor vilket motsvarar 1,1 procent av de samlade intäkterna. Därmed uppnås inte det långsiktiga resultatmålet.

Finansieringsmål

Investeringar ska så långt möjligt finansieras med egna medel. Upplåning kan användas för att delfinansiera större investeringsprojekt. Under 2020 bör självfinansieringsgraden (årets resultat och avskrivningar i förhållande till investeringsbelopp) uppgå till minst 46 procent för att inte äventyra skuldsättningsmålet.

Resultatet och avskrivningarna bidrog 2020 med 2 528 miljoner kronor till finansieringen av investeringarna. Investeringarna uppgick till 4 039 miljoner kronor och därmed blev den totala självfinansieringsgraden 62,6 procent. Utfallet 2020 innebar att finansieringsmålet uppnås.

Skuldsättningsmål

Region Skånes externa räntebärande nettoläneskuld får högst uppgå till 25 procent av de samlade intäkterna från skatt, kom-

munalekonomisk utjämning och generella statliga bidrag.

Region Skånes externa nettolåneskuld, exklusive pensionsskuld, uppgick till 6 497 miljoner kronor vid årsskiftet. Skulden motsvarar 14,7 procent av de samlade intäkterna och därmed klaras skuldsättningsmålet med bred marginal 2020.

Balanskravet

Det lagstadgade balanskravet innebär en miniminivå där intäkterna varje år måste balansera kostnaderna. Ett negativt balanskravsresultat ska återställas inom tre år.

Det ingående återställningskravet 2020 uppgick till 882 miljoner kronor. Med 2020 års balanskravsresultat som blev 599 miljoner kronor, uppgår Region Skånes återställningskrav till 282 miljoner kronor för perioden 2018–2020. Återstående återställningskrav från 2018 täcks inom budgeterat resultat för planperioden i beslutad verksamhetsplan och budget 2021 med plan 2022–2023.

Omvärldsanalys

Kommuner och regioner gick in i 2020 med förväntningar om en ansträngd ekonomi, en dämpad konjunktur och

Balanskravsberäkning 2020

	Miljoner kronor
Årets resultat enligt resultaträkningen	958
Justering för realisationsvinster	-9
Orealiserade kursförluster i värdepapper	0
Återförda orealiserade kursförluster i värdepapper	0
Justerat resultat enligt fullfondering	949
Justering för redovisning enligt blandmodell	-349
Balanskravsresultat	599
Synnerliga skäl	0
Ingående återställningskrav	-882
Utgående återställningskrav	-282

stora utmaningar till följd av ett högt demografiskt tryck. De närmaste åren ökar andelen barn, unga och äldre snabbar än befolkningen i yrkesverksam ålder. När så coronaviruset spreds, blev ett ekonomiskt krisläge snabbt ett faktum. I rekordsnabb takt ställde kommuner och regioner om verksamheter för att hantera en ny situation och vardag.

Den svenska bruttonationalprodukten minskade med 3,1 procent 2020 jämfört med 2019. En effekt av den kraftiga konjunkturedgång pandemin utlöst är att skatteunderlagstillväxten för 2020 förväntas bli den lägsta på tio år. Det motverkas visserligen av omfattande utbetalningar av permitterings-

lön, det vill säga löneutbetalningar utan motsvarande arbetsinsats. Men lönesumman ökade ändå med mindre än 1 procent; färre var sysselsatta, en mindre andel av de sysselsatta arbetade (eftersom fler var frånvarande) och den arbetade tiden per person minskade kraftigt (-3,9 procent). Därutöver dämpades skatteunderlagsutvecklingen av höjda grundavdrag för personer som fyllt 65 år (vilket dock kompenseras genom en höjning av det generella statsbidraget). Skatteunderlagstillväxten ser därför ut att ha stannat strax över 2 procent. Att den inte blev ännu lägre förklaras bland annat av en mycket kraftig ökning av inkomster från arbetslöshetsersättning

Resultatbegrepp

Region Skånes årsredovisning 2020 är kommenterad utifrån regionresultatet beräknat enligt fullfonderingsmodell om inte annat specifikt anges. Nedan ges en förklaring till vad som ingår i de olika resultatbegreppen:

Årets resultat/Periodens resultat

Resultatet på sista raden i resultaträkningen. Här ingår samtliga kostnader och intäkter.

Resultat exklusive jämförelsestörande poster

Från årets resultat frånräknas större ekonomiska händelser, >60 mnkr, av engångskaraktär som just stör jämförelser med tidigare år, men inte kan anses främmande för verksamheten. Exempel på poster som förekommit de senaste åren är realisationsvinster eller förluster och återbetalning av försäkringspremier från AFA.

Balanskravsresultat

Balanskravet är lagstadgat i den kommunala

redovisningslagen och innebär att intäkterna ska vara större än kostnaderna. Om balanskravsresultatet är negativt ska underskottet återställas inom tre år. Balanskravsresultatet beräknas i en så kallad balanskravsutredning som utgår från årets resultat, som minskas med reavinsterna och justeras för reservering och användning av resultatutjämningsreserv. I Region Skånes balanskravsutredning görs också en justering för pensionskostnader enligt blandmodell.

Regionresultat och koncernresultat

Region Skånes resultat är summan av alla resultat för de nämnder och styrelser som ingår i regionen. I koncernresultatet inräknas, förutom Region Skånes nämnder och styrelser, även koncernbolagen Region Skåne Holding AB och Folkvandervården Skåne AB.

Blandmodell och fullfonderingsmodell

Blandmodell och fullfonderingsmodell är två olika modeller för redovisning av pensions-

kostnader. Blandmodellen är lagstadgad sedan 1998, och ersatte då rådande praxis som var fullfondering.

I fullfonderingsmodellen är pensioner intjänade före 1998 upptagna som en skuld i balansräkningen och värdesäkringen bokförs som en kostnad i resultaträkningen. I blandmodellen redovisas inte pensioner intjänade före 1998 som en skuld, och värdesäkringen av skulden (ränta, inflation antaganden om livslängd) redovisas inte som en kostnad i resultaträkningen. Däremot redovisas utbetalningarna av pension intjänad före 1998 som en kostnad i resultaträkningen.

När pensionsutbetalningarna för pension intjänad före 1998 är högre än kostnaden för värdesäkringen på denna skuld blir kostnaderna högre och resultatet sämre i blandmodellen än i fullfonderingsmodellen. Kostnaden för Region Skåne 2020 blev 349 miljoner kronor mer med beräkning enligt blandmodell jämfört med fullfonderingsmodell.

och sjukpenning, till stor del en följd av covid-19-pandemin och tillfälliga åtgärder som beslutats för att mildra effekterna av denna.

Skatteintäkterna beräknas i regionernas bokslut för 2020 bli cirka 8 miljarder kronor lägre än enligt den skatteunderlagsprognos som gjordes i februari 2020, alltså före pandemin.

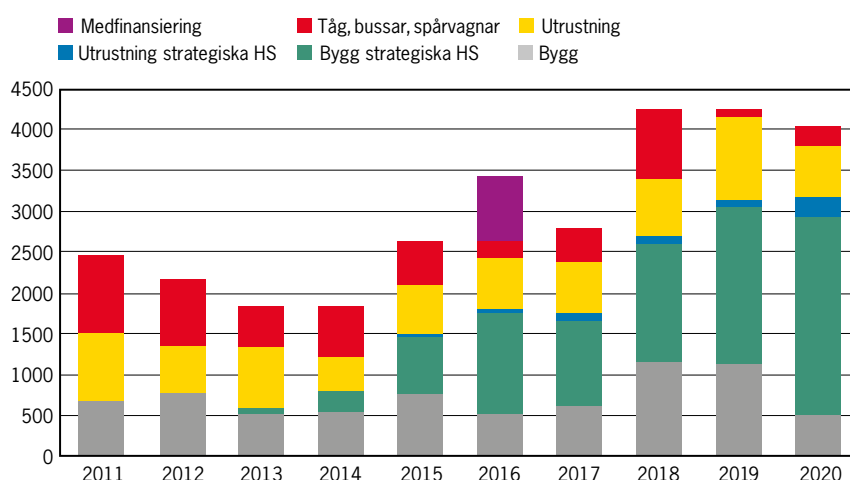
Under året sköt staten till stora tillfälliga statsbidrag på grund av den pågående pandemin. De totala tillskotten av generella statsbidrag till kommuner och regioner under 2020 har uppgått till 28,5 miljarder kronor mer än 2019, varav 21 miljarder varit tillskott på grund av pandemin, främst som ersättning för merkostnader till följd av covid-19 inom hälso- och sjukvården samt omsorgen. Staten har dessutom betalat kommunerna och regionernas sjufrånvarokostnader fram till och med juli, vilket motsvarar närmare 5 miljarder.

Kommuner och regioner har därmed, pandemin till trots, fått ett starkt resultat under 2020 och det gör att sektorns finansiella sparande för första gången på tio år går med plus. De svenska regionerna redovisade 2020 ett överskott, beräknat enligt blandmodellen, på 19 197 miljoner kronor. Det motsvarar 5,5 procent av samlade intäkter från skatt, utjämning och generella statliga bidrag. Resultatet 2019 uppgick till 8 931 miljoner kronor. Motsvarande resultat för regionkoncernerna var 18 535 miljoner kronor 2020 och 9 494 miljoner kronor 2019. Prisutvecklingen i regioner (LPIK) beräknades till 0,6 procent och exklusive läkemedel till 0,5 procent. Konsumentprisindex (KPI) ökade med cirka 0,5 procent under 2020.

Investeringar

Region Skåne är i genomförandefasen av flera mycket stora investeringar inom såväl hälso- och sjukvården som kollektivtrafiken. Utfallet 2020 är för första gången på flera år lägre än föregående år. En stor anledning till det är naturligtvis pandemins effekt på Region Skåne samt omvärlden. Resurser inom koncerninköp och regionfastigheter liksom inom hälso- och sjukvården och kollektivtrafiken har fått ändra fokus till åtgärder för att hantera den uppkomna situationen.

Investeringar (miljoner kronor)

Budgeten för Region Skånes investeringar under 2020 var 5 348 miljoner kronor och utfallet blev 4 039 miljoner kronor. Trots ett högt utfall var det 1 309 miljoner kronor lägre än budget. Ungefär 550 miljoner kronor av överskottet är kopplat till byggobjekt i hälso- och sjukvården.

Bygginvesteringar

Inför budget 2020 beräknades investeringarna i bygginvesteringar till 3,8 miljarder varav huvuddelen inom hälso- och sjukvården och då framförallt inom utvecklingsplaneobjekten i Malmö, Helsingborg och Lund, som går under samlingsbeteckning NSX, (Nya Sjukhusområdet i X). Dessutom avsattes medel i budgeten för tre större byggprojekt utanför hälso- och sjukvården, depåer för Öresundståg i Hässleholm, spårvagnar i Lund samt för bussar i Lund och Malmö. Det samlade utfallet för bygginvesteringar inklusive kreditivränta blev 2,9 miljarder.

Nedan beskrivs status för objekt med en investeringsbudget på över 100 miljoner kronor. Mer detaljerade beskrivningar av statusen för de strategiska sjukvårdsinvesteringarna har under 2020 lämnats till regionstyrelsen i april och oktober.

Pågående bygginvesteringar inom kollektivtrafiken

• Öresundstågsdepå i Hässleholm

Region Skåne ingår som största svenska part i samarbetet kring Öresundstågs-

trafiken. Verkstadskapaciteten för att säkerställa hög service och kvalitet i den dagliga skötseln och underhållet av Öresundstågen var otillräcklig. Regionfullmäktige godkände därför i februari 2017 en investering om 1,5 miljarder kronor, varav 1,4 miljarder bygginvestering och 0,1 miljard utrustning för att bygga en ny tågdepå i Hässleholm. Inledande markentreprenader påbörjades under 2017 och tidigt 2018 startade byggproduktionen. Anläggningen färdigställdes under senhösten 2019 och som en del av intrimningen av anläggningen rullade det första tåget in för tester av utrustningen i december samma år. Den formella invigning i slutet av maj fick på grund av pandemin hållas digitalt. Den 1 juni lämnades anläggningen över till hyresgästen Öresundstågs AB. Depån drivs av en extern operatör som upphandlades under 2019 av Öresundståg. Under hösten 2020 trimmades anläggningen in och depån togs i full drift i december i samband med övergången till ny tidplan. Det sammanlagda utfallet i anläggningen inklusive utrustning till och med 2020 blev 1,5 miljarder kronor och utfallet under 2020 blev 87 miljoner varav 49 miljoner utrustning.

• Spårvagnsdepå i Lund

Under 2020 har arbetet med att etablera spårvagnstrafik i Lund slutförts. I december genomfördes en digital invigning av spårvägen och på Luciadagen rullade den första spårvagnen i trafik ut

ifrån den depå som etablerats intill ESS-anläggningen i norra Lund. Under 2018 genomfördes en upphandling av uppförandet av depå i två etapper med en samlad budget 270 miljoner kronor. Utfallet under året har varit 80 miljoner kronor vilket gör att det samlade utfallet till och med 2020 uppgår till 319 miljoner kronor varav 45 miljoner kronor är utrustning. Prognos var 330 miljoner kronor.

• Bussdepåer Malmö och Lund

Region Skåne har i avsiktsförklaringar med Lunds kommun och Malmö stad konstaterat att den fortsatta utvecklingen av städerna förutsätter etablering av nya och moderna bussdepåer. Tillsammans med städerna skapas de bästa förutsättningarna för att etableringen av nya bussdepåer sker på geografiskt optimal plats med minsta möjliga miljöpåverkan och bästa trafikekonomin.

Av avsiktsförklaringarna framgår att i Lund har kommunen och Region Skåne enats om att etablera en ny depå på Gastelyckan och i Malmö har parterna enats om att etablera två nya bussdepåer, en norr om Malmös centrala delar och en i anslutning till trafikplats Lockarp.

För Region Skåne har regionfastigheter, tillsammans med Skånetrafiken och städerna, påbörjat arbetet med att mer detaljerat utreda förutsättningarna för etablering av nya depåer i Malmö och Lund. Regionstyrelsen har tilldelat projektmedel och medel för köp av mark. Under 2020 har mark förvärvats genom köp av bolag för etablering av den centrala bussdepån i Malmö. Marken och bolaget förvärvades för cirka 50 miljoner kronor. Tidiga indikationer pekar på en sammanlagd investeringsnivå kring 1,1 miljard kronor. Utfallet 2020, exklusive köp av tomt i bolagsform uppgick till 7 miljoner kronor.

Pågående bygginvesteringar inom hälso- och sjukvårdssektorn

• Nya sjukhusområdet i Malmö (NSM)

Det pågår sedan flera år ett arbete för att genom nybyggnation knyta samman och koncentrera verksamheten på sjukhusområdet i Malmö med utgångspunkt från akut- och infektionsbyggnaden. Regionstyrelsen fastslog i december 2013 inriktningen för arbetet med sjuk-

husområdet. I en första fas har äldre byggnader rivits, samtidigt som en större etablering av ersättningsbyggnader har genomförts på två platser på sjukhusområdet. Denna etablering har möjliggjort att ytterligare äldre byggnader har lämnats och rivits för att bereda plats för en ny vårdbyggnad och en servicebyggnad. Under 2018 var det byggstart för både vårdbyggnad och servicebyggnad och projektet är nu i full produktion. Pandemin har inneburit en viss förskjutning i tid i projektet men överlag har arbetet kunnat pågå enligt plan.

I projektet ingår också att modernisera och bygga ut teknik och transportkultvertsystem och anlägga nya gröna, läkande miljöer. Regionfullmäktige godkände i juni 2017 ett förslag som innebär att omfattningen av ny vårdbyggnad respektive ny servicebyggnad utökas. I samband med detta fastställdes en ny budget för byggprojektet 12,3 miljarder kronor. Under 2020 har ett arbete med att ta fram detaljerat behov av utrustningsinvesteringar genomförts. Utrustningsbehovet har fastställts till 1,9 miljarder kronor. Arbetena på sjukhusområdet beräknas med nuvarande tidplan pågå till 2025. Under året har 1,6 miljarder investerats i byggnader inom ramen för NSM vilket är 157 miljoner kronor mindre än budget för 2020. I utrustning har investerats 29 miljoner kronor vilket är 88 miljoner kronor mindre än budget för 2020. Hittills har projektet i Malmö inneburit investeringar på 5,3 miljarder i bygg och utrustningsinvesteringar.

• Nya sjukhusområdet i Lund (NSL)

Arbetet med att utveckla sjukhusområdet i Lund har hittills inte på samma sätt som i Malmö fokuserat på ett genomförande, utan har mer haft karaktären av ett fördjupat planeringsarbete för fastighetsutveckling. Utöver detta har ett antal projekt genomförts med inriktning på att förbereda sjukhusområdet för den spåravsnittsträckning som går igenom sjukhusområdet, bland annat genom att bygga en ny kulvert.

Parallellt med dessa insatser pågår arbete med att ta fram en långsiktig plan för ersättningslokaler för sjukhuset i Lund. Utfallet under 2020 blev 33 miljoner kronor vilket gör att det sam-

lade utfallet nu är uppe i 693 miljoner kronor.

• Nya sjukhusområdet i Helsingborg (NSH)

Regionstyrelsen godkände i mars 2012 utvecklingsplanen för sjukhusområdet i Helsingborg. Projektet består av dels en nybyggnad, dels en omfattande ombyggnation av den befintliga huvudbyggnaden. En ersättningsbyggnad är på plats på sjukhusområdet och befintligt parkeringshus har utökats med ytterligare fyra halvplan. En av fyra flyglar i höghusdelen har byggts om och produktion pågår i den andra som färdigställs under 2021. Grundläggningsarbete pågår avseende nybyggnationen och under våren 2020 beslutade regionstyrelsen om medelstilldelning för att kunna genomföra nästa steg i den nya byggnaden, en tät byggnad.

Under våren 2019 presenterades en genomlysning av projektet för regionstyrelsen som visade på större byggnadstekniska problem än vad som tidigare förutsetts. Som en konsekvens av detta beslutade regionstyrelsen om att genomföra en revidering av den fysiska utvecklingsplanen. En ny investeringsberäkning och etappindelning ska tas fram. Kommande plan för framtidens hälsosystem i Region Skåne och eventuell profilering ska beaktas. Övriga insatser på sjukhusområdet är pausat. Olika alternativ genomlysas och ställs emot varandra. Bland alternativen ingår att undersöka lokalisering på alternativ plats. Utfallet under året blev 633 miljoner kronor och det totala utfallet för bygginvesteringar i Helsingborg är nu uppe i 3,2 miljarder kronor.

De pågående insatserna på sjukhusområdet inklusive en helt färdigställd funktionell nybyggnad bedöms innebära en investering om 5,4 miljarder kronor exklusive utrustningsinvesteringar.

• Hälso- och sjukvårdssektorn

Region Skåne har tillsammans med Peab och Wihlborgs Fastigheter AB bildat ett bolag med syfte att utveckla sjukhusområdet med en inriktning på att koncentrera sjukvårdsverksamheten till det norra sjukvårdsområdet. Under 2018 färdigställdes projektet och om- och nybyggnation togs i bruk. I samband med att slutligt ramavtal fastställ-

FOTO: © KRISTINA STRAND-LARSSON, LUNDS KOMMUN

des i mars 2018 beslutade regionstyrelsen att inleda förhandlingar om ytterligare förhyrningar för de delar som inte ryms i de framtagna ytorna. I september 2019 beslutade regionstyrelsen om ett nytt avtal om nybyggnation av ytterligare ett nytt hus på sjukhusområdet. Det nya huset beräknas vara klart 2022.

- *Framtidens ortopedi i Hässleholm (Forth)*

I Hässleholm pågår ett arbete med att skapa ersättningslokaler för operation- och sterilverksamhet. En fysisk utvecklingsplan fastställdes av regionstyrelsen i december 2018 som belyste även övriga delar av sjukhusets förutsättningar för att bedriva en modern ortopedisk operationsverksamhet. Under hösten 2019 beslutades om genomförande av etapp 1 i det scenario som rekommenderades i den fysiska utvecklingsplanen. Etappen omfattar nytt operationshus med mottagning och vårdavdelning med mera, servicecentral och infrastruktur på sjukhusområdet. I beslutet gjordes en medelstildelning om 1,6 miljarder kronor inklusive utrustning. Projektorganisationen är upphandlad men pandemin innebar att start av projektering senarelades från våren till hösten 2020. Detta har också gjort att tidpunkten för färdigställande flyttas fram till 2025. Under 2020 har investeringen uppgått till 12 miljoner kronor och budget är 40 miljoner kronor.

- *Psykatri, palliativ, habilitering och hjälpmedel med mera i Malmö*

En utredning pågår avseende behov av insatser avseende lokaler för barn- och vuxenpsykiatri, habilitering och hjälpmedel, palliativ verksamhet med mera. Omfattningen av lokalbehoven för dessa verksamheter är mycket stora samtidigt som dagens lokaler har dålig standard. Ett antal lösningsförslag har utretts. Regionstyrelsen fattade under hösten 2019 ett inriktningsbeslut om etablering på södra sjukhusområdet i Malmö.

- *Koncentration barn- och ungdomsmedicin i Malmö*

Barn- och ungdomsmedicin i Malmö är idag fysiskt uppdelat på att antal platser där särskilt den del som finns kvar på det södra sjukhusområdet har en besvärlig localsituation. Ett arbete pågår nu med att etablera en sammanhållen verksamhet i långa raden på norra sjukhusområdet i Malmö. Regionstyrelsen tilldelade i november 2020 investeringen medel som uppgår till cirka 230 miljoner kronor inklusive utrustning. I slutet av året påbörjades projekteringsfasen och ombyggnationen påbörjas enligt plan kring halvårsskiftet 2021. Utfallet för 2020 uppgår till 5 miljoner kronor och projektet planeras vara färdigställt i slutet av 2022.

- *Laboratoriemedicin på sjukhusområdet i Lund*

En bärande idé i den den regionalt sammanhållna laboratoriemedicinska verksamheten har varit att koncentrera delar av verksamheten till Lund. Under den senaste femårsperioden har delar av detta genomförts genom ombyggnationer av befintliga lokaler för bland annat mikrobiologi, patologi och klinisk genetik. Under våren 2020 beslutade regionstyrelsen om medelstildelning för det avslutande projektet som innebär att nya lokaler skapas för labmedicins basenhets 24/7-plattform samt för en koncentration av specialkemi som idag finns i Malmö och Lund. Projektering pågår och beräknas vara färdig under våren 2021 då ombyggnaden påbörjas. Den första huvudetappen som möjliggör etablering av 24/7-plattformen kommer vara färdigställd till sommaren 2022 och resterande delar i slutet av 2023. Projektet omfattar inklusive utrustning 270 miljoner kronor. Utfallet 2020 uppgår till 24 miljoner kronor.

Bygginvesteringar under 100 miljoner kronor inom hälso- och sjukvårdssektorn

Inom ramen för bygginvesteringar under 100 miljoner kronor inom hälso- och sjukvården sätts av medel för mindre objekt. Utrymmet för övriga insatser sattes under 2020 till 258 miljoner kronor, av detta utgjorde 91 miljoner kronor

lokala potter till hälso- och sjukvårdens förvaltningar. Utfallet under 2020 blev 101 miljoner kronor. Flertalet av objekten i budget 2020 är externa förhyrningar som inte genererar investeringsutfall men som avräknats investeringsbudgeten. Under 2020 har en ombyggd hematologimottagning på sjukhusområdet i Malmö färdigställts. Arbetet pågår på sjukhusområdet i Lund med lokaler för en central endoskopienhet samt nya lokaler för vävnadsbanken, objekt som kommer att färdigställas under 2021. Bland de externa förhyringarna kan nämnas den rättspsykiatriska öppenvården i Malmö som under året har flyttat in i nybyggda lokaler. Nybyggnationer pågår för vårdcentraler i Södra Sandby, Bokskogen och Anderslöv vilka kommer att färdigställas under 2021. I Dockan i Malmö pågår arbetet med att skapa nya lokaler för reproduktionsmedicinskt centrum (RMC) samt för logopedmottagning som också kommer bli färdigt under 2021. De nya lokalerna för RMC kommer skapa förutsättningar för etableringen av ett familje-BB i kvinnoklinikens byggnader i Malmö. De nya lokalerna för logopederna är en förutsättning för etablering av samlad barn- och ungdomsverksamhet på sjukhuset i Malmö.

Serviceenämnden

Ramen för fastighetsägarinvesteringar används för att förbättra, förnya och anpassa befintliga byggnader eller deras befintliga tekniska system i de fall där förändringen inte huvudsakligen beror på verksamhetsförändringar hos hyresgästen. Sedan 2018 ingår även 55 miljoner kronor per år för energieffektiviseringar i ramen. Fastighetsägarinvesteringarna disponeras av servicesnämnden och uppgick under 2020 till 414 miljoner kronor. Det samlade utfallet för dessa områden under året blev 343 miljoner kronor, varav 22 miljoner kronor bokförts som utrustningsinvesteringar. Under 2020 har dessutom 46 miljoner kronor avräknats budgeten för en extern förhyrning för åkerilokaler. Färdigställandet av dessa lokaler har dock förskjutits till kvartal 1 2021. Under 2020 har serviceenämnden fattat ett inriktningsbeslut om att etablera lokaler för måltidsproduktion i Kristianstad.

Utrustningsinvesteringar inom hälso- och sjukvårdssektorn

Skånes digitala vårdssystem (SDV)

Hösten 2017 gjordes en medelstilldelning om drygt 1 miljard för införandet av ett nytt digitalt vårdssystem i Skåne (SDV). Upphandlingen överklagades vilket gjorde att det först i mars 2018 kunde tecknas avtal med den utsedde leverantören. Under 2020 har arbetet med det nya systemet fortsatt. Covid-19-pandemin har på flera sätt bidragit till att systemet inte har kunnat färdigställas i planerad takt. Omprioriteringar har gjorts och medarbetarna har behövt i vården. Testarbete med IT- och MT-utrustning och wifi-förtätning har inte heller kunnat göras på grund av restriktioner gällande verksamhetsbesök i vården. Därför pågår nu ett arbete med förslag på en reviderad plan för införande. Budget för 2020 var 225 miljoner kronor och utfallet under 2020 blev 218 miljoner kronor, vilket gör att det sammanlagda utfallet till och med 2020 är 674 miljoner kronor. Under året gjordes en genomlysning av framtida behov kopplat till införandet av SDV och det resulterade i en utökad medelstilldelning med 660 miljoner kronor. Total budget för SDV är 1,7 miljarder kronor.

Utrustning strategiska bygginvesteringar hälso- och sjukvården

Utrustning för de strategiska investeringarna inom hälso- och sjukvården har budgeterats till 165 miljoner kronor under året och utfallet 38 miljoner kronor.

Övrig utrustning hälso- och sjukvården

Resterande medel, 432 miljoner kronor, har avsatts för huvudsakligen ny- och reinvestering i medicinteknisk utrustning men även annan utrustning nödvändig för driften av hälso- och sjukvården. Utfallet blev 478 miljoner kronor, varav 305 miljoner kronor i lokala potter och 173 miljoner kronor i objekt över 5 miljoner kronor. Den absoluta merparten av utgifterna har inneburit utbyte av befintlig utrustning.

Kollektivtrafiknämnden

Under 2018 fastställdes budget för sju spårvagnar i Lund baserat på en genomförd upphandling till knappt 300 miljoner kronor. Under 2020 påbörjades le-

veransen men försenades på grund av pandemin. Trafikstart som var planerad till augusti sköts fram till december. Samtliga vagnar är levererade till Lund men för tre av vagnarna sköts leveransgodkännandet och därmed övertagandet av ägandet till efter årsskiftet 2020/2021. Utfallet under 2020 blev 104 miljoner kronor och totalt är investeringen för vagnar uppe i 165 miljoner kronor.

Skånetrafiken har infört ett nytt biljettsystem med den nya appen som huvudsaklig kanal. De nya biljettautomaterna är nu utrullade och avvecklingen av det gamla systemet har genomförts. Sammanlagt avsattes 223 miljoner kronor i hård- och mjukvara. Projektet är nu avslutat och den samlade utgiften blev 248 miljoner kronor. Under 2020 uppgick investeringen till 32 miljoner kronor.

Kollektivtrafiknämnden disponerar under planperioden 40 miljoner kronor årligen i syfte att förbättra informationen till resenärerna, genomföra anpassningar för funktionshindrade och för att öka framkomligheten för busstrafiken. Utfallet under året blev 42 miljoner kronor.

Under 2017 beslutades om att införa ytterligare en tågmodell i Region Skåne inriktad på högkapacitet mellan Helsingborg och Köpenhamn, System 3. En upphandling påbörjades under 2019 och i november samma år beslutade regionfullmäktige om medelstilldelning om 2,2 miljarder. Våren 2020 var upphandlingen klar men överprövades. Budgeten för System 3 under 2020 var satt till 370 miljoner kronor men genererade inget utfall. I december kom förvaltningsrättens dom som innebär att upphandlingen behöver göras om.

Regionstyrelsen beslutade i november 2019 om medelstilldelning med 438 miljoner kronor till installation av *European rail traffic management system* (ERTMS), som är ett standardiserat europiskt säkerhetssystem för järnvägar med syfte att möjliggöra effektiv gränsöverskridande tågtrafik. Övergången till det nya systemet innebär mycket omfattande investeringar för trafikverket och för samtliga tågoperatörer. Upphandlingar har genomförts för både Öresundståg och Pågatåg. Upphandlingen för Pågatåg har överprövats vil-

ket innebär en förskjutning jämfört med antagen tidplan vid medelsfördelning. Årets budget för ERTMS var 98 miljoner kronor och utfallet blev 31 miljoner kronor.

Regionstyrelsen beslutade i juni 2020 att godkänna en ny extern förhyring för att etablera ett nytt huvudkontor för Skånetrafiken i Hässleholm. Byggnaden uppförs nu intill järnvägsstationen och kommer stå färdig i slutet av 2021.

Regionstyrelsen

Regionstyrelsen disponerar utrymme för byggnads- och utrustningsinvesteringar inom dess verksamheter, resultatneutrala investeringar, samt oförutsedda behov. Här avsätts medel för servicenämnden och kollektivtrafiknämnden att avropa från regionstyrelsen. Sammanlagt budgeterades 649 miljoner kronor i denna ram under 2020 varav 646 miljoner medelstilleddes i beslut om bussdepåer, ERTMS, System 3, analysplattform för labmedicin och intermediära vårdplatser.

Finansiell analys

Den finansiella analysen utgår från RK-modellen och syftet är att genom en utvärdering av de fyra aspekterna Resultat–Kapacitet och Risk–Kontroll klargöra huruvida det råder god ekonomiskushållning i Region Skåne.

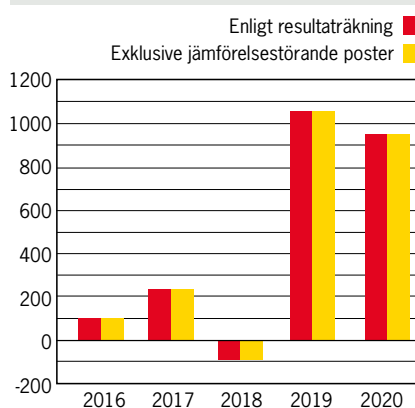
Resultat–Kapacitet

Årets resultat

Region Skånes resultat för 2020 blev 958 miljoner kronor. Årets resultat uppgår till 2,2 procent av de samlade intäkterna från skatter, statsbidrag och utjämning. Det fastställda budgeterade resultatet för 2020 uppgick till 900 miljoner kronor, vilket ger ett budgetöverskott på 58 miljoner kronor. Resultatet är 98 miljoner kronor sämre jämfört med 2019.

Region Skånes ekonomi har blivit starkt påverkad och belastad av pandemin covid-19. Samtidigt har staten tillskjutit stora tillfälliga statsbidrag på grund av pandemin. Region Skåne har därmed, pandemin till trots fått ett positivt ekonomiskt resultat 2020. Region Skånes budget 2020 har också reviderats två gånger.

Årets resultat (Mkr)

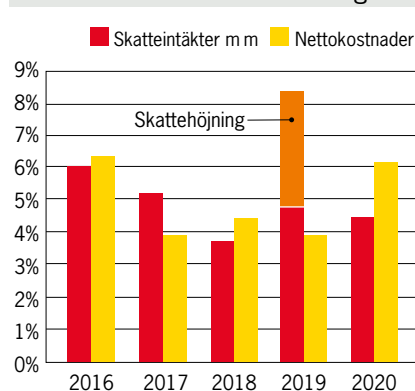

I ovan diagram redovisas resultatet justerat för jämförelsestörande poster. Inte sedan 2015, då resultatet innehöll en återbetalning från AFA som uppgick till 176 miljoner kronor, har det förekommit någon jämförelsestörande post över 60 miljoner kronor.

Finansiering – intäkterna

Region Skånes intäkter i form av skatteintäkter, statsbidrag och utjämning uppgick till 44 169 miljoner kronor, vilket är 734 miljoner kronor mindre än budgeterat belopp. Jämfört med 2019 ökade intäkterna med 4,5 procent eller 1 889 miljoner kronor. Skatteintäkterna ökade med 138 miljoner kronor eller 0,4 procent, vilket är 725 miljoner kronor lägre än budget. Skatteintäkterna blev cirka 520 miljoner kronor lägre än enligt den skatteunderlagsprognos som gjordes i februari 2020. Samtidigt uppgår de totala tillskotten av generella statliga bidrag till följd av covid-19 till

Kostnads- och intäktsutveckling

1 048 miljoner kronor. Sammantaget innebär det att 1,3 procentenheter av intäktsökningen på 4,5 procent utgörs av covidrelaterade effekter. Övriga delar av kommunalekonomisk utjämning och generella statliga bidrag ökade med 6,8 procent eller 703 miljoner kronor.

Nettokostnaderna

Under 2020 uppgick verksamhetens kostnader inklusive avskrivningar till 53 946 miljoner kronor och de verksamhetsanknutna intäkterna till 11 765 miljoner kronor. Nettokostnadsökningen uppgick till 6,2 procent. Det vägda medelvärde på nettokostnadsökningen för alla regioner låg på 1,1 procent 2020. Det innebar en minskning på 2,7 procentenheter jämfört med 2019 medan Region Skånes nettokostnadsökning istället steg med 2,4 procentenheter vilket motsvarar 945 miljoner kronor.

Bruttokostnadsutvecklingen steg kraftigt från 4 procent 2019 till 9,1 procent 2020. Orsaken är främst pandemin och de stora omställningar som gjorts i verksamheten för att öka kapaciteten och säkerställa ett omhändertagande av ett stort antal sjuka covid-19-patienter, stora inköp av skyddsmaterial och skyddsutrustning samt stora intäktsbortfall i kollektivtrafiken. I resultatet 2020 finns en stor intäkt på cirka 1 800 miljoner kronor som avser riktat statsbidrag för merkostnader till följd av covid-19. Detta förklarar varför nettokostnadsutvecklingen stannar på 6,2 procent när bruttokostnadsutvecklingen uppgår till 9,1 procent. Av nettokostnadsutvecklingen på 6,2 procent uppskattas 0,5 procentenheter utgöra covidrelaterade effekter.

Investeringarna

Under 2020 uppgick investeringarna till 4 039 miljoner kronor. Budgeten för året var 5 348 miljoner kronor. Investeringar i fastigheter uppgår till 2 927 miljoner kronor och 1 112 miljoner kronor avser utrustning, varav 262 miljoner kronor avser strategiska investeringar av utrustning i kollektivtrafik. Investeringarnivån 2020 är för första gången på flera år lägre än föregående år. En stor anledning till det är naturligtvis pandeminns effekt på Region Skåne samt omvärlden. Självfinansieringsgraden, där

resultat plus avskrivningar sätts i relation till investeringarna, uppgår enligt blandmodellen till 54 procent.

Soliditeten

Nyckeltalet soliditet är ett mått på Region Skånes långsiktiga finansiella handlingsutrymme och visar hur stor del av tillgångarna som finansieras med egna medel. Soliditeten förbättrades med 10,7 procentenheter under 2020 och uppgick till -49,2 procent vid årsskiftet enligt fullfonderingsmodellen. Enligt blandmodellen förbättrades soliditeten med 2,7 procentenheter under 2020 och uppgick till -5,4 procent vid årsskiftet. Den genomsnittliga soliditeten för regioner i landet med beräkning av samtliga pensionsförpliktelser uppgick till -10,5 procent. Det kan noteras att 12 av 21 regioner har en negativ soliditet, det vill säga att skulderna är större än tillgångarna. Det är dock bara en region i landet som har en svagare soliditet än Region Skåne. Det finns inget uttalat balansmål i Region Skåne, men för att skapa långsiktigt stabila förutsättningar bör det långsiktiga soliditetsmålet vara att tillgångarna ska vara större än skulderna.

Risk-Kontroll

Räntebärande tillgångar och skulder

De räntebärande finansiella tillgångarna uppgår till 2 527 miljoner kronor medan de räntebärande finansiella skulderna, exklusive pensionsskulden, uppgår till 9 024 miljoner kronor, vilket innebär en räntebärande nettoskuldssättning om 6 497 miljoner kronor. Nettoskulden har ökat med 112 miljoner kronor under året framförallt beroende på att resultat, avskrivningar och pensionsavsättningar

Räntekostnad och avkastning

Procent	2020	2019	2018	2017	2016
Räntekostnad långfristiga lån, %	0,45	0,39	0,14	0,05	0,16
Räntekostnad kortfristiga lån, %	-0,07	-0,20	-0,53	-0,57	-0,56
Räntekostnad leasing, %	0,33	0,16	-0,21	-0,36	-0,25
Räntekostnad netto swapkontrakt, %	0,91	1,62	2,17	2,45	2,73
Räntekostnad total skuld inkl. ränteswapkontrakt, %	0,69	0,75	0,98	1,07	1,35
Avkastning placeringar och bank, %	0,08	-0,07	0,00	0,00	0,00

inte räckt till för att finansiera investeringarna som under året uppgått till 4 039 miljoner kronor.

Likviditet

Region Skånes likviditet har under 2020 ökat med 1 334 miljoner kronor till 2 408 miljoner kronor. All likviditet har under året varit placerad på konto i bank med mer förmånliga inlåningsvillkor och större tillgänglighet än andra tillåtna korta placeringsalternativ. Avkastningen på placeringarna uppgick 2020 till 0,1 procent på en genomsnittslikviditet om 1 720 miljoner kronor.

Låneskuld

Den totala låneskulden, som omfattar både kreditmarknadsupplåning via obligations- och certifikatprogram, långfristiga bilaterala lån, långfristiga finansiella leasingavtal samt deras kortfristiga del som utgörs av kommande års amortering, uppgår vid årsskiftet till 8 744 miljoner kronor. Skulden har amorterats med 1 344 miljoner kronor medan nyupplåning genomförts med 2 814 miljoner kronor, det vill säga en netto-upplåning om 1 470 miljoner kronor. Upplåning har genomförts genom emissioner av obligationer i MTN-programmet. Upplåning har genomförts vid tre tillfällen till nominella belopp om 1 200 miljoner kronor i 7 år till fast ränta 0,28 procent, 300 miljoner kronor i 3,5 år till rörlig ränta respektive 1 300 miljoner kronor i 5 år med 850 miljoner kronor till rörlig ränta och 350 miljoner kronor med fast ränta 0,50 procent. Av upplåningen utgjordes 2 500 miljoner kronor av gröna obligationer.

Region Skåne har sedan 2015 ett ratingbetyg från Standard & Poor's, AA+. En revidering av betyget har genomförts 2020 med oförändrat betyg. Stora delar av låneskulden löper med rörlig

ränta och därför används ränteswappar för att förändra räntebindningstiden i existerande lån på portföljbasis. Under året har fyra nya swapavtal tecknats på sammanlagt 900 miljoner kronor till fasta räntor om 0,27 procent i genomsnitt. Genomsnittsräntan för den totala låneskulden inklusive swapavtal uppgick 2020 till 0,69 procent.

Ej räntebärande finansiella tillgångar och skulder

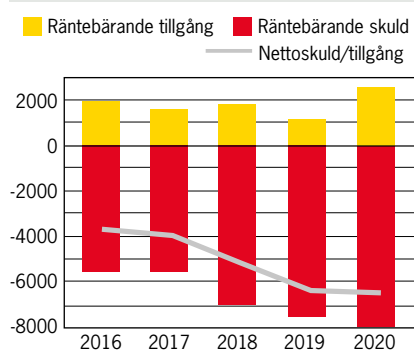
Ej räntebärande finansiella tillgångar utgörs av aktier i dotter- och intressebolag om 415 miljoner kronor, bidrag till infrastruktur som upplöses på 25 år om 755 miljoner kronor till ESS och utbyggnaden av järnvägen mellan Lund och Malmö samt långfristiga fordringar på 171 miljoner kronor som avser förskottering till Trafikverket. Region Skåne äger enbart, utöver insatt kapital i intressebolag, aktier i holdingbolaget Region Skåne Holding AB.

Det har inte skett några förändringar av aktieinnehavet under året. Bidragen till infrastruktur har upplösts med 38 miljoner kronor under året. Räntelösa handkassar uppgår till 1,3 miljoner kronor.

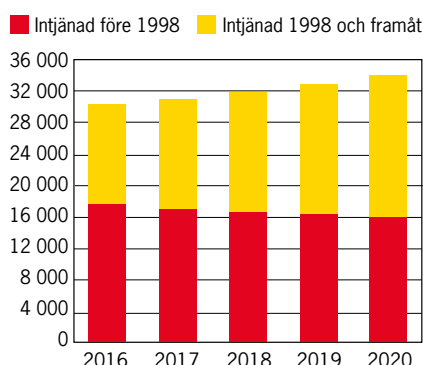
Pensionsåtaganden

De totala pensionsförpliktelserna, inklusive löneskatt, uppgick vid årsskiftet till 33 948 miljoner kronor, fördelat på 17 877 miljoner som avser skuld intjänad från och med 1998 och 16 027 miljoner som avser skuld intjänad före 1998. Pensionsförpliktelserna har ökat med 1 040 miljoner kronor sedan föregående år. Region Skåne har inte avsatt några medel till framtida pensionsutbetalningar utan återlånar medlen till investeringsverksamheten vilket innebär att någon specifik tillgångsportfölj för pensionsändamål inte föreligger.

Nettoskuld/tillgång (miljoner kronor)

Totala pensionsförpliktelser (Mkr)

Räntenetto

Till följd av ett ränteläge kring 0 för de korta räntorna under året har inlåningen på bankkonto endast genererat intäkter på drygt 1 miljon kronor. Ränteintäkter från utlämnade lån har influtit med 1 miljon kronor varför räntor från finansiella tillgångar är 2 miljoner kronor. Räntekostnaden för skulderna uppgår till 59 miljoner kronor, vilket medför ett räntenetto på 57 miljoner kronor. Räntenettet är 1 miljon kronor högre än föregående år. Räntenettet utgör 0,1 procent av skatteintäkter, utjämning och generella statsbidrag. Ränteswapkontrakten, som förlänger den genomsnittliga löptiden i låneportföljen, har medfört utökade räntekostnader under 2020 med 23 miljoner kronor då de långa räntorna varit högre än de korta. Kostnaden för ränteswapkontrakten är 10 miljoner kronor lägre än 2019 främst till följd av en naturlig omsättning i swapportföljen. Låne- och leasingkuldens undervärden på -66 respektive -12 miljoner kronor enligt tabell och resultatförs inte. Region Skåne tillämpar säkringsredovisning för derivattransaktioner. Inga poster har bokats upp på grund av säkringsredovisningen. Efter-

som Region Skåne hade hela likviditeten på konton i bank vid årsskiftet har inte någon värdering till verkligt värde för placeringsportföljen påverkat resultatet. Utöver räntenettet har uttagna avgifter för borgensåtaganden intäktsförts med 15 miljoner kronor.

Borgen

Ett av Region Skånes större borgensåtagande om 1 841 miljoner kronor består av solidarisk borgen för Transitio AB:s finansiering av tåganskaffning. Med nuvarande regelverk med enskild proprieborgen minskas successivt den solidariska borgen när lånen refinansieras, en minskning som tillsammans med övrig amortering inneburit en lägre solidarisk borgen för 2020 om 612 miljoner kronor. Regressrätt föreligger mot övriga landsting med 1 605 miljoner kronor vilket innebär att Region Skåne själva svarar för 236 miljoner kronor. Tillsammans med tecknad proprieborgen om 27 miljoner kronor utgör Region Skånes egna ansvar 263 miljoner kronor.

Regionfullmäktige beslutade under 2017 att lämna borgen till direkt eller indirekt helägda bolag för deras pensionsutfästelser enligt avsättningen i bolagets balansräkning för de bolag som är berörda. Borgen för Folktandvården Skåne AB:s pensionsåtagande uppgår till 175 miljoner kronor, en ökning med 31 miljoner kronor sedan föregående årsskifte.

Övriga borgensåtaganden består av beslutad ramborgen till Hälsostraden i Ängelholm AB om totalt 1 252 miljoner kronor för finansiering av renovering och nyproduktion av sjukvårdsfastigheter på Ängelholms sjukhusområde. Av den beslutade borgen har borgen tecknats för 1 184 miljoner kronor medan 1 005 miljoner kronor av borgensbeslu-

tet var utnyttjat vid årsskiftet. Som säkerhet för borgensåtagandet finns underborgen med en tredjedel var från de andra delägarna i bolaget som utöver Region Skåne utgörs av Wihlborgs Fastigheter AB och Peab Sverige AB.

Budgetföljsamhet

Årets resultat blev 958 miljoner kronor. Budgeterat resultat var 900 miljoner kronor vilket innebär att årsutfallet blev 58 miljoner kronor bättre än budgeterat. Det motsvarar 0,1 procent i relation till verksamhetens nettokostnader. Utfallet för verksamhetens nettokostnader blev 533 miljoner kronor bättre än budgeterat vilket motsvarar en avvikelse på 1,3 procent.

Budgetavvikelser 2020

Budgeten har reviderats två gånger under året, en gång i april och en gång i november. Bakgrunden är de tillskott riksdagen beslutat om under året till följd av pandemin. Härvid har verksamhetens nettokostnader uppbudgeterats med sammanlagt drygt 1 400 miljoner kronor liksom kommunalekonomisk utjämning och generella statliga bidrag.

Verksamhetens intäkter gav ett överskott på 1 687 miljoner kronor vilket främst förklaras av högre statsbidrag och andra bidrag än budget, 3 200 miljoner kronor. Dessa statsbidrag avser merkostnader (1 800 miljoner kronor), statsbidrag för test- och smittspårning (700 miljoner kronor), bidrag för intäktsbortfall i kollektivtrafiken (470 miljoner kronor) samt bidrag sjuklön (200 miljoner kronor). Samtidigt har intäktsbortfallet i kollektivtrafiken varit högt, 1 300 miljoner kronor lägre jämfört budget. Utöver detta blev försäljning av hälso- och sjukvård, försäljning av övriga varor och tjänster samt patientavgifter tillsammans 350 miljoner kronor lägre än budget. Däremot utföll försäljning av medicinska tjänster 140 miljoner kronor över budget.

Underskottet på personalkostnader, 687 miljoner kronor, fördelas på lönekostnader 734 miljoner kronor och arbetsgivaravgifter 200 miljoner kronor medan pensionskostnader och övriga personalkostnader gav ett överskott på 247 miljoner kronor.

Räntebärande tillgångar och skulder

Miljoner kronor	Bokfört värde	Bokfört värde inkl upplupen ränta	Verkligt värde	Övervärden (+) undervärden (-)
Låneskuld	7 848	7 859	7 925	-66
Leasingskuld	895	895	906	-12
Swapkontrakt	0	2	48	-46
Total låneportfölj	8 744	8 756	8 880	-124
Placeringsportfölj	2 407	2 407	2 407	0
Netto	6 337	6 349	6 473	-124

Riskhantering

De räntebärande finansiella tillgångarna och skulderna hanteras i enlighet med Region Skånes riktlinjer för medelsförvaltning vilken innehåller följande riskbegränsningar.

Ränterisk

Den genomsnittliga återstående räntelöptiden tillåts inte överskrida 2 år avseende penningmarknadsplaceringar. All likviditet finns på bankkonto och är omedelbart tillgänglig. För låneskulden gäller ett riktvärde om 2 år i genomsnittlig räntelöptid med en tillåten avvikelse inom intervallet 1 till 3 år samt att högst 50 procent av låneskulden får exponeras mot ränteförändringar det kommande året. Finansiell leasing jämföras med övrig upplåning och omfattas av samma limiter som låneskulden. De faktiska värdena vid årsskiftet framgår av tabell nedan.

Ränteswapkontrakt har tecknats om 2 550 miljoner kronor i avsikt att uppnå rätt ränteförfallsprofil och genomsnittlig återstående löptid. Ränteswapkontrakten förlänger den genomsnittliga räntelöptiden i låneskulden med 0,7 år till 2,7 år.

Räntebindningstiden avgör hur snabbt en ränteförändring påverkar finansnettot. Med ovanstående räntebindning påverkar en förändring av räntan med en procentenhet på balansdagen finansnettot med nedanstående belopp:

Kommande året	miljoner kronor
Certifikat	0,0
Låneskuld	-30,3
Leasingskuld	-5,1
Ränteswapkontrakt	+18,3
Total låneportfölj	-17,2
Placeringar, konton	+24,0
Nettoskuld	+6,8

Valutarisk

Enligt riktlinjerna ska alla lån i utländsk valuta samt alla avtal i utländsk valuta där motvärdet överstiger 5 miljoner kronor valutasäkras. Alla lån i låneportföljen är upptagna i svenska kronor. Det sista av de 30 Pågatåg som beställdes 2014–2015 levererades i februari 2019, och därefter finns inga avtal om valutasäkringar kvar.

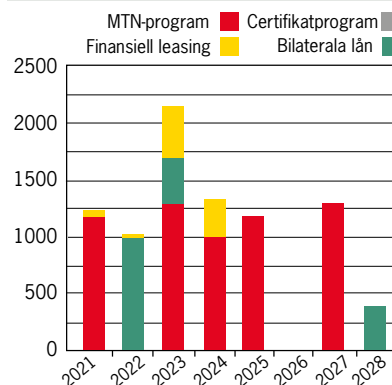
Finansieringsrisk

Vid årsskiftet uppgick andelen förfallande låneskulder inom en och samma tolv månadersperiod i förhållande till total låneskuld till 25 procent vilket ligger inom limiten 30 procent i riktlinjerna. Under nästa år förfaller obligationslån om 1 200 miljoner kronor till betalning samt leasingavtal med 46 miljoner kronor. Förfalloprofilen för låneskulden framgår av diagram nedan. Vid årsskiftet uppgick kapitalbindningen för låneskulden i genomsnitt till 3,4 år.

Rörelsekapitalet, som beräknas som samtliga omsättningstillgångar minus kortfristiga skulder har under 2020 förbättrats med 971 miljoner kronor och uppgår vid årsskiftet till minus 5 059 miljoner kronor.

Tillgängliga likvida medel, som ska uppgå till minst 3 000 miljoner kronor, uppgick till 6 907 miljoner kronor. Förutom redovisad likviditet inkluderas i tillgänglig likviditet även utnyttjad checkräkningskredit om 1 000 miljoner kronor samt utnyttjad del av tecknat låneavtal med Europeiska investeringsbanken om 3 500 miljoner kronor med ny- och ombyggnationen på Malmös sjukhusområde som underlag. Region Skåne kan klara sina betalningsåtaganden, trots ett stort negativt rörelsekapital, på grund av ett jämnt inflöde av säkra intäkter och utnyttjade bekräftade krediter om 4 500 miljoner kronor. För närvarande bedöms också marknadsförutsättningarna för kapital-

Förfallostruktur (miljoner kronor)

anskaffning genom Region Skånes korta och långa marknadsprogram och med ett ratingbetyg på AA+ som goda.

Likviditets- och kreditrisk

Likviditeten kan placeras i penningmarknaden utifrån krav på kreditvärdighet samt även i vissa fall med löptids- och beloppsbegränsningar. Likviditeten placeras i papper utgivna av svenska staten, svenska kommuner och dess helägda bolag, säkerställda obligationer, svenska bank- och bolåneinstitut samt i företag. För placeringar i företag, för vilka löptiden uppgår till högst tre månader, ställs krav på högsta kortfristig kreditvärdighet. Beloppsbegränsningar per kategori av emittenter innebär att väsentliga koncentrationer av kreditrisk undviks.

Placeringar i räntemarknaden genomförs i värdepapper med god likviditet där löptiderna inte är längre än prognostiserat framtida utflöde av likviditet. På balansdagen hade samtliga motparter i ingångna derivatavtal en kreditvärdighet om A eller högre (Standard & Poor's).

Räntebindningstid

	2020	2019	2018	2017	2016
Räntebindningstid låneskuld, år	2,0	1,4	1,8	1,4	0,6
Räntebindningstid swapkontrakt, år	0,7	0,6	0,8	1,3	2,1
Räntebindningstid lån inkl. ränteswapkontrakt, år	2,7	1,9	2,6	2,8	2,7
Räntebindningstid placeringar, år	0	0	0	0	0
Räntebindningstid nettoskuld, år	3,8	2,2	3,8	4,1	4,5
Exponering mot ränteförändring inom 1 år %	30,6	42,4	24,5	22,5	41,2

Budgetuppföljning

Miljoner kronor	ENLIGT FULLFONDERINGSMODELL			ENLIGT BLANDMODELL		
	Bokslut 2020	Budget 2020	Budget-avvikelse	Bokslut 2020	Budget 2020	Budget-avvikelse
Verksamhetens intäkter	11 765	10 078	1 687	11 765	10 078	1 687
Personalkostnader	-23 775	-23 088	-687	-24 715	-24 091	-624
Omkostnader	-28 602	-28 121	-481	-28 602	-28 121	-481
Avskrivningar	-1 570	-1 584	14	-1 570	-1 584	14
Verksamhetens nettokostnader	-42 181	-42 714	533	-43 122	-43 718	596
Skatteintäkter	32 154	32 879	-725	32 154	32 879	-725
Kommunalekonomisk utjämning	6 453	6 062	390	6 453	6 062	390
Generella statliga bidrag	5 562	5 961	-399	5 562	5 961	-399
Skatt, utjämning och bidrag	44 169	44 902	-734	44 169	44 902	-734
Verksamhetens resultat	1 987	2 188	-200	1 047	1 184	-138
Finansiella intäkter	94	90	4	94	90	4
Finansiella kostnader	-78	-88	10	-78	-88	10
Värdesäkring av pensionsskuld	-1 046	-1 290	244	-454	-647	193
Finansnetto	-1 029	-1 288	258	-438	-645	207
RESULTAT	958	900	58	608	539	70

Omkostnaderna summerar till ett budgetunderskott på 481 miljoner kronor. Större budgetunderskott redovisas för kostnader för regiongemensamma inköp av skyddsutrustning och skyddsmaterial och andra kostnader till följd av covid-19-pandemin på cirka 855 miljoner kronor, kostnader för verksamhetsanknutna tjänster 234 miljoner, inhyrd personal 226 miljoner, IT-tjänster och konsultkostnader samt övriga tjänster 225 miljoner, läkemedel 158 miljoner, sjukvårdsartiklar och medicinskt material 141 miljoner, köpt vård och tandvård 82 miljoner samt övrigt material och varor 53 miljoner kronor. Budgetöverskott redovisas för lämnade bidrag 1 067 miljoner kronor, trafik kostnader 403 miljoner samt fastighetskostnader 23 miljoner. Avvikelsen på lämnade bidrag är hänförlig till tilläggsbudgetar under året där kostnader sedan är bokförda på andra utgiftsslag (se ovan).

Skatt, kommunalekonomisk utjämning och generella statliga bidrag gav ett totalt budgetunderskott på 734 miljoner kronor. Skatteintäkterna blev 725 miljoner lägre än budgeterat medan den kommunalekonomiska utjämningen gav ett överskott på 391 miljoner till följd av tillskjutna generella statliga anslag. Budgetunderskottet för generella statliga bidrag, 400 miljoner kronor, beror på att tilläggsbudget nummer två allokerades till denna intäktspost istället för kommunalekonomisk utjämning. Överskot-

et i kommunalekonomisk utjämning och underskottet på generella statliga bidrag tar ur varandra.

Det totala budgetöverskottet på finansnettot uppgår till 258 miljoner kronor. Det är framförallt pensionsskulden intjänad från och med 1998 som är lägre än budgeterat och som medför lägre kostnader (244 miljoner kronor) för värdesäkringen av pensionsskulden. Övriga ränteutgifter bidrar till att minska underskottet (4 miljoner kronor) på intäktsidan. Det låga ränteläget har bidragit till att minska underskottet på kostnadssidan (10 miljoner kronor).

Prognossäkerhet

Prognosen för årets resultat som lämnades i samband med tertialbokslutet i augusti var 842 miljoner kronor och avvek från det slutliga bokslutet med 116 miljoner kronor eller 0,3 procent. Prognosen för verksamhetens nettokostnader i augustibokslutet avvek från bokslutet med 0,8 procent.

Känslighetsanalys

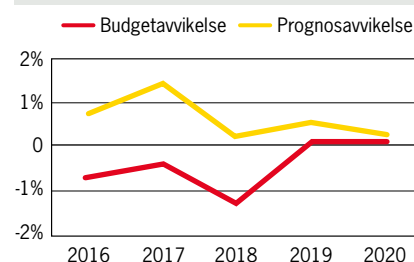
I tabellen bredvid redovisas hur ett antal scenarier skulle påverka Region Skånes ekonomi beräknat i 2020 års prismet.

Sammanfattning finansiell analys

Den finansiella analysen visar att Region Skåne uppfyller kraven på god ekonomisk hushållning det enskilda året 2020. Däremot blir den sammantagna bedöm-

ningen att det behövs fortsatt vidareutveckling och förbättring för att Region Skåne kan anses ha en god ekonomisk hushållning. Det grundläggande problemet är obalansen mellan intäkter och kostnader över tid. De senaste fem åren har kostnaderna tre år ökat snabbare

Budget- och prognosavvikelse för årets resultat i relation till verksamhetens nettokostnader

Känslighetsanalys

Miljoner kronor	Kostnad/intäkt 2020
Förändring av skattekraften med 1 %-enhet, brutto	± 356
Förändring av skattekraften med 1 %-enhet, netto	± 58
10 öre förändrad utdebitering	± 294
Löneförändring med 1 %	± 234
Omkostnadsförändring med 1 %	± 286
LPIK-förändring med 1 %	± 412
Förändring av utjämningsbidrag/avgift 100 kr/invånare	± 138
Läkemedelskostnadsförändr. med 1 %	± 54
Ränteförändring med 1 %, kostnader	± 17
Ränteförändring med 1 %, intäkter	± 24

än intäkterna vilket har försämrat det finansiella handlingsutrymmet att möta risker framöver. Årets resultat har de senaste tre av fem åren inte heller nått upp till det budgeterade resultatet. 2020 har inneburit ekonomiskt krisläge till följd av att det nya coronaviruset spreds. Dess påverkan på Region Skånes ekonomi och verksamhet har varit stor och ur analysynvinkel avviker 2020 från tidigare år. Vikande skatteunderlag och minskade intäkter i den löpande verksamheten i kombination med en väldigt hög kostnadsutveckling är alla variabler som varit direkt påverkade av covid-19. För att hantera dessa effekter har staten tillskjutit stora tillskott av generella och speciella statsbidrag vilket har gjort att Region Skåne, pandemin till trots, har fått ett resultat som är något bättre än budget. Den sammanlagda bedömningen är att den totala effekten av ekonomisk belastning på Region Skånes ekonomi 2020 till följd av covid-19 helt har kompenseras via statliga tillskott även om det finns enskilda intäkts- och kostnadsposter, till exempel intäktsbortfallet i kollektivtrafiken, som inte kompenseras. Utöver detta så blev de finansiella kostnaderna för pensions-

skulden 244 miljoner kronor lägre än budget och bidrar därmed till stor del till en positiv budgetavvikelse.

En exakt bedömning av intäkts- och kostnadsökningstakt rensat för covid-relaterade effekter är mycket svår att göra eftersom påverkan har varit så omfattande för all verksamhet. En uppskattning visar dock att av intäktsökningen på 4,5 procent så är 1,3 procentenheter direkt hänförbart till covid-19 och av nettokostnadsökningen på 6,2 procent så är ungefär 0,5 procentenheter hänförbart till covid-19. Med dessa hänsyn skulle i så fall den underliggande utvecklingen vara högre för nettokostnadsökningstakten än för intäktsökningstakten under 2020. Över tid så behöver förhållandet mellan intäktsökning och kostnadsökning vara det omvända för att klara framtida utmaningar.

Region Skåne står inför stora utmaningar de kommande åren med bygginvesteringar på våra sjukhusområden och investeringar inom kollektivtrafiken. Skånes digitala vårdssystem (SDV) som ska knyta ihop vården i hela Skåne med gemensamma arbetssätt och system, ska också sättas i drift de kommande åren. Dessa investeringar är nödvändiga för

framtiden för att klara den demografiska utvecklingen med att allt fler äldre, barn och unga ökar jämfört med den arbetsföra befolkningen samt utmaningen med den ökande konkurrensen om arbetskraften.

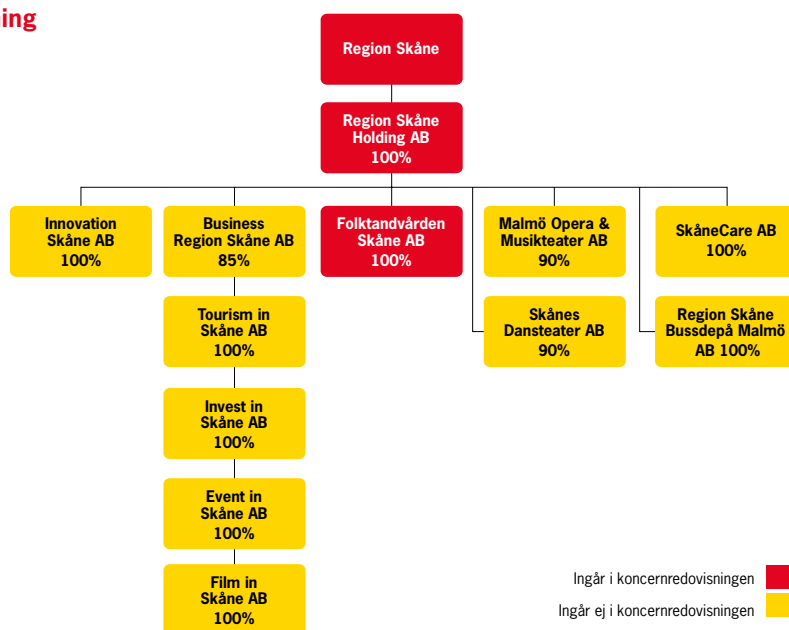
Men detta kommer också att leda till påfrestningar för ekonomin, speciellt då vi nu måste hantera det ökade välfärdsbehovet och komma ikapp med all verksamhet som behövt skjutas upp under pandemin. Det handlar bland annat om att

- rehabilitera långtidssjuka i covid-19.
- möta den förvärrade sjukdomsbild för andra diagnoser som kan ha uppstått på grund av färre kontroller, minskad screening och minskat vård-sökande.
- beta av de förlängda köerna till operationer och andra behandlingar som skjuts upp.
- ta hand om en personalstyrka som är mycket sliten.

Det är därför av största vikt att Region Skåne når de uppsatta finansiella målen kommande år, allt i syfte att skapa finansiellt handlingsutrymme för kommande generationers konsumtionsbehov.

Koncernen – Sammanställd redovisning

I den konsoliderade koncernen ingår, förutom alla nämnder och förvaltningar, moderbolaget Region Skåne Holding AB och Folk tandvården Skåne AB. Koncernresultatet uppgår till 957 miljoner kronor efter bokslutsdispositioner, vilket är i nivå med budgeterat resultat. Nettokostnadsutvecklingen uppgick till 6,2 procent. Den räntebärande nettoskulden för koncernen uppgick den 31 december 2020 till 6 273 miljoner kronor. Nettoskulden har ökat med 107 miljoner kronor under 2020. Koncernens nettoskuld är 224 miljoner kronor lägre än Region Skånes, framför allt beroende på Folk tandvårdsbolagets positiva kassaflöde.

Resultaträkning

REGION SKÅNE		ENLIGT FULLFONDERINGSMODELL		ENLIGT BLANDMODELL	
Miljoner kronor	Not	2020	2019	2020	2019
Verksamhetens intäkter	1	11 765	9 697	11 765	9 697
Verksamhetens kostnader	2	-52 376	-47 921	-53 317	-49 016
Avskrivningar	3	-1 570	-1 504	-1 570	-1 504
Verksamhetens nettokostnader		-42 181	-39 728	-43 122	-40 823
Skatteintäkter	4	32 154	32 016	32 154	32 016
Kommunalekonomisk utjämning	5	6 453	6 370	6 453	6 370
Generella statliga bidrag	6	5 562	3 893	5 562	3 893
Verksamhetens resultat		1 987	2 552	1 047	1 457
Finansiella intäkter	7	94	77	94	77
Finansiella kostnader	8	-78	-76	-78	-76
Värdesäkring av pensionsskuld	8	-1 046	-1 496	-454	-496
Resultat efter finansiella poster		958	1 056	608	961
Extraordinära poster		0	0	0	0
ÅRETS RESULTAT	9	958	1 056	608	961

KONCERN		ENLIGT FULLFONDERINGSMODELL		ENLIGT BLANDMODELL	
Miljoner kronor	Not	2020	2019	2020	2019
Verksamhetens intäkter	1	12 078	10 159	12 078	10 159
Verksamhetens kostnader	2	-52 641	-48 325	-53 582	-49 420
Avskrivningar	3	-1 613	-1 541	-1 613	-1 541
Verksamhetens nettokostnader		-42 176	-39 708	-43 117	-40 802
Skatteintäkter	4	32 154	32 016	32 154	32 016
Kommunalekonomisk utjämning	5	6 453	6 370	6 453	6 370
Generella statliga bidrag	6	5 562	3 893	5 562	3 893
Verksamhetens resultat		1 992	2 572	1 051	1 477
Finansiella intäkter	7	94	51	94	51
Finansiella kostnader	8	-79	-81	-79	-81
Värdesäkring av pensionsskuld	8	-1 050	-1 501	-459	-501
Resultat efter finansiella poster		957	1 042	607	947
Extraordinära poster		0	0	0	0
ÅRETS RESULTAT	9	957	1 042	607	947

Kassaflödesanalys

		ENLIGT FULLFONDERINGSMODELL				ENLIGT BLANDMODELL			
		REGION SKÅNE		KONCERN		REGION SKÅNE		KONCERN	
Miljoner kronor	Not	2020	2019	2020	2019	2020	2019	2020	2019
LÖPANDE VERKSAMHET									
Årets resultat	9,19	958	1 056	957	1 042	608	961	607	947
Justering för ej likviditetspåverkande poster ¹		2 645	2 412	2 731	2 461	2 995	2 507	3 080	2 556
Realisationsvinster/förluster	1,2	14	-18	14	-18	14	-18	14	-18
Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital		3 616	3 450	3 701	3 486	3 616	3 450	3 701	3 486
Ökning (-)/minskning (+) av kortfristiga fordringar	16	-815	-161	-813	-157	-815	-161	-813	-157
Ökning (-)/minskning (+) av förråd och varulager	15	-327	25	-327	25	-327	25	-327	25
Ökning (+)/minskning (-) av kortfristiga skulder	23	1 505	-236	1 455	-247	1 505	-236	1 455	-247
Kassaflöde från den löpande verksamheten		3 980	3 077	4 017	3 107	3 980	3 077	4 017	3 107
INVESTERINGSVERKSAMHET									
Investering i immateriella anläggningstillgångar		-243	-391	-247	-409	-243	-391	-247	-409
Investering i materiella anläggningstillgångar		-3 796	-3 850	-3 825	-3 880	-3 796	-3 850	-3 825	-3 880
Försäljning av materiella anläggningstillgångar		4	3	4	3	4	3	4	3
Erhållna investeringsbidrag		21	11	21	11	21	11	21	11
Förvärv av finansiella anläggningstillgångar		0	0	-100	0	0	0	-100	0
Försäljning av finansiella anläggningstillgångar		0	0	50	0	0	0	50	0
Medel från investeringsverksamheten		-4 013	-4 226	-4 096	-4 275	-4 013	-4 226	-4 096	-4 275
FINANSIERINGSVERKSAMHET									
Nyupptagna lån	22,23	2 814	1 208	2 814	1 208	2 814	1 208	2 814	1 208
Amortering av lån	22	-1 300	-600	-1 300	-600	-1 300	-600	-1 300	-600
Amortering leasing	22	-44	-71	-44	-71	-44	-71	-44	-71
Förändring koncernlån		36	-39	31	-20	36	-39	31	-20
Ökning av långfristiga fordringar	13	-59	-9	-8	-9	-59	-9	-8	-9
Amortering av långfristiga fordringar	13	0	0	0	0	0	0	0	0
Medel från finansieringsverksamheten		1 447	488	1 493	507	1 447	488	1 493	507
Utbetalning av bidrag till infrastruktur		-80	-29	-80	-29	-80	-29	-80	-29
ÅRETS KASSAFLÖDE		1 334	-690	1 334	-690	1 334	-690	1 334	-690
Likvida medel vid periodens början	17,18	1 074	1 764	1 075	1 765	1 074	1 746	1 075	1 747
Likvida medel vid periodens slut	17,18	2 408	1 074	2 409	1 075	2 408	1 727	2 409	1 729
Räntebärande nettotillgång (+)/skuld (-) vid årets början		-6 386	-5 208	-6 167	-4 971	-6 386	-6 386	-6 167	-4 971
Räntebärande nettotillgång (+)/skuld (-) vid årets slut		-6 497	-6 386	-6 274	-6 167	-6 497	-6 386	-6 274	-6 167
1. Specifikation av ej likviditetspåverkande poster									
Justering för av- och nedskrivningar	3,8	1 570	1 504	1 613	1 544	1 570	1 504	1 613	1 544
Justering för avsättningar		1 034	895	1 066	918	1 384	990	1 415	1 013
Justering för upplösning av bidrag till infrastruktur		38	38	38	38	38	38	38	38
Justering för kortfristiga finansiella poster		62	-33	67	-52	62	-33	67	-52
Justering för periodiserade reavinster		5	26	5	26	5	26	5	26
Justering för periodiserade investeringsbidrag		-57	-41	-57	-41	-57	-41	-57	-41
Justering för periodiserade hyresintäkter		-6	-6	-6	-6	-6	-6	-6	-6
Justering för övriga ej likviditetspåverkande poster		0	0	0	-1	0	0	0	-1
Justering för bokföring mot Eget kapital		0	0	6	6	0	0	6	6
Justering för bidrag till infrastruktur		0	29	0	29	0	29	0	29
Summa		2 645	2 412	2 731	2 461	2 995	2 507	3 080	2 556

Balansräkning

ENLIGT FULLFONDERINGSMODELL						ENLIGT BLANDMODELL			
Miljoner kronor	Not	REGION SKÅNE 2020	2019	KONCERN 2020	2019	REGION SKÅNE 2020	2019	KONCERN 2020	2019
TILLGÅNGAR									
Immateriella anläggningstillgångar	10	792	640	813	663	792	640	813	663
Mark, byggnader och tekniska anläggningar	11	18 188	15 834	18 188	15 834	18 188	15 834	18 188	15 834
Maskiner och inventarier	12	8 574	8 634	8 758	8 828	8 574	8 634	8 758	8 828
Finansiella anläggningstillgångar	13	692	633	520	462	692	633	520	462
Anläggningstillgångar		28 246	25 740	28 280	25 786	28 246	25 740	28 280	25 786
Bidrag till infrastruktur	14	755	792	755	792	755	792	755	792
Förråd och varulager	15	605	279	605	279	605	279	605	279
Kortfristiga fordringar	16	4 537	3 722	4 527	3 714	4 537	3 722	4 527	3 714
Kortfristiga placeringar	17	0	0	0	0	0	0	0	0
Kassa och bank	18	2 408	1 074	2 409	1 075	2 408	1 074	2 409	1 075
Omsättningstillgångar		7 551	5 075	7 542	5 068	7 551	5 075	7 542	5 068
SUMMA TILLGÅNGAR		36 551	31 608	36 576	31 646	36 551	31 608	36 576	31 646
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER									
Eget kapital	19	-17 992	-18 950	-17 999	-18 962	-1 965	-2 573	-1 972	-2 586
Därav årets resultat		958	1 056	957	1 042	608	961	607	947
Avsättningar för pensioner	20	33 948	32 908	34 123	33 052	17 921	16 532	18 096	16 676
Andra avsättningar	21	48	134	48	134	48	134	48	134
Avsättningar		33 996	33 042	34 172	33 186	17 969	16 665	18 144	16 810
Långfristiga skulder	22	7 937	6 411	7 937	6 411	7 937	6 411	7 937	6 411
Kortfristiga skulder	23	12 610	11 105	12 467	11 011	12 610	11 105	12 467	11 011
Skulder		20 547	17 516	20 403	17 422	20 547	17 516	20 403	17 422
SUMMA EGET KAPITAL AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		36 551	31 608	36 576	31 646	36 551	31 608	36 576	31 646
Ansvarsförbindelser									
Pensionsåtagande inklusive löneskatt intjänade före 1998	20	0	0	0	0	16 027	16 377	16 027	16 377
Borgensåtaganden ¹	24	3 060	3 632	3 060	3 632	3 060	3 632	3 060	3 632
Övriga ansvarsförbindelser	25	201	258	201	253	201	258	201	253
1. Varav borgen med regressrätt		1 605	2 206	1 605	2 206	1 605	2 206	1 605	2 206

Förvaltningsberättelse

Översikt av verksamhetens utveckling

I förvaltningsberättelsen lämnar Region Skåne information om förvaltningen av regionen i enlighet med Lag (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning samt rekommendationer och praxis.

Region Skånes ekonomi och verksamhet har blivit starkt påverkad och belastad av den pågående pandemin. Verksamheterna har tvingats ställa om och i vissa delar ställa in planerade aktiviteter, vilket har påverkat det ekonomiska resultatet genom både ökade kostnader och minskade intäkter. Samtidigt har staten under 2020 tillskjutit tillfälliga riktade statsbidrag till kommuner och regioner på grund av pandemin och Region Skånes budget för 2020 har därför också reviderats två gånger under året. Region Skåne har uppnått ett positivt ekonomiskt resultat 2020, vilket i sig blir motsägelsefullt i förhållande till pandemin, dock är det relaterat till de tillfälliga statliga pandemiersättningarna. Årets ekonomiska resultat riskerar att skapa förväntningar som framåt blir svåra att hantera med hänsyn till osäkerhet kring den ekonomiska återhämtningen, den demografiska utvecklingen samt behoven av att såväl effektivisera som att hantera en så kallad normaliseringsprocess.

Den regionala koncernen

Region Skånes samlade verksamhet bedrivs i såväl nämnds- och förvaltningsorganisation, som i hel- och delägda bolag samt även i andra samverkansformer. Inom ett flertal verksamhetsområden anlitar Region Skåne privata utförare och dessa följs upp i särskild ordning, varav ett flertal avser hälso- och sjukvård med uppdrag inom ramen för lagen om valfrihetssystem.

I den konsoliderade koncernen ingår, förutom alla nämnder och förvaltningar, moderbolaget Region Skåne Holding

AB och Folktandvården Skåne AB. Det bör framhållas att denna konsolidering endast i begränsad omfattning inverkar på helheten och därmed inte i väsentlig grad påverkar resultat och ställning. Balansomslutningen är till exempel 36,6 miljarder kronor för både Region Skåne och den konsoliderade koncernen, och gällande resultatet är skillnaden så liten som 1 miljon kronor, vilket är försumbart i sammanhanget.

Koncernresultatet uppgår till 957 miljoner kronor efter bokslutsdispositioner, vilket är i nivå med budgeterat resultat. Nettokostnadsutvecklingen uppgick till 6,2 procent. Den räntebärande nettoskulden för koncernen uppgick den 31 december 2020 till 6 273 miljoner kronor. Nettoskulden har ökat med 107 miljoner kronor under 2020. Koncernens nettoskuld är 224 miljoner kronor lägre än Region Skånes, framför allt beroende på Folktandvårdsbolagets positiva kassaflöde. Balansomslutningen har ökat från 31,6 miljarder kronor till 36,6 miljarder kronor.

Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning

Coronavirusets spridning över världen och sjukdomen covid-19 har medfört en kraftfull påverkan under året för såväl individer som samhälle, samt för verksamhet och ekonomi både globalt, nationellt och regionalt. Pandemin har varit en stor utmaning men med kraftfulla insatser från alla delar av Region Skånes verksamheter för att hantera situationen. Läget var något mer stabilt under sommaren, vilket innebar planering för ett återupptagande av uppskjuten vård (normaliseringsprocess). Då hade även snabbt uppbyggda digitala lösningar börjat nyttjas för att öka tillgängligheten. Under senhösten kom dock en andra och mer allvarlig våg med hög samhällssmittspridning, och ett ökat behov av sjukhusvård när fler

insjuknade med covid-19. Hälso- och sjukvården har varit hårt belastad, och delar av den planerade vården har tvingats skjutas på framtiden.

Bemanningsituationen inom hälso- och sjukvården har periodvis varit mycket ansträngd. Sista veckan i december aktiverades krislägesavtal för viss personal inom covid-19-vården i Region Skåne. Frånvaron till följd av sjukdom och tillfällig föräldrapenning (VAB, vård av barn) har också ökat markant under året. Antalet medarbetare i Region Skåne ökade med cirka 2,7 procent under 2020.

Förutom pandemins väsentliga inverkan påverkas Region Skåne även av sin sedan tidigare svaga finansiella ställning samt av regionens mycket stora investeringar inom områdena hälso- och sjukvård och kollektivtrafik. Dessutom befinner sig Region Skåne i en omställning för framtidens hälso- och sjukvård. Detta bland annat genom en fortsatt utveckling av Skånes digitala vårdssystem (SDV), men också med nya digitala lösningar som utvecklats för att svara mot nya behov som uppkommit under pandemin.

Händelser av väsentlig betydelse

Den 11 mars 2020 deklarerade WHO att covid-19 är en pandemi och att sjukdomen sannolikt skulle drabba alla världens länder. Pandemin har påverkat alla verksamheter under 2020, bland annat med krav på snabba omställningar i arbetssätt och prioriteringar samt även inneburit en stor osäkerhetsfaktor.

För hälso- och sjukvården har pandemin inneburit ett ökat tryck på främst intensivvård- och vårdavdelningar, men också på andra delar som exempelvis provtagning. Det har gjorts mindre av den planerade vården, och även en normaliseringsfas innebär påfrestningar då det finns ett ökat behov av tillgänglig vård. Under pandemin har tillgång och

efterfrågan gällande förbrukningsmateriel, läkemedel och utrustning visat sig vara exceptionellt svårbedömd och även om läget successivt har stabiliserats så kvarstår en osäkerhet. Likaså kan det bland annat finnas vissa finansiella värderingsrisker kopplade till inköp och lagerhållning som kan relateras till situationen med covid-19.

Pandemin har inneburit begränsningar för kulturverksamheter och planerade insatser inom regional utveckling. För kollektivtrafiken har de nationella rekommendationerna i syfte att begränsa spridningen av covid-19 inneburit minskat antal resanden och därmed minskade intäkter.

Med anledning av inkommen stämning från en leverantör av ett IT-system har det uppkommit ett potentiellt framtida betalningsansvar på kapitalbeloppet 469 miljoner kronor. Ingen reservering är gjord eftersom risken för ett negativt utfall med väsentligt belopp är liten.

Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten

Verksamhetsplan och budget är Region Skånes viktigaste styrdokument och är även styrande för hela den aktuella planperioden. De övergripande målen som fastställs av regionfullmäktige anger inriktningen för hela organisationen och utgör ramen för prioriteringar och är en röd tråd genom hela budget- och uppföljningsprocessen. Region Skånes verksamhetsplan och budget 2020 har fokus på det regionala perspektivet – inte koncernen – och årsredovisningen har samma inriktning. Då Region Skånes verksamhetsplan och budget 2020 har en tydlig struktur som utgår från organisationens verksamheter, så följer att fördjupade och mer detaljerade avsnitt avseende förvaltningsberättelsens rubriker återfinns i andra delar av Region Skånes årsredovisning.

Målen i verksamhetsplan och budget beslutas av regionfullmäktige och anger vad som sätts i särskilt fokus under aktuell period. Dock har situationen med covid-19 till delar inneburit krav på omställning och prioritering av såväl mål som verksamhet och ekonomi. Det interna kontrollarbetet i Region Skåne är integrerat med de ordinarie processerna

för planering, genomförande och uppföljning och de obligatoriska verksamhetsmässiga kontrollområdena är desamma som de övergripande målen.

Nämndernas uppföljningar sammanfattas i månads- och delårsrapporter som delges regionstyrelsen. Delårsrapporten för perioden januari–augusti är en fördjupad uppföljning av årsredovisningskaraktär och i årsredovisningen görs en sammanfattande uppföljning av årets verksamhet som redovisas till regionfullmäktige. Med anledning av situationen med covid-19 beslutade regionstyrelsen att den normalt fördjupade uppföljningen i delårsrapporten per augusti 2020 i delar skulle förenklas till förmån för annan mer prioriterad uppföljning.

I början av året aktiverades en regional medicinsk krisledning (RMKL) i samband med den akuta samhällsstörning som covid-19 innebar, som en regionövergripande ledningsfunktion i enlighet med Region Skånes krisberedskaps- och kriskommunikationsplan.

God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning

Region Skåne uppfyller den ekonomiska delen av god ekonomisk hushållning det enskilda året 2020. Däremot blir den sammantagna bedömningen att det behövs fortsatt vidareutveckling och förbättring för att Region Skåne långsiktigt kan anses ha en god ekonomisk hushållning.

Ett grundläggande problem är obalansen mellan intäkter och kostnader över tid. Tre av de senaste fem åren har kostnaderna ökat snabbare än intäkterna, vilket har försämrat det finansiella handlingsutrymmet att möta risker framöver. Över tid behöver förhållandet mellan intäktsökning och kostnadsökning vara det omvända för att klara framtida utmaningar. Det ekonomiska

resultatet har under tre av de senaste fem åren inte heller nått upp till det budgeterade resultatet.

Året 2020 har inneburit en exceptionell situation till följd av coronaviruset. Dess påverkan på Region Skånes ekonomi och verksamhet har varit stor, och ur analysynvinkel avviker 2020 därför från tidigare år. Vikande skatteunderlag och minskade intäkter i den löpande verksamheten i kombination med en väldigt hög kostnadsutveckling är alla variabler som varit direkt påverkade av covid-19. För att hantera dessa effekter har staten tillskjutit stora generella och speciella statsbidrag, vilket har gjort att Region Skåne, pandemin till trots, har fått ett resultat som är något bättre än budget.

Den sammanlagda bedömningen är, att den totala effekten av ekonomisk belastning på Region Skånes ekonomi 2020 till följd av covid-19 helt har kompenseras via statliga tillskott även om det finns enskilda intäkt- och kostnadsposter, till exempel intäktsbortfallet i kollektivtrafiken, som inte kompenseras fullt ut. Utöver detta så blev de finansiella kostnaderna för pensionskulden 244 miljoner kronor lägre än budget, vilket till stor del bidrar till en positiv budgetavvikelse.

Enligt kommunallagen ska mål och riktlinjer av betydelse för god ekonomisk hushållning anges även utöver det ekonomiska perspektivet. Region Skåne har i verksamhetsplan och budget 2020 med plan för 2021–2022 beslutat om fyra övergripande mål, som ska leda till god ekonomisk hushållning. Målen, som kan bestå av olika delmål, har för 2020 följts upp med resultat enligt tabell nedan.

Det bör noteras att de finansiella målen har uppnåtts det enskilda året 2020, vilket är positivt och lägger en grund för den uthålliga förbättring som krävs för

Måluppfyllelse

Mål	
Serviceinriktad verksamhet med hög kvalitet	● delvis uppfyllt
En drivande utvecklingsaktör	● uppfyllt
Attraktiv arbetsgivare	● delvis uppfyllt
Långsiktigt stark ekonomi	● ej uppfyllt
Samlad bedömning	● delvis uppfyllt

att långsiktigt stark ekonomi ska uppnås. Däremot uppnås inte det långsiktiga resultatmålet. Sammantaget blir bedömningen att det behövs fortsatt vidareutveckling och förbättring för att Region Skåne ska anses ha en god ekonomisk hushållning, varför en samlad bedömning blir ”delvis uppfyllt”.

Nyckeltalet soliditet är ett mått på Region Skånes finansiella ställning och visar hur stor del av tillgångarna som finansieras med egna medel. Soliditeten förbättrades med 10,7 procentenheter under 2020 och uppgick till -49,2 procent vid årsskiftet enligt fullfonderingsmodellen. Enligt blandmodellen förbättrades soliditeten med 2,7 procentenheter under 2020 och uppgick till -5,4 procent vid årsskiftet. Soliditetsförbättringen härrör från såväl årets resultat som det faktum att balansomslutningen har ökat från 31,6 miljarder kronor till 36,6 miljarder kronor.

Balanskravsresultatet

Det lagstadgade balanskravet innebär en miniminivå där intäkterna varje år måste balansera kostnaderna. Ett negativt balanskravsresultat ska återställas inom tre år.

Det ingående återställningskravet 2020 uppgick till 882 miljoner kronor. Med 2020 års balanskravsresultat som blev 599 miljoner kronor, uppgår Region Skånes återställningskrav till 282 miljoner kronor för perioden 2018–2020. Återstående återställningskrav från 2018 täcks inom budgeterat resultat för planperioden i beslutad verksamhetsplan och budget 2021 med plan 2022–2023.

Väsentliga personalförhållanden

Region Skåne hade 35 622 månadsavlönade medarbetare inom förvaltningsdriven verksamhet per 31 december 2020,

vilket är en ökning med 969 medarbetare i jämförelse med 31 december 2019.

Den totala sjukfrånvaron i Region Skåne låg 2020 på 6,5 procent, vilket är en ökning jämfört med föregående år som hade 5,4 procents sjukfrånvaro. Förändringarna kan till delar relateras till effekter av covid-19.

Den totala kostnaden för inhyrning av personal, sammanlagt 458 miljoner kronor, minskade med 0,7 miljoner kronor (0,2 procent), jämfört med året 2019.

Förväntad utveckling

Coronapandemin är i högsta grad fortsatt pågående, och trots stora förhoppningar på den vaccinering som inletts under 2021 kommer pandemins effekter vara kännbara en lång tid framöver, vilket gäller både för verksamheten och ekonomin. Det finns därutöver stora demografiska utmaningar för Region Skåne som skapar allt större behov av vård och omsorg. Redan innan pandemin bedömde Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) en vikande konjunktur med minskade skatteintäkter. I kombination med pandemins effekter riskerar detta att leda till obalans mellan framtida kostnader och intäkter och därmed svårigheter att finansiera verksamhet och planerade och beslutade investeringar.

Region Skåne står också inför stora utmaningar de kommande åren med bygginvesteringar på våra sjukhusområden och investeringar inom kollektivtrafiken. Skånes digitala vårdssystem (SDV) som ska knyta ihop vården i hela Skåne med gemensamma arbetssätt och system, ska också sättas i drift de kommande åren. Dessa investeringar är nödvändiga för framtiden för att klara den demografiska utvecklingen med att

allt fler äldre, barn och unga ökar jämfört med den arbetsföra befolkningen samt utmaningen med den ökande konkurrensen om arbetskraften.

Men detta kommer också att leda till påfrestningar för ekonomin, speciellt då vi nu måste hantera det ökade välfärdsbehovet och komma ikapp med all verksamhet som behövt skjutas upp under pandemin. Det handlar bland annat om att:

- rehabilitera långtidssjuka i covid-19.
- möta den förvärrade sjukdomsbild för andra diagnoser som kan ha uppstått på grund av färre kontroller, minskad screening och minskat vårdsökande.
- hantera de förlängda köerna till operationer och andra behandlingar som skjuts upp.
- ta hand om medarbetare som arbetat mycket, under speciella omständigheter och under en längre tid.

Region Skånes arbete med kostnads- och effektiviseringsåtgärder måste därför fortsätta, parallellt med ständiga verksamhetsförbättringar och förändrade arbetssätt i syfte att skapa balans mellan kostnads- och intäktsutvecklingen. Det är således av största vikt att Region Skåne når de uppsatta finansiella målen kommande år, för att kunna skapa nödvändigt handlingsutrymme för kommande generationers konsumtionsbehov.

Redovisnings- och värderingsprinciper

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med lag (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning samt rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning (RKR) med undantag av 5 kap 4§ i lagen om kommunal bokföring och redovisning, som föreskriver att utbetalning av pensionsförmåner som intjänats före 1998 ska redovisas som kostnader i resultaträkningen.

Värderings- och omräkningsprinciper

Fordringar och skulder i utländsk valuta omräknas enligt växelkursen på balansdagen.

Förråd värderas till det lägsta av anskaffningsvärdet och det verkliga värdet på balansdagen.

Särredovisning tandvård

Särredovisning av tandvård har upprättats av Folk tandvården Skåne AB, Skånes Universitetssjukhus Käkkirurgi och Hälso- och sjukvårdsnämnden som är beställare av tandvård. Särredovisningen finns tillgänglig hos Region Skåne, Koncernkontoret, Enheten för ekonomi, 291 89 Kristianstad.

Finansiella tillgångar

Region Skåne följer rekommendationerna i RKR R7 vid redovisning av finansiella tillgångar och skulder. Redovisning sker på affärsdagen, det gäller även uppföljning av riskpositioner. Lägsta värdets princip följs när det gäller finansiella omsättningstillgångar. Finansiella omsättningstillgångar värderas kollektivt varför nedskrivning endast sker om hela portföljen uppvisar negativt värde. Vid försäljning av identiska räntebärande värdepapper som inköpts vid olika tillfällen tillämpas metoden att det värdepapper som inköpts först säljs först. Vid stängning/nedskrivning av valutaterminer utnyttjas termin med närmast förfalldatum.

Effektivräntemetoden används för finansiella tillgångar och skulder. Region Skåne tillämpar säkringsredovisning enligt RKR R8 Derivat och säkringsredovisning.

Anläggningstillgångar

Gränsdragning mellan kostnad och investering

Tillgångar som är avsedda för stadigvarande bruk eller innehav med en nyttjandeperiod om minst 3 år klassificeras som anläggningstillgång om beloppet överstiger gränsen för mindre värde. Gränsen för mindre värde har satts till ett prisbasbelopp för materiella anläggningstillgångar. Utgifter för rivning och evakuering kostnadsförs.

För att få en mer rättvisande redovisning samt minska gränsdragningsproblematiken mellan investeringar och planerat underhåll särredovisas komponenter inom fastighetsområdet.

Gränsen för mindre värde har satts till minst 1 miljoner kronor för komponenter. För aktivering av finansiella leasingavtal som anläggningstillgångar har en gräns satts till 1 miljoner kronor vilket avviker från rekommendationen som anger att samma bedömning bör användas som för förvärvade tillgångar. Gränsen har valts för att fånga de väsentliga beloppen och samtidigt hålla administration av leasingavtal på en rimlig nivå. Effekten av en högre aktiveringsgräns är försumbar.

En viss försiktighet ska tillämpas vid redovisning av immateriella tillgångar. Därför har Region Skåne valt att tillämpa en beloppsgräns på 1 miljoner kronor. Av praktiska skäl finns det ingen möjlighet att bedöma hur stort belopp som skulle ha redovisats som immateriella tillgångar om aktiveringsbeloppsgränsen skulle varit samma som för materiella tillgångar.

Bestämd mängd och fast värde

För textilier som används inom sjukvården tillämpas regeln om bestämd mängd och fast värde.

Anskaffningsvärde

Materiella anläggningstillgångar har tagits upp till anskaffningsvärdet med avdrag för nedskrivningar och ackumulerade avskrivningar. I anskaffningsvärdet för fastigheter och tåg ingår lånekostnader.

Bedömning av nedskrivningsbehov görs när det finns omständigheter som pekar på att redovisat värde är för högt.

En viss försiktighet ska tillämpas vid redovisning av immateriella tillgångar. Därför görs en prövning av immateriella tillgångar huruvida de kommer att generera troliga framtida ekonomiska fördelar. Prövning görs löpande under året vid bedömning av nya objekt och av samtliga redovisade objekt i delårs- och årsbokslut. Om en immateriell tillgång har ett värde som understiger det redovisade värdet skrivs värdet ned om värdenedgången kan antas vara bestående.

Avskrivningsmetod

Planenliga avskrivningar görs från den tidpunkt anläggningstillgången tas i bruk och sker linjärt med lika stora årliga avskrivningar på investeringens avskrivningsbara belopp ned till ett bedömt restvärde.

På tillgångar i form av mark, konst, pågående arbeten och tillgångar som redovisas till fast mängd och mindre värde görs emellertid inga avskrivningar.

Avskrivningstider

Avskrivningstiden baseras på verklig nyttjandeperiod. En samlad bedömning av nyttjandeperioden görs för respektive tillgångstyp. Nyttjandeperioden ligger normalt inom intervallen:

Byggnader	30-50 år
Byggnadsinventarier	10-15 år
Byggnadskomponenter	10-50 år
Immateriella anläggningstillgångar	3-10 år
Markanläggningar	20-40 år
Medicintekniska produkter	8-12 år
Medicinteknisk-utrustning	3-12 år
Om- och nybyggnationer	20-30 år
Tåg	25 år
Vindkraftskomponenter	10-30 år
Övriga maskiner och inventarier	3-10 år

Omprövning av materiella anläggningstillgångars nyttjande-period sker om det finns omständigheter som pekar på att det är nödvändigt. För immateriella tillgångar görs en prövning av nyttjandeperiod för samtliga redovisade objekt i samband med delårsbokslut och årsbokslut. Då nyttjandeperioden bedöms till längre tid än fem år beror det på att den följer avtalsperioden samt att den beräknade livslängden är mer än fem år. IT-system inom stora organisationer med många användare har generellt lång livslängd eftersom det är stora kostnader förknippade med att byta ut ett sådant system. Avtalen med leverantörerna brukar därför också sträcka sig över många år.

Avsättningar

Avsättningar för tvister där rättsliga förhandlingar pågår har tagits upp till det belopp som bedöms krävas för att reglera förpliktelsen på balansdagen. Åtagandena är nuvärdesberäknade med påslag för ränta enligt räntelag (1975:635) 6§.

Avsättningar för infrastrukturella bidrag har tagits upp till det belopp som bedöms krävas för att reglera förpliktelsen på balansdagen. Åtagandena är nuvärdesberäknade med påslag för Trafikverkets index E84 litt 251.

Pensionsförpliktelser

Region Skåne tillämpar från och med 2010 den så kallade fullfonderingsmodellen vid redovisning av pensionsförpliktelser. Det innebär att förpliktelsen att betala ut pensionsförmåner som intjänats före 1998 redovisas som en avsättning då det ger en mer rättvisande bild. Effekten framgår i balanskravsberäkning och i separat redovisning enligt blandmodellen. Pensionsskuld för förtroendevalda som ger rätt till viss-tidspension redovisas som avsättning när det är troligt att den kommer att leda till utbetalningar. Diskonteringsräntorna för nuvärdesberäkning av Region Skånes pensionsskuld är beräknade enligt RIPS-SKR:s riktlinjer för beräkning av pensions-skuld.

Skuld till personalen

Region Skånes skuld till personalen, det vill säga semester-skuld, inarbetad ersättning för övertid, jour och beredskap och därpå upplupen arbetsgivaravgift, har värderats och redovisats som kortfristig skuld i löneläget per den 31 december 2020.

Jämförelsestörande poster

I Region Skånes årsredovisning tas i normalfallet endast jämförelsestörande poster upp som uppgår till minst 60 miljoner kronor.

Sammanställd redovisning

I den sammanställda redovisningen konsolideras vart och ett enskilt koncernbolag för sig, här ingår Folktandvården Skåne AB och dess moderbolag Region Skåne Holding AB. Övriga ägda bolags verksamhet är av obetydlig omfattning i förhållande till Region Skånes andel av omsättning och omslutning, det vill säga mindre än 2 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag. Sammanlagd andel som undantas understiger 5 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag.

Noter till resultaträkning, balansräkning och kassaflödesanalys (miljoner kronor)

	REGION SKÅNE		KONCERN	
	2020	2019	2020	2019
NOT 1. VERKSAMHETENS INTÄKTER				
Patientavgifter	420	477	780	976
Trafikantavgifter	2 066	3 236	2 066	3 236
Försäljning hälso-, sjuk- och tandvård	1 363	1 480	1 461	1 635
Försäljning medicinska tjänster	635	473	625	459
Försäljning övriga varor och tjänster	1 062	1 047	889	870
Specialdestinerade statsbidrag	5 084	2 077	5 084	2 077
Realisationsvinster	9	28	9	28
Övriga bidrag och intäkter	1 127	879	1 164	880
SUMMA	11 765	9 697	12 078	10 159

NOT 2. VERKSAMHETENS KOSTNADER				
Lönekostnader	16 100	15 210	16 615	15 723
Arbetsgivaravgifter	4 996	4 692	5 153	4 852
Pensioner och löneskatt				
– Fullfondering	2 438	1 753	2 514	1 817
– Blandmodell	3 378	2 848	3 454	2 912
Övriga personalkostnader	257	322	271	345
Aktiverat arbete Egen personal	–16	–127	–16	–127
Kostnader för inhyrd personal	513	515	516	519
Köp av verksamhet	3 144	2 855	3 141	2 850
Köpt vård hälsovalet	2 519	2 316	2 519	2 316
Köpt tandvård	873	893	329	361
Trafikkostnader	4 717	4 723	4 717	4 723
Verksamhetsanknutna tjänster	1 162	1 070	1 166	1 076
Material och varor	2 492	2 392	2 549	2 466
Läkemedel	5 409	4 909	5 412	4 913
Fastighetskostnader	1 724	1 617	1 737	1 632
Lämnade bidrag	1 454	1 271	1 243	1 181
Reaförluster	9	9	10	10
Bolagsskatter	0	0	1	1
Övriga kostnader	4 585	3 502	4 765	3 668
SUMMA FULLFONDERING	52 376	47 921	52 641	48 325
SUMMA BLANDMODELL	53 317	49 016	53 582	49 420
Varav kostnader för räkenskapsrevision	1	1	2	2

NOT 3. AVSKRIVNINGAR				
Immateriella anläggningstillgångar	51	42	57	42
Mark, byggnader och tekniska anläggningar	565	523	565	523
Maskiner och inventarier	905	908	944	945
Nedskrivningar				
Mark, byggnader och tekniska anläggningar	48	30	48	30
SUMMA	1 570	1 504	1 613	1 541

	REGION SKÅNE		KONCERN	
	2020	2019	2020	2019
NOT 4. SKATTEINTÄKTER				
Preliminärskatt	32 843	32 270	32 843	32 270
Prognos slutavräkning bokslutsår	–529	–297	–529	–297
Justeringspost föregående bokslutsår	–160	43	–160	43
SUMMA	32 154	32 016	32 154	32 016

Avräkningsbelopp per invånare, kronor

Prognos slutavräkning bokslutsår	–384,09	–218,22	–384,09	–218,22
Slutavräkn föregående bokslutsår	–120,77	32,18	–120,77	32,18

NOT 5. KOMMUNALEKONOMISK UTJÄMNING				
Inkomstutjämningsbidrag	6 976	6 771	6 976	6 771
Kostnadsutjämningsavgift	–471	–137	–471	–137
Införandebidrag	277	0	277	0
Regleringsavgift	–329	–263	–329	–263
SUMMA	6 453	6 370	6 453	6 370

Bidrag/avgift per invånare, kronor

Inkomstutjämningsbidrag	5 067	4 978	5 067	4 978
Kostnadsutjämningsavgift	–342	–101	–342	–101
Införandebidrag	201	0	201	0
Regleringsavgift	–239	–193	–239	–193

NOT 6. GENERELLA STATLIGA BIDRAG				
Statsbidrag för läkemedelsreformen	4 153	3 894	4 153	3 894
Återbäring till staten, läkemedelsrabatter	–18	–147	–18	–147
Bidrag flyktingsituationen	79	128	79	128
Övriga generella statliga bidrag	1 348	19	1 348	19
SUMMA	5 562	3 893	5 562	3 893

NOT 7. FINANSIELLA INTÄKTER				
Ränta på placeringar och bankmedel	3	2	3	1
Kreditivränta	71	54	71	54
Koncernbidrag	0	0	0	–25
Övriga finansiella intäkter	19	21	20	21
SUMMA	94	77	94	51

NOT 8. FINANSIELLA KOSTNADER				
Värdesäkring avsättning till pensioner				
– Fullfondering	1 046	1 496	1 050	1 501
– Blandmodell	0	496	0	501
Låneräntor	56	56	56	56
Ränta finansiell leasing	3	2	3	2
Nedskrivning av finansiella anläggnings- tillgångar	0	0	19	3
Övriga finansiella kostnader	19	19	1	21
SUMMA FULLFONDERING	1 124	1 572	1 130	1 581
SUMMA BLANDMODELL	78	572	79	582

NOT 9. ÅRETS RESULTAT

Inga jämförelsestörande poster >60 miljoner kronor har förekommit.

Noter till resultaträkning, balansräkning och kassaflödesanalys (miljoner kronor)

	REGION SKÅNE		KONCERN	
	2020	2019	2020	2019
NOT 10. IMMATERIELLA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR				
Redovisat värde vid årets början	640	291	663	296
Årets investeringar	243	391	247	409
Årets försäljningar och utrangeringar	0	0	0	0
Årets överföringar (från eller till annat slag av tillgång)	0	0	0	0
Årets avskrivningar	-51	-42	-57	-42
Årets nedskrivningar	-39	0	-39	0
Redovisat värde vid årets slut	792	640	813	663
Bedömd genomsnittlig nyttjandeperiod	8	7	8	7
Tillgångarnas anskaffningsvärde	1 197	955	1 225	978
Ackumulerade avskrivningar	-365	-313	-370	-313
Ackumulerade nedskrivningar	-41	-1	-41	-1
SUMMA BOKFÖRT VÄRDE	792	640	813	663
Specifikation immateriella anläggningstillgångar				
SDV Skånes digitala vårdssystem	674	456	674	456
Biljettsystem Skånetrafiken	59	85	59	85
CAFM Regionservice	48	80	48	80
Carita Journalsystem Tandvård	0	0	22	23
HR-Fönster Personalsystem	11	16	11	16
Single sign on	0	3	0	3
Summa bokfört värde	792	640	813	663
NOT 11. MARK, BYGGNADER OCH TEKNISKA ANLÄGGNINGAR				
Redovisat värde vid årets början	15 834	13 320	15 834	13 320
Årets investeringar	2 927	3 067	2 927	3 067
Årets försäljningar och utrangeringar	0	0	0	0
Årets överföringar (från eller till annat slag av tillgång)	0	0	0	0
Årets avskrivningar	-565	-523	-565	-523
Årets nedskrivningar	-7	-30	-7	-30
Redovisat värde vid årets slut	18 188	15 834	18 188	15 834
Varav byggnader med finansiell leasing	370	391	370	391
Genomsnittlig nyttjandeperiod (år)	35	32	35	32
Tillgångarnas anskaffningsvärde	26 705	23 756	26 705	23 756
Ackumulerade avskrivningar	-8 322	-7 757	-8 322	-7 757
Ackumulerade nedskrivningar	-195	-166	-195	-166
SUMMA BOKFÖRT VÄRDE	18 188	15 834	18 188	15 834
Lånekostnader som under året har aktiverats i fastigheternas anskaffningsvärden				
Årets lånekostnad	71	54	71	54
Genomsnittlig räntesats	1,0%	1,0%	1,0%	1,0%

	REGION SKÅNE		KONCERN	
	2020	2019	2020	2019
NOT 12. MASKINER OCH INVENTARIER				
Redovisat värde vid årets början	8 634	8 770	8 828	8 971
Årets investeringar	869	782	898	813
Årets försäljningar och utrangeringar	-23	-11	-23	-11
Årets överföringar (från eller till annat slag av tillgång)	0	0	0	0
Årets avskrivningar	-905	-908	-944	-945
Årets nedskrivningar	-1	0	-1	0
Redovisat värde vid årets slut	8 574	8 634	8 758	8 828
Tillgångarnas anskaffningsvärde	16 131	15 648	16 491	15 985
Ackumulerade avskrivningar	-7 509	-6 962	-7 686	-7 106
Ackumulerade nedskrivningar	-47	-51	-47	-51
SUMMA BOKFÖRT VÄRDE	8 574	8 634	8 758	8 828
Varav medicinteknisk apparatur	1 652	1 607	1 762	1 728
Genomsnittlig nyttjandeperiod (år)	18	17	17	17
Lånekostnader som under året har inräknats i utrustningarnas anskaffningsvärden				
Varav årets lånekostnad	1	1	1	1
Räntesats för uträknade lånekostnader	1,0%	1,0%	1,0%	1,0%
NOT 13. FINANSIELLA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR				
Aktier i majoritetsägda bolag ¹	224	224	100	50
Aktier i intressebolag och andra bolag ²	28	28	28	28
Långfristig utlåning (exkl Trafikverket)	106	48	59	51
Långfristig räntefri utlåning till Trafikverket	171	171	171	171
Övriga finansiella anläggningstillgångar	162	162	162	162
SUMMA	692	633	520	462
	Org. nummer	Ägd andel %		
1. Aktier i majoritetsägda bolag				
Region Skåne Holding AB	556936-0877	100		
Region Skåne Depå Hässleholm AB	556835-1364	100		
2. Aktier i intressebolag och andra bolag				
ALMI Företagspartner i Skåne AB	556488-1208	49		
Öresundståg AB	556794-3492	40		
Science Village Scandinavia AB	556788-3680	35		
Hälsostaden Ängelholm Holding AB	556790-5723	33,3		
Samverkansprojektet E22 AB	556715-0205	20		
Bussdepån i Kristianstad AB	556612-6222	15		
AB Busspunkten i Helsingborg	556653-6487	52		
AB Transitio	556033-1984	5		
Inera AB	556559-4230	0,2		
Samtrafiken i Sverige AB	556467-7598	2		
HSH N CRC Malmö AB	556629-2297	1		
LB Kiel Pildammen AB	556605-9316	1		

Noter till resultaträkning, balansräkning och kassaflödesanalys (miljoner kronor)

	REGION SKÅNE		KONCERN	
	2020	2019	2020	2019

NOT 14. BIDRAG TILL INFRASTRUKTUR

ESS Eric, 800 miljoner kronor.

Enligt beslut 2016-06-20 av regionfullmäktige.

Utbetalt 2016, upplöses under 25 år. 640 672 640 672

Enligt beslut 2008:

Trafikverket, Södra Stambanan, Hjärup. 50 miljoner kronor.

Indexuppräknat 2016 till 57 miljoner kronor.

25 års upplösning från 2016. 46 48 46 48

Trafikverket, Södra Stambanan, Åkarp-Arlöv, 75 miljoner kronor

Indexuppräknat 2016 till 86 miljoner kronor.

25 års upplösning från 2016. 69 72 69 72

SUMMA 755 792 755 792

NOT 15. FÖRRÅD OCH VARULAGER

Hjälpmiddel 130 127 130 127

Material Covid 262 0 262 0

Läkemedel Covid 65 0 65 0

Sjukvårdsmaterial och övrigt 149 152 149 152

SUMMA 605 279 605 279

NOT 16. KORTFRISTIGA FORDRINGAR

Kundfordringar 560 623 546 611

Fordringar på staten 1 617 761 1 622 764

Mervärdesskatt 371 369 371 369

Förutbetalda kostn, upplupna intäkter 1 847 1 908 1 845 1 905

Fordran internbank koncernbolag 9 20 9 20

Övriga kortfristiga fordringar 133 40 134 45

SUMMA 4 537 3 722 4 527 3 714

NOT 17. KORTFRISTIGA PLACERINGAR

Vid årsskiftet fanns inga placeringar.

NOT 18. KASSA OCH BANK

Kassa 1 2 1 2

Bank 2 407 1 072 2 407 1 073

SUMMA 2 408 1 074 2 409 1 075

NOT 19. EGET KAPITAL

Enligt fullfonderingsmodellen

Ingående eget kapital -18 950 -20 006 -18 962 -20 010

Justering mot eget kapital 0 0 6 0

Koncernjustering 0 0 0 5

Årets resultat 958 1 056 957 1 042

SUMMA -17 992 -18 950 -17 999 -18 962

Enligt blandmodellen

Ingående eget kapital -2 573 -3 535 -2 586 -3 538

Justering mot eget kapital 0 0 6 0

Koncernjustering 0 0 0 5

Årets resultat 608 961 607 947

SUMMA -1 965 -2 573 -1 972 -2 586

NOT 20. AVSÄTTNING FÖR PENSIONER

Pensionsskuld exklusive löneskatt 27 320 26 483 27 495 26 599

Löneskatt 6 628 6 425 6 628 6 453

SUMMA PENSIONSSKULD 33 948 32 908 34 123 33 052

Specifikation avsättningar till pensionsförpliktelser i Region Skåne:

	PA-KL skuld ≤1997	KAP-KL skuld ≥1998	PBF-KL PRF-KL OPF-KL
Avsättning 2020-01-01	13 179	13 274	30
Nyintjänad pension	0	1 110	3
Värdesäkring	517	323	
Årets pensionsutbetalningar	-798	-320	2
Summa	12 898	14 387	35
Löneskatt	3 129	3 490	9
Pensionsskuld	16 027	17 877	44
Total pensionsskuld (summan av tre kolumner)	33 948		

Aktualiseringsgraden är 99 procent.

Antal visstidsförordnanden 2020 2019

Politiker 14 14

Förpliktelsen uppgår, inklusive löneskatt, till 44 miljoner kronor för förtroendevalda där utbetalning sker och där det finns grund att anta att utbetalning kommer att ske.

NOT 21. ÖVRIGA AVSÄTTNINGAR

Avsatt för riskreserv

Redovisat värde vid årets början 4 17 4 17

Nya avsättningar 0 4 0 4

Outnyttjat belopp som återförts -4 -17 -4 -17

Utgående avsättning 0 4 0 4

Avsatt för infrastrukturella bidrag

Redovisat värde vid årets början 130 161 130 161

lanspråkta avsättningar -82 -33 -82 -33

Förändring av nuvärdet 1 2 1 2

Utgående avsättning 48 130 48 130

Avser nuvärdesberäknad avsättning för infrastrukturella bidrag till Trafikverket för utbyggnad av Södra Stambanan, Hjärup samt Åkarp/Arlöv.

Avsatt för uppskjuten skatteskuld

Redovisat värde vid årets början 0 0 0 6

lanspråkta avsättningar 0 0 0 -5

Utgående avsättning 0 0 0 0

Övriga avsättningar

Redovisat värde vid årets början 0 1 0 1

lanspråkta avsättningar 0 -1 0 -1

Utgående avsättning 0 0 0 0

SUMMA 48 134 48 134

Noter till resultaträkning, balansräkning och kassaflödesanalys (miljoner kronor)

	REGION SKÅNE		KONCERN	
	2020	2019	2020	2019

NOT 22. LÅNGFRISTIGA SKULDER

Lån i banker och kreditinstitut	6 649	5 035	6 649	5 035
Långfristig leasingsskuld	849	895	849	895
Förutbetalda investeringsbidrag	418	454	418	454
Förutbetalda långfristiga intäkter	20	26	20	26
Summa	7 937	6 411	7 937	6 411

Kreditgivare

European Investment Bank	800	800	800	800
Nordic Investment Bank	1 000	1 000	1 000	1 000
MTN-upplåning	6 049	3 735	6 049	3 735
Summa	7 849	5 535	7 849	5 535

Årets förändring låneskuld

Nyupptagna långfristiga lån	2 832	1 019	2 832	1 019
Årets amortering, långfristiga lån	-500	-600	-500	-600
Periodisering överkurs	-18	-12	-18	-12
Överföring kortfristig del	-1200	-500	-1200	-500
Summa	1 114	-92	1 114	-92

Årets förändring långfristig leasingsskuld

Nyupptagen långfristig leasing	0	0	0	0
Årets amortering, långfristiga leasing	-44	-71	-44	-71
Överföring kortfristig del	-2	-2	-2	-2
Summa	-46	-73	-46	-73

Förutbetalda långfristiga intäkter

Investeringsbidrag	418	454	418	454
- återstående antal år (vägt snitt)	14	16	14	16
Periodiserad vinst vid försäljning fastigheter	14	19	14	19
- återstående antal år (vägt snitt)	7	7	7	7
Externa hyror	6	8	6	8
- återstående antal år (vägt snitt)	2	2	2	2
Summa	439	480	439	480

NOT 23. KORTFRISTIGA SKULDER

Leverantörsskulder	3 490	3 301	3 470	3 293
Mervärdesskatt	24	22	25	24
Upplupna löneskulder	1 731	1 375	1 771	1 405
Källskatt och arbetsgivaravgifter	1 705	1 625	1 757	1 673
Skuld internbank koncernbolag	280	112	57	37
Kortfristig del av leasingsskulder	46	44	46	44
Kortfristig upplåning	0	800	0	800
Upplupna pensionskostnader, individuell del	707	669	735	692
Övriga kortfristiga skulder	4 627	3 157	4 608	3 042
SUMMA	12 610	11 105	12 467	11 011

	REGION SKÅNE		KONCERN	
	2020	2019	2020	2019

NOT 24. BORGENSÅTAGANDEN**Utestående borgen**

Stiftelsen Kristianstads läns museum	7	8	7	8
Folkvandervården Skåne AB:s pensionsutfästelse	175	144	0	0
Hälsostaden Ängelholm AB	1 005	992	1 005	992
Stiftelsen Skånes Djurpark	4	4	4	4
Transitio, proprieborgen	27	31	27	31
Transitio, efter regress	236	247	236	247
SUMMA	1 454	1 426	1 279	1 282

Säkerhet för borgen till Hälsostaden i Ängelholm utgörs av underborgen för 2/3 av åtagandet från Wihlborgs Fastigheter AB och Peab Sverige AB. Säkerhet för borgen till Folkvandervården Skåne AB pensionsutfästelse utgörs av spärrade medel på koncernkontot.

Utestående borgen**Borgen Transitio, solidarisk borgen**

Region Skåne har tecknat borgen för AB Transitios lån och leasingavtal enligt följande (utestående krediter):

Handelsbanken Finans, 10-tåg	378 Mkr
SEB/NIB, 8-tåg	444 Mkr
NIB, 10-tåg	732 Mkr
Bedömda termineringskostn	51 Mkr

Summa AB Transitio

med regressrätt	1 605	2 206	1 605	2 206
------------------------	--------------	--------------	--------------	--------------

Borgensåtagandena har tecknats solidariskt av AB Transitios ägare vilka utgörs av landsting och kommunalförbund. Borgensteckningen har skett i enlighet med det fullmäktigebeslut om borgensutfästelse och det regressavtal som ingicks när Region Skåne beslut om delägarskap i AB Transitio.

SUMMA INKL Borgen

MED REGRESSRÄTT	3 059	3 632	2 884	3 488
------------------------	--------------	--------------	--------------	--------------

Noter till resultaträkning, balansräkning och kassaflödesanalys (miljoner kronor)

	REGION SKÅNE		KONCERN	
	2020	2019	2020	2019
NOT 25. ÖVRIGA ANSVARFÖRBINDELSER¹				
Visstidspension				
Förtroendevaldas visstidspension före aviserad avgång.	4	4	4	4
Pensionsskuld för inkomstsamordnad visstidspension. Om reducering på grund av inkomst skulle upphöra för visstidspensioner, inklusive löneskatt.	4	4	4	4
AB Busspunkten i Helsingborg	47	52	47	52
Om hyresgäst saknas garanterar Skånetrafiken bashyresintäkten.				
Bussdepån i Kristianstad AB	19	22	19	22
Om hyresgäst saknas garanterar Skånetrafiken bashyresintäkten				
Jernhusen verkstäder AB	35	40	35	40
Om hyresgäst saknas garanterar Skånetrafiken bashyresintäkten				
Återköpsklausuler i entreprenadavtal avseende bussar²	92	135	92	135
SUMMA	201	258	201	253

1. Region Skåne ansvarar som delägare i Patientförsäkringen LÖF för bolagets förbindelser till ett belopp motsvarande 10 gånger den premie landstinget har att erlagga för vart år som förlust har uppkommit i patientförsäkringen. År 2020 uppgår premien till 216 miljoner kronor och 2019 till 193 miljoner kronor.

2. Fördelning av återköpsklausulernas förfall:

	2021	2027	Totalt 2021	Totalt 2022-2027
	54	38	54	38

Vid avtalsförfall finns klausul som stipulerar att Region Skåne ska köpa bussar ifall entreprenören vill det. Avser bussflottans restvärde vid avtalsförfall.

Investeringar

Miljoner kronor	BUDGET		UTFALL	
	Total investeringsutgift (total projektbudget)	därav 2020	Totalt utfall t o m 2020	därav 2020
BYGGINVESTERINGAR				
Bygginvesteringar över 100 miljoner kronor				
Summa pågående bygginvesteringar kollektivtrafik	1 872	286	1 651	79
Summa pågående bygginvesteringar hälso- och sjukvård	20 947	2 662	9 067	2 356
Bygginvesteringar under 100 miljoner kronor				
Bygginvesteringar hälso- och sjukvård	518	258	307	101
Ej använd ram hälso- och sjukvård	–	87	–	–
Servicenämnd	1 497	460	974	321
SUMMA BYGGINVESTERINGAR	24 834	3 753	11 999	2 856
UTRUSTNINGSinVESTERINGAR				
Pågående strategiska investeringar kollektivtrafik	5 362	587	2 490	262
Pågående strategiska investeringar utrustningsobjekt hälso- och sjukvård	3 284	390	985	256
Pågående ej strategiska utrustningsobjekt hälso- och sjukvård	1 494	432	1 015	478
Ej använd ram utrustning hälso- och sjukvård	–	0	–	–
Pågående ej strategiska utrustningsobjekt kollektivtrafik	91	53	62	44
Pågående ej strategiska utrustningsobjekt servicenämnd	–	59	–	73
SUMMA UTRUSTNINGSinVESTERINGAR	10 231	1 521	4 552	1 112
<i>Ej använd ram regionstyrelsen bygg och utrustning</i>	–	3	–	–
SUMMA REGIONSTYRELSEN	0	3	0	0
SUMMA INVESTERINGAR TOTALT	35 065	5 276	16 551	3 968
Kreditivränta, bygg	–	65	–	71
Kreditivränta, tåg	–	7	–	1
INVESTERINGAR, inklusive kreditivränta	35 065	5 348	16 551	4 039

Strategiska investeringar

	PLANERINGS- UTRYMME	BUDGET (Medelstilldelat)		UTFALL		PROGNOS	
Miljoner kronor	Budget 2020	Total	2020	Total	2020	Total	2020
BYGGINVESTERINGAR							
Kollektivtrafik							
Öresundstågsdepå Hässleholm	1 367	1367	99	1 367	37	1 427	64
Spårvagnsdepå Lund	270	270	41	274	35	285	46
Bussdepåer Lund Malmö	1 099	235	146	10	7	1 099	9
Summa Kollektivtrafik	2 736	1 872	286	1 651	79	2 811	119
Hälsa- och sjukvård							
Nya sjukhusområdet i Malmö	12 294	12 294	1 805	5 134	1 648	11 852	1 724
Nya sjukhusområdet i Helsingborg ¹	6 100	5 467	595	3 178	633	5 472	667
Nya sjukhusområdet i Lund	1 617	1 217	154	693	33	1 217	42
Nya sjukhusområdet Ängelholm etapp 2 ²	140	126	33	–	–	–	–
Forth (Framtidens ortopedi i Hässleholm)	1 423	1 388	40	23	12	1 423	15
Klinisk kemi	200	238	21	29	24	231	21
Psykiatri, habilitering och hjälpmedel, palliativ vård m m Malmö	196	5	–	1	1	5	5
Barn- och ungdom Malmö	212	212	14	9	5	212	14
Summa Hälsa- och sjukvård	22 182	20 947	2 662	9 067	2 356	20 412	2 488
UTRUSTNINGSPROJEKTERINGAR							
Kollektivtrafik							
Öresundstågsdepå Hässleholm	133	133	–	129	49	113	34
Spårvagnsdepå Lund (utrustning) ³	0	0	0	45	45	45	45
Spårvagnar	297	297	119	165	104	297	170
Pågatåg	2 071	2 071	–	1 869	0	1 878	5
ERTMS (European Rail Traffic Management System)	438	438	98	34	31	438	54
System 3 (nya högkapacitetståg mellan Sverige–Danmark)	2 361	2 200	370	0	0	2 200	0
Framtidens resande	223	223	–	248	32	248	32
Summa Kollektivtrafik	5 523	5 362	587	2 490	262	5 219	340
Hälsa- och sjukvård							
NSM (Nya sjukhusområdet i Malmö)	1 921	1 074	118	152	29	928	27
NSH (Nya sjukhusområdet i Helsingborg)	906	228	47	99	8	205	11
NSL (Nya sjukhusområdet i Lund)	48	39	–	59	1	33	0
Nya sjukhusområdet Ängelholm etapp 2 ¹	15	15	–	0	0	15	0
Forth (Framtidens ortopedi i Hässleholm)	190	190	–	0	0	190	0
Klinisk kemi	32	32	–	0	0	32	0
Barn- och ungdom Malmö	15	0	–	0	0	0	0
Psykiatri, habilitering och hjälpmedel, palliativ vård m m Malmö	0	0	–	0	0	0	0
SDV (Skånes digitala vårdssystem)	1 706	1 706	225	674	218	1 706	340
Summa Hälsa- och sjukvård	4 833	3 284	390	985	256	3 109	378
TOTAL strategiska investeringar Region Skåne	35 274	31 464	3 925	14 192	2 953	31 552	3 325

1. Prognos Helsingborg avser de delar som inte är pausade.

2. Nya sjukhusområdet i Ängelholm är en extern förhyring, budgeterat belopp avser kapitaliserad hyra som inte genererar investeringsutfall.

3. Utrustning som budgeterats som bygg.

Leasingredovisning

FÖRFALLOTIDPUNKT			
	Inom 1 år	Senare än 1 år men inom 5 år	> 5 år
Framtida minimileasavgifter per 2020-12-31			
NOT 1. OPERATIONELL LEASE GIVNING Icke uppsägningsbara avtal överstigande 1 miljon kronor.			
Fastigheter, extern uthyrning	111	299	506
SUMMA	111	299	506
NOT 2. OPERATIONELL LEASING Icke uppsägningsbara avtal överstigande 1 miljon kronor.			
Mark och byggnader	2	10	13
Fastigheter, extern inhyrning,	853	2 382	3 791
MT-utrustning	85	226	109
Övriga maskiner och inventarier	54	83	2
SUMMA	995	2 700	3 916
NOT 11, 12. FINANSIELL LEASING Finansiella leasingåtaganden, avtal tecknat fr o m 2003-01-01, avtal överstigande 1 miljon kronor			
Parkeringshus Helsingborg	3	76	0
CRC	20	90	232
Öresundståg, 10 st	23	451	0
SUMMA	46	617	232
Leasingavgifter för finansiella leasingavtal 2020 uppgick till 3 miljoner kronor, och snitträntan uppgår vid årets slut till 0,13 procent.			

Jämförelser med andra Källa: SKR och SCB

FINANSIELLA NYCKELTAL								
REGION	LÅNGSIKTIG KAPACITET				KORTFRISTIG BEREDSKAP			
	Justerad landstings- skattesats	Soliditet	Kostnads- nivå	Finansiella netto- tillgångar	Självfinan- sierings- grad invest.	Finans- netto	Resultat efter finansiella poster	Nettokostn. utveckling per invån.
Stockholm (koncern)	11,67	13%	29 888	-56,0%	157,9%	-960	6,8%	-1,3%
Västra Götaland (koncern)	11,34	19%	25 645	23,0%	66,5%	-461	3,2%	0,6%
Skåne (koncern)	11,49	-5%	26 186	-14,0%	99,2%	-320	1,4%	4,7%
Medelvärde regioner i Sverige	11,69	29%	26 617	33,0%	353,4%	-4	5,5%	0,6%

Definitioner Finansiella nyckeltal

Justerad landstingsskattesats: Landstingens skattesats justeras för olikheter i verksamhetsansvar baserat på landstingens faktiskt redovisade kostnader för kollektivtrafik, hemsjukvård, färdtjänst och utbildning, framtagna av SKR.

Soliditet: Eget kapital – pensionsförmåner intjänade före 1998 samt löneskatt som redovisas utanför balansräkningen/totala tillgångar.

Kostnadsnivå: Kronor/invånare. Strukturjusterad kostnad för hälso- och sjukvård = nettokostnad/behovsindex. Motsvarar måttet som finns i öppna jämförelser.

Finansiella nettotillgångar: (Finansiella tillgångar - finansiella skulder)/skatter och generella bidrag. Omfattar räntebärande tillgångar och skulder exklusive pensionsskuld.

Självfinansieringsgrad investeringar: Procent av nettoinvesteringar, utifrån kassaflödesanalys enligt RKR:s definition = Summa löpande verksamhet/nettoinvesteringar.

Resultat efter finansiella poster: Resultat efter finansiella poster/skatter och bidrag.

Nettokostnadsutveckling/invånare: Årlig förändring av nettokostnader per invånare.

Finansnetto: Kronor/invånare (finansiella intäkter - finansiella kostnader)/antal invånare.

VERKSAMHETENS NETTOKOSTNADER 2019, KRONOR PER INVÅNARE											
REGION	Primär- vård	Spec. somatisk vård	Spec. psyk. vård	Övr. hälso- o sjukvård	Politisk verk. HoS	Läkem. inom förmån.	TOTAL HoS exkl tandvård	Tand- vård	TOTAL HoS inkl tandvård	TOTAL Regional utveckl.	Trafik o infrast.
Stockholm	5 086	15 180	2 861	2 283	111	2 130	27 540	522	28 063	4 739	4 393
Västra Götaland	5 109	12 825	2 181	2 928	151	2 131	25 160	716	25 875	4 207	3 107
Skåne	4 278	15 199	2 175	1 773	128	2 428	25 853	656	26 509	2 486	1 882
Medelvärde regioner i Sverige	4 788	15 046	2 325	2 266	133	2 389	27 629	682	28 311	3 195	2 523

Driftsredovisning

Miljoner kronor	Region- bidrag	Verksam- hetens intäkter	Verksam- hetens kostnader	Intäkter/kostn. utanför verk- samhet.res.	Resultat	Budget- avvikelse
REGIONAL UTVECKLING						
Kulturnämnden	313	215	-529	0	0	0
Kollektivtrafiknämnden	3 089	3 007	-6 099	-86	-88	-88
Regionala utvecklingsnämnden	200	97	-296	0	1	1
<i>Eliminering av interna poster</i>		0	0			
Summa regional utveckling	3 602	3 319	-6 923	-86	-88	-88
HÄLSO- OCH SJUKVÅRD						
Sjukhusstyrelse Kristianstad	1 684	840	-2 633	-4	-112	-112
Sjukhusstyrelse Hässleholm	678	105	-771	0	11	11
Sjukhusstyrelse Helsingborg	2 674	786	-3 628	-5	-172	-172
Sjukhusstyrelse Ängelholm	442	133	-579	-1	-4	-4
Sjukhusstyrelse Sus	10 472	4 430	-15 043	-19	-160	-160
Sjukhusstyrelse Ystad	890	198	-1 137	-1	-49	-49
Sjukhusstyrelse Trelleborg	520	120	-629	0	10	10
Sjukhusstyrelse Landskrona	270	76	-357	0	-11	-11
Medicinsk service	491	1 815	-2 303	-3	0	0
Psykiatri, habiliterings- och hjälpmedelsnämnden	3 549	564	-4 108	-3	3	3
Primärvårdsnämnden	614	4 395	-4 906	-1	101	63
Hälsö- och sjukvårdsnämnden	15 650	839	-16 396	0	93	93
<i>Eliminering av interna poster</i>		-9 193	9 193			
Summa hälso- och sjukvård	37 934	5 109	-43 298	-38	-293	-330
VERKSAMHETSSTÖD OCH ÖVRIGA NÄMNDER						
Serviceämnden	0	4 661	-4 413	-205	43	-3
Regionstyrelsen (exklusive medicinsk service)	2 481	3 197	-5 536	-1	141	141
Södra Regionvårdsnämnden	0	8	-8	0	0	0
Personalnämnden	167	7	-140	0	34	34
Patientnämnden	17	1	-16	0	2	2
Revisionen	18	0	-16	0	2	2
<i>Eliminering av interna poster</i>		-1 233	1 233			
Summa verksamhetsstöd/övriga	2 683	6 641	-8 896	-206	222	176
<i>Eliminering av interna poster</i>		-5 539	5 539			
SUMMA NÄMNDER OCH STYRELSE	44 219	9 530	-53 578	-329	-158	-242
Central finansiering	-44 219	2 235	-368	43 468	1 116	299
<i>Eliminering av interna poster</i>		0	0		0	
SUMMA REGION SKÅNE	0	11 765	-53 946	43 139	958	58
Bolag före bokslutsdispositioner						
– Region Skåne holding AB	0	110	-90	-19	0	-30
– Folk tandvården Skåne AB	0	1 085	-1 205	-5	-125	-125
Koncernelimineringar och bokslutsdispositioner		-881	987	18	124	109
SUMMA KONCERNEN	0	12 078	-54 254	43 133	957	12

Fem år i sammandrag

	2016	2017	2018	2019	2020
Skattesats (kr)	10,69	10,69	10,69	11,18	11,18
Intäkter från skatt, statsbidrag och utjämning (Mkr)	35 731	37 609	39 006	42 280	44 169
Verksamhetens nettokostnader (Mkr)	35 239	36 622	38 241	39 728	42 181
Intäktsutveckling (%)	6,0%	5,3%	3,7%	8,4%	4,5%
Nettokostnadsutveckling (%)	6,4%	3,9%	4,4%	3,9%	6,2%
Nettokostnadsutveckling exklusive jämförelsestörande (%)	5,8%	3,9%	4,4%	3,9%	6,2%
Årets resultat (Mkr)	103	238	-90	1 056	958
Eget kapital (Mkr), blandmodellen	-2 692	-3 015	-3 535	-2 573	-1 965
Eget kapital (Mkr), fullfonderingsmodellen	-20 311	-20 073	-20 006	-18 950	-17 992
Likviditet per 31/12 (Mkr)	1 913	1 506	1 764	1 074	2 408
Låneskuld per 31/12 (Mkr)	5 218	5 214	6 738	7 274	8 744
Investeringsutgifter (Mkr)	2 582	2 793	4 244	4 240	4 039
Pensionsförpliktelser intjänade fr o m 1998 (Mkr)	12 839	13 966	15 496	16 530	17 921
Pensionsförpliktelser intjänade t o m 1997 (Mkr)	117 619	17 058	16 472	16 377	16 027
Totala pensionsförpliktelser (Mkr)	30 474	31 024	31 968	32 908	33 948
Soliditet, enligt blandmodell (%)	-11%	-12%	-12%	-8%	-5%
Soliditet, enligt fullfonderingsmodell (%)	-81%	-77%	-68%	-60%	-49%
Sveriges folkmängd (31/12)	9 995 153	10 120 242	10 230 185	10 327 589	10 379 295
Skånes folkmängd (31/12)	1 324 565	1 344 689	1 362 164	1 377 827	1 389 336
Andel i Skåne	13,25%	13,29%	13,32%	13,34%	13,39%
Antal medarbetare ¹	33 138	33 499	34 095	34 666	35 622
Anställda årsarbetare ²	36 581	37 891	38 340	38 920	40 047
Använda årsarbetare ³	28 115	29 055	29 518	29 936	31 006
Andel använd/anställd	76,9%	76,7%	77,0%	76,9%	77,4%

1. Månadsavlönade per den siste december (2020-12-31).

2. Genomsnittlig schemalagd arbetstid för helåret. 1700 timmar motsvarar en årsarbetare.

3. Genomsnittlig arbetad tid, dvs reducerad med frånvaro. 1700 timmar motsvarar en årsarbetare.

Koncerninterna mellanhavanden

	Ägd andel %	ÄGAR-TILLSKOTT		KONCERN-BIDRAG		FÖRSÄLJNING OCH DRIFTBIDRAG		LÅN	
		Givna	Mottagna	Givna	Mottagna	Köpare	Säljare	Givna	Mottagna
Region Skåne		108				1 092	228	50	
Region Skåne Holding AB	100%	19				90	110		50
– Folkvandvärden Skåne AB	100%		113			190	688		
– Malmö Opera och Musikteater AB	90%		14		5		230		
– Skånes Dansteater AB	90%					0	47		
– Skåne Care AB	100%			5		31	0		
– Business Region Skåne AB	85%					83	74		
– Tourism in Skåne AB	85%					2	31		
– Invest in Skåne AB	85%					2	18		
– Event in Skåne AB	85%					1	10		
– Film i Skåne AB	85%					0	32		
– Innovation Skåne AB	100%						25		
– Region Skåne Bussdepå Malmö AB	100%						0		
		127	127	5	5	1 492	1 492	50	50

Tabellen visar ekonomiska mellanhavanden mellan Region Skåne och de majoritetsägda bolagen och dess underkoncerner i enlighet med Rådet för kommunal redovisningsrekommendation R16. Beloppen avser faktiska belopp, ej utifrån ägd andel.

Vårdproduktion och vårdkonsumtion

	2019	Annan		2020	Annan		Förändring		
	Egen regi	regi	Totalt	Egen regi	regi	Totalt	Egen regi	Annan regi	Totalt
Skånes folkmängd	1 377 827			1 389 336			0,8%		
SOMATISK VÅRD									
Vårdtillfällen	155 486	4 957	160 443	145 406	5 867	151 273	-6%	18%	-6%
– varav Avancerad sjukvård i hemmet	3 237		3 237	3 254		3 254	1%		1%
Vård dagar	851 617	17 704	869 321	803 270	20 762	824 032	-6%	17%	-5%
– varav Avancerad sjukvård i hemmet	113 975		113 975	114 115		114 115	0%		0%
Läkarbesök	1 280 565	449 643	1 730 208	1 080 350	459 247	1 539 597	-16%	2%	-11%
Övriga besök	840 882	152 766	993 648	697 728	151 104	848 832	-17%	-1%	-15%
Kvalificerade distanskontakter	272 153	8 181	280 334	367 835	18 734	386 569	35%	129%	38%
PSYKIATRISK VÅRD									
Vårdtillfällen	11 597		11 597	11 232		11 232	-3%		-3%
Vård dagar	164 535		164 535	151 414		151 414	-8%		-8%
Läkarbesök	92 059	50 448	142 507	80 318	55 106	135 424	-13%	9%	-5%
Övriga besök	439 290	166 616	605 906	393 559	185 226	578 785	-10%	11%	-4%
Kvalificerade distanskontakter	93 635	9 811	103 446	151 831	10 220	162 051	62%	4%	57%
PRIMÄRVÅRD									
Läkarbesök	956 605	854 533	1 811 138	792 351	723 701	1 516 052	-17%	-15%	-16%
Övriga besök	1 900 392	2 007 410	3 907 802	1 549 479	1 828 995	3 378 474	-18%	-9%	-14%
Kvalificerade distanskontakter	2 272 862	1 273 960	3 546 822	2 584 576	1 651 706	4 236 282	14%	30%	19%
HABILITERING									
Läkarbesök	3 844		3 844	3 431		3 431	-11%		-11%
Övriga besök	146 417		146 417	116 979		116 979	-20%		-20%
Kvalificerade distanskontakter	29 631		29 631	51 410		51 410	74%		74%
VÅRD I ANDRA LANDSTING									
Vårdtillfällen	2 723	500	3 223	2 681	335	3 016	-2%	-33%	-6%
Vård dagar	16 797	1 520	18 317	21 840	813	22 653	30%	-47%	24%
Öppen vård ¹	40 986	161 765	202 751	38 280	304 297	342 577	-7%	88%	69%

1. Inklusive digitala vårdkontakter

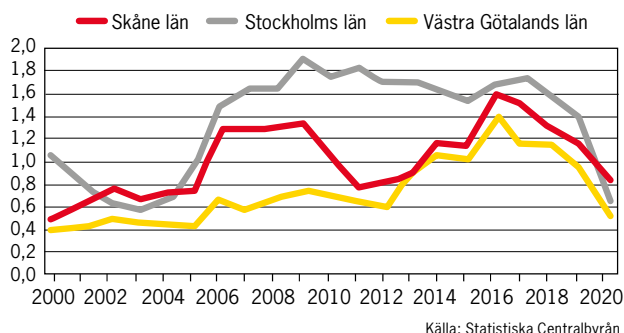
Befolkningsförändringar

Skånes befolkning fortsätter att öka

Under 2020 fortsatte Skånes befolkning att öka. Totalt ökade Skåne med 11 500 individer, dock en halvering jämfört med 2016 års rekordökning. Vid årsskiftet 2020–2021 hade Skåne totalt 1 389 336 invånare. Procentuellt ökade Skånes befolkning 2020 med 0,8 procent, vilket är något lägre än den genomsnittliga ökningen under 2000-talet. Den minskade ökningstakten beror till stor del på uvecklingen av covid-19 med fler döda, färre nyfödda och minskad migration från andra länder till Skåne.

Störst befolkningsökning hade Malmö, Helsingborg och Lund. Störst procentuell ökning hade Svedala med 2 procent eller 436 invånare. Den västra delen av Skåne ökar, liksom tidigare, betydligt snabbare än den östra. Befolkningen i Sverige som helhet ökade med 51 700 invånare, vilket är en betydligt lägre ökning än föregående år. Störst ökning bland Sveriges län hade Stockholm med 14 900 invånare. Procentuellt hade dock Uppsala län högst ökning med 4 700 individer, en uppgång med 1,2 procent. Skånes procentuella befolkningsökning på 0,8 procent hamnar på en tredjeplats i riket efter Uppsala och Hallands län.

Procentuell folkökning i Sveriges storstadslän

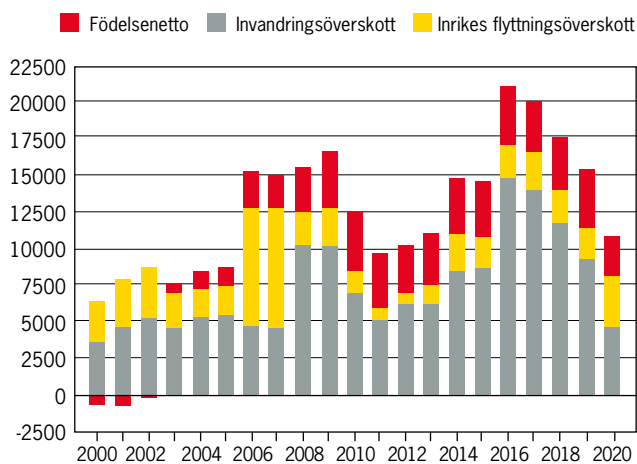

Färre immigranter

Under 2015–2019 invandrade i genomsnitt 1 740 personer från utlandet till Skåne per månad. Under 2020 låg månadsnittet på 1 144 personer. Samtidigt har antalet utvandringar nästan varit oförändrat. Detta gör att Skånes utrikes flytt-netto har minskat kraftigt och till och med varit negativt under årets sista månader. Det var under november och december fler skåningar som flyttade utomlands än tvärtom.

Skånes befolkningsökning bestod under 2020 till största del, cirka 43 procent, fortfarande av nettoinflyttning från utlandet. Det är dock en kraftig minskning jämfört med 2019 då denna del utgjorde 60 procent av ökningen. Den naturliga folkökningen, antalet födda minus antalet döda personer, utgör ungefär 25 procent av Skånes totala folkökning, vilket är en minskning med 1 procentenhet jämfört med föregående år. Skånes inrikes flytt-netto, de personer som har flyttat till Skåne från andra delar av Sverige, mer än dubblades jämfört med år 2019 och utgjorde 32 procent av Skånes totala ökning.

Skånes befolkningsförändring 2000–2020

Ökade dödstal

Under 2020 dog det fler än i genomsnitt de föregående fem åren, 2015–2019. Det var en viss skillnad under maj månad, men framförallt ökade dödstalen kraftigt under november och december, då smittspridningen i Skåne sköt i höjden. Under 2020 var det 12 691 personer som dog vilket är 740 personer fler än genomsnittet för 2015–2019.

90 procent av ökningen i väst

De västra delarna av Skåne hade störst befolkningsökning i länet. Befolkningen i sydvästra Skåne ökade med 7 400 personer och i nordvästra Skåne med 3 000 personer. Av Skånes totala folkökning motsvarar det 65 respektive 26 procent. De största kommunerna står även i år för den största befolkningsökningen. Malmö ökade med 3 800 personer, Helsingborg med 1 550 personer och Lund med 1 000 personer.

De flesta kommuner växer

Samtliga kommuner i Skåne förutom Bjuv, Bromölla, Hässleholm, Klippan, Osby och Perstorp hade en befolkningsökning under 2020. I Klippan och Osby berodde minskningen framförallt på ett negativt födelsenetto, dvs att fler dog jämfört med hur många som föddes. I Bjuv, Bromölla, Hässleholm och Perstorp var det främst ett negativt flytt-netto mot övriga Skåne som bidrog till befolkningsminskningen.

Naturlig folkökning = Födda > avlidna
Nettoflyttning = Inflyttade – utflyttade

Vid nettoinflyttning är inflyttningen större än utflyttningen. Motsvarande är utflyttningen större än inflyttningen vid nettoutflyttning.

Nettoflyttningar kan även delas in i inrikes nettoflyttningar för flyttningar inom Sverige och utrikes nettoflyttningar som avser flyttrelationen med utlandet.

Kommun	Folkmängd	Folkökning	Födelse- netto	Flyttnings- netto	Mot Skåne	Mot övriga Sverige	Mot utlandet
Bjuv	15 697	-18	4	-27	-27	-1	1
Bromölla	12 759	-111	-32	-81	-48	-52	19
Burlöv	19 312	200	69	127	26	20	81
Båstad	15 413	285	-30	308	-44	232	120
Eslöv	34 123	330	54	263	71	64	128
Helsingborg	149 280	1 546	325	1 153	-48	749	452
Hässleholm	52 010	-135	-45	-101	-120	-74	93
Höganäs	27 168	226	-53	260	178	0	82
Hörby	15 653	22	-24	38	-4	11	31
Höör	16 830	117	42	75	41	10	24
Klippan	17 738	-18	-44	13	67	-49	-5
Kristianstad	86 217	470	56	400	25	218	157
Kävlinge	32 020	315	85	217	175	-38	80
Landskrona	46 305	215	69	100	-69	26	143
Lomma	24 876	42	11	29	-78	59	48
Lund	125 941	1 006	312	652	-1 061	870	843
Malmö	347 949	3 783	2 112	1 449	-1 127	1 009	1 567
Osby	13 198	-10	-35	25	20	-16	21
Perstorp	7 476	-16	2	-18	-34	30	-14
Simrishamn	19 227	53	-171	224	9	163	52
Sjöbo	19 412	186	-13	197	92	33	72
Skurup	16 042	153	47	90	98	-14	6
Staffanstorps	25 883	487	79	397	381	-28	44
Svalöv	14 276	8	31	-25	-38	-16	29
Svedala	22 665	436	52	380	426	-49	3
Tomelilla	13 663	46	-5	47	1	23	23
Trelleborg	45 877	437	24	394	189	66	139
Vellinge	36 915	287	-11	295	196	-21	120
Ystad	30 970	429	-76	500	375	102	23
Åstorp	16 063	123	18	94	-6	25	75
Ängelholm	42 910	434	-63	496	327	51	118
Örkelljunga	10 451	171	-25	189	78	100	11
Östra Göinge	15 017	10	4	-2	-71	-3	72
SKÅNE TOTALT	1 389 336	11 509	2 769	8 158	-	3 500	4 658

Källa: Statistiska Centralbyrån

Utdrag ur revisionsberättelsen

Region Skånes resultat 2020 uppgick till 958 miljoner kronor, vilket motsvarar 2,2 procent av de samlade intäkterna från skatt, kommunalekonomisk utjämning och generella statliga bidrag. Budgeterat resultat uppgick till 900 miljoner kronor, vilket ger ett budgetöverskott på 58 miljoner kronor. Det lagstadgade balanskravet uppnås.

Vår bedömning är att Region Skånes resultatutveckling för 2020, förutom det långsiktiga resultatmålet, är förenlig med de av fullmäktige beslutade finansiella målen. Vi anser att Region Skånes ekonomiska situation inte är förenlig med den långsiktigt starka ekonomi som fullmäktige har beslutat om.

Regionen har i år, såsom tidigare år, redovisat resultat som inte uppfyller målet med god ekonomisk hushållning vilket vi framfört upprepade gånger kritik mot. Vi har också tidigare framfört kritik mot bristerna i den ekonomiska styrningen. Vi konstaterar att problemen till viss del kvarstår.

Även om resultatet för den samlade sjukvården förbättrats något under 2020 är alltjämt vår bedömning att den för sjukvården upprättade budgeten för 2020, liksom tidigare år, inte var realistisk. Kostnadsvolymen är för stor i relation till beslutad budget. Intäkter och kostnader bedöms inte stå i proportion till varandra.

Vi ser fortsatt allvarligt på Region Skånes ekonomiska situation. Vi vill understryka betydelsen av att åtgärder vidtas i syfte att nå målen för god ekonomisk hushållning inklusive de verksamhetsmässiga målen för hälso- och sjukvården.

Vår bedömning av hälso- och sjukvårdsnämnden är att den interna kontrollen inte varit tillräcklig. Nämnden bedöms ha bedrivit verksamheten på ett inte helt ändamålsenligt sätt då resultatet av nämndens uppdrag kopplat till den samlade hälso- och sjukvården i Region Skåne, inte har medfört att målen uppnås eller att målnöjsfyllelsen förbättrats, till exempel vad avser tillgängligheten. Det saknas vidare en tydlig styrning och uppföljning utifrån de uppgifter och ansvarsområden som nämnden har tilldelats.

Vår bedömning av sjukhusstyrelserna är att den interna kontrollen i huvudsak

har varit tillräcklig inom sjukhusstyrelserna Sus, Trelleborg, Ystad, Helsingborg och Landskrona. Målnöjsfyllelsen inom samtliga sjukhusstyrelser har varit fortsatt svag där huvuddelen av målen inte har uppnåtts eller bara uppnåtts delvis. Vidare har sjukhusstyrelserna under året bedrivit verksamheterna på ett från ekonomisk synpunkt inte helt tillfredsställande sätt, undantaget sjukhusstyrelserna Trelleborg och Hässleholm.

Vår granskning av psykiatri, habilitering- och hjälpmedelsnämndens arbete visar att resultatet av nämndens verksamhet bedöms inte helt vara i enlighet med den inriktning som anges i fullmäktiges övergripande mål. Nämnden har fortsatt en svag målnöjsfyllelse. Nämnden har bedrivit sin verksamhet på ett från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Den interna kontrollen är tillräcklig.

Vår granskning av primärvårdsnämndens arbete visar att detta bedrivs på ett ändamålsenligt sätt då nämnden bedöms ha nått beslutade mål kopplade till det av fullmäktige antagna målet *serviceinriktad verksamhet med hög kvalitet*. Nämnden har bedrivit sin verksamhet på ett från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Den interna kontrollen är i huvudsak tillräcklig.

Vår granskning av regionala utvecklingsnämndens arbete visar att detta bedrivs på ett i huvudsak ändamålsenligt sätt. Avsaknaden av resultat utifrån nämndens beslutade mål och uppföljningsindikatorer har försvårat för en bedömning av nämndens målnöjsfyllelse. Nämnden har bedrivit sin verksamhet på ett från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Den interna kontrollen är i huvudsak tillräcklig.

Vår granskning av kollektivtrafiknämndens arbete visar att detta sker på ett i huvudsak ändamålsenligt sätt. Nämnden har bedrivit sin verksamhet på ett från ekonomisk synpunkt inte helt tillfredsställande sätt. Den interna kontrollen är tillräcklig.

Vår granskning av kultur- och fritidsnämndens arbete visar att detta sker på ett i huvudsak ändamålsenligt sätt. Vidare har nämnden under året bedrivit sin verksamhet på ett från ekonomisk synpunkt tillfredsstäl-

lande sätt. Nämndens interna kontroll är inte helt tillräcklig.

Vår granskning av servicenämndens arbete visar att detta bedrivs på ett i huvudsak ändamålsenligt sätt. Vår bedömning är att den interna kontrollen i huvudsak har varit tillräcklig. Vidare har nämnden under året bedrivit sin verksamhet på ett från ekonomisk synpunkt inte helt tillfredsställande sätt, då förvaltning Regionservice inte uppnådde sitt avkastningskrav med resultatet -13 miljoner kronor. Förvaltning Regionfastigheter uppnådde sitt avkastningskrav med resultatet +56 miljoner kronor. De båda förvaltningsarna tillsammans ger nämnden ett totalt resultat på 43 miljoner kronor vilket avvikar med 3 miljoner kronor mot nämndens budgeterade avkastningskrav på 46 miljoner kronor.

Vår granskning av personalnämndens arbete visar att detta sker på ett i huvudsak ändamålsenligt sätt. Vidare har nämnden under året bedrivit sin verksamhet på ett från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Nämndens interna kontroll bedöms i huvudsak som tillräcklig.

Vår granskning av patientnämndens arbete visar att detta sker på ett i huvudsak ändamålsenligt sätt. Vidare har nämnden under året bedrivit sin verksamhet på ett från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Nämndens interna kontroll är i huvudsak tillräcklig.

Vi tillstyrker att regionfullmäktige godkänner årsredovisningen. Vi tillstyrker, trots kritik avseende regionstyrelsen, hälso- och sjukvårdsnämnden, samtliga sjukhusstyrelser, psykiatri, habilitering och hjälpmedelsnämnden och servicenämnden att regionstyrelsen och samtliga nämnder samt dessas enskilda förtroendevalda beviljas dessas ansvarsfrihet för det gångna verksamhetsåret.

Malmö den 8 april 2021

Region Skånes revisorer

Louise Rehn Winsborg	Lars-Erik Lövdén
Eskil Engström	Gustavo Garcia
André af Geijerstam	Conny Johansson
Ingrid Karlsson	Kerstin Lingebrant
Marie Nielsén*	Paula Nilsson
Mats Svanberg	Göran Wagermark
Inger Åbonde	

* Marie Nielsén är jävig beträffande kollektivtrafiknämnden och har inte deltagit i revisionen av denna nämnd.

Den fullständiga revisionsberättelsen finns att tillgå på Rådhus Skåne, Kristianstad, alternativt på www.skane.se/revisjonen.

Ekonomisk ordlista

AFA

Arbetsmarknadens försäkringsaktiebolag.

Anläggningstillgång

Tillgång avsedd för stadigvarande innehav, såsom fastigheter och inventarier.

Avskrivning

Planmässig värdeminskning av anläggningstillgångar för att fördela anskaffningskostnaden över tillgångens livslängd.

Avsättning

De betalningsförpliktelser som är säkra eller sannolika till sin existens, men där det finns osäkerhet beträffande beloppets storlek eller tidpunkten för betalning, till exempel avsättning för pensioner.

Balanskrav

Balanskrav innebär att årets resultat ska överstiga noll. Från och med verksamhetsåret 2005 infördes en ändring i kommunallagen som innebär att negativa resultat ska återställas senast tre år efter att underskottet uppkommit. Om synnerliga skäl finns behöver resultatet inte återställas.

Balansräkning

Visar den ekonomiska ställningen vid verksamhets-årets slut uppdelat på tillgångar, eget kapital, avsättningar och skulder.

Diskonteringsränta

Kalkylränta. Den räntesats som uttrycker avkastningskrav på kapital.

Eget kapital

Skillnaden mellan totala tillgångar och avsättningar och skulder enligt balansräkningen det vill säga nettoförmögenheten.

Emittent

Utgivare av värdepapper.

Extraordinära intäkter/kostnader

Intäkter eller kostnader som saknar tydligt samband med ordinarie verksamhet och är av sådan art att de inte förväntas inträffa ofta eller regelbundet samt uppgår till väsentligt belopp.

Finansiellt leasingavtal

Ett leasingavtal vari de ekonomiska risker och fördelar som förknippas med ägandet av ett objekt i allt väsentligt överförs från leasegivaren till leasetagaren.

Immateriell tillgång

En tillgång som är identifierbar men icke-monetär. Tillgången är en resurs som förväntas ge ekonomiska fördelar i framtiden.

Infrastrukturell investering

Byggande av väg eller järnväg som staten ansvarar för. Lämnade bidrag till infrastrukturell investering kan dock inte avse att helt finansiera en viss investering.

Intern ränta

Kalkylmässigt beräknad räntekostnad grundad på anläggningstillgångarnas bokförda värde.

Jämförelsestörande poster

Viktiga händelser eller transaktioner som inte är extraordinära men viktiga att uppmärksamma vid jämförelse med andra perioder och mellan olika landsting.

Kassaflödesanalys

Visar kassaflöden från den löpande verksamheten, investerings- och finansieringsverksamheten samt förändring av rörelsekapital. Summa av dessa komponenter utgör förändringen av likvida medel.

Kortfristiga fordringar och skulder

Fordringar och skulder som förfaller till betalning inom ett år efter balansdagen.

Kreditivränta

Kalkylmässigt beräknad räntekostnad under byggnadstid.

Leasingavtal

Ett avtal enligt vilket en leasegivare på avtalade villkor under en avtalad period ger en leasetagare rätt att använda en tillgång i utbyte mot betalningar.

Likvida medel

Kontanter eller tillgångar som kan omsättas på kort sikt, till exempel kassa- och banktillgångar, postväxlar samt värdepapper som statsskuldväxlar eller bankcertifikat.

Likviditet

Betalningsberedskap på kort sikt. Kan uttryckas i olika mått, exempelvis rörelsekapital och ställas i relation till externa utgifter.

Långfristiga fordringar och skulder

Fordringar och skulder som förfaller till betalning senare än ett år efter balansdagen.

Omsättningstillgångar

Tillgång som beräknas innehas kortvarigt, exempelvis kundfordringar och förrådsartiklar.

Patientrörlighetsdirektivet

EU:s patientrörlighetsdirektiv innebär att medborgare har rätt att få ersättning för kostnader till följd av vård i ett annat EU- eller ESS-land. Svenska medborgare som vill söka vård utomlands vänder sig till Försäkringskassan som är den myndighet som hanterar ersättningsfrågan till både patienter och vårdgivare.

Produktionsmix

Ett sammanvägt mått, mätt i antal poäng, för att mäta vårdproduktionen hos Region Skånes egna vårdgivare.

Resultaträkning

Redovisning av samtliga intäkter och kostnader under en viss period, till exempel verksamhetsåret.

RIPS

Riktlinjer för beräkning av pensionsskuld. Pensionsskuden räknas som nuvärdet av alla framtida pensionsutbetalningar. Den diskonteringsränta som används för att beräkna pensionsskuden avstäms utifrån utvecklingen av den tioåriga statsoptionsräntan. För att räntan ska vara stabil finns ett toleransintervall på ± 1 procent kring den fastställda diskonteringsräntan.

Ränteswap

Swappar är finansiella instrument som innebär ett byte av kassaflöden mellan två parter på ett underliggande nominellt belopp.

Rörelsekapital

Den del av kapitalet som står till förfogande för finansiering av utgifter, det vill säga skillnaden mellan omsättningstillgångar och kortfristiga skulder.

Sammanställd redovisning

Sammanställning av resultaträkningar och balansräkningar för olika juridiska personer i vilka Region Skåne har ett betydande inflytande. Ger en helhetsbild av ekonomiska åtaganden oavsett i vilken juridisk form verksamheten bedrivs.

Skattekraft

Är ett mått på skatteunderlag per invånare och kan uttryckas absolut i termer av kronor per invånare eller som relativ skattekraft (alltså som en andel av genomsnittlig skattekraft).

Skatteunderlag

Det underlag man använder för beräkning av regionens skatteinkomster (består av personers och företags beskattningsbara inkomster och personers förmögenheter).

Soliditet

Långsiktig betalningsförmåga, uttrycks vanligen som eget kapital i förhållande till totala tillgångar.

Vårdkonsumtion

Den vård som Region Skåne finansierar produceras av Region Skånes egna vårdgivare, privata vårdgivare eller i annat landsting. Vårdkonsumtion är den vård som produceras till Region Skånes invånare oavsett var vården sker.

Vårdproduktion

Den vård som produceras av Region Skånes egna vårdgivare till Skånes invånare och till invånare i andra regioner och huvudmän.

Region Skånes bolag

Koncernen

Bolagens summerade intäkter uppgick till 1 883 miljoner kronor under 2020 att jämföras med 2 009 miljoner kronor under året före. Bolagens sammanlagda resultat (innan bokslutsdispositioner och skatt) under perioden var -116 miljoner kronor. Året innan var detta -30 miljoner kronor. För helåret 2020 uppgår de summerade årsresultaten till -140 miljoner kronor. Det sammanlagda egna kapitalet har minskat från 461 miljoner kronor till 460 miljoner kronor.

Bolagens verksamhet har i olika grad präglats av det exceptionella omvärldsläget med anledning av covid-19 och under året har beslut fattats om utökade kreditramar (regionstyrelsen 28 april), kapitaltäckningsgarantier (regionfullmäktige 16-17 juni) och slutligen kapitaltillskott (regionstyrelsen 10 december och regionstyrelsens arbetsutskott 13 januari 2021). Inom ramen för en samlad bedömning av vilka åtgärder som är nödvändiga för respektive bolag har Folktandvården Skåne AB fått kapitaltillskott med 94 miljoner kronor av Region Skåne och därutöver aktieägartillskott av Region Skåne Holding AB med 19 miljoner kronor. Malmö Opera och Musikteater AB har fått kapitaltillskott av Region Skåne med 39 miljoner kronor, där 25 miljoner utgör kompensation för det koncernbidrag som Folktandvården Skåne AB egentligen skulle ha lämnat.

Utvecklingen följs löpande, och dialog sker med berörda bolag.

Bolagens redovisning

Region Skåne Holding AB

Bolaget är moderbolag i Region Skånes bolagskoncern och ska äga och förvalta aktier i bolag som är till nytta för Skåne och dess medborgare. Bolaget ska inom ramen för ägarens kompetens leda, samordna och utveckla dotterbolagens verksamheter på ett för Skånes invånare värdeskapande sätt.

Viktiga händelser under året

Bolaget har under året på uppdrag av Region Skåne utfört insatser för marknadsföring av Skåne, utveckling och etablering av företag samt insatser som syftar till att Skåne ska utvecklas som en innovativ region. Detta sker genom uppdrag till dotterbolag. Pandemin har gjort att ägarstyrningen under året har intensifierats. Ägarförändringar beträffande Malmö Opera och Musikteater AB, Skånes Dansteater AB samt Business Region Skåne AB, vilka från 2021 respektive 2022 blir helägda, har inneburit särskilda dialoger med dessa bolag.

Ekonomi

Region Skåne Holding redovisar för perioden ett resultat på 0,6 miljoner kronor. Omsättningen var 110 miljoner kronor. Med anledning av att bolaget

har efterfakturerat ägaren för året 2014–2017, uppgick resultatet före dispositioner och skatt till 19,7 miljoner kronor. Detta möjliggjorde för bolaget att lämna aktieägartillskott till Folktandvården Skåne AB på 19 miljoner kronor, vilket fick kostnadsredovisas eftersom det var av förlusttäckningskaraktär.

Folktandvården Skåne AB bedriver allmän- och specialisttandvård, samt sjukhustandvård vid 69 kliniker på 44 orter runtom i Skåne. Årligen väljer 81 procent av alla barn och ungdomar, 3–22 år, samt 29,5 procent av de vuxna att få tandvård hos Folktandvården Skåne.

Viktiga händelser under året

På grund av materialbrist av vitala produkter med anledning av covid-19 erbjöd Folktandvården Skåne mellan mitten av mars och fram till 31 maj enbart akut tandvård på fyra kliniker. Klinikererna öppnades därefter successivt upp då materialtillgången blev säkrad i samarbete med Region Skåne. Från och med augusti var 64 av totalt 70 kliniker igång. Nedstängningen och de fortsatta effekterna gör dock att intäkterna för

Koncernen

Miljoner kronor	Nettoomsättning		Årets resultat		Eget kapital		Resultat före disp o skatt		Koncernbidrag	
	2019	2020	2019	2020	2019	2020	2019	2020	2019	2020
Region Skåne Holding AB	110	88,6	0,6	-2,4	197,0	190	19,5	-2,3	-19	-
Region Skåne Bussdepå Malmö AB	0,04	-	-0,3	-	5,8	-	-0,3	-	-	-
Folktandvården Skåne AB	1 084,6	1 240,7	-126,0	0,9	210	223	-126,0	1,4	19	-25
Innovation Skåne AB	67,5	59,2	-0,8	1,4	2,5	3,3	-0,8	1,4		
Skåne Care AB	68	59,2	2,5	1,6	10,4	7,9	7,5	9,0	-5	-5
Malmö Opera och Musikteater AB	312	311,9	-16,2	-9,5	22,0	24	-16,2	-39,5	5	30
Skånes Dansteater AB	51	52,5	0,2	0,1	6,7	6,5	0,2	0,1		
Business Region Skåne AB	86,1	85	0,1	0,0	1,4	1,3	0,1	0		
Event in Skåne AB	9,4	10,9	0	0	1,2	1,2	0	0		
Film i Skåne AB	34,3	34,9	0	0	1,1	1,1	0	0		
Invest in Skåne AB	24,7	24,2	0	0	1,1	1,1	0	0		
Tourism in Skåne AB	35,3	42,2	0	0	1,1	1,6	0	0		
TOTAL	1 882,94	2 009,3	-139,9	-7,9	460,3	461,0	-116,0	-29,9	0,0	0,0

främst betalande vuxna patienter påverkats mycket kraftigt.

I november öppnades en ny klinik på Mobilia i Malmö.

I december meddelade Marika Qvist Folk tandvården Skånes styrelse att hon har tackat ja till ett nytt uppdrag och säger upp sin anställning som VD. Katarina Liljenberg utsågs till tillförordnad VD. Rekrytering av ny VD pågår.

Ekonomi

Bolaget redovisade för helåret 2020 ett resultat på -126 miljoner kronor mot en prognos på -160 miljoner. Omsättningen uppgick till 1 085 miljoner kronor. Bolaget har erhållit ett aktieägartillskott om 19 miljoner kronor från Region Skåne Holding AB och ett kapitaltillskott om 94 miljoner kronor från Region Skåne.

Skåne Care AB är ett helägt dotterbolag till Region Skåne Holding AB. Skåne Care AB har i uppdrag att bedriva vårdexport. Bolagets arbete tar stöd i offentlig exportfrämjande verksamhet på regional och nationell nivå. Internationella samförståndsavtal tecknade av Region Skåne och nationella officiella aktörer ger en viktig vägledning mot val av geografi och verksamhetsinriktning.

Viktiga händelser under året

Skåne Care är i en fas av tillväxt där affären ökade med 14 procent under 2020. Bolaget är sedan 2019 en strategisk partner till hälsoministeriet i Saudiarabien och bistår i förändringsarbetet med implementeringen av en helt ny hälso- och sjukvårdsmodell för att leverera kostnadseffektiv jämlik vård av hög kvalitet. Det första ettåriga avtalet är nu slutfört och dialog har förts om en eventuell fortsättning när pandemin är över. Under 2020 har utbildning av specialistläkare och specialisttandläkare varit en central del av verksamheten. De patienter som fått specialistvård under året hör främst till det samarbete Skåne Care och Region Skåne har med Island och Norge om specifika specialistområ-

den. Övriga samarbeten kring patienter har i princip fått stå tillbaka helt på grund av pandemin.

Ekonomi

Bolagets nettoomsättning var 67,7 miljoner kronor under 2020. Resultatet efter finansiella poster var 7,5 miljoner kronor 2019, motsvarande 11 procent av nettoomsättningen. Bolaget lämnar ett koncernbidrag för året på 5,0 miljoner kronor. Utöver detta bidrar bolaget positivt till sjukvårdsförvaltningarnas ekonomi och varumärke.

Innovation Skåne AB ska enligt bolagsordningen stödja utvecklingen av innovationer och entreprenörskap i Skåne med särskild inriktning mot innovativa uppstarts företag med stor tillväxtpotential samt att stödja utvecklingen av innovationer och förbättringsaktiviteter som har sitt ursprung i Region Skånes verksamheter. Bolaget ska främja och utveckla möjligheten till industrikontakter, prövningar och införande av innovativa lösningar i Region Skånes samtliga verksamheter med särskilt fokus på life science.

Viktiga händelser under året

Evolution Road-projektet lade ut och testade elskenor för tung trafik men även projekten *Fimo*, *Mobilitet på tvärs* och *Maas* drevs. *Foodtech innovation network* startades tillsammans med ett antal partners. Två projekt startades med Microsoft inom vatten och "waste". *Materials business center* arbetade med runt 40 startups men projektet avslutades i december. *Lighting Metropolis* har drivits tillsammans med danska Gate21. *Healthtech Nordic2* startade och nådde 240 medlemmar. Flera verksamhetsstödjande projekt har dragits igång inom hälso- och sjukvård. På testbäddsidan fortsatte samarbetet med Cerner och Oxford. *Anställdas idéer* har licensierat tre idéer. Under året gjordes insatser tillsammans med Almi med flera för att stötta företag med rådgivning under pandemin, samt samarbeten för insamling av skyddsutrustning till vården.

Ekonomi

Verksamheten hade en omsättning på 67,5 miljoner kronor, med ett grunduppdrag finansierat från Region Skåne på 18,5 miljoner kronor. Resultat 2020 blev -0,8 miljoner kronor.

Malmö Opera och Musikteater AB har enligt bolagsordningen till uppgift att utöva teaterverksamhet med huvudsaklig inriktning på musikteater i hela dess bredd främst genom egen ensemble samt att driva därmed förenlig kompetensenlig verksamhet. Från den 1 januari 2021 äger Region Skåne Holding AB 100 procent av Malmö Opera och Musikteater AB.

Viktiga händelser under året

Pandemin har påverkat ekonomi, personal, verksamhet, styrning och kontroll. Vissa föreställningar har ställts in, vissa föreställningar har genomförts med begränsat antal i den fysiska publiken och kompletterats med möjlighet att uppleva föreställningar digitalt via streaming. Beslutet att investera i kameror för att öka tillgängligheten digitalt har gjort att bolaget har haft möjlighet att möta publiken på nya sätt, samt säkrat att publiken också får möjlighet att uppleva kultur och musik under dessa tider. Våren 2021 förväntas fortsatta publika restriktioner på grund av rådande pandemi, vilket medför inställda föreställningar och produktioner.

Ekonomi

Bolaget redovisade för räkenskapsåret 2020 ett resultat om -16,2 miljoner kronor. Omsättningen för perioden var 312 miljoner kronor. Biljettintäkterna under räkenskapsåret uppgick till 29 miljoner kronor, medan övriga intäkter uppgick till 17 miljoner kronor. Fritt eget kapital uppgick vid årets slut, efter erhållande av 5 miljoner kronor i koncernbidrag, till 1,7 miljoner kronor. Under året har Region Skåne beslutat om kapitaltillskott om 14 miljoner kronor för att täcka del av bolagets förlust.

Skånes Dansteater

Skånes Dansteater AB ägdes till och med 2020 till 90,1 procent av Region Skåne Holding AB och 9,9 procent av Malmö stad. Från den 1 januari 2021 äger Region Skåne Holding AB 100 procent av Skånes Dansteater AB. Uppdraget är att producera, främja och utveckla danskonst i regionen, främst med egen ensemble och med Malmö som bas.

Viktiga händelser under året

Under året presenterades sex koreografier på hemmascen, på turné eller digitalt, varav fem världspremiärer (*Djurens karneval*, *Fine Lines*, *When the Crowds are gone*, *Farrago*, *Transit*) och en ny premiär (*Snapshots of a Crowd*). Utöver presenterades dans utomhus på oväntade miljöer med respekt för covid-19-restriktionerna (*#Dayglow*). Samarbetsproduktionen med Korzo (Holland) och Mercat de les Flors (Spanien), *Second Landscape*, ställdes in på grund av covid-19 strax innan den planerade världspremiären.

Dialogverksamheten arbetade med dans och hälsa, integration, danskunskapande och eget skapande. Projektet inom området dans och funktionsvariationer, *Europe Beyond Access*, med stöd från Kreativa Europa var tongivande. Antal genomförda föreställningar var något högre än 2019, men antal publik och deltagare minskade kraftigt på grund av publikrestriktionerna. En stor publik nåddes digitalt. Sammanlagt 13 811 personer deltog i någon av de 242 aktiviteterna. Sammanlagt 56 799 unika nerladdningar redovisas för 48 digitala erbjudanden.

På grund av covid-19 ställdes sammanlagt 177 planerade föreställningar, workshoppar och aktiviteter in.

Ekonomi

Verksamheten ställde, på grund av pandemin, om löpande och ekonomisk återhållsamhet präglade året. Region Skånes kulturnämnd tilldelade bolaget 0,6 miljoner kronor som ersättning för förlorade intäkter. Årets omslutning var 18,3 miljoner. Bolaget gjorde ett positivt resultat på 0,216 miljoner kronor.

business region skåne

Business Region Skåne AB med fyra dotterbolag har till uppgift att främja investeringar, export, turism, evenemang och filmverksamhet i Skåne. Bolaget ska samordna ska gemensamt förvalta, utveckla och samordna marknadsföringen av Skåne inom koncernen. Bolaget ägs gemensamt av Region Skåne 85 procent samt Kommunförbundet i Skåne (numera Skånes kommuner) 15 procent.

Viktiga händelser under året

En omfattande effektivisering och digitalisering i bolaget har skett under 2020, delvis på grund av covid-19, delvis för att skapa bättre ekonomiska och verksamhetsmässiga förutsättningar i koncernen.

Året har präglats av förberedelser för den nya ägarsituationen då Kommunförbundet i Skåne (numera Skånes kommuner) avyttrar sin ägarandel 1 januari 2022. Bolaget har fått nya ägardirektiv, arbetet med att revidera dotterbolagens ägardirektiv har inletts och omställningsarbetet rent ekonomiskt har beslutats.

Dotterbolagen har visat på stor omställningsförmåga under året. Hela koncernen har bidragit utifrån sina verksamheter i att stödja näringslivet, kommunerna i Skåne och andra aktörer inom främjarsystemet i det omställningsarbete som skett under 2020.

Bolaget har via avtal med Greater Copenhagen Committee arbetat med uppdrag kring implementeringen av varumärket Greater Copenhagen i Skåne och internationell marknadsföring genom Invest in Skåne AB.

Ekonomi

Bolaget avslutade året med ett resultat på cirka 0,1 miljoner kronor och en nettoomsättning på 86,1 miljoner kronor. Balansomslutningen låg på 10,1 miljoner kronor.

event in skåne

part of business region skåne

Event in Skåne AB ska marknadsföra Skåne som en eventregion. Event in Skåne ska vara ett kompetenscentrum och en samverkanspartner vad gäller event i Skåne samt verka för att fler, större och

bättre evenemang, mässor och kongresser förläggs till regionen.

Viktiga händelser under året

Bolaget har identifierat, värderat och värvat evenemang och möten tillsammans med kommuner och arenaägare i Skåne samt nationella och internationella organisationer. Bolaget har fortsatt fokusera på destinationsutveckling för Skånes 33 kommuner i linje med ägardirektiven. Arbetet med Strategi 2030 har påbörjats.

Eventåret i Skåne öppnade starkt med bland annat EM i handboll för herrar och världens största taekwondotävling, *Presidents cup*. Sedan mars månad har branschen i det närmaste fått näringsförbud. Eventbranschen har långa planeringstider, och då man inte vet vad som gäller framöver har branschen drabbats hårt av pandemin. Event in Skåne har ställt om och upprättat Evenemangshjälpen som stöd för branschen. Flera event, större mästerskap och möten har genomförts som hybridevent, digitalt och live, vilket är en del av lösningen och en del av 2020 eventen har flyttats till 2021.

Ekonomi

Bolaget avslutar året med ett resultat på 33 000 kronor och en nettoomsättning på 9,4 miljoner kronor. Balansomslutningen låg på cirka 3 miljoner kronor.

Film i Skåne AB ska bidra till tillväxt i Skåne genom filmproduktion, i huvudsak finansierat av uppdragsersättning från bolagets ägare Business Region Skåne samt främjande av filmkulturell verksamhet, i huvudsak finansierat av Region Skånes kulturnämnd.

Viktiga händelser under året

2020 kom att präglas av pandemin. Skånes många filmfestivaler övergick till att bli digitala mötesplatser. De många inbokade klasserna i Ystad studios Visitor center som projektanställda

filmpedagoger skulle ta sig an i september-november avstannade en bit in på hösten. Det första halvåret genomfördes få skånska filminspelningar och Film i Skåne riktade delvis om resurser mot projektutveckling när tilltänkta filmprojekt på grund av pandemin och försenade finansieringsbeslut inte kunde samla nödvändig nationell och internationell finansiering för att genomföras. Först i september kom inspelningarna igång. Film i Skåne gjorde insatser i filmfestivaler och branschmötesplatser för 2,3 miljoner kronor och investerade 18,1 miljoner kronor i samproduktion av film. Pandemin innebär en förskjutning av produktion och inspelning och därmed spendering i Skåne till 2021. Det preliminära resultatet är att de film- och TV-produktioner som möjliggjordes genom Film i Skåne spenderade cirka 50 miljoner kronor i Skåne och hade en total omsättning på cirka 167 miljoner.

Ekonomi

Bolaget avslutade året med ett resultat på 0 kr och en nettoomsättning på 34,3 miljoner kronor. Balansomslutningen låg på cirka 13,1 miljoner kronor.

invest in skåne

part of business region skåne

Invest in Skåne AB ska skapa ett mer internationellt näringsliv i Skåne genom att få hit utländska företag och investerare samt hjälpa skånska företag med internationella samarbeten samt ökade exportaffärer.

Viktiga händelser under året

Trots att 2020 var ett annorlunda år bidrog Invest in Skåne till att stärka varumärket Skåne ute i världen och att internationalisera Skåne. Bolaget skapade 32 internationella affärer i form av nya exportmöjligheter och utländska investeringar i det skånska näringslivet. På investeringssidan ligger samtliga resultat inom tech, smart cities och life science medan resultaten på exportsidan är bredare fördelade över ett dussintal branscher – men med störst fokus på livsmedel. De nämnda branscherna är också de som har klarat sig relativt bra

under pandemin. Marknads- och kommunikationsavdelningen har fokuserat på att bygga upp den nya organisationen samt att implementera nya arbetsätt och digitala strukturer. En ny varumärkesplattform har tagits fram och stor vikt har lagts på digitala marknadsföringskampanjer för att bidra till ökad leadgenerering.

Som en del av årets mål att fokusera mer på hållbarhet blev Invest in Skåne medlem i UN Global Compact. Därmed initierades även arbetet med att öka medvetenheten kring hur bolaget utifrån sin affär, både internt och externt, kan bidra till att de globala klimatmålen uppnås.

Ekonomi

Bolaget avslutar året med ett resultat på cirka 7 000 kronor och en nettoomsättning på 24,7 miljoner kronor. Balansomslutningen låg på cirka 9,1 miljoner kronor.

tourism in skåne

part of business region skåne

Tourism in Skåne AB ska bidra till att öka antalet besökare till Skåne genom att utveckla och marknadsföra destinationen. Tillsammans med kommuner och näringsliv verkar bolaget på geografiskt utvalda marknader med prioriterade målgrupper.

Viktiga händelser under året

Bolaget har under året anpassat och ställt om sin verksamhet för att på bästa sätt delta i och bidra till det viktiga omställningsarbetet för besöksnäringen och turismen i Skåne med anledning av covid-19. Den internationella marknadsföringen har i stora delar skjutits upp under 2020 och kommer att återupptas när omständigheterna medger detta. Inriktningen för marknadsföringen har varit nationell och regional.

Projektgenomförandet har fortgått i sex projekt, där två avslutats under 2020. Projekten har varit riktade mot innovation, omställningsarbete och kompetensutveckling dels gentemot besöksnäringen, dels gentemot det offentliga och då primärt i kommunerna. Bolaget har i

samverkan med andra regioner i södra Sverige genomfört ett marknadsförings- och utvecklingsarbete runt cykel- och vandringslederna liksom fortsatt ett arbete med business intelligence. Bolaget ledde under året det gemensamma arbetet runt turism inom Greater Copenhagen. Det arbetet har parkerats och planeras återupptas 2021.

Ekonomi

Bolaget avslutade året med ett resultat på 19 000 kronor och en nettoomsättning på 35,3 miljoner kronor. Balansomslutningen låg på 20,3 miljoner kronor.

Region Skåne Bussdepå Malmö AB

Region Skåne Holding AB förvärvade bolaget 2020 med anledning av att Region Skåne planerar att uppföra en underhållsdepå för bussar på fastigheten som detta bolag äger. Under året har en del förberedande arbete påbörjats, och under 2021 och framåt kommer detta att intensifieras. Bolaget och Region Skåne har ingått avtal, som ger Region Skåne nyttjanderätt till fastigheten. Bolaget bedriver inte någon aktiv verksamhet, och arbetet med exploatering och byggnation genomförs av Region Skåne.

Intern kontroll

Intern kontroll är en del av styrningen och ett redskap för ständiga förbättringar. Uppföljningen är också en viktig del i arbetet med att förebygga, upptäcka och åtgärda fel och brister som kan utgöra hinder för att Region Skåne ska kunna nå sina mål på ett säkert och effektivt sätt. Möjligheterna att genomföra planerade kontroller har påverkats av pandemin och covid-19 har också påverkat möjligheten att uppnå de mål som regionen har arbetat mot under året.

I enlighet med reglementet för god hushållning och intern kontroll har Region Skånes nämnder och majoritetsägda bolag, till de delar det har varit möjligt med hänvisning till situationen med covid-19 under året, rapporterat resultatet från uppföljningen av den interna kontrollen till regionstyrelsen i samband med årsredovisningen. Regionstyrelsen har beslutat att godkänna rapportering av intern kontroll för Region Skånes nämnder samt lägga informationen om Region Skånes majoritetsägda bolags rapportering av intern kontroll till handlingarna.

Rapportering av intern kontroll utifrån regionstyrelsens uppsiktsplikt

Region Skånes reglemente för god hushållning och intern kontroll anger att de interna kontrollplanerna ska ”säkerställa att en tillfredsställande god hushållning upprätthålls inom alla områden”. Situationen med covid-19 har ställt verksamheterna inför stora utmaningar samt har också påverkat förutsättningarna för att bedriva intern kontroll och arbetet har till delar omprioriterats under året. Den interna kontrollen har genomförts enligt de av nämnder och bolagsstyrelser fastställda interna kontrollplanerna för aktuellt år, dock med vissa förändringar till följd av att verksamheterna under året varit tvungna att prioritera utifrån covid-19. Det interna kontrollarbetet är integrerat med de ordinarie processerna för planering, genomförande och uppföljning. De obligatoriska verksamhetsmässiga kontrollområdena är desamma som de övergripande målen i verksamhetsplan och budget. Regionstyrelsen har utifrån sin uppsiktsplikt ett övergripande ansvar för att säkerställa och utvärdera Region Skånes samlade system för intern kontroll.

Rapport om det interna kontrollarbetet inom de obligatoriska kontrollområdena har lämnats av nämnder och bolagsstyrelser. I uppföljningen av den interna kontrollen har uppmärksamats en del avvikelser samt även förseningar och det finns redovisat vilka åtgärder som har vidtagits eller kommer att vidtas. Rapporterna från respektive verksamhet visar inte på allvarliga avvikelser som skulle föranleda korrigering eller andra åtgärder från regionstyrelsens sida annat än vad som löpande görs inom ramen för arbetet med styrning, ledning och uppsikt över verksamheten. Som en följd av återstående

problemområden anser regionstyrelsen att arbetet med intern kontroll måste fortsätta att utvecklas och förbättras samt att det även är av vikt att tillvarata erfarenheterna från pandemin, som till stor del präglat organisationen under året. Bland annat har Region Skåne under året reviderat tillämpningsanvisningarna till Region Skånes upphandlingspolicy i syfte att förbättra och tydliggöra hur varor och tjänster ska upphandlas.

Region Skånes samlade system för intern kontroll

En bra intern kontroll ska bidra till att bygga och stödja trygghet och tillit, ordning och reda samt förtroende och utveckling. Intern kontroll är en del i system för styrning och ledning och består av olika delar däribland en robust organisation, riskanalyser som riktar arbetet, planerade åtgärder, kontroller och förbättringar samt uppföljning och utvärdering. Uppföljningen är också en viktig del i arbetet med att förebygga, upptäcka och åtgärda fel och brister som kan utgöra hinder för att Region Skåne ska kunna nå sina mål på ett säkert och effektivt sätt.

Processen för intern kontroll har, till de delar det har varit möjligt med hänvisning till situationen med covid-19 under året, genomförts i enlighet med Region Skånes reglemente, anvisning och instruktion för intern kontroll. Nämnder och bolagsstyrelser har genomfört riskbedömning och plan för intern kontroll i samband med verksamhetsplan och budget. Inför årsredovisning har nämnder och bolagsstyrelser rapporterat uppföljningen av den interna kontrollen till regionstyrelsen. Dock rapporterades inte uppföljning av intern kontroll till regionstyrelsen i samband med delårsrapporten. Arbetet har fortsatt under året med att öka integreringen mellan planerings- och uppföljningsprocesserna och processen för intern kontroll. Föreliggande rapportering visar att arbetet med intern kontroll integrerats med den övriga styrningen och utgått från respektive verksamhets uppdrag. För att uppnå en mer enhetlig och effektiv process som bättre kan bidra till en större verksamhetsnytta fortsätter arbetet med att utveckla kvalitet och tydlighet i styrdokument och att göra dessa mer tillgängliga.

Det kvarstår ytterligare arbete med att förbättra metod- och systemstöd för riskanalyser och standardiserad mall. Dock framgår det att infrastruktur och formalia i samband med arbetet avseende den interna kontrollen i allt väsentligt fungerar på ett acceptabelt sätt. Arbetet med att samla riskbedömningar, kontrollåtgärder, plan och uppföljning i ett dokument har också fortsatt i syfte att skapa en större enhetlighet och utvecklad process för intern kontroll. Det finns en regionövergripande riskbedömning som identifierar de obligatoriska kontrollområdena med utgångspunkt från tidigare

Uppföljning av planer för intern kontroll

Intern kontroll Rapportering per den 31 dec 2020	1. Servicein- riktad verksamhet med hög kvalitet	2. En drivande utvecklings- aktör	3. Attraktiv arbets- givare	4. Långsiktigt stark ekonomi	4a. Efterlevnad av regelverk för god ekonomisk förvaltning	4b. Upphand- ling och inköp	4c. Kompe- tensförsörj- ning och bisysslor	4d. Verkställig- het beslut
Kollektivtrafiknämnd	Orange	Orange	Gul	Röd	Gul	Gul	Gul	Gul
Kulturnämnd	Grön	Grön	Grön	Grön	Grön	Grön	Grön	Grön
Regional utvecklingsnämnd	Gul	Grön	Orange	Gul	Gul	Grön	Grön	Grön
Hälsö- och sjukvårdsnämnd	Orange	Orange	Orange	Orange	Grön	Grå	Grå	Orange
Psykatri-, habiliterings- och hjälpmedelsnämnd	Orange	Gul	Orange	Gul	Gul	Orange	Gul	Gul
Primärvårdsnämnd	Orange	Gul	Orange	Orange	Gul	Gul	Gul	Gul
Sjukhusstyrelse Sus	Orange	Orange	Röd	Orange	Grå	Orange	Orange	Gul
Sjukhusstyrelse Landskrona	Gul	Orange	Orange	Orange	Gul	Orange	Gul	Gul
Sjukhusstyrelse Ystad	Orange	Gul	Orange	Röd	Grå	Grå	Grå	Grå
Sjukhusstyrelse Trelleborg	Röd	Orange	Röd	Röd	Gul	Orange	Gul	Gul
Sjukhusstyrelse Helsingborg	Orange	Orange	Orange	Röd	Gul	Gul	Orange	Orange
Sjukhusstyrelse Ängelholm	Orange	Orange	Orange	Röd	Gul	Gul	Orange	Gul
Sjukhusstyrelse Kristianstad	Orange	Orange	Orange	Orange	Grå	Orange	Orange	Gul
Sjukhusstyrelse Hässleholm	Orange	Gul	Gul	Orange	Gul	Orange	Gul	Gul
Regionstyrelse	Gul	Gul	Gul	Gul	Gul	Gul	Gul	Gul
Personalnämnd	Gul	Gul	Orange	Gul	Grön	Grå	Grå	Grön
Servicenämnd	Orange	Orange	Gul	Röd	Gul	Gul	Orange	Gul
Patientnämnd	Gul	Grön	Grön	Grön	Grön	Grå	Grön	Grön

uppföljningar, revisionsgranskningar och planeringssystranden. Dock innebär den politiska och den administrativa organisationen krav på att respektive nämnd gör en samlad riskbedömning och prioritering för nämndens totala verksamhet i förhållande till fullmäktiges uppdrag och mål, oavsett om nämndens ansvar avser ett eller flera verksamhetsområden.

Pandemin har också påverkat möjligheten att uppnå de mål som regionen har arbetat mot under året. Utfallet av rapporteringen under året visar att det krävs fortsatta åtgärder inom de aktuella kontrollområdena för att förbättra måluppfyllelsen rörande både verksamhet och ekonomi. För mer information om det interna kontrollarbetet och eventuella åtgärder för kontrollområdena med anledning av uppföljningen hänvisas till respektive nämnd och bolagsstyrelse.

Nämndernas rapportering av intern kontroll

Nämnderna rapporterar genomförda kontroller, till de delar det har varit möjligt med hänvisning till situationen med covid-19, utifrån det utförda arbetet under året. Inom de verksamhetsmässiga kontrollområdena är målen desamma som regionfullmäktiges övergripande mål, och för de administrativa kontrollområdena är målen att hanteringen ska vara ändamålsenlig. Det bör noteras att de övergripande målen avseende verksamheten bryts ner till ett eller flera mer konkreta mål för respektive nämnd, varför bedömningarna inte är direkt jämförbara dem emellan.

Grön	Acceptabel nivå
Gul	Mindre brister
Orange	Brister
Röd	Större brister
Grå	Rapportering saknas

I föreliggande sammanställning redovisas nämndernas samlade bedömning per område. Syftet är att ge en indikation på statusen för arbetet med den interna kontrollen genom att ge en översiktlig och förenklad bild. Avvikelse rapporteras inom samtliga av de verksamhetsmässiga kontrollområdena, vilket också stämmer väl med vad som framkommit av tidigare rapporteringar. Rapporteringen visar att det återstår en del arbete för att den interna kontrollen ännu bättre ska kunna bidra till styrning och måluppfyllelse i dessa delar. Även avseende de administrativa kontrollområdena noteras avvikelser inom samtliga kontrollområden, dock med variation bland annat beroende på respektive nämnds verksamhet. Med avvikelse i rapporteringen avses diskrepans mot antingen övergripande mål (verksamhetsmässiga kontrollområden) eller ändamålsenlig hantering (administrativa kontrollområden). Bedömningen (färgsättningen) visar en kombination av utfall i relation till mål och den effekt som internkontrollarbetet har haft. Färgskalan anger grön för acceptabel nivå, gul för mindre brister, orange och röd brister respektive större brister samt grå anger att rapportering saknas.

Uppföljning av planer för intern kontroll

Intern kontroll Rapportering per den 31 dec 2020	1. Servicein- riktad verksamhet med hög kvalitet	2. En drivande utvecklings- aktör	3. Attraktiv arbets- givare	4. Långsiktigt stark ekonomi	4a. Efterlevnad av regelverk för god ekonomisk förvaltning	4b. Upphand- ling och inköp	4c. Kompe- tensförsörj- ning och bisysslor	4d. Verkställig- het beslut
Region Skåne Holding AB (100%)	 Gul	 Gul	 Orange	 Röd	 Grön	 Orange	 Grön	 Grön
Folktandvården Skåne AB (100%)	 Gul	 Gul	 Orange	 Röd	 Grön	 Orange	 Grön	 Grön
Skåne Care AB (100%)	 Grön	 Gul	 Gul	 Gul	 Grön	 Grön	 Grön	 Grön
Innovation Skåne AB (100%)	 Gul	 Orange	 Gul	 Orange	 Gul	 Grön	 Orange	 Gul
Malmö Opera och Musikteater AB (90%)	 Gul	 Gul	 Gul	 Orange	 Grön	 Gul	 Gul	 Gul
Skånes Dansteater AB (90%)	 Gul	 Gul	 Gul	 Orange	 Grön	 Grön	 Grön	 Gul
Business Region Skåne AB (85%)	 Gul	 Orange	 Gul	 Orange	 Grön	 Gul	 Grön	 Grön
– Event in Skåne (100%)	 Gul	 Orange	 Gul	 Orange	 Grön	 Gul	 Grön	 Grön
– Film i Skåne (100%)	 Gul	 Orange	 Gul	 Orange	 Grön	 Gul	 Grön	 Grön
– Invest in Skåne (100%)	 Gul	 Orange	 Gul	 Orange	 Grön	 Gul	 Grön	 Grön
– Tourism in Skåne (100%)	 Gul	 Orange	 Gul	 Orange	 Grön	 Gul	 Grön	 Grön
Region Skåne Bussdepå Malmö (100%)	 Grå	 Grå	 Grå	 Grå	 Grå	 Grå	 Grå	 Grå

	Grön	Acceptabel nivå
	Gul	Mindre brister
	Orange	Brister
	Röd	Större brister
	Grå	Rapportering saknas

Region Skåne
291 89 Kristianstad
Telefon: 044-309 30 00
www.skane.se
www.skane.se/kontakt

